

Kalosh Çeliku

DUDUMI

gërhet për Liri

(Groteskë idilike)

Shkrimtari më i lëvduar dhe i sharë, Kalosh Çeliku (1951) u paraqit në letërsi me librin: **Zogu erdhi me një këngë** - poezi (1982), që të arrijë famë mbarëkombëtare dhe botërore me romanet: **Varrimi i sorrave** (1988), **Qyteti i Qyqeve** (1997), **Shtëpia Publike** (2000, 2015), **Gratë e mia besnike** (2001) **Kulturofagu** (2006), **Djemnusha** (2010), **Plaga e dhjetë e Babait** (2012) dhe **Imzot, lehin qentë** (dhjetë drama, 2013).

Libri më i ri: **DUDUMI gërhet për Liri** (groteskë idilike), të cilin autori e nxorri në dritë me gjak dhe shpirt në dyluftim me dudumët ditënetëve të Dimrit Madh, shënon kulminacionin e protestës artistike, ironisë dhe sarkazmës të luftës me penë në krijimtarinë e tij letrare.

Rrugën për në Baba Tomorr... Atdheun e Perëndive... Tyrben, ku pihet vera... Lindë poezia... Dhe, bëhet dashuri me Hënën e plotë mbi Çelvjollcë...

ISBN 978-9989-174-94-0

Çmimi: 840 den./ 1.700 lekë/ 15 euro

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

KALOSH ÇELIKU
DUDUMI gërhet për Liri

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

Biblioteka

DRAMA

Redaktor letrar

RAMI KAMBERI

Recenzent

PREND BUZHALA

Redaktore gjuhësore

FATMIRA ÇELIKU

Mbështjellsin dhe editimin teknik

LAURA ÇUKA

Karikatura e ballinës

ZENI BALLAZHI

Portretin e autorit

DHIMITËR LIGORI

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

Kalosh Çeliku

DUDUMI

gërhet për Liri

(Groteskë idilike me motive nga librat: Xhadia, Rruffjani dhe LAVDI “heronjëve” të Xhadisë).

Shkup, 2016

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

Në vend të parathënies
FARSA TRAGJIKOMIKE
E REALITETIT

(Kalosh Çeliku: “LAMTUMIRË BËRLLOK” - tetë drama, ASDRENI – Shkup. 2002).

Të gjashtë dramat e vëllimit “Lamtumirë bërlllok” të Kalosh Çelikut (“Imzot, lehin qentë”, “Ndihma e shpejtë”, “Zorra qorre”, “Kopeja me zgjebe ndjek Autorin”, “Lamtumirë bërlllok”, “Repriza e vëllazërim - bashkimit”, si dhe tri monodramat “Një vit frikë”, “Pabesia” dhe “Disidenti i Unionit të viçave”), përbëjnë një strukturë përmbajtësore-tematike, një tërësi stilistike e satirike. Është koha e thyerjeve sistemo-politike, kur po zhvisheshin kultet e totalitarizmit dhe kur në skenën e ndërruar të historisë, aktorët e së djeshmes shndërrohen në aktantë komikë e tragjikomikë edhe të së sotmes. Prandaj, çështjet që trajtohen në këtë vëllim, japin probleme të mëdha të kohës.

Këto tekste kanë një kumtim të përbashkët idesh, vizionesh çmaskuese, pa ndërlikime mitemash e semantemash të dramaturgjisë postmoderniste. Nëse ngjizet fryma e tillë postmoderne, atëherë ato i

nënshtrohen filozofisë estetike të autorit mbi satirën e tragjikomiken.

Tekstet dramatike të Çelikut përshkohen nga pleksja e çuditshme e elementeve tragjike me ato të groteskës dhe të ironisë me realitetin.

Ka në këto tekste farsë tragjike, humor ngapak vulgar, personazhe të bërë me karikaturë letrare, dhe, posi tek Jonesko, ka edhe intrigë të realizuar e të endëzuar mbi mosmarrëveshjet.

TEKNIKA DISKURZIVE DRAMATURGJIKE

Teknika diskurzive-dramaturgjike e Kaloshit është e qartë dhe e dukshme në shumë nivele: si në atë të syzheut, ashtu edhe në atë kompozicional; me ndodhi krejt të rëndomta jetësore. Autori i përdor me mjeshtri diskursin e burokracisë së kaluar partiake-shtetërore, të shpërndërruar tashmë në trajta të reja të hipokrizisë së ngritur në institucion shtetëror. Hipokrizia, demagogjia e cinizmi, së këndejmi, janë mjete dhe leva që i shërbejnë pushtetit. Të mësuar se çfarë profiti sjell “diskursi i disidencës” dhe “diskursi patriotik” kundër komunizmit; të metamorfozuarit e Kalosh Çelikut, në “kushtet e demokracisë” i përdorin këto diskurse “antikomuniste” në nivele të ndryshme të hipokrizisë, tek e zëvendëson fantazmën e “pushtetit absolut” të “sistemit monist” me pushtetin absolut të diskurseve të larttheksuara.

Shkrimtari i vë në pah me shkathtësi antonimitë e

përmasave të kësaj hipokrizie: në mes të ideologjisë pushtetore të së tashmes dhe biografive të tyre të djeshme; në mes të demokratëve të përtashëm dhe ish komunistëve vetëqeverisës të vëllazërim-bashkimit të djeshëm; në mes të atyre, të cilët sot atë që e shqiptojnë fuqimisht, nesër e mohojnë me të njëjtën forcë.

Më në fund, e shquan temën e madhe e jashtëzakonisht komplekse të konfliktit në mes politikës dhe moralit.

Aparati pushtetor i këtyre horrave, sikur e ka shpallur kodin e pashkruar të mënjanimi të sinqeritetit nga jeta e përditshme dhe e ka promovuar dyfytirësinë.

Pra, “tipar” i botës së këtyre personazheve është mosmbajtja e fjalës, luhatja në qëndrime, mosrespektimi i marrëveshjeve etj. Së këndejmi replika satirike e Kaloshit përplasit në mes të thënies dhe dëshmisë; do të thoshim, në mes të hipokrizisë dhe të vërtetës, sepse “kriteret” e mësipërme janë mjete për “marrëveshje” në mes të strukturave shoqërore të përtashme.

Hipokrizia e demagogjia tashmë janë bërë mënyrat e vetme të sjelljes shoqërore. Kurse shkrimtari Çeliku veç sa e tregon me gisht skenën e hapur të jetës, në të cilën të pushtetshmit ngrejnë frone mashtrimesh. Shqiptarët, këta burra që shquheshin për krenari, dinjitet e trimëri, tashmë shquhen për shqiptimin e gënjeshtres, kërcënimit, përhapjes së frikës, kurse skalpeli letrar i Çelikut nuk resht t’ua bëjë autopsinë qelbësirave apo kohës-bërlllok;

apo për ta shqiptuar të vërtetën për njëmijë të këqija e fatkobe që i sjellin shoqërisë këta kobashë. Veçse shkrimtarit i dhemb shumë edhe indiferenca apo frika nga gjendja e tillë, prandaj ia shqipton patogjenezën e tij letrare-satirike shoqërisë së tillë. E pra, siç do të thoshte Habermas, shenjë / sinjaturë e shoqërisë moderne, është “kriza e vazhdueshme”.

**TEOFRASTIADA E KALOSHIT: ANATOMIA E
APOLOGJETËVE TË SË KEQES**

Kalosh Çelikut nuk i dalin fisnikë, po të çoroditur, si politikanë, ashtu edhe gazetarë, shkrimtarë të oborrit, politikanë të metamorfozuar, ministra, krerë partish, njerëz të kulturës, redaktorë, regjisorë, intelektualë të rrejshëm, hafije të djeshme, gra të përdala, gazetarë, njerëz kukulla, servilë palaçosh, lugetër me surrat njeriu, madje edhe klerikë e besimtarë.

Dhe, personazhi i rebeluar e i pavërejtshëm i Çelikut, qoftë ai me emrin e vetë autorit, apo që identifikohen me të bukurën e revoltën si Poeti, Selvia e bukur, Ipadëshiruari, Rebel Rrapi, Edon Kaçaku etj; s’ka se si të mos gjendet në një hapësirë të zbrazët a në vakum politik, kulturor, shoqëror e madje, edhe religjioz! Ata nuk kanë se si ta shquajnë shpresën për ardhmërinë, mbasi të pushtetshmit nuk zgjedhin mjete për ta mohuar, asgjësuar e luftuar rivalin a kundërshtarin e tij “politik” a “kulturor” më zi se në “komunizëm”. Vetëm pse njerëzit e

tillë, të mveshur me pushtet, imagjinojnë se e vërteta ua luhet pozitën e forcës iluzioniste, absolute e pushtetore. Kurse teofrastiada e Çelikut me kobashë, servilë e lalashë të tillë, është e pasur. Të tillë janë Dr. Madhi, Pijaneci i Rrejshëm, Zonja me gjel - te drama “Imzot, lehin qentë”; apo Rrumaduci, Epërdredhura, Autori i disa librave, Dudumi, Intelektuali i Rrejshëm, Gazetari me Gërshërë, Komunisti i Arratisur, Gafurri, Gazetarja e Hijshme, Nanaçi etj, te drama “Ndihma e shpejtë”; apo Kukulla Femër, Palaçoja i Oborrit, Haxhi Kritiku, Orrospia Mashkull, Hava e Bit-Pazarit, Dr Lugati, Honxhobonxho, Xhuxhmaxhuxhi, Yllkuqi i shtrydhur etj. te drama e quajtur antikomedi “Zorra qorre; apo Cufë Dilinxhiu, Tata e Madhe, Doktorziu, Klienti i Doktorziut, Hadum Somuni, Faqekuqi, Këlyshi i Llagut, Këlyshi me zgjebe etj. te satira groteske “me tri beteja”, që mban titullin “Kopeja me zgjebe ndjek Autorin”; kurse në fund, në finalen e këtyre dramave, paraqitet Poeti që me fshesën simbolike në dorë e pastron bërllokun në hapësirat etnike shqiptare (drama “Lamtumirë, bërlllok”).

Aty vjen, në botimin e ri, edhe “Repriza e vëllazërim-bashkimit”, një “groteskë idilike”, si e përkufizon lirshëm autori zhanrin e tij dramaturgjik te ky tekst dramaturgjik. Aty, teofrastiada e Kaloshit, pasurohet edhe me kobashë të tjerë, të cilët, me mimikrinë e realitetit, s’arrijnë gjë tjetër, përveçse nostalgjinë e sëmurë të së djeshmes ideologjike ta përthyejnë në trajta të reja të çoroditjes njerëzore.

Speciet njerëzore teofrastiane me bollëk i shumëzohet edhe koha jonë. Nuk i lë të shuhen. Teofrasti, i cili ka jetuar afro katër shekuj para Epokës së Re, në veprën e tij “Karakteret” i paraqet tipat nga më të ndryshmit e tiparet njerëzore nga më të ndryshmet, sikundër janë dyfytësia, llafazania dhe tipat e llomotitësve, pafytësia dhe inatçorët, kokëtrashët, intrigat e intrigantët, besëtytët, sqimatarët e mburravecët, etj. etj. Po thuaj se, të gjithë studiuesit e veprës së Teofrastit antik, pohojnë se karakteri i njeriut fare nuk ka ndryshuar, për sa i përket tipareve negative; ai ka mbetur i tillë edhe në kohët moderne, si në ato antike, si në ato të monizmit komunist, si në “kohët e demokracisë.” Kalosh Çeliku na dëshmon, përmes penës së tij satirike-dramatike, se edhe sot mund ta takojmë në radhët e partisë politike apo në rrugë e në kafene, si në shekullin e katërt të para erës sonë, aq të njohurin Njeriun Poltron, Njeriun Dilenxhi apo Njeriun Autoritar. Dhe, kështu, Trasta e Teofrastit vjen e shpaloset edhe në veprën e Çelikut, e pasuruar aq e aq shumë me laryshinë e këtyre karaktereve negative. Dhe, ndër këto specie, Çeliku ndesh e i vë përballë protagonistët e antagonistët pushtetorë në tregun e shpirtshitjes në Bit – Pazar (një mes ku ziejnë intrigat e tregtia më e ndyrë). Epoka jonë tashmë ka zënë të quhet Epokë e Globalizmit, Epokë e Ekonomisë së Tregut e të Pluralizmit Politik; dhe kjo epokë i ka, pra, protagonistët e antagonistët e saj të shquar: aty ku bëhet tregti, aty është Ai. Domethënë: treg mallrash është edhe

Ulësja në Pushtet, e quajtur Karrige, Gazeta e Partisë, Libri i shkruar me porosi, artikulli a fjalimi i shkruar me porosi politike; janë Partia, Pushteti i dhuruar në emër të votës së lirë, Banka, Raporti, Tenderi, Oferta, Licenca, me një fjalë, aty ku shitet Shpirti mbi pushtetin e keqpërdorur barbarisht dhe aty ku gjenden Paraja, Falsifikimi, Privilegjet dhe Mashtrimi. Meqenëse patosin kryesor e përbën shtresa satirike, autori nuk lë pa i nënvizuar tematikisht dramat njerëzore të përndjekjeve e ndjekjeve që i pësojnë personazhet protagonistë, siç është vetë autori, apo Poeti, Ipadëshiruari, Plaku i Marrë etj. Pikërisht aty ku zë fill qenia e tyre e vetëdijshme dhe e pavetëdijshme, aty shkrimtari edhe arrin ta bëjë anominë politike, morale, kulturore e shoqërore të këtyre apologjetëve të së keqes, të cilët nuk janë të paktë në numër, kurse lëvizjet shoqërore kthehen prapa, drejt barbarisë, plaçkitjes dhe shkatërrimit. Drejt vërshimit të antivlerave njerëzore e krijuese.

MASKA RETORIKE

Invektiva dramaturgjike komike-satirike e autorit tashmë na e nënvizon faktin që të tillët janë mësuar të vënë maska të reja në fytyrë: ata janë mësuar kështu që nga fëmijëria, kur luanin lojën kukafshehthi apo lojëra kukullash “me bark” me maska kafshësh e përbindëshash të kallëzimeve përrallore, për t’u servilosur më vonë. Te e fundit, vetë jeta i manifeston shfaqjet e komikes e të

seriozes, të absurdit kundruall logjikës jetësore apo të vlerës kundruall antivlerës. Fantazma e Trojës shfaqet si paralojë që kërkon arketipat e saj në lashtësi e që ndërlidhet me dhunën e regjimet shtypëse. Vërtetë, a kanë njerëzit një bindje të veten, kur aderojnë në një parti politike? Të tillë, që dje mburrnin Titon, vëllazërim-bashkimin, mandej “partinë demokratike” në pushtet, kurse tani “krahun e luftës”, janë të panumërt, posi kameleonët e të gjitha kohëve dhe mjediseve. Palaçot e tillë dinë “t’i ndajnë rolet” posi tek drama “Zorra qorre”.

“E po, kështu e ka politika, kështu duhet të veprohet sipas rrethanave”, arsyetohen ata. Maska politike, për të tillët, bëhet shëmbëlltyrë e karakterit, vend i fshehjes, i strehimit e i vetë-azilit politik në Atdhe! Bëhet mjet i “politikës së ndryshimeve”, pa marrë parasysh se për çka ka apo nuk ka të drejtë. Ata e duan maskën në vend të fytyrës, sepse fytyrë as që kanë pasur ndonjëherë. Vetëm kështu e ndiejnë veten të sigurt: vetëm kështu e ndiejnë se maskat e tilla retorike, me pamje serioze, me sy-gjysmë-të-mbyllur “meditativë”... është shenjë e identitetit të tyre politik. Nuk është e çuditshme, prandaj, pse nuk vlen fare mekanizmi i vullnetit politik, mbasi ata dinë të marrin fare mirë vendime mbas shpinës a maskës rituale të “listave të mbyllura” në zgjedhje. Dhe kështu e promovojnë, në të vërtetë, banditizmin politik e jo vlerat demokratike; dhe kështu i promovojnë e i rehabilitojnë do kohë-maskash të vjetërsuara, të zhubrosura, kundëratdhetare e

kundërnjerëzore si kohët që i lanë pas; maska plastike si kohët-llastik për t'u metamorfozuar... Një reprizë e nostalgjisë së sëmurë të së djeshmes; që pëlçet nga gazi tragjikomik i Kaloshit. Til Ojlenispigel thotë: "Ai që e drejton një betejë a një luftë nën maskën e lirisë së mendimit, të fjalës, të humanizmit dhe të dinjitetit, do ta shohë në pasqyrë fytyrën e tij të vërtetë.

Dhe pasqyra groteske, tragjikomike apo dramaturgjike që ua vë përpara shkrimtari Çeliku kësaj hordhie e kohore personazhesh, e tregon turinin a surratin e tyre të vërtetë moral, grimasën a ngërdheshjen e tyre prapa kësaj maske.

Dhe, së fundi, le ta falin Idealistin e marrë a Njeriun Jopartiak e që nuk di t'i përshtatet politikës; dhe të cilit i ka mbetur vetëm revolta si vlera më e lartë e shpirtit kundër fytyrave me maska e fytyrës pa maskë, kundër maskës pa fytyrë e maskës me fytyrë. Personazhe të tillë rezistues, revoltues a idealistë, kanë të gjitha dramat e Kalosh Çelikut.

Nëse për këta personazhe "jopraktikë", "jopragsmatikë" tashmë është ngritur mendësia pushtetore e ajo e çarshisë së Bit-Pazareve shqiptare se "nuk ka gjë prej tyre"; atëherë autori, me mjete të veçanta artistike, e përqesh këtë tezë, gjithnjë simbas asaj që ka thënë Niçe: "Nëse Platonin, si të syrgjynosur lufte, e kanë ekspozuar në tregun e skllëvërve për t'u shitur - atëherë çka i duhen njerëzimit filozofët? Pra, a mos do të duhej ta zbulonim se

çka i duhet njerëzimit e vërteta?” Dhe retorika e Politikanit Unik e Të Suksesshëm vazhdon më tutje, gjithnjë me “kërkesat e një demokracie të theksuar” dhe të “shoqërisë së përparuar”. Aty gjenden edhe Njerëzit e oborrit!

Shkrimtarët e gazetarët e oborrit! Janë ata njerëz pa kurriz, që i ngritin lumturinë e privilegjet e tyre pranë Mbretit, Prijësit, Diktatorit, Presidentit a Pushtetit, duke qenë njerëz servilë; tek i thurin lëvdata, elozhe, apologji regjimit në fuqi apo veprimeve irracionale të Mbretit, Diktatorit, Presidentit. Këtë temë e trajton në shumë dimensionë shkrimtari ynë, Kasëm Trebeshina: këta lakej të demokracisë e të regjimeve diktatoriale i quan shkrimtarë të oborrtarrshëm e njerëz të oborrtarrshëm.

Dhe në këtë turr kaq tragjik të realitetit tonë, në Kosovë, Maqedoni a Shqipëri, njësoj; dihet, kanë përvojë të bollshme ish fansat komunistë e ish “titovcat”: sepse kështu dje i largonin nga puna, i burgosnin a i përndiqnin; ua shkatërronin jetën, familjen dhe shëndetin atyre që mendonin ndryshe, a që kishin guxim të punonin për lirinë shqiptare. Të tillët, mjerisht, të dehur me sukseset e djeshme politike dhe të dehur me sukseset e mbështetjet e sotme e të paprincipia politike; sipas retorikës së re, do të dinë si t'i bëjnë edhe diferencimet e reja “ideopolitike” dhe përndjekjet e reja politike; si t'i organizojnë fushatat e sulmeve e të shpifjeve; do t'i dinë si t'i sjellin tragjedi të reja qytetarit shqiptar në të gjitha hapësirat etnike, me anë

të demagogjisë së re e të shpëlarë.

Me një fjalë, do të dinë si të përfitojnë mbi kurrizin e tjetrit, aty ku përdhosen vlerat në emër të vlerave. Aty ku shkelet gjithçka në emër të angazhimit “për mirëqenien sociale, ekonomike, politike, kulturore, arsimore dhe kombëtare”, gjithsesi, duke menduar vetëm në aso mirëqenieje ku vetvetja dhe rrethi i afërm është “në qendër të vëmendjes”; dhe, natyrisht, aty ku përfitohet shumë edhe në emër të programit politik për “të drejtat dhe liritë individuale të qytetarit, pa dallime fetare, racore, përkatësie politike, sociale, apo gjuhësore”, pa çka se këto të drejta përdhosen barbarisht. Ndërkohë, do idealistë tjerë “të marrë” (monodramat e drama e fundit të Çelikut) punojnë në të veten, për ta çuar përpara edhe një utopi; ashtu si autori i këtyre teksteve. Në realizimin e poetikës dramaturgjike autori i përdor me mjeshtëri ato mjete artistike tradicionale, si: dukjen e jashtme që e maskon konservatorizmin e të kalburën, përqeshjen e tezave dhe formën mashtruese (terme të Jakup Matos) ku spikatet: kontradikta në mes mendimit të lartë që kanë personazhet për rolin e tyre e mungesës së vlerave të tilla”, qëndrimet e dyzuara, alogjizmat, alegorizmin ezopik etj.

DRAMATURGJIA GROTESKE

Do theksuar që veprimi i këtyre teksteve dramaturgjike zhvillohet në përmasa të një kohëhapësire

të caktuar, të procedimorit të njëkohësisë: atë të tranzicionit. Së këndejmi, projeksioni dramaturgjik i Kaloshit është i qartë: ky është mjedisi i caktuar dhe koha e caktuar.

Kjo rrudhje e përmasave të kohës e të hapësirës në një periudhë ndryshimesh e thyerjesh shoqërore, politike, nacionale e sistimore, kryesisht në mjedisin ku jeton autori; ashtu sikundër edhe intriga, situatat dramatike, tensioni dramatik, problematika tematike-dramaturgjike a shthurja dramaturgjike e tekstit; e bëjnë këtë vepër për të qenë unike, e njësishme, më vete, po assesi e njëtrajtshme. Dramaturgu Çeliku dëshiron të na thotë se të këqijat etike, morale, në mjedisin shoqëror, familjar a intim, gjithmonë ndërlidhen me politikën e me interesat kriminale të atyre që e prodhojnë këtë gjendje. Prandaj, si të tilla, këto tetë tekste dramatike kanë edhe kontekstin e ri të gjerë shoqëror.

Sado që veprimi dramatik ndodh në situata të pazakonta, për të mos thënë të pagjasa e të habitshme, në trajtën e një farse groteske përplot kthesa e situata të pamundshme; megjithatë autori mjeshtërisht iu jep trajtë dialogut, monologut, në të cilët ai përdor fjalësin aktual, qoftë ky fjalës (leksik) i botës së politikës mafioze apo botës së tregut, i botës së interesave apo i asaj të nëntokës. Përkufizimet zhanrore, si “dramë në tri pamje” (“IMZOT, LEHIN QENTË”), “antikomedi” (“ZORRA QORRE”), “satirë groteske në tri beteja” “KOPEJA ME ZGJEBE

NDJEK AUTORIN”), “monodramë“ (“NJË VIT FRIKË”, “PABESIA” dhe “DISIDENTI” I UNIONIT TË VIÇAVE”) “E vërteta në tri fytyra “ (“LAMTUMIRË BËRLLOK”) dhe “Groteskë idilike” (“REPRIZA E “VËLLAZËRIM – BASHKIMIT”), bëhen në frymën e stilit të Dyrenmatit (shkrimtar zviceran), për t’i shënjuar pamjet, ngatërresat e kokolepsjet tona.

Nga libri në libër, nga zhanri i poezisë në atë të teskit dramatik, shtegtojnë ide të ngjashme, motive, arkipersonazhi, figura e procedimorë. Një “dreq nuseje me pashterkë”, Mikja, boemë e poetë që dashurojnë, që pinë apo që e mbajnë gotën me verë në dorë e që frymëzimi i lë pagjumë; kore, grigja e turma të pafundme korbash, sorrash qensh, zgjebesh, të marrësh, një Zonjë me Gjel, Hava e Bit Pazarit, Rrapi, Zonja vdekje në shoqëri me poetin, xhinde etj; i bëhen obsesion letrar poetik e dramaturgjik. Ndërkaq, në procedimorin dramaturgjik të Kaloshit, grotesku ka një shtrirje të gjerë me shtresime të shumta. Pothuajse, groteskun ai e ngre në universin e tij letrar.

Grotesku prek frazën, dialogun, replikën, tekstet diskurzive, madje, gjithë tekstin. Madje, në këtë drejtim autori vë në veprim larmi mjetesh artistike, ndër të cilat po përmendim një skatologji personale estetike që përsëritet nëpër shumë krijime e nëpër të gjitha zhanret e tij letrare.

Kund e kund e aktivizon parodizimin stilit të

përtalljes të “kohës së tranzicionit” për t’i shënjuar dukuritë e përçudshme të kësaj kohe apo tiparet karakterologjike të këtyre personazheve.

Duke e shtrirë parodizimin e përtalljen në sistem të vetin letrar për t’i hyjnizuar aureolat e rrejshme të këtyre personazheve; duke e realizuar teknikën dramaturgjike nëpërmes hiperbolizimit të dukurive qesharake apo të frikshme, të së tmerrshmes apo shëmtimit (personazhet kanë një cen a një përcaktues që e hyjnizon kundruall të madhërishmes si kategori estetike); duke e përdorë kund e kund fantastiken për të fluturuar imagjinativisht në zona të ndryshme të botës së personazheve; duke e shtrirë kudo e kudo maskën letrare, si një trajtë të posaçme artistike për t’i mishëruar shfaqjet e dukuritë e ndryshme të jetës e të shoqërisë, me mimikën, mimikrinë, grimasën, karikaturën letrare, figurën e tjetërsimit, burleskën etj etj, sikur të gjitha këto së bashku e japin një “realizëm grotesk” (Mihal Bahtin) a një dramaturgji groteske.

Prapa çdo mjeti të tillë artistik e estetik, Kalosh Çeliku zbulon realitetin e së përditshmes e labirintet e tij...

Prend BUZHALA

Koha e ngjarjes

Vitet e ndryshimeve demokratike e politike, kur politikanët si morrat e kishin vërshtuar shoqërinë dhe as me të mirat, as me të këqijat nuk i lëshonin kolltukët dhe postet politike në Qeverinë e “vëllazërim-bashkimit”. Politikën e nxorrën në rrugë dhe me dhunë donin të hipin në pushtet.

Vendi i ngjarjes

Qyteti vjetër rretherrrotull Kalasë Dardane. Lumi e ndan në dy pjesë, anët e të cilit i lidh vetëm një Urë Guri dhe pesë të tjera nga betoni. Përmendoret me shpata e pushkë në dorë që ia kanë zënë frymën. Ndërtesat prekin qiellin me mjegulla. Parkingu i makinave në Sheshin “Skënderbeu” mbi kalë me shpatën në brez u bënë roje. Aty - këtu mbi çati lëshojnë shtat minaret e xhamive. E në periferi tymtarët e lartë të fabrikave. Shekuj me radhë është robëruar dhe “çliruar” nga të huajtë.

Burimet e autorit

*Sheshi “Skënderbeu”... Kafenetë e Qytetit... Rrapi...
Takimet letrare... Libraria e Çarshisë... Kabineti i
fakultetit... “Tivoli”... “Pirini”. Dhe, Pazarë Grave...*

Prolog

LAVDI “heronjve” të Xhadisë

Një popull që t’i arrijë qëllimet e tija kombëtare, patjetër i duhen rrugës për në Baba Tomorr: njerëzit e ditur, pas tyre vijnë të pasurit. Dhe, në fund populli.

Populli, që i ka me vete këto tre faktorë të rëndësishëm, a mund të ketë probleme për t’i realizuar qëllimet e tija shekullore? Jo. E them këtë se, një populli i duhen këto tre faktorë të rëndësishëm për të Nesërmen.

E, a i ka populli shqiptar këto tre faktorë për të Nesërmen? Jo. E them me plot gojën. E ka vetëm faktorin e tretë, popullin. Po, jo edhe njerëzit e ditur dhe të pasur, të cilët i prijnë në ballë popullit.

Popullit shqiptar, në ballë duhet t’i pri Truri e jo B-ja e Madhe e shtypit. Fatkeqësisht, deri më tani (hiq Rilindasët), populli shqiptar në ballë e ka pasur B - në e Madhe të shtypit. E, jo Trurin. B -në e Madhe të shtypit e ke në Qeveri. B- në e Madhe të Shtypit e ke në Parti Politike. B - në e Madhe të shypit e ke në Ministri. B - në e Madhe të shtypit e ke gjithëkund: në internet, gazetat e tyre partiake, emisione televizive, debate. B - ja e Madhe e shtypit ka edhe “Facebook -un” me më shumë miq të

regjistruar edhe me liderët e partive politike. B - në e Madhe të shtypit e duan partitë politike. E do Qeveria. E do Shteti. Vetëmse, fatkeqësi kombëtare: B - në e Madhe të shtypit nuk e do vera, poezia. Dhe, gratë.

Ditën e Madhe, kur ky popull legjendar do të ketë në ballë Trurin e jo B - në e Madhe të shtypit, besoj se nuk do të ketë probleme politike t'i realizojë aspiratat e tija shekullore brez pas brezi.

Edhe Manifestimin Kulturor Tradicional Ndërkombëtar: TAKIME NËN RRAP, ne e organizojmë falë vullnetit të poetëve. Fuqi mendore kjo, në ballë të popullit, që më së shumti është goditur në këtë kohë “demokratike” nga B -ja e Madhe e shtypit.

E, për sa u përket Partive Politke Shqiptare, Ministrisë së Kulturës në IRJ të Maqedonisë, ky Manifestim Kulturor Tradicional, është përpjekur të ngulfatet moti kohë me të dyja duart. Shkaku, se: e ka rrokur për fyti B - ja e Madhe e shtypit.

Megjithatë, ne jemi poetë që kemi dalë në ballë të popullit. Nuk lejojmë që ky Manifestim Kulturor Tradicional Ndërkombëtar, që e futi i pari vargun shqip edhe në kohë të vështira lufte në Çarshinë e Bit - Pazarit (1997), në zemër të Shkupit, të shuhet për tekat e dikujt me brekët nëpër këmbë dhe partive politike që na e sjellin koçinë nga malet pa Nuse në Katund.

Për inatë me forcat tona, ne do të vazhdojmë t'i mbajmë dy manifestime kulturore, njëri pas tjetrit:

TAKIME NËN RRAP, në Shkup dhe Ditët e Humorit dhe Satirës: XHA DERALLA, në Kërçovë. E qartë, ne u tregojmë atyre partizanëve të partive politike, që e nëpërkëmbin kulturën shqiptare, dimë të veprojmë edhe ndryshe, i shpallim luftë me poezi B - së Madhe të shtypit.

Truri duhet të jetë në ballë të popullit. E, jo B - ja e Madhe e shtypit. Fatkeqësisht, te ne paguhet me para të thata B - ja e Madhe e shtypit e jo Truri. Qesharake, ë?! B - ja e Madhe e shtypit të vlejë më shumë se Truri! E pabesueshme! Kjo nuk ndodh askund në botë, në shtetet demokratike. Po, ja që ndodhë tek ne ballkanasit e vjetër, në IRJ të Maqedonisë. Popujt, që e kanë përzier edhe gjakun, pjellin melezë edhe në Ditën e sotshme.

Halli?! Halla, do burrrë! Në rregull, e kush do të ishte burri?! Natën e Madhe ta fusim me këngë Nusen në dhomë. Cucat pas dere copë-copë t'i bëjnë dajret. Im Atë edhe një herë ngrihet nga varri, nxjerrë mauzerrin nga hatullat dhe tymeflakë shti në Zogkeqin që na këndon natën mbi çati këngë vdekjeje.

Dhe, më pyesin “miqtë” e mi, ku e kam vendin e punës. Qeshë. U përgjigjem: në Tavernë. Nën Rrap. Faj, nuk u kam se mua më do vera, poezia. Dhe, gratë. E ato i do Partia. Qeveria. Shteti. I ka dënuar edhe vetë Zoti, në podrume. Natë e ditë ua shuan dhe ndez dritat të dalin në sipërfaqe, mbi tokë. Përmes të vdekurve u dërgon shenja. Yllit të mëngjesit. Diellit t'i dalin për mejdani. Natës, që i ka kapur në grusht. Mureve, që i shtrëngojnë natë e ditë

mes librave. Hënës, kur del mbi mal pas mesnate. Pulës me zogj në qiell, që e thërret Gjelin të hip në gardh. Heret, ende pa zbardh drita, ta thirrë me këngë agimin. Diellin, që zbret dhiareve më këmbë nga Çelëvjollca.

Tekefundit, ne bëjmë luftë kulturore me poezi: Truri me B - në e Madhe të shtypit. Brez pas brezi në luftë me B - në e Madhe të shtypit. Të mos keqkuptohemi, ne bëjmë luftë me tru dhe penë. Vdesim në fushën e betejës me armë në dorë. Ringjallemi. Muza na jep gjë mes maleve. Fuqi për luftë heroike.

Përfundimi: Truri e vazhdon luftën me B - në e Madhe të shtypit. Patriotët e vonuar e kanë gjetur Lëmë. E në Lëmë sot fshi edhe Kali Shemës edhe Gomari. E rëndësishmja është, se: Kali i Shemës dhe Gomari nuk fshijnë njësoj në lëmë. Era nuk fryn nga malet e Drenovës për ta hedhur grurin në ajër. Nusja me pashterkë të kuqe, pastrojë nga byku. Halli?! Halla, edhe kësaj radhe, përsëri do burrë mejdani me mustqet vesh më vesh.

O burra, nxirreni Gomarin nga Lëma se, na latë pa grurë, bukë në Dimër!... Edhe Kalin e Shemës!...

LIBRI PARË: XHADIA

Ringjallja e “heronjëve”:

**1 . -ZGJOHUNI TË VDEKUR SE
NA MBYTËN TË GJALLËT**

Eh, lexuesi im i nderuar, sikur këto politikanë shqiptarë, këto akademikë, këto intelektualë, këto shkrimtarë, këto gazetarë, këto analistë politik që na shurdhuan nëpër dritaret e mjeteve të informacionit dhe Facebook, këta patriotë me kësula të bardha në kokë e pa to, të punonin e reagonin me kohë për arsimin në gjuhën shqipe, kulturën shqiptare?! Vërtetë, do të hapte një faqe të re historia shqiptare. Nuk do ta lodhnim shumë kokën me “Makedonska enciklopedija” e marrëzira të tjera se, a jemi kaçakë dhe a kemi zbritur nga mali. Gazetat t'i mbushim kotnasikoti plot reagime e vajtime. Popullin ta thirrim në protesta në rrugë. E në të vërtetë, ai është në rrugë me vite, i papunë falë partive tona politike. Po, ja që nuk reagojnë burrat e botës në gazeta, nuk protestojnë në rrugë me parulla e pankarta në duar për arsimin e politizuar deri në palcë, nuk e ngrejnë zërin për liri.

Përmëkeq, me të gjitha forcat reagojnë për “Makedonska enciklopedija”. Punë e madhe. Pamfleti politik, që na e dhuruan “vëllezërit” e Njerkës, duam s’duam ne, do të përfundojë në Bibliotekën Popullore Universitare të Qytetit: “Sv. Kliment Ohridski”, ose nëpër shtëpitë e lexuesve sllavomaqedonas e shqiptarë. Nuk më pengon kjo, dhe as që kam kohë të merrem me një pamflet të këtillë sllavokomunistë me fletët e të cilit nesër torbeshët do të shesin fara në Çarshi.

E rëndësishme është se, më pengon vetëvetja, politizimi katastrofal i arsimit shqiptar dhe kulturës shqiptare. Fatkeqësisht, e kemi nën nivelin e pas kohës së Luftës së Dytë Botërore. Ne nuk kemi arsim shqiptar, ne nuk kemi kulturë shqiptare. E në anën tjetër, kemi kohë për të harxhuar energji për një pamflet politik, pjellë teknefese sllavomaqedonase.

O shqiptarë, mjaftë më punuat e luftuat për sllavomaqedonasit! Shtetin e shokut Tito, që pas Luftës së Dytë Botërore e polli Jugosllavija e sot, e përkundin serbët në djep me ninulla shoveniste - nacionaliste. Popullin artificial pakicë të prodhuar nga shqiptarët, bullgarët, serbët, vllehët, turqit e romët. E ktheni kokën pas një herë edhe për shqiptarët, popullin shumicë në këtë Shtet, që me plot arsye u takon të udhëheqin me Qeverinë. Pse jo, le t’u kërkojnë shqiptarëve një herë edhe sllavomaqedonasit gjuhë amtare, shkolla, flamur, Universitet, Akademi të shkencave e të drejta kombëtare.

Veten le ta provojë edhe ky popull artificial në rolin e lypsit të Ura e Gurit. I bindur jam se, shqiptarët do t'ua jepnin me të dyja duart të gjitha këto të drejta kombëtare. E nesër?! Nesër, shohim e bisedojmë në Kuvendin shqiptar se, sa banorë sllavomagedonë do të ketë ky shtet multietnik, që me këmbëngulje duam ta ndërtojmë në shqiptarët, integrojmë me çdo kusht në Bashkimin Evropian. Edhe njëherë them: ktheni kokën, shikoni prapa në lëmë! Arsimin e keni në gjendje katastrofale, me pak shpirt. Ende nuk keni shkolla fillore. Tekste shkollore. Lektyra shkollore. Abetare.

E këndeja, ia futni pordhë politike në mes të ditës kundër enciklopedisë sllavomagedonase. Gojën plot e them: ju jeni edhe kundër fëmijëve të juaj në bankat shkollore. Vite me radhë i keni lënë pa lokale shkollore. I keni lënë edhe pa mësuesë...

E them këtë se, më ka ardhë më deri në fyt. E kam vjellë ushqimin. E kam vjellë politikën. I kam vjellë edhe zorret. Dhe, nuk kam më çka të vjellë.

Poezinë nuk e vjellë. Edhe librat. E di, politikanët trusakatë duan t'i vjellë edhe këto dhunti të Zotit e Natyrës, po ja që unë nuk dua t'i vjellë. Unë e vjellë politikën e tyre teknefese. Unë i vjellë argatët e tyre trusakatë brez pas berzi. Dhe, unë i vjell me gjithë zorre spiunët e tyre shekullorë. Pse, do të thoni ju si lexues të kësaj groteske tragjedi-komedie?!

Nuk ka problem, edhe këtë fshehtësi do t'ua rrëfej si

shkrimtar. Vetëm, nesër nuk dua të më ankoheni te partitë politike. Nëna e juaj Njerkë. Shkaku: ngase Nëna juaj Njerkë, nuk u jep qumësht si Nëna e juaj e vërtetë. Djepin nuk di ta përkund me ninulla shqiptare deri në mëngjes. Nuk ju merr në gji si Nënë te pragu i derës.

Punemadhe, do të thoni ju burrat e mejdanit me brekët nëpër këmbë. Nuk është ashtu, lexues i nderuar. Nuk është njësoj të pish qumësht te Njerka dhe të thithish gji nga Nëna. E them këtë se, thirrrem në ligjet e Natyrës. Vërtetë, është e përkryer. Kot mundohemi ne artistët t'i bëjmë konkurrencë. Natyra është ajo, që momentalisht është a pakalueshme me kryevepra. Nesër nuk dihet, del ndonjë burrë nëne dhe e kalon edhe Nënëën Natyrë.

Fatkeqësi, kombëtare! Partitë politike, Nesër kush do t'i marrë në gji?! Kush do t'i përkund në djep?! Kush do t'u jap tagji?! Kush do t'i nxjerrë në rrugë çdo katër vjet në zgjedhjet parlamentare. Komunale. Tymeqlakë do të nxjerrin nga goja. Zërin do ta ngrejnjë lartë nëpër fushata zgjedhore për Gjuhë shqipe. Universitet shqiptar. Akademi Shqiptare. Shqipëri Etnike. Punemadhe. Edhe kësaj radhe le t'u jap Njerka gji me shtamba. Vetëmse, një gjë duhet ta pranojnë: janë kopila. Kopila edhe do të vdesin brez pas brezi, hyjnë në varre. Profetike, ë?!

Kopilat, dihet e kanë Njerkën. Dhe, Babën e rrejshëm. Vetëm, nuk e kanë qumështin e Nanës. Gjirin, që edhe të vdekurin e çon nga varri. Qumështi i Nanës është jeta. Shpirti. Gjaku. Lufta që e bëjmë nëpër shekuj brez

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

pas baezi për liri. Edhe më doni të ju flas, shkruaj marrëzira?! Mjerim. Po, kur do të ju dalë gjumi shekullor, ngrisni zërin si shqiptarë?!

Nesër. Ose, pasnesër. Vonë. E them këtë se, Nesër më do të keni vdekur, gërhisni në varr. Ndodhë të sharroni shelgje. Cungje nëpër livadh. Ndonjëri, ndodhë të bëjë edhe çerepë. Saç me shpuzë nuk do të keni ta piqni bukën në mes të odës. Saç me shpuzë.

O Imzot, edhe kësaj radhe mos ua merr për të madhe! Nuk shohin. Nuk dëgjojnë. Nuk dinë. Ua ke dhënë sytë, po nuk i shohin shenjat në rrugë. Ua ke dhënë veshët, po nuk e dëgjojnë lodrën (tupanin). Ua ke dhënë kokën, po nuk e kanë me vete në qafë...

Halli?! Edhe një lutje: ua kthe në kokë! Nuk e bëjnë këtë se duan, po nuk dinë. Patjetër, duhet dikushi t'u pri në ballë. Rrok për dore. Tjetër është ajo se, këtij populli i prinë në ballë me vite dudumët. Gjysëmanalfabetët. Edhe një herë ju lutem në emër të Krishtit e Muhamedit a. s., mos i merrni më qafë!...

Dënimi duhet vuajtur gjithësesi, dëgjova një zë nga qielli. Atëherë, së paku le të jetë sa më i lehtë, pa dhimbje. Nëse është nevoja le të digjemi nateditë në zjarr të Xhehenemit! Njëherë e përgjithmonë t'i lajmë mëkatet si popull i zgjedhur nga Zoti.

Jo, përsëri bërtiti zëri nga qielli. Juve si popull, u ka nemur Turku. Baba Dovleti. E nama, përderisa të zë vend fluturon në qiell e tokë. Fatkeqësisht, kësaj radhe zbriti në

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

tokë, në mesin e shqiptarëve. Këmbëkryq u ulë në xhami. Hoxha thirri në minare.

Ndihmë! Ndihmë, o Zoti Madh! Na shpëto edhe kësaj radhe si dikur nga robëria pesqindvjeçare anadollake! Asimilimi. Ti e di se ne më nuk kemi edhe një Skënderbe, që të na çlirojë nga halldupët, heqi prangat. E patëm një, po edhe këtë duan të na e marrin “vëllezërit”. U kemi dhënë mjaftë. Po, këta siç duket e kanë barkun e madh tinar. Thesit nuk janë duke ia lidhur grykën. Përmëkeq, e kanë një thes kanapi të grisur me arna. Specat u bien udhës. Patlixhanët. Patatet...

Mëshirë, o Zot! Ecin e flasin jerm. Ndonjëri ka përmirë edhe në sofër të xhindeve. Rugës flet vetmevete. Babashehu kot i fry në Tyrbe. Hoxha më kot përpiqet t’ia këthejë në kokë ato të shkreta me një hajmali për qafe. Nuk e zënë magjitë, xhindet e kanë në dorë. Natë për natë e hudhin dorë më dorë mbi çatia, majë lisave. Rugën e kanë humbur në oborr. Nuk e dinë ku e kanë bythën e ku kokën. E, sa di unë, bota do kokë e jo bythëpalare...

Zgjohuni të vdekur, se na mbytën të gjallët!...

Dekori

*Ditë me diell. Rrapi bënë hije. Fontana spërkat ajrin duke e përzënë vapën e madhe. Në një tavolinë, përpara një gjygyimi me çaj rusi, shihet kokë më kokë Dudumi dhe Hoxha i Allahut. Matanë, nën Rrap është ulur Shkrimtari me mjekër dhe me një gunë të zezë deri në fund të këmbëve. Përpara, mbi tavolinë i ka dy shtamba me verë. Nën hije është i lidhur edhe një kalë me shalë. Përballë tij edhe një gomar asht e lëkurë me samar. Shkrimtari i pështetur për trangu të Rrapit. Çantën e ka varë në një degë, shkopin me kërrabë e ka pranë dhe shfleton një libër me kapakë të trashë: **Imzot, lehin qentë**. Dikur çohet, e merr çantën e lëkurës dhe e varë përqafe. Shkopin e rrok në dorë dhe u sulet karrigave duke i thirrë në emër pesonazhet e kësaj drame groteske në skenë:*

Personazhet:

SHKRIMTARI
DUDUMI
HOXHA I ALLAHUT
KOPILI NJERKËS
RRUFJANI
XHADIA
PATRIOTI I VONUAR

IM ATË
DJEMNUSHA
KAKADEMIKU
HOJDODOLJA
XHA DERALLA
KAMARIERI
TRI MELEQET
ANALISTË
XHEMATI

Dhe, KORI I KOPEŠË ME ZGJEBE i përcjellur nga TATA E MADHE me dajre. Pensionistë. Tregëtarë. Spiunë. Argatë të Nënës dhe Babës Parti. Rrospi Meshkuj. Dilerë droge. Reketarë... Trusakatë... Krah për krah me dy-tri bullgare ose ruse që shesin plaçka, në Bit-Pazar...

Paranteza

Paralajmërim i fatkeqësisë: “KAJGANA”

Erdhi koha të shënohet edhe Dita e Pavarsisë së IRJ të Maqedonisë. Drekë festive, Qeveria shtronte në hotelin më të njohur “Aleksandër Palas”, në Shkup. Mes fytyrave të elitës (ajkës) politike të IRJ të Maqedonisë, edhe mua si kryetar i LSHSH -rë më në fund ma kishin dërguar një ftesë zyrtare sa për sy e faqe.

*Nuk do mend, vendosa të shkoj në këtë “dasëm festive” edhe atë, më tepër shkaku se bëhej fjalë për Ditën e Pavarsisë së IRJ të Maqedonisë. I madh e i vogël, pa dallim feje e kombësie plot gëzim si te ajo kënga e vjetër popullore shqiptare në kohën e komunizmit: “**Me gëzim po shkoj në punë**”, turrevrap te hoteli “Aleksandër Palas”. Dihet, si gjithmonë unë vonohem në kësi manifestimesh “kulturore” politike. Dhe, arrij i fundit. Shkak ky, që mbetem te dera. Nuk kishte vend nëpër tryeza, si zakonisht edhe nëpër festat e partive politike, ose para këmbëve të Hoxhës Allahut për Bajram. U ula në mesin e gazetarëve, te dera. Padashtas, sytë më ikën te një politikan i yni i madh, patriot plot dekorata të Partisë Komuniste Jugosllave. Thashë, me vete: mirë qenka puna*

pasi e kanë ftuar edhe këtë politikan patriot, me siguri edhe gjendja e shqiptarëve do të ndryshojë më në fund, njëherë e përgjithmonë në këtë “shtet demokratik”.

Politikan patriot ishte ai, që gjithmonë e ngrinte zërin lart për zgjidhjen e çështjes shqiptare në Parlament. Edhe në Bit - Pazar, shpeshëherë para zgjedhjeve lokale e parlamentare, këtë burrë pushteti e kisha parë me megafon në dorë duke kërkuar liri dhe barazi kombëtare hipur edhe mbi karroca të hamallëve, në Bit - Pazar.

E shi, sot e shihja para meje në tryezën festive me këmbën përmbi këmbë i veshur kuqezi. E kishte lënë çantën e lëkurës të politikanit pranë vetes në një tjetër karrige. Politikani ynë sipas madhështisë “atdhetare” i kishte zënë dy karrige. Edhe kërpeshin përqafe e kishte kuqezi. Këpucët, nuk mundja t’ia shoh nën tavolinë, me siguri i ka pasur të kuqe me çorapë të bardhë. Fundekrye, politikan i përgaditur për drekë festive.

Papritmas, erdhi edhe kamariери me një bllok shënimesh dhe laps në dorë. I pyeste me rend të pranishmit se, çka do të porosisnin për drekë. Njëri, porosiste: “ramstek”. Tjetri: “biftek”, “pastramka”... I erdhi radha më në fund edhe Politikanit tonë të Madh.

KAMARIERI

Ti, zotëri?

DUDUMI

(E çon kokën plot krenari): Ende nuk kam vendosur, mendohem... Pak më vonë. *(E, në anën tjetër me gjysëm zëri thotë vetëmevete):* Tashti, do të shihni ju argatët e pushtetit se, kush është i Madhi. Edhe atë, jo vetëm nëpër tubime të ndryshme parazgjedhore, tryeza të rrumbullakta, tribuna e debate televizive, po edhe në tryeza festive ku maten burrat e mejdanit me armët në brez.

(Politikani ynë i Madh, pasi i dëgjoi edhe kërkesat e këtyre kolegëve, përsëri thotë vetëmevete): Asgjë speciale, mish viçi. E kjo tjetra: mish mëzati. Mish kau. Mish lope. Mish qëngji. Mish edhi. Edhe kjo tjetra, nuk është për t'u duartrokur: Pastramkë (peshk). Eh, edhe katundarët sot hanë peshk. Lumenjt janë të tyre, zbresin nga katundi. Jo. Jo, unë do të porosis drekë mbretërore, që këta kalamaj politikanë, jo që s'e kanë hëngër në jetën e vet, po as edhe kanë dëgjuar për atë specialitet. E lëre më, ta kenë provuar gjatë karrierës së tyre politike...

(Edhe njëherë kamarieri kalon para Politikanit tonë të Madh me meny në dorë).

KAMARIERI

Hë, zotëri! A vendosët më në fund se, çka do të porositni për drekë?

DUDUMI

Jo, ende. *(Përgjigjet Politikani ynë i Madh. Dhe, vazhdon*

me shfletimin e menys faqe pas faqeje mbi tavolinë duke i ndërruar syzat).

KAMARIERI

Mirë. *(Pajtohet, disi me politikanin).* Zotëri, vazhdoni me zgjedhjen, do të kthej përsëri pak më vonë.

Dhe, vazhdon me mysafirët e tjerë të radhës: politikanë, akademikë dhe alamet doktora të universiteteve. Porositë secili sipas dëshirës së vet dhe mendjes së barkut: “medalioni”, “peçeno jagne” (qengj i pjekur), “losos në skarë”...

Kamarieri edhe një herë kthen para Politikanit tonë të Madh, që nateditë rrin para kamerave televizive.

Zotëri, a vendose më në fund për drekën?!

Politikani ynë i Madh, pasi shkundet një herë nga krahët, më në fund i bindur se ia ka qëlluar drekës mbretërore, e ngre kokën dhe porositë:

DUDUMI

“Kajgana”!...

(Kamarieri mbetet i shtangur nga një kërkesë e këtillë “politike” befasuese. Përpak, t’i bie të fiktë. Edhe një herë e pyet Politikanin tonë të Madh, gjoja se nuk e dëgjoi mirë me veshë porosinë):

KAMARIERI

Zotëri, më falni nuk ju dëgjova mirë! Nëse ka mundësi,

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

ma përsëritni edhe një herë kërkesën tuaj për drekë!

DUDUMI

“Kajgana”, thashë! (*Bërtet edhe më i sigurtë me krenari*).

KAMARIERI

(*E ulë kokën dhe përpara se të ikë përmes tavolinave, merr guximin ta pyes edhe një herë këtë politikan kaq të “veçantë e origjinal”*): E, për pije?

DUDUMI

Çaj rusi!...

(*Kamarieri, kësaj radhe vetëm e shkund kokën në shenjë habie. Dhe, ikë me të katërta përmes mysafirëve drejtë kuzhinës*).

Në ndërkohë, erdhi edhe “kajgana”. Specialiteti i ushqimit të zgjedhur me aq mund i këtij burri të mejdanit. Politikani ynë i Madh, kur i sheh vezët e fërguara para tij, gati i bie koka mbi tavolinë si cung shelgu në livadh. E përmban veten, hudh edhe një sy nga enët e kolegëve të tjerë politikanë: ata me mish viçi, qëngji e peshku, cakrronin gotat me verë shoku me shok në këtë Ditë feste.

Edhe, i drejtohet Shkrimtarit pas shpine:

DUDUMI

Epo, kështu është kur nuk të kuptojnë “vëllezërit” në

politikë. Vite me radhë, unë u them: gjuha shqipe duhet të jetë në përdorim në të gjitha nivelet e shtetit. E, “vëllezërit” dhe shqiptarët e shitur: jo, gjuhë e dytë zyrtare. Jo, vëllaçko! Jo. Gjuha shqipe duhet të jetë, jo gjuhë e dytë, po gjuhë e parë zyrtare, e barabartë në këtë shtet demokratik. Mjaftë më me fajin e tyre gjithë jetën hëngra “kajgana”: në kohën e Turqisë, “kajgana”, në kohën e Serbisë, “kajgana”, në kohën e Gjermanisë, “kajgana”, në kohën e komunizmit, “kajgana”. Edhe në kohën e sotshme demokratike, u dashka përsëri: unë të ha si laraskë vetëm “kajgana”?!...

Dudumi, një ditë duke u mahnitur me Luftën e Kaçakut të maleve për liri, papritmas vendosi edhe ky të dalë maleve kaçak për të drejtat e shqiptarëve, Shqipëri Etnike. E thirri Hoxhën e Allahut, dhe i tha:

DUDUMI

Hoxhë, ti do të jesh Sanço Panço im, besnik në fushëbetejat për liri, që do t’i bëj unë ballë për ballë me mullinjt e erës anë e mbanë Mëmëdheut.

HOXHA I ALLAHUT

Mirë, Zotëriu im, (*Përgjigjet me habi*). Po, çka do të fitoj unë si shpërblim lufte, nëse shpallëm hero i gjallë si trim pas luftës “çlirimtare”?

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

DUDUMI

Eh, Hoxha im i Allahut! Pas lufte ty do të të shpërblej me një post në Qeveri: Ministër të Kulturës Shqiptare.

HOXHA I ALLAHUT

Po, Imzot unë nuk kam shkollë, vetëm katër klasë fillore. Dhe, katër të tjerave në medrese. I kam edhe do vite “studime” në Shtetet arabe, po nuk e di sa do të më hyjnë këto në punë tek partitë politike?!

DUDUMI

Nuk prish punë kjo, Hoxha im i Allahut. Liria dhe Shpërblimet fitohen me luftë.

HOXHA I ALLAHUT

Zoti Komandant, a ta marr me vete edhe Qenin e Sharrit në luftë për Liri?

DUDUMI

Patjetër, Hoxha im i Allahut! Edhe atij i kemi dhënë një kockë, në Bit - Pazar.

Dhe, Dudumi ynë Shqiptar i hipë kalit... Më falni, lexues i nderuar, harrova t’ju them se, kalin e tij e pagëzoi me emrin: DorZiu. Hoxha i Allahut gomarit të tij me shalë. Armët i fusin në brez. Mburojet i vënë në kokë. Qen Sharri pas tyre si shok lufte në çetë.

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

Edhe, ngjiten dhiareve të malit Çelvjollcë për Liri. Buçën e Katundit (Hojdodolen) e lanë me fëmijë në gji në mes të lëmës, në Katund.

Rrugës, papritmas Rruffjani e pa ushtrinë armike. Kodrës sesi ngjiteshin barkas me armë në dorë. Vojvodën e tyre me shpatë mbi një kalë të bardhë me këmbë të thyer në ballë të ushtrisë pushtuese.

DUDUMI

Hoxhë i Allahut! (*Bërtet si i çmendur sa ka në kokë*). Ushtria armike ngjitet tinës kodrës, do në befasi të na rrethojë. Luftë! (*Dhe, sulet kundër armikut me gjithë DorZiun me armë në dorë*).

HOXHA I ALLAHUT

Mos, Imzot! Mos u ngut, ajo nuk është ushtria armike, po “Makedonska enciklopedija” e shkieve?!

DUDUMI

Hesht, budalla! Ku di ti çka është ushtria armike. Urdhërin prano, dhe mos ia kthe prapë fjalën Komandantit. Përndryshe, herën tjetër të pret dënimi.

Hoxha i Allahut, deshi s’deshi u turr pas Komandantit me armë në dorë. Dudumi iu sul me të gjitha forcat “Makedonska enciklopedisë” së shkieve. Hoxha i Allahut

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

*me një legen në kokë e shpatë shelgu pas tij tymeftakë.
Edhe Qeni i Sharrit me bishtin nën këmbë lehu si në ujë.*

*Akademikët e shkieve, kur i panë kalorësit e arratisur se
si u sulën mbi “vepër historike”, përzanë jataganët dhe e
zdepën qotek Dudumin. Pastaj, edhe Hoxhën e Allahut. I
lanë me pak shpirt në fushën e betejës. DorZiut ia ndalën
taxhinë në torbën e tij përqaft. Qen Sharrit, që të mos lehtë
më pas tyre, i hudhën një kockë lope pas dere.*

DUDUMI

(Kur e merr pak veten, i thotë Hoxhës Allahut):

*Edhe për këtë betejë të madhe duhet t’i tregohet Buçës së
Katundit (Hojdodoles). Dhe, në romanin tim të ardhshëm
duhet t’i lëmë pak vend luftës heroike si fitore.*

HOXHA I ALLAHUT

*Si urdhëron, Imzot. Edhe, ezan do të thërras në minare!
(Dhe, i ndihmon Dudumit të hipë mbi kalë).*

DUDUMI

*(Matanë kufijve të Mëmëdheut, i heton dy Bajloza të Zi,
që posa kishin dalë nga Deti duke nxjerrë tymeftakë nga
goja). Hoxho, sulm mbi armikun! (Bërtet Komandanti)!
Unë gjallë e këto troje në dorë të shkaut, kurrë! (Shpatën e
nxjerrë nga brezi dhe sulet me të gjitha forcat ushtarake).
Tashti, do të na njohin mirë ato ne si kalorës të arratisur
edhe në këtë copë “Shqipëri të Maqedonisë”!*

HOXHA I ALLAHUT

Imzot, mos u ngut! Nuk janë Bajloza të Zi, po janë mullinjt e erës të Mëmëdheut! *(E lut Hoxha i Allahut dhe i mbyllë sytë me dorë).*

Dudumi, nuk dinte çka është frika. Armikut me një të rame ia nguli shpatën e tij famëmadhe mu në gjoks. Turbinat e Mëmëdheut u rrotulluan dhe e hudhën “patriotin” tonë bythekrye në përrua.

Sanço Pançoja shqiptar vrapoi me të katra dhe e ngriti komandantin e tij me pak frymë. Qen Sharri ia lëpiu me gjuhë plagët e marra në luftë.

DUDUMI

Edhe për këtë betejë të përgjakshme duhet t’i tregohet Buçës së Katundit (Hojdodoles)! *(Mezi i shqipton nga plagët e marra, fjalët e komandantit).* Dihet, Hoxha i Allahut, edhe kjo betejë duhet të gjejë pak vend në romanin kryevepër botërore!

HOXHA I ALLAHUT

Si urdhëron, zoti komandant! *(Përgjigjet. Dhe, e hapë një fletore që e mbanë me vete t’i shënojë betejat e përgjakshme të Komandantit të tij për Buçën e Katundit, (Hojdodolen). (Qen Sharri me shputë i vë vulë mu në mes të faqes).* Edhe në minare, nësër do të thirr ezan! *(E përgëzon Hoxha i Allahut).*

DUDUMI

Patjetër, Hoxhë i Allahut! Betejat e përgjakshme që bëj unë me shpatë në dorë për këtë “copë Shqipëri të Maqedonisë” duhet t’i marr vesh edhe Buça e Katundit (Hojdodolja) atje, në Akademinë e Shkencave dhe Arteve.

Një ditë në mal, Dudumit i dërgoi bukë Buça e Katundit (Hojdodolja). Zonja e rëndë e salloneve me një tepsi me fli në kokë e një vorbë me qumësht, ia shtroi drekën mbretërore përpara kaçakut.

DUDUMI

(Gjatë drekës plot krenari i thotë, Buçës së Katundit - Hojdodoles): Hë, çka thotë Katundi për trimëritë e mia maleve për liri si kaçak?!

HOJDODOLJA

Katundi as që ka marrë vesh se ti ke dalë kaçak. Po, ktheu te fëmijët. Tjerë burra pushke janë ata të armatosur deri më dhëmbë që dalin kaçakë maleve për liri.

Dudumi, kur pa se Katundi i tij, as që ka marrë vesh se ky “burrë” mejdani ka dalë kaçak maleve për liri, vendos me gjithë Hoxhën e Allahut të kthehet në Katund te gruaja dhe fëmijët. Edhe Qen Sharri me zgjebe, përmbropa tyre me një asht në gojë...

KORI I KOPEŠË ME ZGJEBE

(Hynë në skenë i përcjellur nga Tata e M dhe me djare me vargjet e Fishtës:)

*Ju rrugaça e sallahana
Vagabonda e shakllabana,
Rriqna t'ndyet, mikrobë të kqi,
Qi të mjerës moj Shqipni
Kthjelltë hi i keni në mushkni,
Pa dhimbë gjakun tuj ia pi,
Po der kur, bre batakçi!
Bre coftina, ka kalbë mbi dhe! –
Der kur ju, tu' u tallë nëpër ne,
Do t'na qelbni fis e atdhe?
Ah! bre ju... nuk dij shka u kjoftë,
Sa tash ma jemi tue u njoftë,
Se kush jini e se shka jini,
Se kah shkoni e se kah vini,
Plang e shpi se kah i kini
E sa pare u ban ju gjaku:
Se për ju, po, duhet laku.*

***

*Ani kush, pra, me i pri kombit
Ju, do pyka bijtë prej llomit
Qi “Shqiptarë” vedit thoni,
Jo pse ju Shqipninë doni.*

*Jo pse ju ndo'i send kuptoni
Shka asht Atdheu e shka asht Lirija.
Shka asht Vllaznija e Parasija
Përparimi e Qytetnia.
Por, veç pse ende der më sot
Një tyran s'po e gjeni dot.
Nën kambë t'cilit ju me u shtrue,
Se un ma tash jam regjë me jue.
E jau njoft shpirtin der m'palc:
Pleh i ndytë, me u bartun m'shkalc
E me u qitë jashta Shqipnije...*

Sprova e parë

Kali Trojës na polli në Bit - Pazar

SHKRIMTARI

E di. Edhe, këtë “trim mbi trima”, nuk e njihni në barkun e Kalit të Trojës nëpër Bit – Pazar. E them se, atë ditë kur unë ia ngrita Kalit të Trojës bishtin në libër, edhe ky hyri me shokë në bark të pelës. Kalin e Trojës, atë ditë na e lanë “vëllezërit” pas porte, në Bit - Pazar. Dudumi doli natën, e tërhoqi për freri dhe na e futi kalin e drurit me gjithë “patriotë” kuqezi brenda në Qytet.

Është mirë që nuk e njihni si “patriot” melez. Dhe, fitore e madhe që nuk e njihni nëpër Bit - Pazar duke i përdredhur bythët. E shihni për çdo ditë në syrrët në gazetën e tij partiake. Edhe në shkrimet e tija patetike teknefese. Edhe njëherë përsëritem, mirë që nuk e njihni këtë “patriot” melez kuqezi, që lufton për Shqipëri Etnike. Vërtetë, duhet të jeni të lumtur dhe t’i falemnderoheni Zotit Madh. Natyrës.

Dhe, çka u duhet ta njihni Dudumin?! I dëmshëm për familje. I dëmshëm për shoqërinë. I dëmshëm për letërsinë shqiptare. I dëmshëm për Shqipëri Etnike...

DJEMNUSHA

E kush është, Dudumi?!

SHKRIMTARI

Dudumi, është shkrimtar Oborri. Gazetar partie. Publicist Qeverie. Analist politik. Politikan. Dudum. Dumdum i Partisë Komuniste në atë kohë, i shëtitur nëpër redaksi komuniste, e sot maz katundi i Partisë Politike Neokomuniste, që na e polli Kali Trojës, gjatë Natës së Madhe “demokratike”, në Bit - Pazar.

Dudumi, sot u ndërsehet Partive Politke Shqiptare, kur nuk i japin ndonjë post zëvendës drejtori. Ministër në Qeveri. U ndërsehet manifestimeve tona kulturore. Revistave letrare. Shkrimtarëve shqiptarë disidentë duke i denoncuar te “vëllezërit” si të rrezikshëm për shoqërinë. Dhe, Shtetin e “përbashkët”.

DJEMNUSHA

E ka thënë një herë populli. Dhe, nuk kam çka t’i shtoj unë më tepër kësaj thënie popullore kaq të përkryer: Qeni i keq ta bie Ujkun në Shtëpi. Vetëm, “patriotëve” të Kurvës Parti, mund t’u shes dushk për gogëla. Vërtetë, janë gjysëmanalfabetë. Nuk e di, a posedojnë ndonjë diplomë të shkollës së mesme, apo jo. Patrioti vonuar (miku i Rrufjanit) e di, i ka kryer sa për bela nja tre vjet shkollë ndërtimtarie në gjuhën e “vëllezërve”. Nuk është rritë me librat e rilindasëve tanë në Shtëpi. Dhe, kurrë nuk i ka mësuar vjershat e tyre përmendësh në shkollë. Edhe kjo nuk ka rëndësi. Mjerim kombëtar.

SHKRIMTARI

Vëretë, më vjen keq për këto kalemxhinj, që përpiqen dhe shterzojnë si lopa kur e pjellë viçin, t'i hedhin dy fjalë bashkë në gazetën e tyre partiake. Vështirë e kam, edhe t'i fajësoj më tepër, fajin e ka “pasur” koha. Sistemi i atëhershëm komunist, që i ka mashtruar në shkollat e “vëllezërve” me gjuhën e perspektivës, ardhmërisë.

Gjatë këtyre viteve “demokratike”, përsëri polli Kali i Trojës në Bit - Pazar. Çarshia e Vjetër u mbush plot me mëza patriotë të palëpi. Hingëllonin. Turreshin mbi Urën e Gurit, matanë Vardarit. E ngrenin bishtin mbi shpinë, sa herë që i ndiqte pas Zekthi.

DJEMNUSHA

Herë pas here qitnin edhe shqelma. Ditën nën Rrap, pinin çaj rusi. I luteshin Zotit në xhami për mëkate. E natën dilnin matanë Vardarit, kokë më kokë me “vëllezërit”. I kullosnin dhentë e nënkryeme që i kishin në kokë. I lëshonin edhe maleve. Ujë u jepnin te Qeveria “demokratike”, nën Kala.

Ujku i priste këmbëkryq te Ura e Gurit. Qengji i vogël me një zile në qafë varë, atë ditë zbriti të pi ujë te Lumi. Ujku i kishte vënë pusi.

SHKRIMTARI

(E vëndon maskën e ujkut në kokë). E akuzoi qengjin: Heeej, ti vogëlush që pi ujë në Lumë, pse ma trubullon

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

ujin mes maleve?!...

DJEMNUSHA

(Edhe ajo me maskën e qengjit në kokë). Unë, nuk ta turbulloj ujin, o mik! Uji rrjedh teposhtë malit nga ti tek unë. Vetëm ti mund ta turbullosh ujin që pi mbi mua, në Qeveri! E jo, unë në Katund.

SHKRIMTARI

Atëherë, me siguri vitin e kaluar ma ke turbulluar ujin, gjatë zgjedhjeve parlamentare të Pyllit. E di unë këtë pabesi, më ka treguar Patrioti i vonuar.

DJEMNUSHA

Jo, o zotëri! Unë kam lindur këtë vit. *(Mezi i përgjigjet Qengji duke u dridhur purtekë nga frika në breg).*

SHKRIMTARI

Në mos ti, atëherë Babai yt ballist, *(i bërtetë Ujku)*. Edhe për këtë pabesi më ka treguar Patrioti i vonuar. *(Dhe, i kërcen Qengjit në shpinë)*...

Përralla popullore thotë: Që, atë ditë te Lumi, Ujku dhe qengji kurrë më, nuk u bënë miq. Ujku e ka mik besnik, Dudumin. Patriotin e vonuar. Rrufjanin. Hoxhën e Allahut, Qenin e Sharrit. Këlyshin e Llagut. Këlyshin e Sharrit. Edhe, Buçën e Katundit (Hojdodolen)... Po, jo edhe Qengjin me një zile në qafë varë. Që, sipas vjershës

të Rexhep Hoxhës: *me dy brinja dap e dap, do të më qes mua në trap. Po, nuk më qet se, më ka shok. Prandaj, ecim të dy tok...*

Ujku e Qengji vite me radhë janë armiqë shekullor. Edhe pse, Ujku i thotë se e ka mik. E do Qengjin shumë, si vëlla besnik. Vit për vit e fajëson se, ia turbullon ujin nën Urën e Gurit... E gjykon te Lumi...

2 . -HOXHA I ALLAHUT KUR THËRRET NË MINARE

*Populli shqiptar ka krijuar me mijëra anekdota për hoxhën. Ndoshta, dhe letërsia popullore shqiptare është më e pasura në këtë zhanër. Ku ta dish?! Mundet. Filip Papajani një shkritmtar Rilindas shqiptar ka thënë për hoxhën: Njeri i soçëm me tru të moçëm. Vaso Pashë Shkodrani: ka shkuar edhe më larg: **Feja e shqiptarit është shqiptaria...** Xha Deralla satirist i madh shqiptar nga fshati Cërvice i Kërçovës, me anekdotat e tija të dëgjua e ka ndjekur këmba - këmbës edhe në minare.*

Një ditë Hoxha i Allahut e takon përpara portës dhe që ta trembë satiristin, i thotë plakut:

HOXHA I ALLAHUT

O Xha Derallë, pse bre burrë nuk vjen në xhami t'i lutesh për mëkate Allahut?! A e di se një ditë, në atë dynja do të digjesh në zjarr të Xhehenemit?!

XHA DERALLA

Jo, o hoxhë! E ke gabim. Shkaku se, përderisa të vij unë në Xhehenem, ti do të shkosh atje bythekrye përpara meje, dhe do ta kesh shuar më zjarrin...

HOXHA I ALLAHUT

Estagpirullah!... Estagpirullah, ti në Xhehenem do të përfundosh arnë kazani. *(I kërcnohet përsëri hoxha).*

XHA DERALLA

E ti, o hoxhë mendon se gjithmonë do të jetë verë?! Po, çka do të bësh në dimër, do të vish të më kërkosh pak zjarr! Jo, nuk do të të jap as një gacë, rri do të të them: mërdhiu në Xhehnet!...

HOXHA I ALLAHUT

Xha Derallë, më në fund u binda se, ti je vetë Shejtani!

XHA DERALLA

Hi-hii-hiii... Jo, o hoxhë! Shejtan më të madh se ti nuk ka as në këtë dynja, e as në atë dynja...

HOXHA I ALLAHUT

Estagpirullah! Estagpirullah... (*Ikë me të katra nga porta e Xha Mazllëmit, dhe mbyllet me çelës në xhami*).

Dhe, plot anekdota të tjera që i ka krjuar gojë më gojë nëpër vite e shekuj populli shqiptar për Hoxhën e Allahut. Tashti, e shoh edhe shkakun e gjithë këtyre anekdotave. Hoxhës Allahut, populli shqiptar më së shumti ia kishte parë dhe ia sheh ende sherrin. Hoxha i Allahut, përveçse që i është kërcnuar popullit shqiptar me zjarrin e Xhehenemit, i është kërcnuar edhe me Hyqymetin. E ka spiunuar dhe e spiunon edhe sot e kësaj dite te pushteti.

Im Atë, shpeshëherë ma përsëriste një thënie të një neriut të mençur (Mahmut Dumani), që e kishte thënë në kohën e Luftës së dytë botërore: Këtë popull gjithmonë e kanë shitur njerëzit e “ditur”, hoxhallarët dhe intelektualët e shitur. Herët a vonë, përsëri do të vijë koha një ditë, kur këtë popull përsëri do ta shesin toptan si dhenë në pazar njerëzit e “ditur”...

Dhe, ja për çudi erdhi ajo kohë. Popullin shqiptar në kohën e komunizmit me ndihmën e hoxhallarëve, serbët e përzunë në Turqi. Hoxhallarët kishin qenë ato që kishin dhënë e mbledhur nënshkrime pas lufte se, ky popull dëshiron të jetojë nën Jugosllavi, nuk do të bashkohet me Shqipërinë. Shkurt, ky popull, gjithmonë ia kishte parë sherrin Hoxhës Allahut. Shembull: si puna e zogut që i besoi njeriut me çallmë në mes të rrugës, po ai ia theu

krahun me gur. Dhe, në gjygj zogu nuk ka kërkuar asnjëfarë dënimi. Vetëm, hoxhës t'i hiqet çallma! Shkaku se, do të marrë edhe shumë zogjë të tjerë më qafë.

Im Atë, shpeshëherë ma rrëfente edhe këtë anekdotë interesante për Hoxhën e Allahut: Një hoxhë, pas faljes së teravisë e kishte vizituar si shpesh një vejushë. Vetëmse, një ditë e dikton i biri i vejushës. Djali nga zemërimi i thotë plot inatë të ëmës:

DJALI I VEJUSHËS

Nënë, do ta vras Hoxhën e Allahut!...

TATA E MADHE

Mos, bre bir, përmbaje veten! Durim. (E lutë e ëma)! Fakirin, mos e merr më qafë! Hoxhën një ditë do ta dënojë vetë Allahu...

Djali më në fund, pas lutjeve të së ëmës hoqi dorë, vendosi ta dëgjoj të ëmën. E priste Allahun që ta dënojë hoxhën. Prit një ditë, një javë, një muaj... po, Allahu nuk e dënonte hoxhën. Edhe më keq, hoxha tashti e vizitonte edhe më shpesh të ëmën e djalit, vejushën.

Një ditë prej ditësh, djalit më i erdhi te hunda. Vendosi t'i hakmerret hoxhës, të mos e pres më Allahun. E priti të hipë hoxhën në minare ta thirrë mesditën. Tinës xhematit, u përvodh shkallëve të minares dhe ia ngriti hopa, në hava këmbët hoxhës bythekrye në livadh...

Në mbrëmje, kur u kthye në shtëpi, nëna ia priti:

TATA E MADHE

A, të thashë bre biri nënës se, hoxha një ditë do ta gjejë belanë nga vetë Allahu?!...

DJALI I VEJUSHËS

Po, oj nënë! E vërtetë. Vetëmse, edhe unë i ndihmova pak në minare Allahut...

Dhe, përderisa Shkrimtarit i prin për në zyrat e Ministrisë Kulturës Xhadia, merr guximin dhe e pyetë): Cilën modë të fundit e ndjek ti, oj Xhadi?!

XHADIA

Modën artistike të sheficës sime partiake bjonde. (*I përgjigjet*). Të pëlqen, ë?!

SHKRIMTARI

Po, edhe atë shumë. Patjetër.

XHADIA

Është moda më e re e fundit e sheficës sime partiake. (*Qeshet*). Rrush i tharët do të thuash ti për veteranët e luftës heroike?!

SHKRIMTARI

Jo, po çuditëm në cilat vreshta të Atdheut e vjelë Partia këtë rrush të zi kokërrmadh?!

XHADIA

Te Çifligu i Xha Derallës... (*Qeshet. Përdridhet*).

SHKRIMTARI

Mos mendon edhe ti të bëhesh sheficë? (*E pyet me ironi*).

XHADIA

Po. (*I përgjigjet, plumb*). Ta merr mendja, zoti shkrimtar. Çka kanë ato kokone më shumë se unë si grua?!... Shkollë, jo?!... Tru, hiç?!... Pasuri të tundshme, aspak?!... Apo, përvojë partiake?! ... (*Qeshet*).

SHKRIMTARI

Po, oj Xhadi ato shefica i kanë nga njëzetepesë - tridhjetë vjet. E ti i ke kaluar të dyzetat?!...

XHADIA

E di. (*I përgjigjet*). Po, ato kanë burra, unë jam e pamartuar. Nuk kam burrë. Ende jam beqareshe. E pres Partinë, pasi më gjeti punë, tashti të ma gjejë më në fund edhe një burrë!... Hi-hii-hiii (*Qeshet*)...

IM ATË

(Dera hapet dhe hyn me struken krahëve. Kësulën e bardhë ende e kishte në kokë. Sahatin me qystek, përqafe në xhep. Tirqit me vragja... Xhemadanin me sumbulla... Mauzerrin si gjithëmonë e kishte hedhur krahut. "Nagantin" me gjithë fishekë në brez...) Edhe kësaj radhe e keni nisur luftën... I keni rrokur armët...

SHKRIMTARI

Po, baba. Nuk patëm tjetër rrugë, na detyruan përsëri t'u ngjitemi maleve me armë në dorë... Majave ta kërkojmë shtegun... Lirinë...

IM ATË

Eh, o bir! Edhe më 1912 - tën, edhe më '41 - shin i rrokëm armët. Ia vumë zjarrin Ballkanit. Po, në fund e pamë se kishim qenë të mashtruar, mbetëm nën zgjedhë. Frikë kam se, edhe kësaj radhe do t'ju mashtrojnë në tavolinë. Ne e fitojmë luftën maleve, po në tavolinë na i fusin gërshtërit, na qepin struke...

SHKRIMTARI

Nuk e besoj, se një gjë të tillë mund ta bëjnë edhe në të 2001 - tën. Mjaft kemi mësuar nga gabimet e atyre viteve, nuk u zëmë më besë...

IM ATË

E di, o bir! E di. Frikë kam se edhe kësaj radhe do të na përsëriten gabimet... Shqiptarëve po u përsëritet historia... Gjithmonë jemi vonuar. E sëmura e Ballkanit, kur e humbi luftën, ne shqiptarët e kërkonim Baba Dovletin... Gjermania kur e dorëzoi Berlinin, ne ende luftonim maleve të Zajazit për Shqipëri Etnike... Komunizmi, kur ishte në rrezik edhe në Rusi, ne me fotografitë e shokut Tito në ballë, atë vit historik (1981) u prinim demonstratave të studentëve në Prishtinë...

SHKRIMTARI

Edhe një herë e përsëris me qëllim, nuk e besoj se do të na e hedhin edhe në demokraci. I kemi dhënë dhe po i japim mjaft gjak Lirisë...

Kësaj radhe do ta zgjidhim me armë. Nuk e kemi ndërmend t'ua lëmë këtë barrë fëmijëve tanë, si ju që na e latë neve, në gjysëm të rrugës koçinë me Nuse...

IM ATË

Dhashtë Zoti! (*E mbylli bisedën im Atë duke ma lënë “nagantin” në duar, e përplasi derën dhe me struken krahëve doli në Lëmë...*)

SHKRIMTARI

E merr “nagantin” dhe ia futë fishekun në gojë. Matanë Urës së Gurit, degjohen brohoritje. Turma ishte

tërbuar duke kërkuar armë dhe thyer dyert, xhamat e parlamentit. E grisi edhe flamurin e tyre me rreze në Parlament, vendosi tjetër flamur. Muaj më parë kishin paralajmëruar “Natën e gjatë”, kur Çairit do t’ia vënin flakën. Shqiptarët do t’i përzenin matanë kufirit, në Shqipëri. E Shkrimtari mes librave e priste me “nagantë” në dorë qe pesëdhjetë vjet. E shi sonte, po ia dërgonte Zoti dhuratë, t’i presë me të gjitha nderimet, ashtu siç e kemi pasur zakon nëpër shekuj ne shqiptarët. I dëgjoi edhe krismat e para... Shpërthimet... Po, nuk e pa turmën. Edhe pse, e priste edhe në Shkup Manastirin: Shtëpitë dhe dyqanet e shqiptarëve në flakë...

Telefoni cingërroi dhe e zgjoi nga mendimet dhe pusia nën dritare. E ngriti kufjen. Matanë telit e dëgjon zërin e Patriotit të Vonuar:

PATRIOTI I VONUAR

A ende nuk ke ikur, nuk e ke braktisur Shkupin?!...

SHKRIMTARI

Jo. E kam shpallur Rrapin, Zonë të lirë...

PATRIOTI I VONUAR

Budallai. Kurrë, nuk u mbushe mend. Po, së paku ç’faj kanë fëmijët... Gruaja...

SHKRIMTARI

Edhe babain deshën ta përzënë në Turqi, po nuk e luajti këmbën nga pragu. Një xhandar që për çdo ditë e provokonte në çarshinë e Kërçovës: A ende nuk ke shkuar në Turqi? E di si e shpërbleu... Jo, nuk e di. E zbythi qotek... E la me gjysëm shpirti në mes të xhades...

PATRIOTI I VONUAR

Histori. Kohë të tjera ishin ato, e kohë të tjera janë tashti, kur mbi kokë e male na fluturojnë nateditë helikopterë rus... Avionë...

SHKRIMTARI

Edhe e gjithë Rusia të fluturojë mbi malet tona, fusha e qytete, nuk do ta lëviz këmbën nga pragu...

PATRIOTI I VONUAR

E kam ditur se, ty të kanë shkalluar librat... Më dhimbesh, por nuk kam sesi të të ndihmoj sot, iku koha e hoxhallarëve... Hajmalive...

SHKRIMTARI

Nuk ka nevojë, unë nuk mund të ik nga Rrapi e sidomos tashti kur e kam shpallur edhe si Zonë të lirë... Ti ecë kur të duash, mua do të më gjesh nën Rrap, në Shkup...

TATA E MADHE

Kush është Patrioti i Vonuar?

PATRIOTI I VONUAR

Ballist. Në kohën e ish Jugosllavisë edhe komunist. I arratisur politik dhe veteran lufte. Edhe shkrimtar. Rrufjan. Kohën e fundit merret frontalisht me të kaluarën. Nuk merret me të tashmen e as me të ardhmen. Njëherit, na e bën me dije se është edhe “kujdestar i kombit”.

SHKRIMTARI

Polic i kombit?!

PATRIOTI I VONUAR

Jo, nuk u kuptuam, “kujdestar i kombit”. Thirrja ime e fundit ishte: ta shpëtojmë kulturën shqiptare!

SHKRIMTARI

Ëhë, tashti e kuptova. “Vëllezër”, ta sakatojmë kulturën shqiptare!... Tjetër?! Edhe ndonjë vepër patriotike!

PATRIOTI I VONUAR

Çka tjetër, mora pjesë në Mbrëmjet e poezisë strugane në vitin 2001, kur poetët e tjerë shqiptarë nuk deshën të marrin pjesë shkak u luftës që shpërtheu në këto anë. I rrëmbeva disa shpërblime për “flijime artistike”. Edhe honorare... Udhëtime zyrtare...

SHKRIMTARI

E qartë, kenë qenë aktivist i Policisë letrare...

PATRIOTI I VONUAR

Po. Kryetar Dege në Katund. Edhe gjatë luftës së 2001 - shit kam qenë komandant lufte. Përderisa ti rrije nën hije dhe e kishe shpall Rrapin Zonë të lirë, unë dola kaçak me armë në dorë maleve...

SHKRIMTARI

E në cilën anë bërë luftë, në katundet e Kumanovës, apo në Tetovën heroike?

PATRIOTI I VONUAR

Në bregdetin shqiptar...

SHKRIMTARI

E, sa di unë atje, nuk u zhvillua asnjë luftë për Liri?!...

PATRIOTI I VONUAR

Po, lufta nuk zhvillohet vetëm me armë...

SHKRIMTARI

Ëhë, tashti e kuptova. Ti paske punuar në Ilegalitet...

PATRIOTI I VONUAR

Po pra, në Ilegalitet.

SHKRIMTARI

E sot, ç'punë bën në Liri?!...

PATRIOTI I VONUAR

Rrotullime akrobatike - politike... Postier në postë, merrem me shpërndarjen e letrave. Vuajtjet e mia për Atdheun nuk janë shpifje dhe sulme të një polici letrar, po veprime kombëtare. Vendimet e mia letrare në Sllavomaqedoni nuk janë veprime të një kasapi letrar, patrioti që vazhdon të bëjë ndarjen e krijuesve shqiptarë në Sllavomaqedoni me metoda të njohura komuniste. Flamuri i luftës që ngrej unë, armët e luftimit dhe “metodat letrare”, janë të shkolluara në Strofka kabinetike të dajallarëve nga ku kurdisen plane dhe ndiqen krijuesë të padëgjueshëm - rebelë dhe shpërblehen krijuesë servilë të Oborrit ose të mjerë.

SHKRIMTARI

Zoti Patriot, kemi përshtypjen se jeni nga ata intelektualë, të cilët në të gjitha kohërat askushi nuk ia ka drejtuar gishtin. Përmëtepër, jeni shpërblyer me poste partiake e shtetërore nëpër redaksi e ministri... Çka do të thotë kjo, aftësi intelektuale, apo meritë e dajallarëve...?

PATRIOTI I VONUAR

E pranoj, nuk e mohoj si disa krijuesë rebelë se, nuk kam qenë i përgëdhelur nga Partia Komuniste dhe i shpërblyer

në atë kohë të artë me poste në zyrat e kabinetet e një Organizate punuese “ndërtimtarie” të dajallarëve. Vetëm, të mos keqkuptohemi, tashti erdhi koha përsëri, që t’ju prij në fitore të reja nga Kabineti i ”vëllazërve”, Strofka ime e fshehtë Ilegale...

SHKRIMTARI

E kemi të njohur nga mjetet e informacionit se, je më besniku i “vëllazërim - bashkimit”. I keni marrë edhe disa çmime partiake?

PATRIOTI I VONUAR

E vërtetë, tashti më, duhet të bindeni se, unë jam vizionar. E shihni, përsëri erdhi koha e “vëllazërim - bashkimit”...

SHKRIMTARI

E kam bindjen se je i vetmi që nuk e vajton të kaluarën. Sistemet ndrronjë, partitë, qeveritë... po, ti kurrë nuk bie poshtë, në kokërr të shpinës... Krah për krah me “vëllazërit” dajallarë në fitore të reja...

PATRIOTI I VONUAR

Nuk trembem ta them haptas, nuk e vajtoj të kaluarën, atëherë kur me shokë e sakatova letërsinë shqipe, që vështirë e keni t’ia mbyllni plagët edhe sot e kësaj dite. Dhjetra krijuesë vdiqën pa botuar asnjë libër, e ndonjëri mezi arriti të botojë pas vdekjes. Shoqata e Shkrimtarëve

të Maqedonisë sot numron mbi 500 anëtarë. E di, ju shqiptarët kërkonë së paku t'i keni në gjirin tuaj gjysmën e anëtarëve, po nuk ju duhet një bandë e tillë rebelësh. Ose, siç thonë “vëllezërit” dajallarë të Njerkës: Lidhje e Shkrimtarëve Shqiptar paralele...

SHKRIMTARI

Në fund, çka do të na thoni zoti Patriot?

PATRIOTI I VONUAR

Shqiptarët ndaj meje kanë ende borxhe. Shkurt, duhet të më japin një shpërblim mbarëkombëtar...

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... Shpërblimin e fundit zoti Patriot, e ke pas dere... Ia pafsh hajrin!...

HOJDODOLJA

(Hyn në skenë me një libër me vjersha): Hi-hi-hiii... E kanë lidhur për Rrapi... Miken ia kanë përzënë në Lindje... Ferexhen ia kanë hudhur mbi kokë mbi varrin e Baba Shehut... Natë e ditë kanë lenur lesh Arapi... E kanë vendosur, nën Rrap ta mbysin me verë...

SHKRIMTARI

Heu Hojdodole, pse fol kështu me vetveten?!

HOJDODOLJA

Hi-hii-hiii... Më mirë të flas me vetveten se sa me Rrospitë Meshkuj. E kam frikë Dudumin... Frikë... Frikë... Nuk e di ti, sa është ai i rrezikshme në shtrat... Gjithë natën e gjatë kur të dhunon mbi çati... Majë lisave...

SHKRIMTARI

Hojdodole, ngreja bythët në hava!...

HOJDODOLJA

Hi - hi - hiii. E kam bërë moti planin. Vetëm, frikë kam se, ai i pari do t' mi ngrejë mua bythët në ndonjë livadh...

SHKRIMTARI

Hojdodole, ende nuk e besoj, ti di së paku t'a përdorësh trurin... Armën...

HOJDODOLJA

Hi-hi-hiii... E di. Vetëm, atë shtrigan nuk e zë plumbi...

SHKRIMTARI

Oj Hojdodole hanëmi, në mos e zëntë plumbi, me siguri do ta zë gjylja e topit...

HOJDODOLJA

Hi-hi-hiii... E ke lehtë ti të flasësh ashtu, pasi ende nuk të ka shti në dorë... E, kur të të shti në dorë, atëherë flasim si

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

burrat... Po, t'i lëmë këto marrëzira, a do të ma qesësh një kafe turke?

SHKRIMTARI

Jo, Hojdodole pa ia ngritur bythët Dudumit në hava...

HOJDODOLJA

E kam ditur moti. Mirë ta bënë Kakademiku... Maxhupi me dajre... Nusja me pashterkë të kuqe mbi çatia...

SHKRIMTARI

Hojdodole, ia qëlllove me një plumb... Tashti e meriton një kafe... Porosite!...

HOJDODOLJA

Jo, nuk dua kafe nga ti, he burrë...

SHKRIMTARI

Hojdodole, pije një kafe!...

HOJDODOLJA

Jo, kafe ti pi me armiqtë, që gjithë ditën e gjithë natën bëjnë plane si të të vrasin, të të bëjnë atentat... Helmojnë... E di se, për ta e kam shkruar edhe një pizi...

SHKRIMTARI

Jo, Hojdodole. Gjithëçka kam ditur për ty, oj burrneshë, po

jo edhe se shkruan pizi!

HOJDODOLJA

Eh, zoti shkrimtar, këtu është gabimi... Hataja... Ti mendon se, vetëm ti di t'i shkruash Mikes pizi... E nuk e çanë kokën fare për pizitë e mia rebele, që i shkruaj natën rrugëve të Bit-Pazarit...

SHKRIMTARI

Vërtetë, ke të drejtë Hojdodole. Po, lexoma njerën!... Edhe ashtu moti nuk kam lexuar ndonjë vlerë të arrirë artistike...

HOJDODOLJA

Vetëm me një kusht, që të mos i tregosh askujt, njeriu të gjallë se, po mori vesh Dudumi do të më shkep dajak gjithë natën mbi çati...

SHKRIMTARI

Jo, oj Hojdodole. Jo, lexoje pizinë!...

HOJDODOLJA

(E hap librin): Atëherë, hapi mirë veshët edhe sytë... Pizia është antologjike. Ndodhë Dudumi ta përfshijë në antologjinë e ardhshme të Pazarit Grave...

*Gjithë ditën - natën
bëjnë plane për atentat*

*me porosi të Kurvës Parti.
E shajnë e vrasin
nëpër çajtores e redaksi
herë si patriot herë si tradhëtar.*

*Të nesërmen nën Rrap
me te hanë e pinë.
Vallë, athua hoqën dorë
apo nuk kanë armë...*

Hi-hi-hiii... A të pëlqeu pizia?

SHKRIMTARI

Nuk e di, Hojdodole... Nuk e di... Vendin në letërsi do t'ia caktojë DoktorZiu. Ndodhë me këtë pizi patriotike të hysh edhe në projektin e Qeverisë: "Makedonska knizhevnost". Letërsia shqiptare në Maqedoni...

HOJDODOLJA

E kam ditur se, nuk merr vesh nga pizitë. E sa i përket Dudumit, ai duhet t'i ketë herdhët na, si vorba deri në fund të këmbëve në përpilimin e antologjisë. Fatkeqësisht, herdhët e tij janë sa të gjelit... E kupton tashti, ku qëndron arti... Vlerat e arrira artistike... Ja, edhe arsyeja pse gjithëmonë t'i kanë ndërsyer Tun Batunët... Këlyshët me zgjebe... Buçat e Katundit...

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... Jo, i kutpton vlerat artistike Maxhupi me dajre. Fakiri me Arushën e tij asht e lëkurë për dore, që vinte në Katund të na shesë vlera artistike. E ne si fëmijë, turr me brekët nëpër këmbë te porta, ta fusim në lëmë me gjithë partalla.

Maxhupi i bien dajres. Dhe, Arusha kërcen, heq valle në mes të Lëmës. Fëmijët u bienim duarve shuplakë, kënaqen me vallen e Arushës. Maxhupi me dajre i përdridh bythët. Në fund, ua e shtrin dajren para të parnismëve, t'ia paguajmë artin. Dhe, fëmijët ia mbushnin dajren me para metalike.

Maxhupi me dajre e merr Arushën për dore, del në rrugë. Ec duke i rënë dajres me Arushë për dore. Dhe, hynë në tjetër lëmë. E shet artin e tij me para.

E kujtova këtë ngjarje të fëmijërisë, shkaku se: sot nuk e kemi këtë Maxhup me dajre me Arushën e tij për dore nëpër Katund. Po, e kemi sojin e Maxhupit, që edhe ky përpiqet të shesë art, vlera artistike. E shtri dajren e arnuar përpara spektatorëve, po fëmijët e soçëm nuk i josh më arti i tij, nuk ia mbushin dajren me para. Koha e soçme e ka Maxhupin e vet modern, jo me dajre, po me trumbeta. Edhe Arushën nazemadhe, që na e heq vallen si dikur në mes të Sheshit. Për dallim nga ai Maxhupi i djeshëm me dajre, ky Maxhupi i soçëm me trumbeta shkruan edhe vjersha sakatike në prehërin e partive politike...

Hi-Hii-hiii...

Viçat e palëpi të Xhadisë

Selia e Nënës Parti. Para derës presin shumë njerëz... Patriotë të vonuar... Gjoksin e kanë të stolisur me plot dekorata lufte... Skënderbe... Flamur kuqez... Dikur, duke u shkundur e përkundur vjen me ferexhen krahëve edhe Hojdodolja...

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... Viçat e mi të palëpi, që njëzetë vjet keni bërë gjumë arushë nëpër shpellat e partive politike, Qeveri, ministri, universitete, kabinete... I bletë diplomat dhe titujt shkencor universitar ku mundët e arritët: në “Shën Kirili e Metodi”, në Qafë Thanë e Bullgari. Thoni: sot u ka dalë gjumi. Zjarr e flakë nxirrni nga goja për Shqipëri Etnike. E në anën tjetër, mu ju, o viça të palëpi na keni shitur “toptan” për njëzet vjet rresht me radhë shumë lirë te “vëllezërit” e Njerkës. Ju, ishit ato partizanë me yll të kuq në ballë, që deri dje propagandonit “vëllazërim – bashkim” jugosllav. Bashkëjetesë. Serbi e Maqedoni të Madhe...

Vetëmse, përsëri vonë e kuptoni alarmin e kohës,

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

nuk i dëgjoni thirrjet e shpëtimit para Kiametit - Përmbytjes së madhe. Nuk i lexoni shenjat, zërat që na i dërgojnë nateditë të vdekurit nga mesi i varreve. Ujku më, gomarit ia ka hëngër këmbët dhe bythën. I kanë mbetur edhe veshët. E të shohim Nesër pas zgjimit, a do t'ia shpëtojmë samarin gomarit...

HOJDODOLJA

Bishtin matanë Urës së Gurit ia kanë përvetsuar luanët në breg të Vardarit... Nesër, ku ta dimë ne, mund t'i bëjnë edhe këtij heroi legjendar përmendore krah për krah me Alaksandrin e Madh në sheshin "Makedonia". Ose, do ta thirrin në dasëm t'u barti ujë komitave për beteja të reja heroike. Emër t'i gjejnë shtetit më të ri në Ballkan, pagëzojnë te kisha ortodokse (shqiptare): "Shën Nikolla ", që është në ndërtim e sipër rrëzë këmbëve të Urës së Gurit, në breg të Vardarit. Bythekrye të kërcejnë "patriotët" neokomunist nga Ura e Gurit në lumë ta nxjerrin kryqin e drutit nga uji. Dyert t'ia hapin krah më krah për në Bashkimin Evropian.

Kokë më kokë të rri me ata burra mejdani me kuaj shale e më këmbë edhe Gomari ynë patriot me samar, në sheshin "Makedonia"...

DJEMNUSHA

Vapë e madhe. Rrugët në zjarr. Shtëpitë. Qielli në flakë. Nguten njerëzit si pa kokë. Ecin. Një Zot e di për ku, në

lindje apo vdekje. Me dy e katër këmbë. Ndonjëri e heq veten edhe zvarrë rrugës me kokën nën sjetulla nëpër bërlllok. Lumi larg. Dielli larg. Liria edhe më larg matanë maleve... Hë, si të duket?! A ta mbusha syrin, që ta shkruajmë edhe librin e dytë: **Gratë e mia besnike**?! (*I thotë, Djemnusha me dy shtamba plot me verë të kuqe kokë më kokë përpara mbi tavolinë, rrëzë Kalasë Dardane*).

SHKRIMTARI

Nuk e di, zonjushë. Me siguri siç duket, edhe Ty të ka përzënë Partia, të provojmë fatin.

DJEMNUSHA

Partia, po se po. Vetëm, ti me siguri nuk do të më përzësh si ajo kurvë e salloneve?!...

SHKRIMTARI

Jo, vogëlushe. Jo. Unë nuk jam aq i keq si Partia me atë kope “patrioteshe” që vuajnë për Atdheun. E duan Dudumin t’u pri në ballë me trumbeta...

DJEMNUSHA

(*Dhe, nisë lufta. Armët i nxjerrin nga brezi*). Një Zot e di, sa viktima do të bien dëshmorë. Edhe tradhtarë. Patriotë të vonuar melezë.... Hoxhallarë... Priftërinj... Imzot, me siguri do të ketë në këtë luftë heroike shumë

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

dëshmorë lufte. Po. Edhe, secili më trim se i shoqi për liri...

Dhe, herët në mëngjes në ora 6.00 me dt. 21 mars 2007, Ditën e pranverës erdhi një mesazh në telefonin tim personal të xhepit:

O Zot! Ishalla e zbulon. Jo për të vazhduar bashkë. Por, më dhembë akuza e pabazë. Zot i madh, zbuloje atë njeri! Atëherë, do të të besoj pa kufi. Shpirt i gjyshes më ndihmo! Engjëlli im më mungon...

Shkup, 21 mars 2007

Përgjumshëm, në mëngjes u zgjova para Diellit. I fërkova sytë me duar, i bërtita Qiellit: Edhe unë jam i çmendur!...

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... Im Atë, kurrë nuk pushoi së fantazuari për ta gjetur Lirinë, rrëzë Çukës...

DJEMNUSHA

E gjeti?

SHKRIMTARI

Punë përrallash. Ik ore, ëndërrime... Tashti e kuptova. Dhe, erdha në përfundim se, Liria qenka grua kurvë. Përmëqeq, një grua kurtizane, që me vite e shekuj i

turremi përmbra ne shqiptarët. E kam fjalën për burrat me nga dy kobure në brez. Gratë nuk i turren Lirisë. Shkaku se, nuk duan të jenë lezbejka të çmendura nëpër Çarshi.

DJEMNUSHA

Hi-hii-hiii... E ku e di ti se Liria nuk është lezbejkë?! Edhe atë, e çmendur përtej kufiri, që nuk e mban dot as kandari i Çajupit...

SHKRIMTARI

Jo, vërtet nuk e di. Po, them kot se, nuk do t'i turren burrat me pushkë në dorë e kollanë me fishekë përqafe përmbra me ditë, muaj, vite e shekuj nëpër male...

DJEMNUSHA

Po. Dhe, ende nuk e zuri asnjë burrë me “nagantin” në dorë, mes Livadhit... Fushë... Ose, mal...

SHKRIMTARI

Jo, nuk e zuri në Lëmë... Dhe, e di se pse, asnjë burrë, grua ende nuk e rrëzoi në shtrat?!...

DJEMNUSHA

Edhe, këtë nuk e di.

SHKRIMTARI

Po, a e di se, shumë burra e gra nateditë e kanë ndjekur edhe maleve me armë në dorë?!...

DJEMNUSHA

E di, Kalosh Zajazi me mauzerr në dorë e ndoqi maleve të Kërçovës, në Kosovë e Shqipëri. Sulltanë Qafa me gërshërë të dhenëve. Bajram Curri, përpak ia ngriti këmbët në hava pas një gardhi. Edhe Isë Boletini i vuri pusi me dy kobure në Londër... Azem Bejta, po të mos e kishte me vete Shotë Galicën, Nusen e maleve me siguri do ta rrëzonte në kokërr të shpinës në shpellë... Hi-hii-hiii... Dhe, përsëri shqiptarët nuk e rrëzuan në shtrat... Këmbët nuk ia ngritën në hava. Zëri t'i shkojë për qielli...

SHKRIMTARI

Jo. Edhe sot e kësaj dite. Iu turrën përmbropa me të gjitha armët: shpatë, pushkë, bomba e topa... U ka mbetur pa e provuar edhe armën e fundit: Kendarin e Çajupit... Dhe, dhashtë Zoti një ditë e kapin në dorë maleve edhe këtë armë historike!...

DJEMNUSHA

E, atëherë, Liria qenka kurvë?!... Buçë Katundi, që ku ta dimë ne me cilët kurvarë e lëvizë bishtin...

SHKRIMTARI

Mundet. Hojdodolja, njëherë i bëri edhe maxhi. E shkriu

plumbin pranë oxhakut në një enë me ujë e eshtra të të vdekurve... I fryu...

DJEMNUSHA

Dhe, përsëri nuk e zunë magjitë?!

SHKRIMTARI

Jo.

DJEMNUSHA

Atëherë, duhet bërë hajmali te Hoxha i Allahut, që një ditë fluturoi nga minarja e xhamisë në tokë...

SHKRIMTARI

Jo, ore... Lirinë duhet dërguar te Baba Shehu, në Tyrbe t'ia hudhë këmishën e gjatë të mëndafshit me oja e tel mbi kokë Natën e Madhe...

E përzura Hojdodolen me pashterkë të kuqe dhe e mora Lirinë për grua. Nëna përsëri e rroku dajren në dorë te pragu i derës. Babai qiti pushkë në Lëmë. Edhe në këtë Shtëpi më në fund erdhi një grua azgane nga fisi kaçakëve, Liria... Zanë mali...

Një javë rresht, vetëm e pastrova mauzerrin e Babait. Rripat i mbusha me fishekë. Bombat i futa nëpër xhepa të gunës zezë.

Dera u hap, dhe hyri im Atë i armatosur deri më

dhëmbë. U tremba. Thashë me vete: Tashti më i ka ardhur te hunda me mua sugarin, do të mi shkrepi të gjitha në lule të ballit nga zemrimi...

Përçudi, buzëqeshi me ato mustaqe vesh më vesh. U ulë si gjithmonë në shkamin e vet me tri kambë, i mbuluar me lëkurë oqiçi, pranë oxhakut. Mauzerrin e mori në prehër.

IM ATË

Dhe, më në fund erdhi edhe në këtë shtëpi Nusja e maleve... Liria...

SHKRIMTARI

Po, baba. Ashtu thonë komandantët, në Katund... Rrugë të gjatë bëri verë e dimër nëpër male...

IM ATË

Edhe, nëpër fusha... Dhe, e di sesi e gjeti rrugën mes atyre shkurrave?

SHKRIMTARI

Jo, baba. Edhe sot e kësaj dite e vras mendjen. Nuk e di nga cila anë zbriti më këmbë maleve...

IM ATË

Mendohu pak, o bir! E ke thënë shpesh mes atyre rreshtave, nëpër libra...

SHKRIMTARI

Kot. Nuk ma pret mendja gjithë ditën, gjithë natën... Prit pak, mu kujtua: është Çelëvjollca, mali që prek qiellin me kokë mes mjegullave...

IM ATË

Çelëvjollca është pra, o bir! Dhe, dëgjoje këtë rrëfim deri në fund, po të duash fute edhe në libër! E di ti, o bir se kush ka qenë Kalosh Zajazi, emrin e të cilit e mban ti si shkrimtar... Sulltanë Qafa... Dhe, Azem Bejta - Galica?...

SHKRIMTARI

Po, e di, baba. Kaçaku i maleve.

IM ATË

E Shotë Galica?...

SHKRIMTARI

Edhe këtë e di: Nusja e maleve...

IM ATË

Dhe, a e di ti se Azem Bejta, Shotën e mori me vete në luftë maleve?

SHKRIMTARI

Edhe, këtë e di. Shkaku se, i duhej grua edhe në male... E veshi edhe si burrë me tirqi e xhamadan... Kësulë të

bardhë në kokë...

IM ATË

E vërtetëtë. Por, po ta dinte Azem Galica se Shota do t'ia kalonte me trimëri në luftë, nuk do ta merrte me vete në malet e ashpëra me dëborë...

SHKRIMTARI

Qindpërqind, baba. Burrat janë xhelozë ndaj grave...

IM ATË

Mirë, ta zëmë se është ashtu siç thua ti shkrimtari... Po, nuk është ky qëllimi i ardhjes sime nga varret, rrëzë Çukës... Qëllimi im është se, shqipëtarëve në Ditën e sotshme u duhet një Teutë mbretëreshë. E di ti se, kur shqiptarët kanë qenë Shtet i fuqishëm në botë me të gjitha nishanet?!...

SHKRIMTARI

Po, e di. Moti, në kohën e Ilirisë... Teuta kur ka qenë mbretëreshë shqiptare...

IM ATË

Ehu, biro! Shqipëtarëve u duhet mu ajo Teutë, e jo këto “Teutat” e soçme dhe “Skënderbegat” kukulla që i keni ju nëpër parti politike vetëm për poste e kabinete në Qeveri...

Dhe, pasi e tha këtë u ngritë i zemruar, e hodhi mauzerrin në krah dhe e përplasi me inatë pas vetes derën, doli në Lëmë...

Matanë hekurave të dritareve, në errësirë u dëgjuan njëra pas tjetrës, tri krisma pushke... Jehona e tyre majë lisave, përmes Livadhit të Guri i Zi, në Çukë mbi Katund...

Dhe, lehja e qenëve nëpër natë...

3 .-DUDUMI NË FACEBOOK GËRHET PËR LIRI

SHKRIMTARI

(E hap laptopin. Internetin mbi tavolinë). Hi-hi-hiii... Përsëri zgjimi. Zgjimi, që pas një nate të gjatë, më shkundi herët në agim. E ngarkova Veten në shpinë, e lidha nye dhe këmbadoras u nisa dhiareve për në Baba Tomorr me këtë poezi:

*Unë nuk e dua Shtetin Njerkë. Ferrparajsë
Që e duan trusakatët. Rrugatët kuqezi.
Rrospitë Meshkuj. Dhe, Doktor Ziu.*

Unë e dua Mëmëdheun! Dhe, Atdheun.

*Unë nuk e dua Shtetin policor. Ferrparajsë
Ku ma dhunuan Mëmëdheun. Dhe, Atdheun
E shtiret se më do shumë Mua Poetin rrebel.
Pusi më vë pas ferre. Rugën mos ta vazhdoj
Për në Baba Tomorr. Atdheun e perëndive:
Vera ku pihet me dy shtamba. Lindë poezia
Dhe, bëhet dashuri me Hënëkulaçen mbi çati.*

Unë, e dua Mëmëdheun! Dhe, Atdheun...

***Rrezik, Dudumi në mes të Ditës Madhe
gërhet për Liri.*** -Policia letrare me lëvizjet që bëjnë
pas shpine, nuk shquhen aspak për bukuri të përjetshme.
Dhe, nuk e kanë as kuptimin e të përjetshmes. U mbetet
vetëm t'i ndërsejnë këlyshët e tyre me zgjebe nëpër mjetet
elektronike të informacionit, të shkruajnë nëpër gazetatat
dhe revistat e tyre policore të “pavarura”, internet, ose
t'u duartrokisin: “sa bukur! U lumtë!” Po, vallë, a nuk ju
duken se kërkojnë forma mosletrare për të mbuluar
paaftësinë e të shkruarit, të bërit art. O Imzot, sa esëll janë

në letërsi dhe politikë madhore, në atë që e shkruajnë dhe e thonë jerm nëpër mjegull...

Me plot gojën e them: Thyeni qafën nga politika, kultura dhe arti i shpirtit qiellor! Kultura shqiptare është si zjarri me flakë. Djeg dhe spastron, hedhë në gjyqin e vlerave. Gjiriz, hale pas Shtëpie.

Pjella e keqe që nuk ka pi ujë në Burimet e pastërta të maleve tona: Baba Tomorr, Drenovë, Sharr, Çelëvjollcë, Bjeshkët e Nemura... po në Kënetat dhe Hurdhat e bretkosave, pas Karpateve... dhe, e urren artin e vërtetë, sheh fundin e vet të mjerë, e kanë ngritur bishtin dhe kudo dhesin kakërdhia nëpër livadh...

Shqiptarët duhet të hapin një rrugë të tyre drejtë maleve. Burimeve. Patjetër, duhet të hipin në Baba Tomorr. Atdheun e Perëndive. Tyrben ku pihet vera, lindë poezia dhe bëhet dashuri... Shkurt, t'i dalin zot vetes... Besës... Trimërisë... Atdheut... Rrugë kjo, që kalon përmes mohimit dhe Vdekjes...

Aparati burokratik komunist, e ka pjellë Policinë letrare. E ka shpallur Kulturofagun kryepolic të letrave shqipe, për të mbajtur nën zingjirë krijuesit e vërtetë, duke ua ndërsyer pas shpine këlyshmelezët me zgjebe... Edhe në Kosovë... Edhe në Shqipëri... Edhe në IRJ të Maqedonisë. E ka zgjëruar rrjetin policor anëmbanë trojeve etnike shqiptare, mbledhë informata, që më vonë të kthehet në kabinet, shtoj numrin e Policisë letrare për të mbajtur nën zingjirë kulturën shqiptare dhe talentët e "rrezikshëm"

për Shtetin e “përbashkët” ende në djep druri me një biberon në gojë...

Hidhni sytë përreth! Vështroni! Dhe, çka shihni?! Gazeta partiake dhe revista policore. Kudo mbijnë si këpurdhat pas shiut. Edhe atë, në provincë. Katund. E lëvdojnë njëri - tjetrin, e ngrejnë në qiell. I thurin hymne. E bëjnë artin e arnimeve me arna të vjedhura. Asgjë origjinale. Kombëtare... Hale katundi...

Policia letrare që e ka ndërsyer Kulturofagun me zgjebe, di të kujdeset edhe për gjeneratën e re të shkrimtarit, studjeuesit dhe shkenctarit, që të mos infektohet nga “armiqtë e shtetit”. Përpilon planprograme shkollore. Tekste shkollore dhe lektyra shkollore me vlera sakate duke i flakur nga institucionet shkollore vlerat e vërteta të arrira letrare e kombëtare shqiptare.

E pyes veten: Kush do të jetë prijësi që do të na e kthej Atdheun?!... Populli shqiptar është i pamposhtur. Historikisht, gjatë ndryshimeve demokratike, ka qenë mbi nivelin e liderëve politik. E dëshmoi këtë edhe gjatë ndryshimeve demokratike; pas Luftës fundit të UÇK -së (2001) në Ish Republikën Jugosllave të Maqedonisë. E di rrugën e vet drejtë Lirisë. Jo, pse edhe kësaj radhe në këto momente të vështira do t’u prijë trusakatëve, këtyre këlyshëve melezë të Kalit të Trojës pas porte...

Askujt, të mos i shkojë mendja se, populli shqiptar e ka humbur rrugën në Oborr. Atdheun. Shpejt do të vij Dita, agimi i freskët, lindja e Diellit... Dhe, pasi të flakë

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

gjendjen e fatkeqësisë së gjatë mbi kurriz, do t'i këpusë zingjirët e robërisë shekullore.

*Rrezik! Rrezik është Dudumi me zgjebe të të ndërsehet pas shpine me shpifje, etiketime e rrena patriotike. Në rrugë, jargët t'i nxjerrë nën ferrë. Ditën të lehi në iriq. Ose, ta nxjerri gjuhën nga vapa dy pëllëmbë. Bishtin ta shti nën këmbë pas porte: **Gërhasë në Facebook në mes të Ditës Madhe për liri...***

TRI MELEQET

Zgjohu! Zgjohu! (E shkund fortë Njëra Meleqe. I hapë sytë. Dy Meleqet tjera i rrinin mbi kokë).

SHKRIMTARI

I zgjuar jam...

TRI MELEQET

(Njëzëri): Atëherë, ç'bënë?! Pse fol jerm pasmesnate?!...

SHKRIMTARI

E pash një ëndërr të keqe ditën...

TRI MELEQET

(Qeshin njëzëri): Hi-hii-hiii... Ne nuk mund të shohim ëndërra natën. E, ti sheh ditën...

SHKRIMTARI

Epo, këtu qëndron magjia... Unë ëndërrat i shoh ditën...

TRI MELEQET

Tybeistifa! Mëshirë, o Zot! E paskan pushtuar xhindet...

SHKRIMTARI

Edhe më rrahin, më mbytën dajak. Dorë më dorë gjithë natën më hedhin majë lisave... Çati më çati...

TRI MELEQET

Lidhjani duart! Edhe këmbët! E kanë çmendur kurvat... Edhe tri herë duhet përshkuar te Dy Lisat e Çukës...

(Dhe, e marrin për krah të poshtë livadhit. E përshkojnë njëherë... Edhe njëherë... Edhe njëherë... Një hajmali ia varin për qafe. Thanë): Mos të munden t'i afrohen xhindet... Hojdodolja me pashterkë të kuqe me dy shami lidhur për brezi...

Tashti, *(tha: Njëra nga Tri Melaqet)* duhet nxjerrë në Diell te Guri i Zi. Nëntë ditë e nëntë net duhet ta terim vetëm me një këngë të grave...

SHKRIMTARI

(Dhe, e nxjerrin në Diell te Guri i Zi në majë të Çukës. E nisin orgjinë. Shkrimtari në kokërr të shpinës, përsëri ia thotë këngës):

*Nuk e shihni si lehin pas shpine. Ndërsehen
E nxjerrin gjuhën dypëllëmbë. Përbjagen në
Mjetet e informacionit. I japin njëri tjetrit guxim.
Edhe lëvdata. Turren me të katra deri te porta.
E kthej pas kokën. Më dhimbsen mjeranët
Kur i shoh kaq të vegjël. Këlyshë me zgjebe.*

*Mund t'i ha kur të dua meze. Pi me Miken
Dolli me verë. Po, nuk e meritojnë këlyshët...*

TRI MELEQET

Edhe një!... Edhe një!... Edhe një!... (*Duartrokisin Tri
Meleqet duke iu lutur mbi kokë*)...

SHKRIMTARI

Jo. Mjaftë e keni një... Tjetrën do ta dëgjoni Ditën e
dhjetë, pas Ringjalljes...

TRI MELEQET

Po, ne nuk e kemi ndërmend të të mbajmë në Diell dhjetë
ditë e dhjetë net...

SHKRIMTARI

E di, ju do të më terni në Diell nëntë ditë e nëntë net...
Ditën e dhjetë, nga Guri Zi i Çukës do të fluturoj në Baba
Tomorr... Vendin e Perëndive. Tyrben, ku pihet vera,
shkruhet poezia... Dhe, bëhet dashuri...

TRI MELEQET

Hi-hii-hiii... Mjaftë fole më jerm me xhindet!...
Marrëzira... Edhe Ditën... Edhe Natën... Nuk e di, kur je
në gjumë... E kur, i zgjuar...

SHKRIMTARI

E di, kur jam në ëndërr... U thashë, njëherë: Unë ëndërrat
i shoh Ditën...

TRI MELEQET

Budallai... Prapë me ëndërra... Ne nuk mund t'i shohim
Natën... E ky na i shihka Ditën... Të mjerat ne, si do t'i
primë para dhiareve në këtë gjendje për në Baba
Tomorr... Tyrbe... Varrin e tij me libra...

SHKRIMTARI

Lehtë... Xhindet mi përzeni!... Hojdodolen me pashterkë
të kuqe... Me gjithë këto shtriganë në shpinë nuk mund të
hip në Baba Tomorr...

TRI MELEQET

Ne t'i përzëmë Ditën... Po, ti përsëri i thirrë Natën...

SHKRIMTARI

Jo. Unë nuk i thirr as Ditën... E, as Natën... Ato vijnë vetë
me dajre në dritare...

TRI MELEQET

Hi-hii-hiii... Vijnë vetë, ë?!... E kush i thirr me poezi?!...

SHKRIMTARI

Unë, jo! Kalosh Çeliku...

TRI MELEQET

E, kush është ky që e terin në Diell?!...

SHKRIMTARI

Kalosh Çeliku ...

TRI MELEQET

Edhe këtë e kanë pushtuar xhindet?!... Hojdodolja me pashterkë të kuqe...

SHKRIMTARI

Po. Edhe atë, gjithë natën e hedhin dorë më dorë majë lisave... Çati më çati... Pak para agimit e kthejnë përsëri në shtrat mes Nënës dhe Babait...

TRI MELEQET

Hi-hii-hiii... Po, ti vetë e ke thënë nëpër libra se, ne jemi ato Tri Meleqe... Njëra të pri para... E Dy të tjerat të mbajmë për krahu...

SHKRIMTARI

E di, edhe atë. Po, sa ditë rresht do të më terni në Diell?!...

TRI MELEQET

Edhe tri ditë e tri net... Tashti, futi edhe një sy gjumë!...
Ëndërr... Poezi...

SHKRIMTARI

Imzot, Dudumi në Facebook gërhet për Liri????!!...

**Vazhdimi i Luftës me Zezakun
e vogël me çifteli**

Shkrimtari e mbyllë gazetën dhe delë te Rrapi. Gjokun lidh nën hije, i varë armët në një degë. Vapë. Uji i Shadërvanit gurgullon gur më gur. Kamarieri i sjellë dy shtamba me verë. Matanë rrugës rrallë, shumë rrallë kalojnë kalimtarët e rastit. O Imzot, sikur t'i kishte përbirë toka. Po, ku humbi i gjithë ai popull?! Shumica i kanë mbyllur edhe dyqanet. E kanë braktisur qytetin pa pritur e kujtuar duke ikur nga sytë këmbët...

PATRIOTI VONUAR

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

(E hap telefonin celular dhe bënë thirrjen): Alo, tungjatjeta! Me kë kam nderin të flas në telefon?

SHKRIMTARI

Me të ashtuquajturin Kryeterrorist... (Përgjigjet, pasi e njeh zërin e Patriotit të Vonuar)...

PATRIOTI VONUAR

Ehë... Ehë... E këndej telit, Patrioti Vonuar... Ja, sa u ktheva nga Kosova...

SHKRIMTARI

E, si kalove, zoti Patriot?

PATRIOTI VONUAR

Shkëlqyeshëm. E kreva një punë patriotike me rëndësi për Mëmëdheun. Po, kur u ktheva këtu e gjeta belanë me katundarët primitiv shqiptar...

SHKRIMTARI

Hë, çka është puna?

PATRIOTI VONUAR

E kanë përhapur nëpër qytet se, unë kam ikur nga lufta...

SHKRIMTARI

Fjalë. Edhe atë për cilin, Zoti Patriotin e Vonuar...

PATRIOTI VONUAR

Jo, vetëm kaq. Po, gjoja se unë e paskam lëshuar edhe mëzatin nëpër kopshtet e hallkut nëpër katund...

SHKRIMTARI

E pamundur?! Nuk e thotë Zoti: Patrioti Vonuar një gabim të tillë ta bëjë në këtë kohë... Tjetër?

PATRIOTI VONUAR

Nëna Parti ka mbajtur edhe mbledhje për mëzatin...

SHKRIMTARI

Hi-hi-hiii... E paskan tepruar në politikë... A kanë bërë edhe ndonjë marrëzi?

PATRIOTI VONUAR

Po...

SHKRIMTARI

E, çka?!...

PATRIOTI VONUAR

Në katund, në emër të UÇK -ës i kanë dërguar edhe 70 qefinë... Një nga ato edhe mua si Patriot...

SHKRIMTARI

E pamundur. Sigurisht e kanë bërë këlyshët e Nënës Parti për t'i përçarë shqiptarët...

PATRIOTI VONUAR

Jo, vetëm te ne, po edhe në disa katunde të Kërçovës i kanë dërguar, diku 50, diku 40 e diku 30 qefinë...

SHKRIMTARI

E, çka bërë ti me qefinin?!...

PATRIOTI VONUAR

Dihet, pa asnjë vendim partiak ia lidha mëzatit për brirësh. E meritonte dënimin, kishte bërë dëme. Ja, edhe pse duhej ta shihte e gjithë bota si tradhtar...

SHKRIMTARI

Hi-hi-hiii... Nëna Parti me siguri paska vendosur edhe ta dënojë me vdekje, ta dërgojë në Qeveri...

E mbyllë telefonin dhe arratiset në mendime. Provinca e mirrte njeriun në qafë. Njerëzit nuk kanë me çka të merren, ku ta humbin kohën. Në rend dite të mbledhjeve të Nënës Parti e shtinin edhe mëzatin. E dënonin për dëmet që kishte bërë gjatë luftës... I kishte shkelur rregullat e Nënës Parti... Fat, që në këtë parti politike nuk është anëtar "i ashtuquajturi" Destan Balli

se, do t'ia lexonte dënimin para popullit: thikën në qafë. Dhe, për tri ditë rresht do ta hante me Djemtë e Ballit...

Natë. Terri jashtë çdo gjë e ka mbështjellë me feroxhe. Edhe me shami të zezë në kokë. Hoxhallarët fluturuan nga minaret e xhamive si shejtanët e Dexhallit. E zbritën veten Ditën e Madhe në mes të xhematit për të përhapur “shqiptarizëm”. Fytas u rrokën me Haxhi Deputetin, (ish Ministrin e Kulturës) që i luteshte Zotit për mëkate, në rendin e parë, përpara këmbëve të Hoxhës Allahut. I vunë në përdorim grushtat në vend të Kuranit të shenjtë se, cili do ta falë xhematin në Shtëpinë e Allahut. E kujt është Xhamia e Madhe. Allahu me keqardhje, vetëm i shikoi nga qielli këta “besimtarë myslimanë”. Përçudi, nuk u zemrua me këta shejtanë arapi, që tinëz i kishin hyrë në xhami, t'i kapi “toptan” me gjithë xhami t'i hedhë bythekrye në Vardar, t'i përcjellë me lumin në Greqi. Haramët, që nuk dinë ku e kanë kokën e ku bythën. Përditë si halldupë turku i ngrejne bythët në hava edhe në mes të rrugës. E në anën tjetër: ditënatë e torturojnë popullin me kërcnime, vjedhje, drogë, spiunim e vrasje pas shpine. Në emër të Allahut punojnë për shërbime të huaja sekrete antishqiptare. Përmëtepër, policia i merr në mbrojtje gjoja si misionarë fetar që përhapin në popull: dituri, dashuri dhe paqe përpara syve të tyre në xhami.

O Imzot! A ka ndonjë Ferr më i rëndë se ky i sotmi, në Shtetin “demokratik”? Jo, nuk ka. Shkaku, se: ky nuk është dënimi më i vështirë i Zotit. E dini pse?! Edhe këtë

nuk e dini: dua pash më pash t'i bie Ferrit! Myslimanët e vërtetë le të thonë: Xhehenemit...

Edhe dy-tri fjalë si te ajo kënga popullore shqiptare: Përpara se shpirti i ka dalë, i ka thënë dy tri fjalë... Shqiptarët nuk hanë bar. Dhe, vazhdo ta lëvdosh ish Minisitrin e Kulturës (Haxhi Deputetin) në gazetë si të "sukseshëm" para këmbëve tua si "hoxhë"! Unë e di edhe një histori të dhimbshme, kur Haxhi Deputeti yt "mysliman" ka qenë Ministër i Kulturës dhe ia ka "blerë" dy piktura profesorit dhe mikut tim të nderuar: Adem Kastratit. Pikturat edhe sot e kësaj dite janë të papaguara. Miku im, me "honorarin" e atyre dy pikturave iku nga mesi ynë në kushte të vështira ekonomike pa e pirë edhe një kafe nga Ministria e Kulturës. Përmëtepër, përsëri futni edhe një qotek të mirë këtij "besimtari mysliman" të Allahut, që para këmbëve të Hoxhës i falë të pesë vaktet në xhami! Shkaku se: e ka pak qotekun, ai me shokë ka vendosur t'i lajë mëkatet, jo në atë Dynja, po në këtë Dynja, edhe atë: në xhami.

Pasmesnate, aty - këtu bën dritë ndonjë fener rruge, që ende nuk e kanë thyer rrugaçët e Çairit. Njerëzit, herët janë mbyllur nëpër banesa. Ndërtesat kanë humbur në errësirë. Rrallë, shumë rrallë ndonjë dhomë ende ka dritë. Ora një pasmesnate. Dhoma ime ende bën dritë. Përpiqem t'i shtij edhe ndonjë fragment kësaj groteske idilike për luftën. Kot, kur "besimtarët" e Allahut përhapin tmerr dhe frikë në popull. Katër pasmesnate. Shumica në gjumë.

Matanë dritares dëgjohet një rafal automatiku. Lehja e qenëve matanë gardhit. Përsëri, heshtje.

Errësirë. Edhe njëherë dëgjohet automatiku. Heshtje. Qetësi, varri që i futet natës si pykë... E marr në telefon Miken me ferexhe...

SHKRIMTARI

(E merr në telefon Miken me ferexhe:) Alo?!

DJEMNUSHA

Urdhëroni?!

SHKRIMTARI

Mirëmëngjes. Hë, a ta prisha gjumin?!...

DJEMNUSHA

Po, a të kam thënë që pasmesnate të mos më paraqitesh në telefon? Nesër, herët jam në punë...

SHKRIMTARI

E di, po nga malli, thashë: Natën të ta dëgjoj zërin... Çka bënë pasmesnate...

DJEMNUSHA

Ja, po kërcej... Mbrëmë e kam bërë atë punë... U kapa...

SHKRIMTARI

E poshtë, kurvëz... Vazhdo të kapesh!...

DJEMNUSHA

E ti, a u ktheve nga mali?!

SHKRIMTARI

Po, vendosa ta përfundoj Librin për luftën...

DJEMNUSHA

E, si i ke punët me lekë? A ke nevojë të të dërgoj ndonjë thes me para?...

SHKRIMTARI

Katastrofë. E kam thënë moti unë, se: mua më duhet një grua pasanike, e ty një burrë sheik. Ose, hoxhë me çallmë turku. Shkaku: Hoxha me kësulë të bardhë në kokë e ka vështirë të të mbajë Ty si grua putane kombëtare...

DJEMNUSHA

E, a ta gjej unë një burrë asgan, që të na mbajë të dyve?...

SHKRIMTARI

Jo, ta gjej unë një grua aristokrate, që të na mbajë të dyve në Qytetin e Qyqeve...

DJEMNUSHA

I poshtë... Kurvar... E kam në disponim një arap...
Katran është i zi...

SHKRIMTARI

Edhe ky na mungon tashti t'i dalë zot Atdheut me çifteli...
E kënaqën hoxhallarët e Allahut. Tashti i ka mbatur radha
edhe këtij trimi t'i rroki armët në dorë. Merre me mend,
zezaku i vogël se çfarë patrioti... Shtatë vjeç djalë, e bënë
copë-copë çiftelinë duke i kënduar Skendërbeut...
Flamurit kuqezi ... Atdheut...

DJEMNUSHA

Hajde më, boll i dole zot Rrapit... E shpalle edhe Zonë të
lirë, dil në aksion, nëse nuk do t'i këndojë zezaku
Mëmëdheut me çifteli...

SHKRIMTARI

E poshtë... Nesër do të nisem edhe më këmbë, vetëm e
vetëm që zezaku të mos i këndojë Mëmëdheut me çifteli...

DJEMNUSHA

Nesër?! Atëherë të të pres, ta përgadis fushëbetejën...

SHKRIMTARI

Patjetër. Gjallë a vdekur, nesër do t'u bie Sarajeve të
Pashait... Ditën e mirë!...

DJEMNUSHA

Ditën e mirë!...

SHKRIMTARI

Mirëupafshim! (E mbyllë telefonin dhe i heq perdet e dritares. Matanë maleve të Çelvjollcës zbriste më këmbë agimi. Dielli. Edhe njëherë e përcolli Natën...)

Natën tjetër, pasmesnate bie në gjumë dhe zgjohet me Zonjën Vdekje në shtrat. Nuk e di kush cilin e dhunon, e detyron të bëj dashuri. Vetëm një gjë e di, rrëzë Çukës e pret varri. Nën hije të Rrapit, shtambat me verë. Gjoku i lidhur nën hije. Arma e varur në një degë... Cuca Boheme, Djemnusha me dy shtamba verë...

DJEMNUSHA

Hi-hi-hiii... Tungjatjeta, zoti Shkrimtar!...

SHKRIMTARI

Tungjatjeta, Cuca Boheme... Ku je nisur sot kaq herët?!...

DJEMNUSHA

Në mal... E kërkoj një burrë për grua... Nuk ka këtu burra, zoti Shkrimtar. Jo. Burrat janë në male...

SHKRIMTARI

E vërtetë... Jo vetëm burrat, po edhe gratë...

DJEMNUSHA

Atëherë, çka presim?! Zonjën Vdekje të na gjejë në shtrat... Shtëpi?!...

SHKRIMTARI

Lumë ai, Djemnushë, që Zonja Vdekje nuk e gjen në shtëpi... Shtrat, në gjumë...

Pasmesnate, kthehet në shtëpi dhe e varrosë veten mes librave... Shtambave me verë... Në një faqe të Librit për Nesër e zë gjumi...

Mesditë. I hapi sytë me frikë. Dielli me rreze i kishte hyrë në dhomë. E kishtë bërë gjumin e të vdekurit. Trung. Asgjë nuk kishte parë me sy, asgjë nuk kishte dëgjuar me veshë gjithë natën.

Edhe ëndrrat e kishin harruar në dhomë. Një libër ia kishin vënë te koka, një te këmbët... E mori veten në shpinë dhe e zvarriti deri te Rrapi. Varri tij me dy shtamba verë... Tyrbyja e Babashehut...

DJEMNUSHA

Heu, Kalosh Çeliku, po sa varre i ke ti, (bërtiti matanë rrugës Djemnusha)?!...

SHKRIMTARI

Nuk e di... Një, dy, tre varre...

DJEMNUSHA

Hi-hi-hiii... Dy varre i ka pasur Ali Pashë Tepelena...

SHKRIMTARI

E di. Po, Kalosh Çeliku i ka tre varre: kokën në Shqipëri, trupin në Maqedoni, zemrën në Kosovë...

DJEMNUSHA

Dy ditë nuk dole nën Rrap. E mbylle veten mes librave... Shtambave me verë... Në këtë libër, nga i cili kërkon shteg për të dalë në male... E heq veten zvarrë mes shkurreve, te Guri Zi, tek Dy Lisat në Çukë ku do ta përshkosh veten, të shpëtosh nga magjitetë... Marrëzirat... Xhindet që të mbytën qotek natë e ditë...

SHKRIMTARI

(*Ndalet dhe e pyet veten:*) Ende jam gjallë mes kaq shumë spiunësh?!... “Patriotëve” të vonuar... Po, kujt duhet ti faleminderohem, vetes apo Zotit?!...

Vazhdon me mendimet e rrezikshme që i sillen lëmsh në kokë. E tërheqin njëri - tjetrin në këtë libër. Ndonjëri merr edhe malet. Nuk e dëgjon. I kanë rrokur armët. Zërin e ngrejnë për liri...

LIBRI DYTË: RRUFJANI

1 . -PAZARI GRAVE

Vërtet, ju shumë fshehtësi nuk i dini në këtë kryevepër artistike. E vrisni kokën, i shtrydhni trutë. E rrotulloni memorien. Po të kishit mundësi të më kishit më afër mbi kokë edhe do të më pyesnit, ja ta zëmë, për Torbën e Hoxhës. E di se çka ka pasur ajo brenda? Jo. E di vetëm Xhadia, e cila edhe është autorja e saj dhe shumë-shumë nja njëzet veta që kanë qenë në prova. Të tjerët ama nuk dinë asgjë për Torbën e Hoxhës se me çka ishte e mbushur atë natë. Ia hapnin grykën në mes të skenës, i nxirrnin një nga një kryengritësit.

E të nsërmen, kur salla u mbush plot me patriotë ardashës e zonja të rënda të salloneve, më kot e prisnin Torbën e Hoxhës në skenë. Megjithatë, përsëri u kënaqën zonjat së qeshuri duke prekur njëra-tjetrën me bërryla. Herë pas here edhe qeshnin me zë, u kënaqën me art e kulturë e lot. Vetëm se, gjatë gjithë premierës më dukej se u mungonte diçka, dihet Torba e Hoxhës. S'di pse ashtu kot mendoja se komedia vetëm aty e arrinte kulminacionin, do të tundej salla nga duartrokitjet. Ndodh,

ndonjëra edhe të bënte vetëvrasje ose të ngjitej në skenë dhe tia rrëmbente torbën Xhadisë nga duart. Çka s'mund të ndodhte gjatë asaj premiere.

Prandaj, edhe e pritja në çdo moment shthurjen e komedisë. E ajo erdhi si e porositur nga mesi i sallës:

HOJDODOLJA

Nxirreni Torbën e Hoxhës! Torbën e Hoxhës e duam në skenë!... (Publiku për disa çaste heshti).

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... (Qeshi me sa zë që kishte dhe u ra duarve shuplakë). E dini se, qe akt i përkryer. Torba e Hoxhës ishte kulminacioni i komedisë patriotike. Zonjave putane dhe zotërinjve s'kam çka t'u them, vetëm ato e kuptojnë artin e lartë të salloneve...

Gjashtë muaj me radhë flitej tryezë më tryezë në Pazarin e Grave se Xhadia nga Majat e shqipeve këto ditë do të ekspononte një eksponat të veshjes kombëtare, “vëllazërim-bashkimit”. Merreni me mend se, në ç'hall ka qenë Pazari i Grave, e të mos flasim për nuset me pashterka të kuqe e kalimtarët e rastit që kthenin për një palë çorapë ose shami. E kishin tjerrë e zgjatur këtë risi, saqë shumica mezi prisnin t'i shohin me sy gjithë ato breza e gajtana. E të mos e teprojmë më për këmishën

kuqezi apo kësulën e bardhë. Vetë autorja e kësaj vepre kombëtare në disa biseda të rastit patë thënë:

XHADIA

Nesër, do të shihni se si endet arti plot dy sahat në sallë. Megjithatë, e kam vështirë me ju, se nuk jeni mësuar me kryevepra botërore. Vetëm ç' faj kam unë që më keni rënë hise dhe duhet t'ua mësoj shkronjat e artit hyjnor, të “vëllazërim – bashkimit”.

Tekefundit, edhe ju zotërinj është koha që të ballafaqoheni me gjenitë femra. Burneshat që ia shkrepin artit, qoftë edhe dy sahat këtu në mes të Bit-Pazarit.

Vërtet nuk e besoj të merreshin me diç tjetër banorët e Pazarit Grave më shumë se me kryeveprën që do ta linte në tryezë Xhadia. Ndonjëri edhe e tepronte, shkonte aq larg saqë thoshte se ju jeni të krisur, atë duhet mbajtur ja kështu, në duar. Apo t'i rrokni çiftelitë dhe t'i këndoni këngë patriotike. Kuptohet, nga një inspirim i këtillë, vërtet, unë i kushtova një elegji me çifteli. E tjetër është ajo se a mbeti e kënaqur apo kërkonte diç edhe më të madhe, ta zëmë ndonjë himn ose baladë. Ndoshta mu kjo edhe e zemroi, që atë ditë kur e nxori veprën e saj në tryezë karshi Diellit me rreze, mua me qëllim më la pa ftesë. Në këtë Pazar të Grave kishin eksponuar edhe autorë të tjerë, po unë vetëm kësaj radhe duhej të hyja pas shpine për t'u ndeshur me patriotiken, të bukurën në

errësirë. Më kot e luta Shitësen e biletave. Ajo më tha se, kishte urdhër të mos jepte asnjë biletë jashtë klaneve “aristokrate” që e dinin se ç’është arti hyjnor i aristokratëve. Rendet e para ishin rezervuar për gratë dhe burrat e partive “demokratike” politike, patriotët e kulturofagët e dëgjuar anembanë Bit-Pazarit.

DJEMNUSHA

Zotëri! - (më thirri dikush pas shpine. E ktheva kokën. Ishte Djemnusha).

Aty për aty e ngadalësova hapin. Vendosa ta pres, të përshëndetem me atë zonjë. Edhe pse dikush mund të mendonte ku ta di unë çka, ndonjë rrotullim në kashtë. Punemadhe.

SHKRIMTARI

Hë, edhe ti nuk ke biletë?

DJEMNUSHA

Jo. (Më buzëqeshi si në kornizë).

SHKRIMTARI

Eja pas meje! (Matanë sallës, nga një derë e fshehtë nëpër korridor u ngjita shkallëve dhe hyra në një derë tjetër të hapur krah më krah. Edhe ajo hyri pas meje. Më në fund pranë një reflektori ishte një karrige. E afrova dhe i

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

thashë): Ulu, pushoi sytë!

DJEMNUSHA

E këmbët?(*E provokon Shkrimtarin*).

SHKRIMTARI

Këmbët dorëzoja errësirës!

DJEMNUSHA

Kam frikë, (*- përsëri e ngacmoi*)...

SHKRIMTARI

Unë jam këtu me gjithë armë... Shtrihu rehat, sonte nuk të rrezikon Nëna Parti!...

Vetëm tashti, pasi kisha hyrë brenda, e pashë se gjëndesha në një verandë, në mesin e bërllokut. Nga i shikoja si në pasqyrë të gjithë ulur nëpër rende: Intelektuali i Rrejshëm, Zonja Kuqezi, Komunisti i Arratisur, Tellallja e Nënës Parti, Koordinatori Liberator, Yllkuqi i Shkupit, Shkrimtari i Madh, Gazetari i Oborrit e dhjetra të tjerë nga Klubi i Tullumbave. Në një rend e pashë edhe Gungaçin, Dr. Madhin, Ebu Xhehlin... Diku nga mesi sytë ma zunë edhe Rrospinë Mashkull. E përcillte me vëmendje ngjarjen, lëvizjet në skenë, burgun famëkeq, flamurin kombëtar që e kishin bërë edhe leckë edhe setre.

E pranoj se atë natë e ndjeva veten të lumtur, që nuk

gjendesha në mesin e tyre, po mbi ta në një verandë. Ju do të thoni se kam qenë në errësirë. Po. Gjatë gjithë kohës kam qëndruar më këmbë, se jam mbështetur pas Zonjës së Sallonit të librave. E dini çka? Nuk ma ndien. Ama hiç nuk e vras kokën. Mund t'ju them vetëm një gjë, atë natë ju kam parë pisa e lakuriq. Aq të mjerë, aq të varfër, ashtu kokë më kokë, saqë dy-tri herë kam vjellë. Përpak desh i nxora jashtë edhe zorret. Vetëm se ju nuk më keni dëgjuar, keni qenë të zhytur në art, e keni përjetuar ngjarjen, ju ka dhimbur zemra... Vetëm unë nga lart ua kam parë lotët, ua kam dëgjuar duartrokitjet frenetike, prandaj edhe e them pa asnjëfarë rezervë se ju e kishit dashur dhe e doni popullin. Të tjerët na kishin mashtruar, na kishin treguar përralla për “vëllazërim-bashkimin”.

Gjatë gjithë kohës, derisa nxënësit recitonin vjersha, mësuesi hante dajak e Xhuxhmaxhuxhi u binte trumbetave, unë isha në errësirë. U mundova ta shoh nëpër terr Djemnushën, së paku t'ia shoh lotët nga mundimet dhe vuajtjet e të burgosurve politik, por më kot. Natë. E zgjata dorën. Vetëm për çudi, atë e kishte zënë gjumi. S'di pse m'u dhimbs aq tepër pse nuk qe shtrirë në shtrat apo në ndonjë livadh me lule. Ja, edhe pse më erdhi keq ta zgjoj nga gjumi. E lashë të flinte, me siguri do të përfitonte më shumë sesa t'i zgurgullonte sytë në greminën artistike.

Duartrokitjet përsëri jehuan nëpër errësirë. E zgjata kokën, e pashë Xhadinë që e kishte veshur si ferexhe flamurin kombëtar dhe vraponte nëpër skenë duke fshirë

me të pluhurin e dërrasave. Dritat filluan të shuhen-ndizen në skenë edhe më shpesh saqë desh m'i qorruan sytë. U ngrita më këmbë.

SHKRIMTARI

Zonjë, zgjohu! Përfundoi loja teatrore...

DJEMNUSHA

A doli drita, ë?

SHKRIMTARI

Po. (E rrok për dore dhe dalin në korridor)...

Turma zbriste shkallëve. Dikushi ulej nëpër tavolina. E dy-tre kamarierë vendosnin edhe të tjera tavolina e karrige për mysafirë. Me këtë mendonin t'ia lidhnin disi kryet artit. Vërtet kishin derdhur mund, djersë e lot të rrejshëm, tashti u mungonte vetëm muzika dhe vallja. Dorën në zemër, e kishin merituar si artistë në interpretimin e roleve.

E unë gjatë gjithë kohës mendoja si të dal te dera me një paketë plot faculeta dhe t'ua shpërndaj nga një që t'i fshijnë lotët e derdhur për Atdheun. Pastaj, të ik sa më larg këtyre mureve, errësirës që më dukej se më turret përmbropa. Xhadisë, që më ndiqte e ma bënte me dorë të ndalem mos ik, të ma lexojë një poezi erotike...

Turma e halldupëve m'u ndërsye pas shpine

Turma e halldupëve që m'u ndërsye pas shpine dhe më shtynte para nga të gjitha anët drejtë Xhehenemit, s'di as vetë se si m'i ndali këmbët para disa shpalljeve pas dere, ku prisnin në rend sorrat e zeza. Halldupët me ferexhet hedhur krahëve, në vend të strukeve, tirqve me gajtana, xhamadanëve me sumbulla dhe kësulave të bardha. Haxhuxhet, me kësulëpartallat në kokë, shamitë e zeza që i kanë lidhur nyje për fyti, që mezi u dukeshin sytë e përgjakur në errësirë. Dhe, desha - s'desha isha i detyruar t'i dëgjoj ato krrokama sorrash që e kanë mbyllur veten në Kafaz. E di edhe këtë se, nga to nuk kam kurrnjëfarë dobie, po ma thotë mendja se, nuk do të kem edhe farë dëmi. Vërejtjen ma tërhoqi "xhihadi" i këshillit të halldupëve, i cili anëtarët e vet i bënte me dije se mu sot, në ora dymbëdhjetë, do të mbante një takim debativ "humanitar", ku në mes pikave të tjera aktuale, do të lexonte një punim të gjatë shkencor edhe Shtrigani Allahut i kësaj organizate me tre fakultete të "kryer" brenda tre vjetëve (???!!!...) në botën e jashtme islame: Shtrigani i

Allahut, i cili merrej edhe me risi të modës të falsifikimeve shkencore antishqiptare. Pak më lartë, një listë me emra halldupësh, sigurisht këtu bëhej fjalë për ndonjë kredi të “organizatave humanitare” ndërkombëtare. Në të djathtë, mezi arrita të lexoj se, Shtrigani Allahut i Shtëpisë Publike në një ekspozitë ndërkombëtare shkencore për novatorizëm e kishte marrë shpërblimin e parë për “flijime artistike” antishqiptare.

Diku nga fundi, nuk u shpëtoi syve as edhe “haxhillëku” që pritej të bënte kjo “organizatë humanitare” me karakter të propagandës ekonomike antishqiptare ndërkombëtare.

Imzot! Përderisa qëndroja gur më këmbë me sy nga muri, sa çel e mëshel sytë m’u parafytyrua koha e studimeve, në Prishtinë. Fakulteti Filologjik në të cilin studioja Gjuhën dhe Letërsinë Shqipe. Profesori im i nderuar Anton Çetta, i cili në atë kohë na ligjëronte lëndën e Letërsisë së vjetër shqipe. Edhe, mes të tjerave me plot zell e dashuri na ligjëronte për Pjetër Bogdanin. Po, ajo tabelë e shpalljeve, orari i ligjëratave, lista e provimeve. E shkunda veten, e fërkova ballin të vij në vete, por çdo gjë ishte e kotë, mendimet më turreshin një korridori të gjatë plot me dritare për të fluturuar në qiell. Vetëm një gjë nuk më kujtohej mes këtyre shpalljeve: Halldupi. E kisha të largët, të huaj, që më largonte me vite. Kjo më kthente në realitet, kokës sa mundesha i bija me grushta. O njeri, ti je vetëm para tabelës së shpalljeve

në Shtëpinë Publike. E gjithë kjo që ndodh me ty mund të jetë vetëm një ëndërr ose ty me siguri të kanë tradhtuar sytë, trutë. Ktheu në realitet, mos u merr shumë me halldupët mes këtij bërlloku, se kështu si ia ke nisur një ditë do ta shohësh me sy edhe fotografinë tënde të varur në tabelën e shpalljeve...

Rrëmuje më ishte para derës së Bankës Komerciale kur unë erdha në vete, i hapa sytë mes atyre “kursimtarëve” me librezat e kursimit në duar.

Njëherit i mbloodha forcat të kthehem prapë, por kot, grupi i tyre më shtynte me dhunë drejt atyre dollapëve të xhamit. Herë-herë më shtrydhte, më shtrëngonte në grusht sikur Dexhalli. Më kot ndonjëherë i përpëlitja edhe këmbët në ajër, kërkoja ndihmë, të ik përtej këtyre mureve, çdo gjë më ishte e kotë se nuk më dëgjonte njeri. Halldupi m’ i kishte vënë krahët pas shpine dhe më shtynte përpara me gjithë forcë. Më dhimbte kurrizi, më ndalej fryma dhe në çdo moment e pritja fundin, të më derdhen eshtrat si vjetërsira në tokë. Po, mu kur e prisja shkatërrimin tim, rrëmuja që tërhiqej si një zinxhir hekuri herë para, herë mbrapa, më hodhi nga rreshti buthekrye mu në mes të korridorit. Shkak ky, që më detyroi ta përqafoj fenë e Vaso Pashë Shkodranit: SHQIPTARINË.

DJEMNUSHA

A u vrave? (E rrok për krahësh duke e ngitur më këmbë).

SHKRIMTARI

Jo. (Mezi arriti t'i përgjigjet nga dhimbjet duke i mbajtur bythët me duar).

DJEMNUSHA

Nuk më njeh, jam njëra nga ato Tri Zanat e tua që të prijnë para për në Baba Tomorr?! E dy të tjerat të mbajnë për krahu. Mos të merren mendtë, do pak ujë?

SHKRIMTARI

Jo. (Arrin t'i përgjigjet edhe kësaj pyetje profetike, dhe vetëm tani arriti të shoh se ishte Djemnusha).

DJEMNUSHA

Po, ç'deshe në atë rrëmujë të halldupëve, që i luten Zotit jo në xhami, po në mes të rrugës? Nuk e sheh se çdo gjë sillet lëmsh si në kontejnerët e bërllokut?

SHKRIMTARI

Asgjë, Djemnushë. Arratisje artistike. Turma e halldupëve, rastësisht më gjeti rrugës për në Baba Tomorr. Po, ti nga dole sot në Shtëpinë Publike?!...

DJMENUSHA

Erdha të deponoj nja shtatë mijë euro në bankë...

SHKRIMTARI

Domethënë, edhe ti paske librezë kursimi me deviza?!

DJEMNUSHA

Po, jam kursimtare e kësaj banke qe disa vite.

SHKRIMTARI

E, a ke kursyer deri më tashti ndonjë euro?

DJEMNUSHA

Ja, shihe librezën!

E mora librezën në dorë dhe nisa ta shfletoj që nga faqja e parë. O Imzot, ç'më panë sytë! Libreza e Djemnushës ishte me fotografi, rast i rrallë ky i kësaj banke komerciale në kursimin e devizave. E hapa edhe një faqe, shtatë mijë euro të deponuara. Edhe një faqe: tetë mijë... Edhe një faqe: nëntë mijë... Edhe një faqe: dhjetë mijë para të thata...

*Vetëm tani e pata të qartë se ç'ishte ajo rrëmuje halldupësh që më shtynte me dhunë para, nuk mundesha ta ndal hapin, po më shtrydhte aq fort saqë më kërcisnin eshtrat. Përpak, kur e mora veten nga një pakuptimtësi e tillë, desh ia thashë këngës: **Çka po i thotë Dema Kadrisë/ a ia di, o rendin burrnisë...** U shkunda nga pluhuri, e drejtova veten në këmbë, ngrita kokën lartë dhe mora lirisht frymë. Dhe, s' do mend, për herë të parë e ndjeva*

veten të lumtur, dhe më erdhi mirë që nuk isha kursimtar i kësaj banke komerciale në Shtëpinë Publike...

Kur eca edhe disa hapa korridorit, i pata ikur më larg rrëmujës të halldupëve, hetova se hap pas hapi më ndiqte një hije. Njëherit, desha ta vazhdoj rrugën, t'i ik nga sytë-këmbët pas shkallëve tutje kthinave të Shtëpisë Publike, por kur e pashë se ajo hije halldupi më ndiqte mes rreshtave se ç'më panë sytë! Dhurata e Zotit: e kam vështirë t'i hedh aq besnikërisht në letër ato shigjeta, ato fluturime, atë bukuri qiellore. Aq më keq, më erdhi çudi, se kurrë deri më sot nuk e kisha hetuar aq thellë paaftësinë time si njeri i lapsit.

Unë kisha lënë gjurmë mbi letër, kisha lëruar thellë me pllug, po ç'e do kur nuk kisha ditur si ta hedh farën mes ugareve në arë, rrëzë Çukës. Kjo më frikësonte, m'i shtinte ethet në palcë, se mos mes këtyre fletëve të bardha nuk do të mbinte asgjë, qoftë edhe një ferrë murrizi. O Imzot, ç'do të thotë ta ndiesh veten të pafuqi para kësaj krijese të pafajshme, të mos jesh në gjendje ta hapësh gojën, t'i thuash sy më sy edhe një fjalë. Këto ishin ato momente që të shtynin t'i këpusish pullat e këmishës me oja, ta hapësh gjoksin të të qëllojnë shigjetat e halldupëve, të shtinë rrufetë...

Po, a mund të mposhtet dot një gjoks i këtillë leshatuk që kishte ecur përpara me vite e vite nëpër furtunë për në Baba Tomorr? Qoftë Dimër, qoftë Verë. Jo. E them këtë se, nuk dua ta turpëroj veten mes këtyre

rreshtave, juve t'ju lidh me zinxhirë këmbeduar. Apo, ruana Zot, t'ua them emrin e mbiemrin, t'ju pështyj në fytyrë. Shtatë herë me radhë t'ju këndoj ninulla duke ju përkundur në djep te pragu i Shtëpisë, dhe shtatë herë me radhë me kamxhik t'ju zgjoj nga gjumi.

E, po nëse nuk jeni në gjendje edhe kësaj radhe të më dëgjoni, e paçit veten në qafë...

DJEMNUSHA

Eja në vete i dashur, sa nuk të ka vrarë Bukuria! (E shkundi me të dyja duart sa mundi Djemnusha).

SHKRIMTARI

Zonjushë, kahdo që ik shoh mure betoni... Mure... Sorra të zeza mbi kokë... Halldupë... Derë, s'di a pati për dalje kjo Shtëpi Publike?

DJEMNUSHA

Edhe derë ka i dashur, edhe dritare... Vetëm nuk e di si do t'i gjejsh nëpër errësirë... Hoxha thërret në minare...

SHKRIMTARI

E kam një fener. Por, bie shi, fryn era, shtinë rrufetë...

DJEMNUSHA

Ti një ditë do t'i gjuhëzosh edhe rrufetë, por ec ta pimë nga një verë të kuqe!

SHKRIMTARI

Më gjithë dëshirë, Zonjushë. E ndiej veten të lodhur... Kam nevojë edhe për pushim... Njerëz... Gjakun e azreti Isait, që fluturoi në qiell nga minarja e xhamisë...

Dhe, ashtu duke më mbajtur për krahësh, Djemnusha më shtiu në Kafe-Bar duke më ulur në karrige, pranë një tavoline, ndërsa vetë shkoi pas gotave të verës. Sa u ula e pashë se veten e lehtësova nga një barrë e rëndë mbi shpinë, që të thuash më kishte hyrë edhe nën lëkurë deri në palcë. Njëherit, edhe u tremba nga kërситja e këtij thesi plot eshtra, mos derdhen si rraqe të vjetra nën tavolinë. Po, për fat të mirë nuk ndodhi kjo, se këto kishin përballuar ditë edhe më të vështira dhe ishin mësuar me barrën mbi shpinë.

HOJDODOLJA

Mirëdita, Zoti Shkrimtar!

SHKRIMTARI

Mirëdita! – (I përgjigjet zërit pa e ngritur kokën).

HOJDODOLJA

Si duket, kohën e fundit keni filluar ta vizitoni edhe Kafe - Barin e Shtëpisë Publike në Qytetin e Qyqeve?

SHKRIMTARI

Ashtu duket. *(Dhe, tani kur e ngriti kokën, përçudi vërejtje se ajo ishte Hojdodolja).*

HOJDODOLJA

A është e lirë? *(E pyeti për karrigen me një buzëqeshje në fytyrë, që këtë e kishte në vend të grepit).*

SHKRIMTARI

Po. *(I përgjigjet me gjysmë zëri, duke iu trembur shikimit të saj, që desh e përpiu të gjallë me gjithë tesha).*...

Mu kur e përfundova fjalën e fundit, Djemnusha erdhi me gotat e verës, ma vuri mua timen përpara, ndërsa me të veten u ul në karrige. E shikoi një herë Djemnushën, pastaj mua... Edhe një herë Djemnushën... Çdo gjë nuk donte analizë, e pata të qartë se pa fare mundi arrita t'ia lexoj në sy, në fytyrë. E kisha ndjekur një shkollë të rrugëve disa vite me radhë, për të cilën edhe mora diplomë nate. Mos të vijë kjo këtu si lëvdatë, në disa provime kisha marrë edhe dhjetëshe. Dhe, derisa unë pija verë dhe thellohesha në mendime, Djemnusha e piu të veten, kërkoi falje se duhet të blejë diçka në Çarshi dhe u ngrit nga tavolina. Edhe këtë hap e pata të qartë, deshi të më hakmerret duke më lënë në duart e Hojdodoles...

HOJDODOLJA

Zotëri, a doni edhe një shtambë me verë të kuqe? (*E prishi qetësinë Hojdodolja*).

SHKRIMTARI

Po. (*I përgjigjet me zë të pakët, duke e ditur se Hojdodolja ia kishte qëlluar pikës dobët të shkrimtarit*).

Hojdodolja u ngrit ngadal, duke më shikuar mua me bisht të syrit se, a jam i gatshëm t'ia shikoj vlerat e pasurisë së tundshme me të cilat ajo krenohej si e pakapërcyeshme në shtrat. Por, kur pa se unë nuk isha aty me sy e mëndje, nuk nguli këmbë, iku duke u përdredhur, shkundur e tundur pas verës kuqe. Çdo gjë dija për Hojdodolen sesi sillet në shtrat, një herë në një bisedë tavoline unë e rrita aq shumë, sa thashë se ajo, kur bënë dashuri e dridh si tërmet edhe pallatin. E dija edhe atë se Hojdolja ndizet zjarr, rebelohet dhe di të të kafshojë si pelë e egër. Atëherë e ke vështirë ta urtësosh, t'ia shuash zjarrin, ta sjellësh në vete edhe po ndejte me të në shtrat pa i zbritur plot një javë...

HOJDODOLJA

Gëzuar! (*E cakroi ende pa u ulur gotën e verës*).

SHKRIMTARI

Gëzuar! (*E ngriti edhe ai me fund*).

Hojdolja menjëherë e mori shtambën me verë të kuqe dhe ia mbushi edhe një gotë me grykë. Dikur, u ngrit dhe pas pak kohe u kthye me një tepsi me mish të pjekur viçi. Edhe atë, e vendosi mbi tavolinë. Një gjë duhet pranuar, Hojdolja ia dinte rendin burrënisë, verës së kuqe edhe shtratit. Me këtë donte të ta bëjë me dije se, ajo është e gjithanshme, di ta hedhë grepin edhe në ujë të pastër mes hurdhe. Ajo kur donte, kot mundoheshë t'i ikësh shelgjeve, më mirë e kishe t'i dorëzohesh vetë pa luftë, se të zente edhe pa krimb në grep.

HOJDODOLJA

I sheh ato që janë ulur në atë tavolinë? (E pyet).

SHKRIMTARI

Po.

HOJDODOLJA

Ai është Shtërgani Allahut i Shtëpisë Publike. Tjetri pranë tij, Gungaçi, shitës i ferexheve të zeza. Ndërsa, ai në të djathtë me një torbë taxhi përqafe është Hoxha i Allahut. Menjëherë, ai tjetri pranë tij është Shejtani i Allahut... Përkrah tij, Belbani i një partie politike me "besë". Kurse, ato tre të tjerët me mustaqe mini e pa to, janë praktikantë në Shtëpinë Publike...

E tha këtë Hojdolja duke qeshur ëmbël dhe duke ma

shti dorën për krahu. Unë vetëm e hëngra me sy këmbekokë, ngase e dija se: betejat e përgjakshme kërkojnë heronj lufte. Ajo dikur u ngrit nga tavolina duke më tërhequr për dore pas nga dera e korridorit. Ta them të vërtetën, nuk e kundërshtova, por ecja pas saj sikur më shpiente mes luleve, në Xhehnet. Ajo pas disa hapave e hapi një derë, duke më tërhequr pas vetes, vetëm tani edhe unë arrita të lexoj në ballë të saj se shkruante: WC. E mbylli derën dy herë me çelës, i lëshoi brekët në fund të këmbëve dhe e ngriti lartë fërrexhenë e zezë. Unë vetëm tani arrita me të dy duart ta tërheq sa mundesha nga unë, vetja duke e pështetur fortë për muri. Ndërsa, Hojdolja duke u rrokur me një dorë për litari të kazanit të WC –së, i ngiti hopa lartë të dyja këmbët duke m'i ngatërruar për mjedisi aq fortë, sa që përpak desh ma nxori shpirtin. Gjatë gjithë kohës sa zgjati kjo luftë, unë nuk kam dëgjuar gjë përveç zhurmës së ujit të kazanit WC –së që është lëshuar shtatë herë me radhë...

HOJDODLJA

Hajde Din Çuka! Hajde Din Çuka! Na u bëre edhe ti shkrimtar. Nuk e paskan pasur gabim shokët e klasës që nuk të thirrnin me emër, por poet. Ore, a të kujtohet njëherë kur do të përjashtoheshe nga shkolla normale po të mos ishte profesori i gjuhës shqipe. Ti e shkruajte atë artikullin në gazetë: “Flejnë profesorët, flejnë nxënësit, flejnë aktivitetet e lira”. Pastaj një vjershë satirike me titull

“Pedagogu” të cilën ia përkushtove një profesori të shkollës. A të kujtohet? Vërtet pas këtij artikulli në shkollë nisi punën grupi letrar, i muzikës, i piktorëve... Por, ty vëllaçko, disa profesorë nuk të shikonin me sy të mirë. Si borxh që ta kisha njëqind herë të thash: Din, shumë herët ia ke nisur me ato shkarravinat tua të ashpra t’i marrësh të tjerët nëpër gojë. Kjo është një që nuk të bën ty dhe në të ardhmen do të heqësh shumë rrugëve të jetës. E dyta, ti vrapon shumë pas grave. E di si është, të gjithë njerëzit nuk janë të njëjtë në këtë vrapim maratonik. Ti argëtohesh me vajzën e tij e kapërdis, flen... Një ditë ti e lë atë, nis me një tjetër dhe e bënë buthekrye, edhe atë në livadh. I biri i botës del dhe ta zë udhën. Pastaj, mua më duket se ti shumë e ke tepruar me atë zeshkanen, Xhadinë. Mos e zgjatë më bre vëlla, se unë të njoh ty mirë këmbë e krye. Nuk je mësuar ti të jetosh natë e ditë vetëm me një grua...

(Din Çuka filloi të qeshë në mes të rreshtave. Iu përgjigjë mu në atë fragment romani).

SHKRIMTARI

Hajt, oj xhadi, ti mos u mërzit, se femrat janë për aso punësh e nuk janë vetëm për t’u përdridhur rrugëve...

HOJDODOLJA

Zoti Shkrimtar, frenoje veten merre fjalën prapë!...

SHKRIMTARI

Gjuha nuk është asht, por eshtra thyen...

HOJDODOLJA

Po, ç' të bëjmë hallit?

SHKRIMTARI

Fjalën së apri duhet ta bluaj truri e pastaj gjuha... Nuk jam i sigurt aq shumë me gojën sa në këtë libër...

HOJDODOLJA

Me këtë libër je nisur të ngjitesh në Baba Tomorr.

SHKRIMTARI

Kam frikë mos bie shi... Breshër... Të shti rrufeja...

HOJDODOLJA

Zoti Shkrimtar, nuk bëhet luftë pa armë. Rrezik është të ngjitesh në Baba Tmorr!

SHKRIMTARI

Rrezik është, por edhe fitore...

Shkrimtari e mbylli gazetën. Nuk i erdhi mirë me atë që lexoi nëpër ato rreshta. Dini, i tha vetes, po mplaket me një palë mend në kokë. Çudi! Paratë e kafesë i la mbi tavolinë dhe doli jashtë, në rrugë. Kësulën e rrasi në kokë

deri në veshë. Duart përsëri i shtiu në xhepat e gunës së zezë. Kokëulur ecte rrugës kryesore nga Sheshi i Fitores. Disa kalimtarë rasti e përshëndetën, tungjatjeta! Shkrimtari ua kthente vetëm atyre që ia zenin udhën dhe gati-gati i ngatërroheshin nëpër këmbë. Dikur, trupoi rrugën për të kaluar në anën tjetër të trotuarit. Një automobil që ulurinte sa mundej si egërsirë, përpak desh e shkeli si bretkosën në mes të udhës.

Shoferi mustaqepërdredhur, për moskujdesin e tij, nxori kokën në dritare dhe i lëshoi një të sharë në ajër. Shkrimtari me duart në xhapa, i thelluar në mendime, vazhdoi udhën.

Matanë rrugës, pas një koshi me hedhurina i kishte vënë pusi Hojdodolja...

Dhe, ja vjen “peshku i artë”, Kakademiku vetë i dyti drejtë e në grep. Padashtas, ulen në një tavolinë tjetër përballë meje në verandë.

Xhela i shkathët, që edhe ai rri gati më këmbë, fluturimthi vjen me teps në dorë para mysafirëve.

KAMARIERI

Urdhëroni, zotëri?

DUDUMI

Një Coca Cola! (E porositë pijen, sipas meje viktime e asaj dite).

KAMARIERI

Ti, (i drejtohet Xhela Kakademikut, që sipas veshjes dukej se ishte funksionar i Nënës Parti me post të lartë në ndonjë kabinet të Qeverisë. Edhe, kisha dëgjuar plot thashetheme rreth rrobave të këtyre aktivistëve partiak. Thonin, se: të gjithëve që nga kryetari e deri te shoferi ua qepte rrobat një rrobaqepës nga i njëjti stof dhe ngjyrë).

KAKADEMIKU

Për mua, një “lëng turshie”! (Porositi Kakademiku).

Xhela iku pas pijeve përmes tavolinave. Unë e rrotullova rradaken e shkrimtarit rreth “lëngut të turshisë”. Edhe, buzëqesha në vete matanë tavolinës.

Nuk vonoi shumë kohë, dhe Xhela erdhi me pijet e porositura në tepsia duke ua vënë mbi tavolinë. Ende pa ikur kamarieri, nevojtar i tha bashkëbiseduesit:

DUDUMI

Ty si duket të ka sjellë raki?! Nuk është ky lëng turshie.

KAKADEMIKU

*(I zënë ngushtë si “mysliman me Din e Iman”, reagoi):
Jo, nuk është lëng turshie.*

KAMARIERI

(I nervozuar, nuk mundi ta përmbajë dot më veten, ia priti

plumb): Po, zotëri sipas fjalorit të juaj të “muslimanëve”, ky është “lëng turshie”. Unë jam kamarier me përvojë disavjeçare, edhe e di se kujt i thoni ju besimtarët e Allahut “lëng turshie”.

Kakademiku i Nënës Parti i zënë ngushtë para përgjigjes të kamarierit, e uli kokën.

Dhe, vazhdoi me bisedën “zyrtare”. Unë matanë tavolinës i buzëqesha tinës Xhelës. Xhela iu afrua tavolinës sime me një gotë raki rrushi:

KAMARIERI

Dudumët, mendojnë se unë nuk e di gjuhën e tyre figurative plot “simbole” si kamarier. Gjithë natën rrinë nëpër kafene me bullgarka duke pi “lëng turshie” dhe bëjnë “politikë”, e gjithë ditën bëjnë be në Kur’an, hiqen si muslimanë duke i falur të pesë vaktet para këmbëve të Hoxhës Allahut në xhami.

Dhe, në fund shtoj unë autori i kësaj drame, Groteske idilike:

SHKRIMTARI

Vërtetë, Nëna Parti bëri shumë punë patriotike për çështjen shqiptare. Shtatoren e Skënderbeut me gjithë kalë me shalë e solli në Shkup. Ama, patriotizmin më të madh e bëri, kur akademikëve ua përzuri bullgarkat në Bullgari

dhe nëpër Evropë. Edhe partizanëve të Nënës Parti, papritmas ua mbylli me dry shtëpitë publike në Veleshtë, që lakmi si katund ia kishte edhe Struga.

Një veprim të këtillë “patriotik” e bënë vite më parë, gjatë viteve ‘80-ta edhe serbët në Kosovë. Shqiptarëve ua ndalën çajin e rusit. Padashtas, i nxorrën të madh e të vogël në rrugë, në demonstrata. E rrotulluan bythekrye gjithë Prishtinën.

Vallë, a nuk janë këto vepra patriotike?! Tashti, edhe e shoh se: pse kakademikët dhe partizanët e sotshëm nuk e duan Nënën Parti. Edhe këta, priti nesër të dalin në rrugë në demonstrata me Kakademikun në krye, ta rrëzojnë nga pushteti Nënën Parti.

Nëna Parti pa vetëdije bëri “gabim” të madh politik. Nuk duheshte t’i përzë bullgarkat nga Tetova. Përmëtepër, t’i mbyllë me dry shtëpitë publike në Veleshtë...

Dudumi

E shoh Dudumin këmbadoras të lodhur se si hip kodrës te Guri Zi. Ehu, or Dudum! Larg është Baba Tomorri. Larg. Po edhe kaq vite të duhen të ngjitesh në majën e shenjtë, Malin e Perëndive. Tyrben, ku pihet vera,

shkruhet poezi. Dhe, bëhet dashuri... Kthehu prapë, në bërlllokun e Bit-Pazarit të marrësh edhe pak frymë para vdekjes! Atij mund t'i bëjnë vizitë vetëm haxhilerët. Ti nuk je haxhi, nuk i di rregullat dhe ligjet e Luftës me penë. Doktorziu me vite të tërheq zvarrë pas me zingjirë si këlysh me zgjebe. Kurrë, nuk u rrite në qen Sharri. Bagëtisë t'i dalësh zot me Bariun hedhur gunën krahëve mes maleve. Nën dardhat gorrice t'i mjelësh dhentë me kusi. Fatkeqësisht, ti e mjel Dashin me brirë rreth veshëve. Ujkun pasmesnate na e shti në vathë edhe këtë Mot të Madh. Mund të të dënojë Zoti, të të vrasë me breshër, shi, rrufe nën Dardhën Gorrice...

Ndodhë, të shtjerë pamëshirë qielli në ty si Dudum me zgjebe. Është rrezik të ngjitesh me gjithë këta qyrra lëvarë rreth gojës e mjekrës në Baba Tomorr. Rrezik. Kësulën e zezë - leckë, rrase në kokë se fryen era e Bukoçit në Lëmë, thoshte dikur Nëna ime plakë me kaci në dorë përpara Shtëpisë!...

Papritmas, një degë qarri ia mori kësulën e zezë - leckë dhe ia fërfëlloi në ajër, teposhtë në përrua. Këmbët filluan t' i rrëshqasin kodrës, por ai i rraste thonjtë gjithnjë thellë e më thellë në bata. Ishte lagur e bërë qull, sikur ta kishte harruar dikush si leckë në shi me javë e muaj pas dere. Eci me mundime edhe tri metra zvarrë përmes baltës.

Mezi merrte frymë, po edhe duart e as këmbët më nuk e mbanin për fije bari si bërlllok shqiptar. U rrokullis

teposhtë kodrës bythekrye si një Dudum mes lisave.

Ditën e nesërme, kur erdhi në vete Dudumi, pa se ishte shtrirë në gropën e një varri të vjetër. Vallë, mos paskam vdekur?! Për t' u vërtetuar, njëherë e luajti gishtin e madh të dorës. Pastaj, njëren dorë. Jo, qenkam ende gjallë. Dikur tjetrën, këmbët... Jo, jo, nuk paskam vdekur ende, o shokë partizanë me pushkën në krah! Ngadalë ngriti kokën, veten e pa si qyqe midis varreve. Këmbadoras u ngrit dhe e shikoi atë varr gjatë, gjatë...

DUDUMI

Më fal, o burrë! Përderisa qëndroja mbi ty kaq gjatë me siguri të ka rënduar trupi im kufomë e gjallë?

IVDEKURI

Një ditë qentë do ta përmjerin xhenazen tënde. (I përgjigjet varri).

DUDUMI

Po të ishe gjallë, me siguri do të ishe bërë si unë kalemxhi?... Doktor shkence... Politikan... Deputet i popullit... Ministër...

IVDEKURI

Ti je i sëmurë! Unë jam me profesion kaçak i maleve. Edhe pas qindra vitesh, unë do të dëshiroja të bëhem prapë kaçak i maleve!...

DUDUMI

Qënke kokëfortë, rri në gropën tënde!

IVDEKURI

Është më e sigurtë se biruca jote, në Bit-Pazar...
Shpërblimi i “vëllezërve”...

DUDUMI

Ika, nuk mundem të merrem vesh me të vdekurit si ti në
këtë kohë qorre.

IVDEKURI

Hupu, se t’ u ngrita me shpulla! Theje, qafën!...

*Iku. Iku Dudumi i zemruar me të sharat e varrit. Nga
frika iu ngatërruan këmbët dhe u përplas për një gur
varri. Nëpër dhëmbë tha:*

DUDUMI

Ky me siguri nuk është si i pari. Është më i vogël. Ndoshta
është ndonjë djalosh. E ka zemrën e butë... Ti po të ishe
gjallë me siguri do të bëheshe gazetar?... Redaktor
përgjegjës si unë në redaksinë e “vëllazërim-bashkimit”...
Kritik letrar... Kakademik...

IVDEKURI

Mbylle gojën, këlysh me zgjebe! Shuaj! Unë jam hero. Ti

je qen me zgjebe me bishtin nën këmbë nëpër Bit-Pazar...

DUDUMI

Më fal!

IVDEKURI

Ti do hu shpinës! E di se, familja është e shenjtë?! Vetëm, spiuni prek në familje... Burri trim me taban kombëtar ka respekt për familjen...

DUDUMI

Edhe ti qenke i pabindshëm si gjitoni yt me teke, në rrugën tjetër, mes varreve. - (*I tha Dudumi*).

IVDEKURI

Nuk e ke mjaftë më taxhinë në grazhd gjatë gjithë këtyre viteve. Ashtin e Doktorziut?!... Shporrmu sysh! Shporrmu, se t'u ngrita me shpulla!

Iku. Iku prapë Dudumi me brekët nëpër këmbë. E, ku të ikë më Dudumi me shokët partizanë më larg se nga varret, përveçse në hale?! E shajnë të gjallët, e shajnë të vdekurit. Në cilën gropë do të kapërdiset Dudumi me gjithë këto mëkate mbi shpinë? Jo. Dudumi s'ka ku të ikë më larg se, në hale. Ai bisedoi edhe me një varr.

Çka i tha ai?!... E dini? Jo, nuk e dini. Ishte im Atë... Nesër, do t'ia dëgjoni krismën te libri im më i ri me

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

---

*publicistikë letrare që pritet këto ditë të dalë në dritë:
RRUFJANI... Këmbëkryq në bibliotekë.*

DJEMNUSHA

Sonte flet e shkruan marrëzira. Nëpër këtë shkrim ecë symbyllazi. Nuk i sheh pikat... Pikëçuditëset... Dy pikat... Tri pikat... Thonjëzat... Vizat... Kllapat...

SHKRIMTARI

Djemnushë, sonte jam i çmendur, më beso!

DJEMNUSHA

Kurrë!

SHKRIMTARI

Unë me poezi do ta var veten në tra!

DJEMNUSHA

Ti je Profet!

SHKRIMTARI

Djemnushë, përditë Këlyshët me zgjebe më ndërsehen pas shpine... Përfjagen rrugëve...

DJEMNUSHA

Një ditë edhe do të të hedhin lule mbi varr rrëzë Çukës, fjalime patetike mbi kokë... Lotët e rrejshëm do t'ju

shkojnë rrëke.

SHKRIMTARI

O Imzot! Mëkate... Mjerim... Varfëri... Bërlllok... Halldupë... Kunguj Stambolli me rrëfanga që i kanë mbetur në fyt Lopës... Këlyshë me zgjebe, që ende lehin pas porte... Nateditë turren me të katra pas kryetarëve të partive politike si dhelpra pas herdeve të dashit, mos i bien udhës. E kanë shitur veten për një asht (titull shkencor), një torbë taxhi. I sheh në përrurimet e librave “artistik” krah për krah me partizanët e partive politike pa fije turpi, pikë gjaku në fytyrë. Jerm flasin para gazetarëve për librat e palexuar të politikanëve. I ngatërrojnë gjinitë letrare: nuk dinë çka është poezia, tregimi, romani, drama, publicistika letrare. Duartrokisin dhe fotografohen para kamerave televizive si viça të palëpi të kooperativave bujqësore në Katund. *(Mezi i mban zorrët në bark nëpër këto tubime nga kundërmimi i erës keqe, i villet nga fundrrinat neokomuniste.*

Përrurimet e librave të tyre politik edhe nëpër katunde. Teatrin e fëmijve. Universitet).

DJEMNUSHA

Si të ikë nga kjo birucë? Të gjithë shtiheni engjuj. Engjuj nuk jeni të gjithë, o njerëz! Heu! Si ua prutë shpirtin në fyt edhe këtyre rreshtave. Shkrimtari dhe Djemnusha të çmendur në Qytetin e qyqeve?!...

SHKRIMTARI

Djemnushë, ec të ikim nga kjo birucë e fëlliqur neokomuniste! (*E merr për dore dhe i ngjitet Lisit me degë të thata, matanë Përronit të Thanës.*) Një... Dy... Treqind hapa... Katërqind hapa... (*Shtrin dorën. I ikë Dielli*). Djemnushë, më iku Dielli! Jam i etshëm! Gji dua të pi nga ato Tri Zana të maleve! Gji dua të pi me dy shtamba! Fuqi për luftë me penë!..

Ditën, po shpeshëherë edhe natën, Shkrimtari e shihte Xha Derallën me gunën e zezë krahëve se si hynte në Tyrbe. Disa herë, nga mendimet që i silleshin nëpër tru, ndalej në mes të rrugës dhe tinëz vidhte me sy burrin e botës, se si hynte me struken krahëve përmes varreve.

Ia merrte lakmi këtij plaku me mjekër, që hynte me aq guxim midis varreve dhe i shërbente madhërisë së Baba Shehut. Zemëroheshte, shpesh edhe e shante veten, pse ne të tjerët nuk kishim guxim, një trimëri të tillë si Plaku me abetare. Pse ne nuk flenim si ai në rrugë... Tyrbe... Natën në mesin e varreve?...

XHA DERALLA

Atje, o vëlla i dashur, (*e nisi rrëfimin plaku*), ka çka të të dojë zemra. Vijnë pleq, plaka, fëmijë, cuca, nuse të reja... Sillen tri herë me radhë rreth varrit të Baba Shehut: te koka, te këmbët... Te koka, i lënë dy shtamba me verë të kuqe... Te këmbët: roba... Para... Përçudi, një natë pa

hënë e kam parë të lutet mbi varrin e Baba Shehut edhe Dudumin për Shqipëri Etnike. Uleshte e ngriheshte mbi varr si lugat. I pëshpëriste diç në vesh Baba Shehut. Dikur, e puthi varrin dhe iku me shpresë se Baba Shehu e ka shëruar nga magjitë, xhindet...

Punën tash e mora në dorë unë, plaku. Parat i futa në xhep. Rrobat njëra pas tjetrës në një thes të grisur me arna. Shtambave me verë të kuqe ua ngrita bythët në hava:

- Gët-gët, gët-gët, gëët-gëëët...

- Hu-hu... Hu-hu... Huu-huuu...

Në Fund u rash duarve si pehlivani i Shkupit rreth nuses që nuk iku me të tjerat në shtëpi, po me këmbëngulje priste ta shëroj Baba Shehu. E vesha dollamën e gjelbër. Shtëllungën e bardhë të leshit e vara për qafe dhe iu afrova nuses.

Hë e hëë e hëëë... Përsipër... Përfund... Përmbropa... Bythekrye bashkë... Dikur, nusja u bë qull nga djersët. Atëherë unë biro, edhe njëherë ia përzura të gjitha xhindet dhe e përgëzova, i rash me shpullë bythëve: - me shëndet!...

Xha Deralla kur ia tregoi Shkrimtarit të gjitha këto mrekullira, nusen me të cilën lënuri lesh arapi në dhomën e Baba Shehut, ai e harroi frikën. Shprehu dëshirë të shkojë edhe ai në Tyrbe, t'i presin së bashku krah për krah të sëmurët, që vijnë t'i shërojë Baba Shehu.

Xha Deralla nuk i kundërshtoi, por me një kusht që ai

për të gjitha ato që do të bënin e shihnin me sy mos t'i shkruante nëpër gazeta, libra.

Rafti me libra. -Xha Deralla dhe Shkrimtari një mesdite vere, tinëz argatëve që punonin në fushë, hynë në Tyrbe. Dhoma e rregulluar aq me shije, thuaj se këtu jetonte me të vërtetë njeri e jo xhenaze, ia përziu trutë. Filluan t'i merren këmbët... Mendtë... O Zot! Më mirë jetoka i vdekuri, se i gjalli! Tyrbja për të ishte një zbulim i ri në jetë. Shtrati i rregulluar me çarshafë të bardhë... Jastëkë për nën krye... Tavolinat... Luganiku... Magja... Karriget... Enët... Lëkurat e ogiçëve... Rafti me libra... Shkurt, s'ia kishte marrë mendja Shkrimtarit se Baba Shehu kishte qenë edhe adhures i madh i librave. Vetë ai sa qe gjallë, ndërtoi Tyrben... Varrin... Solli çdo gjë që i nevoitej një njeriu në jetë pas vdekjes.

SHKRIMTARI

Mirë, po kush e mbanë kaq në rregull këtë Tyrbe?

XHA DERALLA

Nuset e reja... Dhe, unë, pse ia bëj gjithë këtë shërbim Baba Shehut, ditën, natën? Ose, pse ua përzë nuseve të reja, xhindet?

Edhe këso pyetjesh do të më bëni, e di... Ashtu e kërkon puna, he burrë! Ne të gjallët duhet t'i bëjmë të gjitha këto mrekullira, se të vdekurve u kanë mbetur vetëm eshtrat. E sa di unë, eshtrave nuk u duhet ushqim... Verë... Para... Nuse...

Më duhen mua, o burrë! Patjetër, mua, plakut. Ose, ndonjë tjetri kështu si unë, që nuk e ka kaq mirë në shtëpi. Zoti me të madhin e vet ka menduar edhe për ne të varfërit... Ose, siç thoni ju të mençurit për ne, "të krisurit" që rrugës flasin vetëmevete.

Shkrimtari u ngrit nga shtrati. Ngadalë e ndezi fenerin mbi oxhak. Nëpër dritën e zbehtë mezi e dalloi në një qosh Xha Derallën se si ia përzente xhindet një nuseje me pashterkë të kuqe. Edhe ky më nuk priti të mbarojë ceremonia, por vrik e vrik i shpërtheu pantallonat dhe iu afrua nuses që i rrinte te koka Baba Shehut. Këmishën e gjatë ia përvjeli duke ia hudhur mbi kokë dhe filloi t'ia përzejë xhindet.

Dikur, i larë në djersë, u nis kah rafti me libra dhe nisi t'i shfletojë disa tituj të dorëshkrimeve: Pazari i grave, Shtrigani i Allahut, Rruffjani, Mëzati i tredhur kuqezi, Rrugaçja, Dalldia politike e butakëve, Delezet e nënkryeme kakademike, Lufta për pushtet e veshur "kuqezi", Lavdi "heronjve të Xhadisë..."

XHA DERALLA

Vëllezër, pasi vetë unë plaku i kam sytë e zgjidhur, do t'ju lexoj një fragment nga Abetarja. Shkaku se, ndonjëri ose ndonjëra nga ju nuk di të lexojë mes rreshtave dhe nuk e kupton Shkrimtarin. Vërtet ka kryer ndonjë shkollë fillore, medrese në gjuhën e halldupit ose fakultet, po nuk di shkrim – lexim. Një Zot e di si e ka kryer atë shkollim. Natë e ditë duke u marrë me thashetheme nëpër çajtore, ose duke i falur të pesë vaktet dhe lutur Zotit para këmbëve të Hoxhës Allahut në xhami. Kurrë në jetën e tij (saj), së paku nuk e ka lexuar as edhe një libër në gjuhën shqipe. Është koha të shohim ç'fshihet apo ç'na mësojnë gjithë ata rreshta në mes atyre dy kapakëve të Abetares.

***Rr** e madhe e shtypit*

***rr** e vogël e shtypit.*

RRENA

Ujqërit janë banorët më të vjetër të Pyllit. Fisi i tyre është fis i ditur dhe trim. Bashkë jetojnë, bashkë gjuajnë dhe kurrë nuk e hanë djersën e argatëve. Banorëve tjerë të Pyllit u ndajnë drejtësi dhe më të shumtën e herave i gjykojnë natën. Heroizëm të pashoq kanë treguar në shumë beteja të përgjakshme për mbrojtjen e Pyllit. Nuk e shtypin asnjë fis të Pyllit. Banorët tjerë në vendin e tyre të lirë i gëzojnë të gjitha të drejtat dhe liritë. Nuk e duan mishin e qëngjave se i kanë vëllezër...

Ky është ai fragmenti i Abetares për të cilin u thash në fillim se do t'ua lexoj fjalë për fjalë. Pikë për pikë. Në Abetare shkruan edhe për dhelprën, skifterin, korbin, zogun e keq... Hutin me veshë... Por, ju mjafton të dini vetëm fragmentin RRENA nga Abetarja. Mendoj kështu, se mua asnjë shkronjë tjetër nuk më ka marrë më shumë kohë. Derisa e kam mësuar këtë shkronjë dhe fragment, djersët më kanë shkuar çurg ballit. Në mesin e ditës kam parë ëndërra të frikshme. Kuçedrën me njëzet krerë... Dhëmbët e ujkut... Bishtin e dhelprës... Qikllopin me një sy... Shtrigën... Shejtanin... Lugatin... Tollosunin... Njëherit them, se po të isha nxënës i ndonjë mësuesi të vjetër, derisa ta mësoja këtë shkronjë, duart ku ta dijsa sa herë do t" i futja nga zori në mes të këmbëve. Patjetër, edhe do t" i fërkoja njërën me tjetrën... Hukatja... Pështyja... Nën sjetulla... Nëpër xhepa...

Sidoqoftë, unë këtë shkronjë e mësova në moshën shtatëdhjetëvjeçare. Plak me mjekër. I thinjur. Me shkop me kërrabë. I përkulur. Ju do të thoni vonë. Jo. Asnjëherë nuk është vonë të mësosh diçka, fundi i fundit qoftë vetëm edhe një rresht. Vonë është të mos e mësosh fare. Merreni me mend sa i varfër do të isha pa këtë shkronjë, pa këtë fragment të Abetares. Tenxhere... Në fund, lirisht mund të shtojmë edhe ndonjë rresht. Shkronjën Rr të madhe dhe rr të vogël të shtypit e kanë përdorë: Rrufjani, Hoxhë Efendiu, Lugati i Koçajve dhe ndonjë tjetër "patriot".

Aspak nuk është e sigurt që atyre të mos u jetë i

njohur edhe fragmenti i Abetares, **RRENA**. Në doni të dini pak më mirë, ata edhe janë shërbyer me këtë fragment të Abetares. E kanë mësuar përmendësh, si Kur' an. Npër ata pak rreshta e kanë gjetur fjalën e kërkuar me të cilën i kanë shërbyer njerëzimit. E kanë gërryer dhenë para këmbëve të tyre aq tepër sa që janë në rrezik t' u shembet edhe ajo nën këmbë. Mundohen me thonj ta kthejnë atë dhe prapë, por nuk i lënë rehat sorrat. Ditë për ditë ua këndojnë këngën e tyre të njohur, vetëm me dy nota.

- Krrak... Krraak... Krraaak...

- Krrak... Krraak... Kraaak...

S'ka njeri që nuk e di këtë këngë. Është këngë që të nxjerrë sytë... Këngë vdekje... Varrim sorrash...

Është kohë mjegullash... Bie shi... Breshër... Shti rrufeja... Egërsohet lumi... dridhen këmbët e urave... Përmbysten shtëpitë... Varret... Ecin gjarpërinjtë nëpër ujë... Shpërthen zjarri... Flaka me gjuhë e lëpin qiellin... Digjen pyjet... Arat... Livadhet...

SHKRIMTARI

Udhembarë, o plak! Ku je nisur kaq herët ende pa lindur dielli mbi Çelvjollcë?

XHA DERALLA

Te karriga e Sheshit të Fitores, zoti Shkrimtar.

SHKRIMTARI

Po, ç'ishin ato fjalë që i thoje rrugës?

XHA DERALLA

Marrëzira.

SHKRIMTARI

Plak, për marrëzira ta vënë saçin e skuqur në kokë.

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, një saç të tillë kërkoi në kokë, se duan të më dalin trutë.

SHKRIMTARI

Plak, mos të ka rënë tokmaku në kokë?

XHA DERALLA

Jo. Më është varë për qafe një zile.

SHKRIMTARI

Mos të marrin për dhi, qengj? Ruaju thikës së kasapit!

XHA DERALLA

Jo, zoti Shkrimtar. Jam mëzat. Dash me brirë.

SHKRIMTARI

Plak, ta lagim fytin me nga një gotë me verë?

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, po të duash e shterim edhe tinarin.

SHKRIMTARI

Jo, plak. Tinarin do ta shterim tjetër ditë.

XHA DERALLA

Nuk më pritet, zoti Shkrimtar. Kam frikë mos vdes natën. Tinarin dua ta shoh të shprazur për së gjalli, ditën. Me këmbët e mia du të hyj vetë në Shtëpi. Xhenazja nuk hyn në shtëpi, por në varr...

SHKRIMTARI

Plak, mos u ngut, ti ke Shtëpi!

XHA DERALLA

Kam, por nuk dua të hyj pasi të vdes, zoti Shkrimtar.

SHKRIMTARI

Jo, plak. Ti në Shtëpi do të hyjsh më këmbë... Me këngë... Tupana...

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, unë dua ta kem me vete edhe shkopin me kërrabë në dorë!

SHKRIMTARI

Edhe shkopin me kërrabë, plak.

XHA DERALLA

Po, shaminë e kuqe?

SHKRIMTARI

Atë do ta varësh në majë të shkopit.

XHA DERALLA

Zoti shkrimtar, më hidhet të qaj...

SHKRIMTARI

Jo, plak. Do t'ia marrësh këngës. Sot kemi gëzim. Fitore.

XHA DERALLA

Çfarë gëzimi, zoti Shkrimtar?

SHKRIMTARI

Të tregoj më vonë. Tani çoje gotën! Gëzuar!

Dy veta ballë për ballë zbrazin njëra pas tjetrës gotat me verë të kuqe mbi tavolinë. Fytyrat i kanë të skuqura flakë... Zjarr... E përqafojnë njëri-tjetrin si fëmijë të përmalluar me vite e vite. Herë pas here bisedojnë kokë më kokë nën Rrap.

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, e di kush i mbytë fëmijët?

SHKRIMTARI

Hesht, plak! Prit të vij dita!

XHA DERALLA

Po, ditë është.

SHKRIMTARI

Ditë është, por pas ditës vjen nata... Terri... Rrugëve del
Lugati i Koçajve... Dreqi... Bolla me flokë... Tollosuni...

XHA DERALLA

E di edhe kush hapën natën varre...

SHKRIMTARI

Pssst! Mbylle gojën! Është herët, plak. Na tradhtojnë
karriget... Tavolinat... Gotat... Dritaret... Muret kanë
veshë... E, nata sy... Na i lidhin këmbët... Duart...

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, nuk mundem më të hesht, do t'i them të
gjitha një ditë. Numri i të pafajshëmve, viktimave shtohet
dita-ditës, në Qytetin e Qyqeve.

SHKRIMTARI

Plak, duhet të presim ditën! Nuk mundemi t'i bëjmë ballë tokmakut. Nuk jemi rritur me mish viçi, por me bukë thatë misri, në Katund...

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, tokmakut, po qe nevoja do t'i përballojmë edhe me eshtra.

SHKRIMTARI

Plak, o të gjallë, o të vdekur! Gëzuar!...

XHA DERALLA

Gëzuar, zoti Shkrimtar!

Akrepat e orës i shkilnin ngadalë numrat romake në mur. Dera mërzitej pse e prekte çdo dorë. Karriget qanin nën heshtje nën bythët e mëdha. Tavolinave u dridheshin këmbët pse mbanin gota në duar aqë të ndyra. Dyshemeja rënkonte pse e shkilnin këmbë bishash. Pasqyrat e varura në mur, fshihnin fytyrat me duar para kokave garroçe. Sytë të dhembnin kur i shikoje ato fytyra të shëmtuara të shitura, besëpërlyera...

SHKRIMTARI

Plak, të ikim nga këtu se u qelbet fryma!

XHA DERALLA

Ikim, zoti Shkrimtar! Mbylle mirë derën, mos delë një erë e tillë në rrugë!

SHKRIMTARI

Mirë thua, plak. Ajo erë coftinash nuk duhet të dalë nëpër Qytet. Është rrezik t'i krimbin edhe rrugët.

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, nuk mundem më t'i shoh krimbat. Ecin nëpër mish... Kokë... Ujë... Bukë...

SHKRIMTARI

Plak, ne hamë bukë me krimba...

XHA DERALLA

Hamë bukë me krimba zoti Shkrimtar, por nuk krimbemi.

SHKRIMTARI

Është rrezik plak, krimbat të të ecin nëpër trup!...

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, krimbat e prishin edhe gjakun.

SHKRIMTARI

Plak, gjakun edhe zemrën... Po, shikoi njëherë ata dy njerëz! Sjelljet e tyre në rrugë, a nuk të shtynjë të mendosh

se disa njerëz u ngjajnë krimbave? Të erren sytë të thuash me plot gojën se, njerëzit e kanë preardhjen nga krimbat. Të bënë ta hudhësh poshtë teorinë e Darvinit.

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, asnjë mendimtar nuk mundet të më bindë, se të gjithë njerëzit preardhjen e kanë nga majmuni.

SHKRIMTARI

Mua plak, ma merr mendja se me preardhjen e njerëzve duhet të merren edhe në të ardhmen mendimtarët. Ndodh që preardhjen mos ta kemi të gjithë nga majmuni! Mundet ndonjëri nga ne ta ketë preardhjen nga krimbi... Gjarpri... Qeni... Ujku... Dhelpra... Huti me veshë... Zogu i Keq... Lakuriqi... Qyqja... Derri...

XHA DERALLA

S'di, zoti Shkrimtar. Sjelljet e tyre në rrugë... Ecjet... Kakarrisjet mbi çati... Lehjet... Ndjekjet... Mashtrimet... Shpifjet... Shkeljet... Gëlltitjet...

Hë për hë, të shtyjnë të besosh edhe në të tjera teori shkencore të mendimtarëve...

SHKRIMTARI

Plak, frikohem se njerëzit nuk e kanë preardhjen nga e njëjta shtazë. Disa herë ma thotë mendja se, Darvini e bëri me qëllim kur tha: njerëzit e kanë preardhjen nga

majmuni. E tha këtë, se nuk deshi të ngjallë te njerëzit frikë... Armiqësi... Urrejtje... Tmerr... Luftë...

Frikohem mos njerëzit janë pjellë e luftës! Këta kopila që aq tepër e mërzhisin njëri-tjetrin, mos kanë lindur tinëz në ndonjë kasollë me kashtë. Ose, kanë lindur me ndonjë njeri të planetit tjetër, në mes të grunajave. Plakat që u kanë dërguar bukë argatëve e kanë dëgjuar vajin e kopilit. E kanë mbështjellë në pashterkë dhe e kanë dërguar në shtëpi. E kanë ushqyer e rritur me shpresë se rrisin ndonjë fryt të dy të rinjve beqar. Por, ai fëmijë që në djep ka filluar të bëjë me dorë e gojë:

-Bam!... Baam!... Baaam!... Ta-taa-taaa...

Djemnusha trembet me këtë gjest të fëmijës. I bie krahërorit me grushta:

DJEMNUSHA

Qyqja! Qyqja! Qyqja, unë! Ky fëmijë paralajmëron vdekjen. Është pjellë dreqi. Shiko si i rrotullon sytë nëpër dhomë! Me këmbëngulje kërkon të zgjidhet nga djepi. Dorën e luhat në ajër sikur pret koka njerëzish.

Bam!... Baam!... Baaam!... Ta-taa-taaa!...

Më duket se turret nëpër dhomë me gjithë djep në kurriz. Më detyron ta lëshoj Shtëpinë. Bënë gjeste me dorë. E ngre njëren dorë lartë mbi djep, shtrëngon gishtat dhe me tjetrën korr. Oh, ç'gjë e tmerrshme! Kopili më bëhet zot në Shtëpi, te pragu i derës.

Më erren sytë ta kap për fyti dhe t'ia fus gishtat thellë në mish. Ta rrisësh kopilin në Shtëpi është aventurë e rrezikshme. E them këtë se vjen dita kur ai kopil ta kërkon kokën. Ti do s'do, do ta kapësh kokën tënde për flokësh dhe do t'ia fusësh në gojë. Ai të nesërmen do të kërkojë kokën e fëmijëve. Edhe ata do të jenë të detyruar t'ia japin kokën, përderisa ndonjëri nga ata nuk do t'ia nxjerrë shpirtin me gurë...

Kakademiku rrugës për në Qafë - Thanë

Hi-hii-hiii... Dudumi ynë modern hipur mbi gomar në mes të dimrit duke çarë borën e madhe në Qafë - Thanë ka shkuar deri në Shkodër për të marr “çertifikatën e shkrimtarit”, kur këtë punë ka mundur ta bëj fare lehtë edhe në Bit - Pazar, mes Shkupit në ndonjë çajtore, te Pazari i Grave. Ose, çertifikatën e politikanit ka mundur ta marr te Klubi i tollumbave me firmë e vulë të Xhadisë. Hije vërtetë do t'i kishte ta merrte së pari nëpër këto “institucione” kulturore e politike të “vëllazërim-bashkimit”, në Shkup.

E, pastaj ta shalojë gomarin e tij asht e lëkurë në këtë dimër e borë të madhe deri në Shkodër. Edhe atë, ende pa e marr në Shkup “çertifikatën e shkrimtarit”, i lufton me shitjen e librave në Shkodër “padrejtësitë që po ju bëhen shqiptarëve të këtushëm... duke rikujtuar edhe njëherë se fajin kryesor për këto padrejtësi nuk qëndrojnë te maqedonasit por te vetë politikanët shqiptarë”. Fytas krah për krah me “vëllezërit” neokomunist përpara Qeverisë rroket me “Enciklopedinë maqedonase”, “Letërsinë maqedonase”, që nga gomari i duken si ushtri armike e në dyluftimet luftarake i dalin mullinj ere në shkretëtirë, mes Shkupit.

Përçudi, e lufton “Letërsinë maqedonase”, në të cilën vite me radhë punoi zotëriu i tij si kalorës i arratisur i dëgjuar në këto anë, DoktorZiu me shokë. Mezi e futi pas shumë përpjekjeve në këtë Brigadë luftarake të “vëllazërim-bashkimit” edhe Dudumin tonë si ushtar.

Dudumi ynë modern gjatë atij përrurimi si shkrimtar “nuk përjashtoi nga kritikë e tij as politikanët në Shqipëri dhe Kosovë, duke e përmendur bashkimin e trojeve shqiptare si një proces i cili do të shpëtojë shqiptarët, me thënien e njohur: “Shqiptarët po si bashkuan kokat, nuk munden t’ i bashkojnë as tokat”. E, harron ta pyes veten në ditën e sotshme, gjatë këtyre viteve të ndryshimeve demokratike, çka ka bërë ai në bashkimin e kokave dhe tokave shqiptare?! Asgjë, përveçse vrapimit pas shoqatave “humanitare”, posteve politike dhe parave.

Kulminacion “idealist” kuqezi, i këtyre kalorësve të arratisur me thesin e librave në shpinë (njëri në Tiranë, tjetri në Prishtinë e i treti në Shkup), që më në fund me “luftë paqësore”, shitjen e librave të tyre nëpër qytetet e “pushtuar” Arbërore kanë vendosur për inat të amerikanëve dhe gjermanëve ta “bëjnë” para kohe Shqipërinë Etnike. Pse jo, edhe ta shpallin në këtë njëqindvjetor të Pavarsisë së Shqipërisë?! Vetëm se, e kanë hallin të “bashkimi i kokave”, prandaj edhe ende “nuk munden t’i bashkojnë tokat”. Që, ndryshe sipas tyre (kokave teknefese) do të thotë: të ecim pas gomarit.

Pavetëdije, harrojnë se një poet i yni për fëmijë në Shkup, moti e ka arrirë këtë vëllazërim – bashkim patetik kombëtar të kokave e tokave, qysh në kohën e “artë” komuniste me vjershën e tij të njohur në Librin e këndimit: “Një tokë - një kokë”.

Fitore historike, ë?! Luftë heroike gjoks më gjoks me armikun e pabesë shekullor e këtyre dy-tre kalorësve të arratisur nëpër beteja të përgjakshme për bashkim kombëtar?! Dorën në zemër, edhe unë jam për ndryshime politike. Bashkim kombëtar. Shqipëri Etnike siç dëshiron i gjithë populli shqiptar. Po, jo me këta kalorës të arratisur, që njëzet vjet me radhë i janë ngatërruar popullit shqiptar nëpër këmbë me poste partiake duke i ndërruar brenda një nate partitë politike si kurva - burrat. Edhe pse, kurvës i ka hije rrospillëku. E këtyre hadumëve, nuk u ka hije as shalli turko-arab bardhezi. Tjerë burra do të jenë ata që

Nesër do të bëjnë ndryshime në politikën shqiptare. Shqipëri Etnike.

Dhe, në fund më thoni: Cili shqiptar trim besa-besë me armët e luftës në brez do ta merrte guximin ta fus kokën e tij në një thes me këta “patriotë çlirimtar kuqezi” (që deri dje nuk e dinin as edhe se a janë shqiptarë), e sot dalldisen me shalla turko-arab për qafe e ferexhenë krahëve gjoja për Shqipëri Etnike???!...!

SHKRIMTARI

Ende më ecet këtyre rrugëve të gjata, por pleqëria më troket në derë. Çudi! Nuk mundem të ndahem aq lehtë nga bërlloku... Konservat... Ndjekjet... Rënjjet... Ngritjet... Pasuria... Varfëria... Bukuria... E shëmtuara... Qenkan do punë të fshehta, që paskan në vete magnet. O bir, o bir! Sa do të gëzohesha sikur magneti i tyre të mos tërhiqte, po të shtynte, të shtynte në theqafje. Do t'ua ktheja shpinën njëherë e përgjithmonë, pa asnjëfarë mëshire gjithë këtyre bajgave politike. S'do e mundoja veten të eci me sy të mbyllur shtigjeve... Dhiareve... As t'u ngjitem këtyre shkallëve përpjetë, që të zbresin kaq poshtë, përdhe. Nuk do të lejoja të ec pas Hijes që më ka lidhur për brirësh për në varr. S' e kisha marrë kaq lehtë këtë vrapim maratonik për në zero. Po, do t'ju bija mbeturinave neokomuniste me këmbë. Natën do të ecja symëshelë në dritën e Hënës. Ditën do ta merrja shkopin me kërrabë në dorë...

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, këmbët po më ecin vetë për në xhami.

SHKRIMTARI

Plak, mos hip në qerre!

XHA DERALLA

Jo, zoti Shkrimtar. I kam këmbët.

SHKRIMTARI

Plak, ki kujdes mos e gabosh udhën!

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, e di unë udhën edhe natën për në Shtëpi...

HOXHA I ALLAHUT

O i marrë, a t'u kujtua më në fund edhe ty të vijsh në xhami? (*I bërtiti Hoxhë Efendiu me Kur'an në dorë*).

XHA DERALLA

Po, o hoxhë. Erdha ta fal teravinë.

HOXHA I ALLAHUT

Vonë është, o plak! Është vonë, o i marrë! Nuk është për ty xhamia me flamuj gjysëmhinë nëpër dy e katër minare. E di, moti e propagandon nëpër Bit-Pazar, se: edhe unë do të vij në xhami t'i lutem Zotit, vetëm atëherë kur nëpër

minaret tona do të valojë flamuri kombëtar shqiptar. Hi-hii-hiii... Plak, për ty është, Xhehenemi.

XHA DERALLA

Jo, o hoxhë! Nuk është vonë. Erdha më në fund t'i rrëfhem Allahut.

HOXHA I ALLAHUT

Ha-haa-haaa... Tybeistifka, ti do t'i rrëfesh Allahut?! Po, ç'do t'i tregosh o i marrë? Marrëzira të xha Derallës duke shartuar dardha gorrice te "Jasakët e Tikeve"?

XHA DERALLA

Po, o hoxhë, marrëzira... Edhe, atë: Natën e Madhe...

HOXHA I ALLHUT

Heu, o i marrë! Allahu sheh dhe dëgjon gjithë çka ndodh rreth nesh në tokë.

XHA DERALLA

Jo, o Hoxhë Efendi! Allahu nuk i sheh gjithë këto marrëzira matanë gardhit.

XHEMATI

Le të flas plaku në xhami! (*Ndërhynë disa burra me kësulën e bardhë të Bajram Currit në kokë*).

XHA DERALLA

Burra, unë do t'i bëj vetëm disa pyetje hoxhës?

XHEMATI

Fol, plak! Fol, jemi në “demokraci”! (*U dëgjuan zëra të tjerë në xhami*).

XHA DERALLA

O hoxhë, unë dua ta dijë kush i mbyt fëmijët në djep? Dhe, pse asaj dore të ndytë tinëzare më shumë ia ka ënda fëmijët shqiptar?

HOXHA I ALLHUT

Ku ta dij unë, o i marrë! Nuk përzihem në punët e Allahut!... Tybeistikfa!...

XHA DERALLA

E di ti, o hoxhë! E di. Se, ti u ke bërë hajmali. U ke dhënë barna... Injeksione... Kush ia la xha Seferit gjilpërën e këputur në dhëmbë?

HOXHA I ALLAHUT

Xhemat. Ky plak është i marrë. Përziemi nga xhamia!
Jo, o hoxhë! Ky plak është i mençur. Vazhdo, plak!
Vazhdo! – (*Ndërhyn një i ri*).

XHA DERALLA

Kush i shëron gratë që i kanë burrat në kurbet?

HOXHA I ALLAHUT

Xhemat, ky plak fol me xhindet!

XHA DERALLA

Jo, me ty flas o hoxhë efendi! Tjetër punë është ajo nëse, ti e merr veten për xhinde. Dhe, pasi nuk rrëfesh vetë si besimtar besnik, po të rrëfej unë sot para Allahut... Xhematit në xhami...

XHEMATI

Plak, ti qenke i meçur! I mençur! (*Dëgjohen zëra të tjerë në xhami nga të pranishmit*).

XHA DERALLA

Burra, fëmijët i mbyt Hoxhë Efendiu. Ky bënë injeksione ku i dhemb pacientit. Nëse i dhemb koka, në kokë... Nëse dhëmbi, në dhëmb... Nëse këmba, në këmbë... Nëse syri, në sy... Thotë, se përnjëherë i bënë tri punë. Një: bën hajmali. Dy: jep barëra. Dhe, tre: injeksione. E kanë paguar disa “shkencëtarë të njohur vëllezër” të mos shtohet fara e shqiptarëve. Këta, viteve të fundit e kanë zbuluar shtimin e shpejtë të numrit të lyrekëve. Sipas mendimit të tyre duhet të pengohet lindja e tepërt e fëmijëve, se botës i kërcënohet varfëria dhe rreziku nga

shqiptarët???!!!!... Hoxhë Efendiu përveç parave të “shkencëtarëve të njohur vëllezër” merr para me të dyja duart edhe nga populli. Ai i shëron gratë, vajzat, nusët e reja... Hoxhë Efendiu është edhe Lugati i Koçajve.

XHEMATI

Hoxhë Efendiu, qenka Lugati i Koçajve?! (*U habitën burrat dhe filluan një nga një ta lëshojnë xhaminë*).

XHA DERALLA

Çka pritni ju të rendit të parë që nuk dilni në oborr?

XHEMATI

Ne i besojmë Allahut! I lutemi, o plak!

XHA DERALLA

Edhe juve ju di se çfarë besimtarësh besnik jeni në xhami. Gjithë natën e gjatë vidhni nëpër Qytet. Natë për natë përpiqeni t’i vrisni intelektualët si qenin në rrush. I bëni nëntëqindenëntëdhjetenëntë të këqija. Dhe, kur vjen koha e të falmes të gjithë vini në xhami, uleni në rendin e parë, para këmbëve të Hoxhës Allahut. Të gjithë ju të rendit të parë i keni duart e përlyera me gjak deri në bërryl...

Kur i tha të gjitha dhe s’i mbeti më asnjë fjalë në gojë, doli jashtë duke mbyllur pas vetes derën e xhamisë. Rrugës vetja iu duk e lehtë, gjeth. E hetoi se ishte

shkarkuar nga një barrë e rëndë mbi shpinë. Disa herë i erdhi fuqia t'u bërtas varreve, por e përmbajti veten rrëzë Çukës. Plaku kishte pasur në shpinë një samar. Të gjithë ata që kishin bërë mëkate i kishin hipur në shpinë. Ia kishin vënë frerin dhe e kishin detyruar të ec nëpër pyllin shkëmbor. Plaku me këmbë të përgjakura kisha ecur natën, ditën. I ishin marrë mendtë udhës. E kishte parë Hënën me barrë. Natën e kishin urdhëruar të flej në livadh. E kishin detyruar të hesht dhe mos e ngrej gishtin. Më vonë e kuptoi se këtë e kishin bërë, jo pse e kishin dashur shumë, por pse e kishin pasur frikë. Ishin trembur mos ua zbuloj veprat e shëmtuara me shkop. Ose, të lëshoj në llogari të tyre ndonjë marrëzi nëpër Qytet. Të ec pas këmbëve që të çojnë në mjerim... Dyshim... Pikëpyetje... Bërllok... T'ua shoh sytë e skuqur! I dridhen këmbët. S'ka fuqi të ik përpara këtyre përbindshave... Qiklopëve me një sy... Grykësve... Zemra i kërcen si top llastiku në krahëror, në mes eshtrave... Lëkurës...

Këto qenë e buça me zgjebe ia rrënoqethin trupin. Këmbët ia bëjnë t'i bredhin valle në tokë pa lodra e cingana. Përmëtepër, edhe pa dajren e Nuses me pashterkë të kuqe.

Duart i dridhen në xhepa. Flokët ia çojnë përpyet - iriq. Ia shtinë frikën. Ia errin sytë. Natë për natë sheh ëndërr gjarpërinj... Bolla me flokë... Dhelpra... Ujqër... Derra të butë e të egër...

Por, para gjithë këtyre bajgave politike sheh

shkëlqimin e tij në qiell. Ngrihet përmbi re si zog shqiponje. Fluturon... Fluturon... Fluturon...

Rrugës e sheh qiellin e kaltërt... Pa mjegulla... Shi... Breshër... Rrufe... Të gjithë këto armiq që e sulmojnë tokën, njerëzit, kafshët, bimët... Qenkan në qiell! Gjithë të këqijat e të mirat bëheshkan në mes qiellit e tokës.

SHKRRIMTARI

Imzot, s'di ç'dorë përzihet në mes të kësaj hapsire?! Nga na çojnë këto këmbë që nuk na dëgjojnë, o burra? Më hidhet vetë ta marrë litarin dhe t'i lidhë këmbët e mia nye deri në asht. Gojën me shami.

HOXHA I ALLAHUT

Mos bëj më asnjë hap, plak! Mos e folë asnjë fjalë! Një hap më tej, një fjalë më shumë është rrezik! Rrezik!

XHA DERALLA

Ju nuk dini ku ma çoni kokën. Vrapimi i juaj është vrapim pulamëshehtas në Kasollën e vjetër me kashtë. Kur do t'i lidh këmbët, gojën, dikush më tërheq për gjuhe. Edhe, më shan... Nateditë më rreh me dajak...

HOXHA I ALLAHUT

Ec përpara, o plak! Përpara! Në këmbë! Këmbadoras!

XHA DERALLA

Jo, nuk dua. Dua të ec përmbropa!

HOXHA I ALLAHUT

Ec përpara, kur të them, o plak i marrë! Urdhëri duhet të kryhet i gjallë ose i vdekur. S'keni forcë ju të vraponi përmbropa. Zbrit në tokë!

XHA DERALLA

Jo, jo! Sotpërsot, kam frikë. Në tokë ma hedhin litarin në qafë. Më shtinë bajga në xhepa. Më bien me tokmak në kokë. Me zor ma varin për qafe në xhami hajmalinë e Hoxhës Allahut...

HOXHA I ALLAHUT

Urdhëri është, të zbresësh në tokë. Në tokë, o plak! Poshtë! Përdhe! Zvarrë!... *(E detyron ta tërheq qerren me katër rrota nëpër skenë).*

XHA DERALLA

Detyrimi është më i fortë se ky shkop. Ja, nuk bëj inat. E dua veten më shumë se juve, o dudumë! Edhe: Faji nuk është i Don Kishotit Shqiptar, po i Hoxhës Allahut, që i shkonë përmbropa për ndonjë shpërblim pas lufte si dhelpra - dashit mos i bien udhës. Ose, siç thotë Sala: ku di gjë mësuesja sa liqene i ka Shqipëria.

SHKRIMTARI

Ku di gjë Don Kishoti Shqiptar, çka bëjnë në “fushën e betejës” duke u turrur pas posteve partiake rrugës për në Liri dudumët e tij hipur mbi gomarë. Prandaj, edhe unë do të zbres në tokë. Këmbadoras ta tërheq qerren... Oh, ç’shoh o Zot!... Natën me ferexhenë hedhur krahëve... E kam frikë Tollosunin... Xhindet... Lugatin e Koçajve... Hoxhën e Allahut mbi gomarë...

Ne qenkeshim të këqinj. Aq të këqinj. Aq të këqinj... Mëshirë, na shpëto, o Zot!...

XHA DERALLA

Herë ec me njërën, herë me tjetrën këmbë. Në një dorë mbaj brekët, me tjetrën shkopin. Njëri sy më shikon para këmbëve, tjetri në qiell. Veshi i djathtë dëgjon Lumin, i majti Rrufenë. Kokën ma mban qafa, qafën e mbaj unë. Mua më mban toka.

Kush e mban Diellin?

Ja, këtij duhet t’ i gjejmë një qafë të fortë, o njerëz! Ç’ është e drjeta ai e ka qafën. Po, ne nuk dijmë kush e mban Diellin? Si çdo kokë që e ka qafën e vet, ashtu duhet ta ketë edhe Dielli. Dielli duhet të ketë edhe këmbë... Duar... Veshë... Sy... Gojë... Në doni të dini më shumë, Dielli duhet të ketë edhe zemër. Ç’ mendoni ju po të mos kishte Dielli zemër? A do të derdhte rreze mbi tokë? Jo. Atëherë, në çfarë mjerimi do të mbytej bota? Mos pyet. Këtë e them sepse s’ kam guxim të të përgjigjem me

ndonjë përrallë. Rrenë. E kam mbi kokë një tokmak. Sa herë që flas mendime të rrezikshme më dhemb kryet. Zemra më dobësohet, më dobësohet aq tepër sa mezi e vë në lëvizje gjakun. Trutë më ngushtohen, më dridhen në kokë si në konservë. E ndjej veten të harruar si një lundër në det, mes stuhish e dallgësh.

Mundohem not të afrohem, të dal në breg, po era më shtyn sa më thellë midis valëve. Është një luftë për jetë a vdekje me dallgët e tërbuara.

KAKADEMIKU

Plak-o, të kam gjetur një nuse me pashterkë të kuqe! (*E zgjon nga këto mendime Kakademiku*).

XHA DERALLA

Mbaje për vete, o burrë! Ia pafsh hajrin! Unë kam nuse.

KAKADEMIKU

Vërtetë ke, por nuk është si kjo që ta kam gjetur unë pas shtatë malesh. Plak, është me faqe të kuqe. Flokët i ka pas shpine deri në fund të këmbëve. Bereqetin në lëmë nuk mund ta fusin në hambar as shtatë burra. Po të duash ta paguaj edhe biletën të shkosh në atë Qytet të Anadollit...

XHA DERALLA

Jo. Falemnderit. Nuk ka nevojë. Le t' i ketë të kuqe jo vetëm faqet, por edhe bereqetin me gjithë rraqe...

KAKADEMIKU

E merrja me mend unë këtë punë. Ti je mësuar të jetosh këtu në varfëri, o plak! Gjithë jetën ta mbajsh barkun me dorë për bukë nëpër ditë. Plak, ky është vend fukara. Vend i nemur nga Baba Dovleti. Dëgjomë mua, ec hipi trenit dhe shko te nusja në Turqi!

XHA DERALLA

Për ty është i varfër, por mua nuk më lënë të ik varret...

KAKADEMIKU

Ha-haa-haaa!... Plak, të kam ditur të mençur. Ti flet sot jerm marrëzira...

XHA DERALLA

Nuk dua të më dish të mençur, unë e di ku ma ke bërë gropën. E ke mbuluar edhe me kashtë..

KAKADEMIKU

Ndal, o plak! Ngutesh. Durim. Mos fol ashtu, he burrë! Unë gropën?

XHA DERALLA

Po. Po, ti. E ke mbuluar edhe me kashtë. Vetëm mos harro, populli thotë: Ai që ia bënë gropën tjetrit, bie vetë bythekrye në gropë.

KAKADEMIKU

Plak, unë e pata për të mirën tënde, desha të të dërgoj në një vend me lule.

XHA DERALLA

Ti më premton lule, por unë i dua ferrat!...

KAKADEMIKU

Plak, thyeje këmbën e shejtanit!

XHA DERALLA

Jo. Më tepër e dua këtë vend! Atdheun. Të parët e mi... Nënë... Babain me dhjetë plagë... Kurrë nuk do t'ia arrish qëllimit të më përzësh nga kjo baltë. Edhe, e di pse?! Askund nuk zure vend si kurva burrë më burrë, ti shkon parti më parti politike. Kurvës, tekefundit i ka hije. Mos them, ma përkujton edhe stafetën e shokut Tito dorë më dorë, kur ia dorëzonin pionierët me nga një shami të kuqe përqafe për ditëlindje. Vetëm se, ti nuk ke sot kujt t'ia dorëzosh "stafetën". Babai yt hëngër fiq dhe vdiq, mbete qyqe mes sorrave. Përçudi, kur u doli gjumi gati të gjithë të përzunë me një shqelm bythëve: Ibrahim Rugova nga Prishtina, Sali Berisha nga Tirana. Rehabilitim, kërkove në Shkup te njerëzit e penës, Pashallëku i Babait. Gërhet për liri. Shkaku, se: këta mund t'ia manipulosh më së lehti si Kakademik.

Vrik ike pasi i përçave edhe këta artistë dhe,

bythekrye drejtë te Kabineti i Babait. Vite më vonë, pas lufte (2001) nga ku si “i përndjekur politik” do t’ i sulesh për emërimë nëpër komisione të ndryshme edhe Ali Ahmetit, o Sanço Panço shqiptar. Universitetit të Tetovës. Edhe këtu nuk të zuri bytha vend duke u marrë me “veprime madhore patriotike”, dhe një ditë të përzunë si qen me zgjebe. Kohën e fundit, në kuadër të Njëqindvjetorit të Pavarësisë së Shqipërisë, përsëri manipulon me njerëzit e painformuar të penës, përuron “kulturë madhore shqiptare” nëpër birucat e errëta njëpartiake nëpër Bit-Pazar.

Hap debate kulturore sakatuese me vetevten pa asnjë zë të ftuar që mendon ndryshe nga Klani juaj “sllavo-shqiptar”: rreth Encikopedisë maqedonase, Letërsisë maqedonase, plan-programeve shkollore, teksteve shkollore, lektyrave shkollore. Gurë e dru hedh para të pranishmëve mbi “vëllezërit” si fajtorë. E harron se ti je fajtori kryesor, pyka e tyre teknefese: përpilues i teksteve shkollore, anëtar i komisionit për ndarjen e çmimeve në nivel republikan, manifestime kulturore.

Fotografohesh para kamerave telelvizive pa fije turpi me dy-tre kalorës të arratisur e ndonjë Sanço Panço në emër të popullit shqiptar për Dylqinenë e Tobozës. E, harron se arsimi dhe kultura nuk i takojnë vetëm një partie politike, po mbarë popullit shqiptar. Edhe sot e kësaj dite vazhdon të na përçash si shqiptarë, shesësh lirë te “vëllezërit”. Nesër, ku do të përfundosh me gjithë këtë

“bagazh patriotik” mbi shpinë gjoja për “vëllazërim-bashkim në shtetin e përbashkët”?! E di, vështirë e ke të më përgjigjesh. Ja, po ta them unë si Profet shqiptar: Askund më larg se në ndonjë varr-hale. Përditë e më thellë fundosesh në hurdhë. Dora e valëvitur vetëm të ka mbetur jashtë mbi ujë për ndihmë. Përpiqesh ta mbash gjallë shpirtin, shpëtosh veten duke i fundosur edhe shpëtimtarët e pafajshëm në fund të hurdhës. Megjithatë, e kam për detyrë të ta përkujtoj: I mbyturi vetëm tre herë delë mbi ujë. Populli thotë: rrezik është të mbyturit t’ ia shtrish dorën se, të tërheq me vete në rrymën e ujit. Ferra do të të çelin mbi varr në vend të luleve. Ferra, gomari me qerre.

Fatkeqësia shqiptare: -Përçudi, ende vazhdon t’ i shesësh personalitet shqiptare për një drekë ose darkë edhe në kohën e sotshme demokratike. Edhe, merreni me mend: në Njëqindvjetorin e Pavarësisë të Shqipërisë duke prezentuar kulturën dhe letërsinë shqipe të coptuar nëpër kufinj politik. E di, ku: në fund të sallës të Panairit të librit Shkupi 2012 me kokën në brekë. Vend, në të cilin është dashur ta prezentoni siç i ka hije Shtetin Shqiptar në Njëqindvjetorin e Pavarsisë. Qoshk, në të cilin me Kakademikun në krye nuk patët guxim të mbani në atë mes kulturor as një përrurim të librit, orë letrare.

Përmëkeq, ju nuk i njihni as instuticionet shqiptare që me mund, djersë e gjak i kemi themeluar dhe mbajtur gjallë edhe para tytave të armëve: Fakultetin Pedagogjik, Katederën e Gjuhës dhe Letërsisë Shqipe, Dy Unversitet e Tetovës, Dy Unione të Intelegjencisë të Shqiptarëve, Lidhjen e Shkrimatarve Shqiptar, Dy Lidhje të Arsimatarëve Shqiptar e disa Klube të Shoqatës së Shkrimtarve Shqiptar në një qytet. Dorën në zemër, ne i kemi themeluar si Një, po ti me shokët partizanë na i ke coptuar në dy-tri katër institucione shqiptare. Përçani penat më të njohura letrare të kësaj ane nëpër parti politike. Rugës ua hudhni nga një asht shpërblim, një torbë taxhi. E fshihni fytyrën e shëmtuar me shami të zezë. Mjerim shqiptar.

KAKADEMIKU

Plak, tani, më në fund u binda se me të vërtetë qenke i marrë. Ika.

XHA DERALLA

Hupu! Theje qafën! Për këtë vend, për këto varre jam i marrë. Jetoj i marrë... Ec i marrë... Kundërshtoj i marrë... Dënohem si i marrë... Vdes i marrë...

Njerëzit që mendojnë për të mirën tënde i ke në çdo rrugë... Fshat... Qytet... Shtihen: njëri me lëkurë të lepurit. Tjetri me lëkurë të qengjit. Por, dikur, kur i hap

*sytë t' i shohësh më mirë, i sheh me lëkurë të gjarpërit...
Dhelprës... Ujkut... Derrit... Habitesh. Fillon kokës t' i
biesh me grushta. Don të zgjohesh nga gjumi. Po, e gjithë
kjo është e vërtetë, o plak! Ti nuk flen. Nuk sheh ëndrra. E
ke trupin e pastër, të kthjellët. Vetëm sytë të erren. Në
mesin e ditës të delë Nata me fereksenë krahëve. Me një
shami të zezë përdhunshëm t' i lidhë sytë. Gojën ta
mbyllë me njërën dorë dhe të detyron ta lakosh rrugën.
Që, t' u bindesh urdhërave të saja, herë pas here të
mëshon shpinës me thupër. Bythët nga zori i mban me
duar. Të kërcënohet.*

HOXHA I ALLAHUT

Ec përpara, plak i marrë! Ti gjithmonë duhet t'i kesh sytë të lidhur, me shami. Kështu me sy të lidhur nuk do të shohësh gjë, nuk di kend ke takuar rrugës. Zëri i kujt të ka thirrur pas shpine. Xhenazen e kujt e ke shkelur me këmbë. Do të ecësh me sy të lidhur si duan të tjerët, plak. Dhe, nuk do të guxosh të flasësh marrëzira. He, çfarë fjalësh të mençura do të nxjerrë ajo gojë... Mjaltë. Edhe ti pak shpinën do ta zbusësh, se e ke të egër.

Dikur, ajo vetë do të mësohet t'i hipë dikush dhe ti do të ulesh ngadalë në gjunj, në tokë. Më vonë me kalorësin në shpinë do të vraposh me të katra rrugës së gjatë gropa-gropa...

XHA DERALLA

Mundohem. Përpiqem me duar, vetëm pak ta heqi nga sytë shaminë. Vetëm pak të shoh dritën... Vetëm pak të shoh ç'ndodhë rreth meje, midis këtyre njerëzve. Vetëm disa hapa të ec i marrë fushës... Maleve... Të shoh xhenazen e kujt shkeli udhës. Thuprën e kujt e kam pas bythëve. Cilin kalorës e kam në shpinë dhe kush më thirr rrugës së yjeve. Por, kot. Mu kur dua ta heq pak më poshtë shaminë, dy duar të fuqishme ma shtrëngojnë fortë dhe ma lidhin nyje. Paraftyroj lisat anë e mbanë udhës kokë më kokë. Zogun e mbyllur në kafaz. Shkrimtarin të çmendur mbi libër. Piktorin e varur në atelje. Diellin të pikëlluar mbi kokë. Tatën e Madhe me një gjysëm buke para këmbëve të Skënderbeut, në Bit-Pazar... Zemërohem. Ngrihem më këmbë... Bërtas... Dua të ec me dy këmbë! E dini ju kush ec me katër këmbë? Nuk dua më të më detyroni të ec si kafshë. M'i zgjidhni sytë!... Sytë... Dua vetë ta shoh botën kaq të bukur, kaq të mjerë! Kaq të pasur, kaq të varfër! Kaq të zbukuruar, kaq të shëmtuar!... *(Dy duar të fuqishme m'i zgjidhën sytë. Por, kur pash se ato dy duar ishin duart e mia! Qava. E putha njërën, pastaj tjetrën dhe i ngrita lart nga qielli).* Heu, qiell! Këto duar m'i zgjidhën sytë... Këto duar, kur duan, thyejnë edhe pranga. *(Vrapova i marrë rrugëve. Ngadalë... Shpejt... Më shpejt... Edhe më shpejt... Dikur u binda se të marrët qenkan njerëz të lumtur. Njerëz që nuk lejojnë t'ua lidhësh sytë).*

Nuk u binden urdhërave të asnjë kalorësi. Nuk mundesh t'i blejsh me para. Natën s'e veshin ferexhenë e zezë. Ditën e bartin në duar. Natës ia zbulojnë me shkop marrëzirat e Kakademikut të lëshuara rrugëve. I nxjerrin punë Hoxhs Allahut që të nesërmen në xhami, mëkatet e natës së kaluar t'ia mveshë Lugatit të Koçajve. Grave dorëlira u shkruajnë letra dashurie të nënshkruara me emrin e Lugatit të Koçajve dhe u caktojnë takim te Mulliri i Arapit, rrëzë Çukës. Natën e caktuar të veshur me këmisha të bardha deri në fund të këmbëve, u dalin në takim si Lugat i Koçajve që t'u shtohet bereqeti me bollëk në Lëmë, përpara Shtëpisë...

Fundi. Ka ardhur fundi të flas marrëzira edhe në xhami. Nuk mund t'i duroj të gjitha rrenat e Hoxhës Allahut. Kakademikut si rrufjan që nga koha e komunizmit. Fytyrat e tyre të shëmtuara mbjellin tmerr... Frikë... Vdekje... Në petkun e tij "patriotiko-fetar" fshihet Dreqi me brirë. Ai ditën ua këndon besimtarëve Kur'anin, ndërsa natën zgjohet lugat. Duart e tij që prekin Ku'ranin dinë të marrin edhe shpirtëra. Suksese të pakapërcyera ka arritur te fëmijët. Nuk ma merr mendja Hoxha i Allahut të jetë kujtuar vetë për këtë mjeshtri. Është dikush tjetër që e ka ushtruar dhe mësuar në këtë zeje. Mua më vjen çudi, se si njerëzit kanë aq besim në ato duar të përlyera me gjak. Kërkojnë ndihmën e tij, u binden këshillave të tija edhe pse ato duar u sjellin vdekje. Këto dreqni të hoxhës më frikojnë edhe mua plakun. Them: mos ndonjë ditë do të

shkoj edhe unë si qengji te kasapi, të kërkoj të më shërojë Hoxha i Allahut?! Ndodh, Hoxha të m'i marrë mendtë, si dhelpra kur ua merr pulave. E dini ç'thonë fshatarët për dhelprën dhe pulat? Ndoshta, e dini. Dhelpra i shikon pulat nga poshtë, nën pemë. E ato i bien pa mend një nga një para këmbëve.

Ndodh, Hoxha i Allahut t'i ketë sytë e dhelprës... Dhëmbin e gjarpërit... Gojën e ujkut... Zemrën e derrit...

SHKRIMTARI

Tungjatjeta, plak-o!

XHA DERALLA

Tungjatjeta, zoti Shkrimtar!

SHKRIMTARI

Plak, nga të çojnë sot këmbët?

XHA DERALLA

Në xhami.

SHKRIMTARI

Në xhami plak, është Hoxha i Allahut me shokë. Kakademiku me “salep-intelektualët”, që i falin mbi qilima të Persisë pesë vekte, i luten Zotit për mëkate. Ditën rrinë me “patriotët kuqezi” e natën kokë më kokë me “vëllezërit”. Të japin injeksion në kokë. Ta varin

hajmalinë për qafe si torbë me taxhi.

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, nuk mundem më ta bind veten që të hesht para gjith këtyre marrëzirave. Një ditë do t'ia përplas në sy Hoxhës Allahut, para xhematit, të gjitha të mirat e të këqijat e kësaj bote.

SHKRIMTARI

Plak, me këtë ecje do t' u ngjitesh maleve.

XHA DERALLA

Mjaft më ndejta fushave, zoti Shkrimtar. Dua të pij edhe ujë burimi, në Qafë - Thanë!...

SHKRIMTARI

Plak, edhe mua më duket se këtu shkrimet e mia nuk kanë zë, do të hip në majë të Çelëvjollcës që e prek me kokë qiellin Verë e Dimër...

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, më kot dua t' i zgjoj me shkop të vdekurit nga varret. E kanë gjumin e rëndë me vite nën ata gurë...

SHKRIMTARI

Hesht, plak! Mos shih ëndrra! Unë nuk mundem t' i zgjoj të gjallët nga gjumi, ti kërkon t' i zgjosh të vdekurit.

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, nuk zgjohen të gjallët me rreshta e libra duke i rënë samarit, t' i teket gomarit me të katra këmbët në batak, ashtu siç nuk zgjohen të vdekurit me shkop duke u rënë gurëve të varreve.

SHKRIMTARI

Po, ç' të bëjmë hallit, plak?

XHA DERALLA

Të ngrihemi vetë më këmbë... Ta shajmë Natën me ferexhe... T'i bërtasim Dimrit... Përzëmë nga mesi ynë Hoxhën e Allahut me shokë. Kakademikun me "salep-intelektualët" hipur mbi gomarë. Të lindë Dielli me rreze mbi male, në Çelëvjollcë... Ta thërrasim Pranverën, Shqipërinë Etnike në minaret e xhamive shqiptare...

Nuk e di as vetë sa gjatë kohë kisha qëndruar ashtu i shtrirë në WC me brekët nëpër këmbë, por kur i hapa sytë pashë se më kishte marrë gjumi. Më vinte të pëlças nga inati, t' i mëshoj kokës me grushta, t' i bie për muri, ta bëj copë-copë... Pse, pasi më kishin përdorur më kishin hedhur si leckë të pavlerë në shportën e hedhurinave. U mudova me sy ta hetoj Hojdodolen, mos ndoshta edhe atë në ndonjë qosh e kishte zënë gjumi, por kot! Në vend të saj arrita të lexoj në derë vetëm disa fjalë të ndyta dhe tri-katër vizatime pornografike.

Njëherit, thashë: mos Hojdodolja ka dalë në çarshi nëpër Bit-Pazar të më sjellë bukë, që ta vazhdojmë luftën... Por, pas disa minutash, pasi ajo nuk erdhi, e ndërrova mendjen, duhej të ik sa më parë larg këtyre mureve të Qytetit të Qyeve. Vetëm përtej kësaj dere do ta ndieja veten të lirë, i nderuar mes njerëzve, i përtërirë në ajër të pastër. Këto qenë ato momente që më dhanë fuqi të ngrihem më këmbë dhe me njërën dorë ta hap derën. Po, mu kur e hapa derën dhe sa desha të ik si i marrë tutje korridorit tatëpjetë shkallëve për të dalë sa më parë në rrugë, dy duar të fuqishme më rrokën për krahësh.

RRUFJANI

Ndal! Kush të turret pas që nuk je në gjendje të shohësh ku të çojnë këmbët?

SHKRIMTARI

Askush! –(Arriti t’ i përgjigjet. Kur u ndal ta shoh mirë në fytyrë, e pa se ishte Rrufjani).

RRUFJANI

Pasi nuk të turret askush, si deshe të dalësh nga Shtëpia e mallrave pa kthyer tek unë në Kabinetin e “Babait”, së paku të pish një gotë verë.

SHKRIMTARI

Jo, nuk desha të dal, por nuk di as vetë se ç'ndodhi me mua mes këtyre këndeve, shtyllave të betonit...

RRUFJANI

Mos ndonjë shitëse e bukur t' i ka errur sytë dhe mendon se të vetmin shpëtim e ke përtej këtyre mureve, në rrugë?

SHKRIMTARI

Jo. Jo, kurrë nuk i kam pasur më të kthjelluar trutë se këtë ditë feste, rrëzë Kalasë Dardane.

RRUFJANI

Atëherë, ec he burrë shkojmë tek unë e pimë nga një gotë verë të kuqe - gjak!

SHKRIMTARI

Nuk ka problem. Shkojmë! *(Iu përgjigj, duke e ditur më në fund se e kishte zor të shpëtonte nga ato mure të ftohta betoni... Qyteti i Qyqeve...)*

U nisëm korridorit, po mua kjo fare nuk më gëzonte, aq më keq edhe më tepër më tmerronte, më shtinte frikë. Unë pas gjithë asaj aventure në WC kisha nevojë të shtrihem në një livadh me lule, t' ia them një kënge. Sa e thashë fjalën e fundit, seç më shpëtoi një e qeshur nga thellësia e barkut. Po në këtë kohë të sëmurë me ethe, ku

do të gjeje të të dëgjojë njeri?! Të gjithë do të vazhdonin rrugën, nuk do ta kthenin anësh as kokën, aq më keq ndonjëri ndodhte t' i mëshonte edhe ndonjë pordhë patriotike. E sheh tani se deri në ç' nivel shkencor kemi arritur, në ç' lulëzim kulturor, kush e çan kokën për këngë? Vjersha me simbole. Është kohë e luleve tani, pjeshkëve dhe vrapimeve maratonike. Në çdo moment mund të vrënjtet moti, të bie shi, të shkrep rrufeja...

RRUFJANI

E sheh këtë kabinet? (E zgjoi nga mendimet).

SHKRIMTARI

Po.

RRUFJANI

Është Kabineti i “Babait”. Është një ndër kabinetet më të rregulluara në gjithë Shtëpinë e mallrave. E ka tavolinën, telefonin dhe raftet me revistat e modës më të njohura të vendit dhe të botës. Mbi kokë i qëndron edhe një akt femre, për të cilën disa kolegë thonë se “Babai” e mban për ta zhvilluar deri në kulminacion fantazinë.

SHKRIMTARI

E, a është sot këtu “Babai”?

RRUFJANI

Jo, nuk ma merr mendja. Se, ai rrallë herë rri me punë në kabinet. Gjithmonë është i angazhuar me seminare jashtë Shtetit. E thirrën nëpër organizata të ndryshme të vendit dhe jashtë. “Babai” ynë merr pjesë edhe në të gjitha panairët e modës artistike...

SHKRIMTARI

Asgjë! Dëm i madh! Vetëm desha t’ia shoh kabinetin...

RRUFJANI

E di, m’u kujtua, (- *tha Rruffjani dhe e shtyri derën e cila nuk u hap, të më bindë se me të vërtetë nuk ishte aty “Babai”, në kabinet*).

SHKRIMTARI

Po, këto kabina të vogla antike që kanë mbirë si këpurdha pas shiut, për çka ju hyjnë në punë?

RRUFJANI

Që të fshihemi nga blerësit... (*Qeshi*)...

SHKRIMTARI

Asgjë nuk kuptoj, (- *tha, pa e ndalur hapin*).

RRUFJANI

E di se nuk kupton, shumë pyetje të mundojnë në kokë, por pasi të hyjsh brenda çdo gjë do ta kesh të qartë! (*Dhe, e hapi një derë*).

Vetëm kur doli jashtë dhe e ndjeu veten të lirë, nuk e di pse iu lidhë goja. I shpëtuan lotët. I ushtuan veshët. Nuk ua tha në fytyrë se kush ishte i marrë, Pasardhësi i Zef Serembes apo ata të sëmurë. Me sëpatën e madhe, nuk ua shau nënën. E di se, as kjo te ata nuk do të ndikonte, po kryesorja ai do ta lahtësonte shpirtin. Pse? Se ata nuk kishin veshë, nuk kishin sy, nuk kishin fytyrë, nuk kishin zemër... Nuk kishin bythë... Nuk kishin herdhe...

RRUFJANI

Mos u mundo të ikësh prej këtyre mureve të betonit pa hyrë edhe në Sallonin e mobilieve! (*E tërhoqi për krahësh Rruffjani*). E kemi sot një përrurim libri të një kryetari të Partisë Politike Neokomunsite. Përveç meje në këtë përrurim do të flasë për librin “besceler” edhe DoktorZiu.

SHKRIMTARI

Nuk ik, por më zihet fryma mes këtyre mureve. Kam nevojë për ajër të pastër...

RRUFJANI

Në Sallonin e mobilieve ke çdo gjë që ta do shpirti...

Pastaj, më duket se sot është edhe hapja solemne e Festave të Vitit Ri...

SHKRIMTARI

Mirë, pajtohem. Vetëm me një kusht: të mos më detyrojnë të heq valle...

RRUFJANI

Oh, jo. Jo, për këtë mos u bën merak. Vallen do ta heq DoktorZiu... Ne vetëm po të duam mund t'u biem duarve.

SHKRIMATRI

E, lule? A mund t'i hudhim lule?

RRUFJANI

Hi-hii-hiii... (*Qeshi*). – Mund t'i hudhim edhe herdhe dashi, nëse i bien udhës...

Këmbën sa e vura te pragu u hap dera dhe një dritë e fortë që u turr drejt meje nga brenda m' i verboi sytë. Nuk e di as vetë se kush kishte qenë më i shpejtë – ajo apo unë që i mbuloval sytë me duar. Po, kur i hoqa ato, para meje qëndronte Hojdodolja krejt lakuriq si xhenaze, me një tepsi në dorë me pije alkoolike. Ajo ma afroi tepsinë dhe unë, duke i shikuar anash nga turpi, e mora pijen. Po kështu veproji edhe Rruffani. Vetëm se nuk munda ta marr dot veten nga kjo e papritur në gjysëmerrësirë. Nga çdo

anë shuheshin dhe ndizeshin dritat me lloj-lloj ngjyrash që të mbështillnin si lurek. E nga ajo thellësi e errët vinte një muzikë e fortë rokënroli që t' i shurdhonte veshët. U tremba. I futa gishtat në veshë, por kur pashë se edhe kjo ishte e kotë, vendosa të pajtohem me fatin. Po tani pas shpine dëgjova një frymëmarrje të thellë nëpër terr. E pas kësaj edhe një piskamë hysterike. Tani më nuk m' u durua pa e kthyer kokën. O Imzot, ç' më panë sytë! Hojdodolen e kishin shtrirë sa gjerë gjatë në një shtrat në mesin e dhuratave të Vitit Ri. Babadimri ia mbante kokën, e Xhuxhmaxhuxhi ngrihej e ulej mbi të, sikur lënurte lesh arapi. Dudumi e priste radhën me armën në dorë, rrinte më këmbë. M' u terruan sytë.

Dritat u ndezën edhe një herë dhe unë tani shihja vetëm trupa të lakuriqsuar bark më bark... Këmbë të ngritura në hava... O Imzot, ç' ndodh me mua mes këtyre njerëzve?!... Unë paskam hyrë në mesin e të vdekurve apo të gjallëve!... Dritat u ndezën edhe një herë dhe unë tashti e pashë pranë meje Rrufjanin. E kishte hequr setren dhe i kishte përveshur mëngët. Sytë i ishin skuqur e terruar dhe s' dinte as vetë se ku do ta ndante mejdanin e dylyftimeve "patriotike" mëmëdhetare...

RRUFJANI

A, e pe lojën e Hojdodoles?

SHKRIMTARI

Po. *(Mezi arriti t'i përgjigjet mes asaj muzike të fortë të Tina Tanerit).*

RRUFJANI

Te dera e solli Gungaçi, që t'u shërbejë mysafirëve me pije "hallall"...

SHKRIMTARI

E, kush është ai barkmadhi me syza, që mezi e mbajnë këmbët mbi tokë?

RRUFJANI

Ai është Drejtori i Shtëpisë së mallrave.

SHKRIMTARI

Po, ajo shitësja e lakuriqsuar që i përdridhet rretherrotull si bollë shullani?

RRUFJANI

Një praktikante e ardhshme kabineti, që shkruan edhe vjersha me simbole...

SHKRIMTARI

E ai tjetri me brekë të gjata kërpi?

RRUFJANI

DoktorZiu.

SHKRIMATRI

Po ç'bën ai ashtu gjysmë i dehur?

RRUFJANI

Heq valle... U bie durve shuplakë... E pret Vitin e Ri...

SHKRIMTARI

O Imzot, si të dal në rrugë?! Pse më dënove t'i shoh edhe këto mëkate, kur e di fare mirë se unë nesër nuk do të blej asgjë nga kjo Shtëpi e mallrave? Ti e di se unë edhe ashtu s' kam pasur bindje të mirë për mallërat e tyre me afat të skaduar ekonomik. Gjithmonë ma ka hëngër mendja se janë të cilësisë së dobët.

Pse atëherë më fute edhe në Sallonin e mobilieve ta pres Natën e Vitit Ri? Mos vallë me këtë deshe të më bindësh për shërbimin e mirë të Hojdodoles?! Apo deshe sa më thellë edhe mua të më rrasësh në mëkate. Të m'i mbyllësh sytë. Të më dehish me verë të kuqe... Të m'i zgjidhësh brekët në këtë Shtëpi publike?!...

E thashë këtë dhe e shtrëngova edhe për një birë rripin. Nga frika që më sillej në rreth isha në gjendje edhe ta këpus barkun. Por, mjerisht nuk e di se si u këput rripi dhe më ranë pantollonat në fund të këmbëve. E mu në atë

moment, për bela u ndezën dritat. Nuk e di ndonjëherë në jetë a e kam ndier veten më ngushtë se atë natë festive. Jo. E them këtë se, këto janë momente kur vështirë e ke të mbetesh edhe gjallë, të shtrihesh në shtrat. Nga të gjitha anët të përkëdhelin duar, duan të të bëjnë burrë. E ti në ato rrethana do të jesh grua. O Zot! Si do të bëhet para kohe Kiameti. Përmbytja e madhe. Po, këto janë ato shenjat e para që na i dërgojnë të vdekurit me anë të muzikës. E ne s'kemi guxim t'i dëgjojmë, i mbyllim veshët. Ata edhe me anë të dritave na japin sinjale. E ne i mbyllim sytë. Na e ka ënda gjumin. Themi se nuk jemi të humbur, e dimë rrugën edhe symbyllazi...

Po, mu kur do t'u tregosh këtyre njerëzve se je ende gjallë, duar të panumërta të zhveshin deri në lëkurë. Më kot mundohesh t'u shpëtosh, të ikësh si i marrë mes Qytetit të Qyqeve, kur ato të presin kudo në rrugë. E kanë ngritur dorën dhe të urdhërojnë të lahesh në një fuçi me verë. Nuk ka shpëtim. E ngren njërën këmbë, pastaj tjetrën dhe zhytesh si peshk.

E fut brenda edhe kokën. E nxjerr. E mes këtyre rrotullimeve në verë, duar të panumërta ta fërkojnë shpinën... Gjoksin... Fundin e barkut... Po mu këto duar kur të nxjerrin në shtrat, pasi më të kanë larë nga mëkatet, të lëpijnë si delja qengjin. Tek tani të mbushet mendja se linde dhe duhet të të vënë në gjumë. Të të lidhin në djep dhe të ta këndojnë një ninullë zgjimi...

Vetëm, kur u zgjova u habita kur pash se, pasi kishin

luajtur me mua gjithë natën e gjatë, më kishin hedhur pas dere. Unë kisha qenë vetëm një kukull e dëgjuar që nuk di të qeshë e qajë kur e vënë në gjumë. Ja, edhe pse përkohësisht i mbylla sytë. Po, kur i hapa përsëri, e pash Pasardhësin e Zef Serembes me një libër me vjersha në dorë, që me vite të tëra endej poshtë e lart sokaqeve nëpër Qytetin e Qyqeve. E kishte hapur Librin në një faqe dhe bërtiste përpara kalimtarëve të rastit nën Rrap: Enesërmja vjen Nuse me koçi...

Hojdodolja*

(Fenomen i çuditshëm shqiptar)

Edhe, vazhdojnë të lehin nateditë: Dudumi i tërbuar krah për krah me Hojdodolen dhe Këlyshin me zgjebe të DoktorZiut përmbropa për një asht shpërblim në kontenierët e bërllokut, në Bit-Pazar. Njëri në vijë, tjetra në lëndinë. Këlyshi me zgjebe me një asht në gojë dhe bishtin ndër këmbë edhe ai pas porte në livadhe. Gjuhën nga vapa e kanë nxjerrë jashtë dy pëllëmbë. Përditë merren me shpifje e etiketime nëpër faqe të internetit dhe në Facebook me këmbët dhe trutë në legen.

1. Grua me të meta psikike.

SHKRIMTARI

I mjeri Dudumi dhe Hojdodolja - pulë që këndon si gjel majë plehu.

DJEMNUSHA

Këlysh me zgjebe me një asht në gojë - shpërblim.

SHKRIMTARI

Asgjë nuk thonë të vërtetë, vjellin e shkruajnë jerm duke përhapur sa më shumë shpifje, rrena e huti në popull. Fenomen i çuditshëm shqiptar: Pula kur këndon si gjel. Nëna ime plakë thoshte: Bir, kënga e saj ndjell kob. Patjetër, duhet t'ia zhdukim furriqet. Në Shtëpinë tonë lajmëtar është gjeli, Mbreti i pulave. E paralajmëron agimin. Përçudi, sot Pula qafërpur e "thirrë" agimin. Fatkeqësi kombëtare, që Nëna ime nuk është gjallë, thikën t'ia vë në qafë. Heshti qyqen.

DJEMNUSHA

Nateditë e tërheqin njëri-tjetrin për veshi e për këmbe. Bishti. Tinëz edhe i kërcejnë në shpinë pas gardhit ose mullarit me bar. Edhe atë, se cili do ta strukë veten i pari në Oborrin e Xhadisë me poshterkë të kuqe.

SHKRIMTARI

I ka ndërsyer si gjithmonë Qoftëlargu me argatë shqiptar, fis i tyre melezi me prejardhje shqiptare që për

Universitetin e Tetovës dikur moti tha, se: “është foshnje që ka lindur e vdekur”.

DJEMNUSHA

Realitet i hidhur ky për dudumët, “foshnja që lindi dhe e vdekur”, sot është rritur burrë me mustaqe vesh më vesh. I delë zot Shtëpisë.

SHKRIMTARI

Budallain mos e pyet asgjë, ai tregon vetë për montimet politike të asaj kohe kundër intelektualëve shqiptar. I kemi ditur ato montime të sojit të këtij “azgani” partiak me kërcnime telefonike e presione policore: brenda një muaji ta lëshoj Shkupin. Po, ndodhi e kundërta, Shkupin e lëshoi ai me rrugaçët politik. Fal Zotit dhe Natyrës unë edhe sot e kësaj dite punoj dhe jetoj në Shkup.

DJEMNUSHA

Metoda të vjetra policore janë ato që i përdorën në atë kohë kundër intelektualve shqiptar dhe duan t’i përsërisin edhe në Ditën e sotshme.

SHKRIMTARI

Erëra të tjera fryjnë në këtë Mot të Madh (2012). Ditët i kanë të numëruara, i kanë futur në thesin me arna. Ja, çka i tërbon këta qenëmelezë me këlyshët e tyre me zgjebe në Çetën partizane me “pushkën” në dorë pa fishekë.

DJEMNUSHA

Tremben se do t' u përsëritet Rënia e Rankoviqit të Ri edhe në Shkup (Qoftëlargut). Ikën, ose i përzunë nga Kosova kjo nuk ka gjithaq rëndësi në këtë groteskë idilike, e rëndësishmja është: ku të ikin tashti më larg se në hale, përveçse asaj rrugës të premtuar “me lule xheneti” si turq “ehamdurila”, në Turqi. E vetmja rrugë qorre që ju ka mbetur e lirë haramëve. Rrugët tjera malore i kanë të zëna pas lisave. Kaçakët shqiptar që zbritën nga mali u kanë vënë pusi. U thonë: bëni çka të doni në xhami me këmbët dhe trutë në legen. N' dashi ngreni bythët, n' dashi ngreni këmbët përpjetë në hava...

SHKRIMTARI

Edhe u thanë: kurrë të mos ju shohim t'i luteni Zotit me “allahu akber” para këmbëve të Atdheut. Ikni thjeni qafën nga sytë këmbët nëpër botë. Shumë shpejt edhe flamurin arab me hënën drapër nga minaret e xhamive do t' ua hedhim në përrua dhe në vend të tij një ditë do të valojë krenar flamuri kombëtar kuqezi me shqiponjën dykrenare nëpër xhamitë shqiptare anembanë Shqipërisë.

DJEMNUSHA

Gjithë jetën mbetën duke lëpirë një asht që ua hedhin herë pas here “vëllezërit” neokomunistë, edhe vazhdojnë ta lëpinë duke lëkundur bishtin edhe sot e kësaj dite me shpresë se, Partia Neokomuniste do të ringjallet nga varri,

përsëri të vijë në pushtet dhe do t'ua hedhë ashtin e premtuar për dritare, ose një torbë taxhi në kontenierët e bërllokut, përpara Qeverisë.

SHKRIMTARI

Shkak kryesor ky, që Dudumi, Hojdodolja dhe Këlyshi me zgjebe i DoktorZiut lehin para Qeverisë maqedonase-shqiptare. E thirrin “Pranverën arabe” duke e pasur mendjen te “Pranvera serbe” në mes të Shkupit.

DJEMNUSHA

Përçudi, askushi deri më sot nuk ua hedhë për dritare nga një ashtë në rrugë si shpërblim për lehje pas porte.

SHKRIMTARI

Përmëtepër, Dudumit, Hojdodoles dhe Këlyshit me zgjebe të DoktorZiut as edhe një bub rruge me bishtin nën këmbë më nuk u shkon përmbropa si shok lufte. E kanë humbur besimin e Zotit dhe Qoftëlargut, nuk e ruajnë “Shtëpinë e sëmure”. Bukë hanë në tjetër oborr (Shtëpi), atje lehin gjoja pas Ujkut me bythën në Lëmë e mendjen e kanë te “vëllezërit” neokomunistë.

DJEMNUSHA

Përpiqen, ende ta mashtrojnë e manipulojnë këtë popull heroik me përjagëje e lehje në Facebook. Njëri vetëm për një asht të hedhur pas porte duke lehur non-stop

para kamerave televizive se, Ali Ahmetin e ka mik. Edhe, po t' i thotë Ali Ahmeti që të punojë si shërbëtor, ai edhe do të punojë si shërbëtor.

SHKRIMTARI

Tjetri më “azgani” e ka “mik” Kalosh Çelikun. Hojdodolja në të katër anët trumbeton, lëvdohet para grave besnike se e ka “pasur edhe dashnor”. Këlyshi me zgjebe i DoktorZiut lëvdohet se i ka bërë roje policore në gazetën e “vëllazërim-bashkimit” duke shkruar recensionë pozitive për librat e tij të “rrezikshëm”. I kanë dalur zot, kur Partia e tyre Neokomunsiste ia ka ndërsyer nateditë këlyshët me zgjebe pas shpine.

DJEMNUSHA

Zagarët e asaj Partie Politike Neokomuniste, sot janë shndërruar në “analistë politik”, “shkrimtarë”, “kritikë letrar” dhe “hoxhallarë” me këmbë e tru në legen.

SHKRIMTARI

Përpiqen ende ta manipulojnë popullin shqiptar me përralla turko-arabe. Trusakatët, ende mendojnë se populli shqiptar hanë bar, i ka harruar porositë e Rilindasve shqiptar nëpër libra të arratisur nëpër botë për Shqipëri Etnike, ku i lanë edhe eshtrat. Udhërrëfyesit shekullor të këtij populli trim nëpër shekuj në luftë, herë me Krajl e herë me Mbret.

DJEMNUSHA

Trusakatët, edhe sot si dje, i rrenë mendja se me ndihmën e hoxhallarëve të rrejshëm mund ta përzhënë këtë popull në Turqi. Ose, shpallin në Shkup (kryeqytetin e shqiptarëve), Perandorinë Osmane...

SHKRIMTARI

Hëngër fiq dhe vdiq ajo kohë e “bashibuzukëve” misionar të Allahut. Shqiptarët, sot u prijnë punëve me laps e Libër nëpër institucione për Nesër.

DJEMNUSHA

O Imzot, çfarë soji i keq është Dudumi, Hojdodolja dhe Këlyshi me zgjebe i DoktorZiut?! Përçudi, Hojdodolja me Këlyshin me zgjebe të DoktorZiut ende qenkan gjallë?! E unë mendoja se kanë cofur, që në vitin 1998 (Lufta e Kosovës), në shkollën fillore “LIRIA”, në Shkup.

SHKRIMTARI

Fatkeqësi kombëtare, si i ka harruar gjatë kësaj kohe Doktorziu t’ u organizojë ndonjë Akademi përkujtimore. Në emër të të vdekurve ta mbajë veten ende gjallë edhe ndonjë ditë në jetën “politike-kulturore” të shqiptarisë. Shpalli para të pranishmëve si “patriotë” shqiptarë, që me “armë” në dorë kanë luftuar maleve të Sharrit.

DJEMNUSHA

Gjithë jetën i janë turr pas Xhadisë me pashterkë të kuqe dhe janë shitur te “vëllezërit” neokomunistë shumë lirë në Bit-Pazar: një asht, ose një torbë taxhi. Përpiqen edhe sot si dje, krah për krah me bishtin ndër këmbë të lehin lam-lam pas porte, po askush nuk ua hap derën t’ i fusi coftinat komuniste në Lëmë.

SHKRIMTARI

Në kulminacion të tërbimit më shkruajnë mesazhe e komente anonime, pavetëdiqe se përditë e zbulojnë mjerimin e tyre, veten para meje dhe lexuesit me emër e mbiemër si rrufjanë shqiptar. Përpiqen të më rrëfejnë përralla arabe në mes të Shkupit (Shqipërisë). Anekdotat popullore të Nastradin Hoxhës. E nuk i njohin, e as i kanë dëgjuar dhe dinë anekdotat e Xha Derallës. I “marrin” kompetencat e institucioneve shtetërore informative sekrete: në Tiranë, Beograd dhe Shkup duke shpallur spiunë dhe patriotë sipas arshinit të tyre “patriotik” partiak. Komisionit Lustrues nuk i mbeti më punë për zbulimin e kodoshëve.

DJEMNUSHA

Gjithë “spiunët dhe patritotët shqiptar” i zbuluan Dudumi, Hojdodolja dhe Këlyshi me zgjebe i DoktorZiut me përjashtim të vetvetes si “patriotë kuqezi” me traditë shekullore brez pas brezi komunistë.

SHKRIMTARI

Exhindsura nuk di ta dallojë qilimin nga flamuri. Shqiponjën dykrenare nga këmbët e arushës. Vërtetë, janë të lezetshëm, ma kënaqën Lapsin. Ndonjëherë, nuk e di edhe pse më dhimbsen mjeranët, filloj t' i dua si kalorës të arratisur të “Kalemit”. Përpiqem t' i shpëtoj me mish e shpirt personazhet e librave të mi nga vetëvrasja publike në Facebook e gazeta të “pavarura”. Vetë shkruajnë shkrime sakate pa tru, vetë u përgjigjen komenteve të lexuesve duke e fshehur veten nën ferexhe ose dimi të grave. Përsëri, pa vetëdije e zbulojnë dhe zhveshin veten lakuriq si struci me kokën në zall e bythët në hava, se janë rritur e ushqyer me ilahi arabe.

Po i njëjti autor me këmbët e trutë në legen, pasi nuk u bë hoxhë e as politikan-profet i “Pranverës arabe” në Shkup duke e pasur mendjen te Pranvera serbe, ndoshta i ecë fati të bëhet shkrimtar) duke u pëpjekur ta fshehi veten nën ferexhenë e zezë nën shkrimin tim shkruan koment plot marrëzira. Hojdodolja, të nesërmen brenda një dite turret t' i dalë në ndihmë Hoxhës të Allahut në telefonin tim celular më shkruan mbi dhjetë pizi-mesazhe. Edhe, dikur kur nuk i përgjigjem më merr në orët e mëngjesit tri-katër herë në telefon. E mjera, si t' ia hap telefonin në këtë “kohë dashurie të kolerës”. Zemërohet. Tym e flakë nxjerrë nga “goja” (Edhe, ...).

DJEMNUSHA

E thirr në ndihmë Rrufjanin dhe Rrospinë Mashkull me zgjebe. Këlyshin e DoktorZiut. Ndoshta, edhe ndonjë tjetër partizan me yll të kuq në ballë e Kur'an nën sjetull.

SHKRIMTARI

Kokë më kokë me arnë përmbi arnë të më shkruajnë “letra dashurie”. Vazhdojnë me shpifjet dhe sharjet teknefese përmes pizi-mesazheve në Facebook.

DJEMNUSHA

Pizi - mesazhet nuk kanë “vlera artistike” dhe nuk janë të rëndësishëm për lexuesit në këtë dramë profetike për Ditën e Nesërme.

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... Duartrokitje. (*E qeshura ironike e përditshme për gjysmanalfabetët*). Vërtet, jeni duke ma kënaqur Lapsin...

DJEMNUSHA

Dudumët, me pseudonime halldupi, që përpiqen të fshihen nën dimi të grave ose nën ferexhexhenë e zezë, shkak se me siguri asgjë nuk kanë bërë në jetën e tyre “patriotike” për Nesër. Përveçse kanë qenë gjithë jetën argatë të shitur herë me pare e herë pa pare te armiqtë tanë historik, të

cilët i kanë përzënë nga të gjitha institucionet shtetërore ku janë përpjekur t' i strehojnë “vëllazërit”. Së fundi i përzunë edhe nga “Ditën e Naimit”, duke u zvarritur të bëhen poetë, kritikë letrar dhe hoxhallarë të rrejshëm më paraqiten mua me komente teknefese nën shkrimet e mia publicistike - parashikuese.

SHKRIMTARI

Përgjigje të cilën më jua ka dhënë vetë Hojdodolja (*mikja e tyre*) nën një shkrim tjetër timin publicistik: Hoxha i Allahut. Me qëllim nuk dua t'ia përmend emrin Xhindihalles se, kam frikë do të më zë goja qelb, edhe pse e ka nënshkruar me emër e mbiemër.

DJEMNUSHA

Egjetura, siç i themi ne në Katund, kur Tollosuni u bie me tokamk në kokë disa njerëzve kur flasin rrugës përçartë vetëmevete hipur mbi gomarin e Nastradinit si Nastradinica e stolisur me lule-lale. Pavetëdiqe se, mund ta cofi rrugës gomarin e shkretë në krahasim me Nastradin Hoxhën që i ka peshë me gjithë tesha e këpucë, pesëdhjetë kilogram e Nastradinica 120 kg. Shkaku se, më dhimbset e shkreta duke vajtuar si qyqe lis më lis e çati më çati për një burrë me tirqi e xhamadan me sumbulla.

SHKRIMTARI

Ditën tjetër të radhës, symëshelë turr me të katra tërbohët

me bishtin ndër këmbë e ashtin në gojë edhe Këlyshi me zgjebe i DoktorZiut.

DJEMNUSHA

Mjerim historik i Këlyshit me zgjebe të DoktorZiut. Hojdodolja merr guximin t'i rri përkrah si azgane e "Kalemit", i mëson udhëheqësit dhe redaktorët, emra të mirënjohur publik, anembanë Atdheut për kritere "shkencore" të vlerave artistike.

SHKRIMTARI

Trusakatët, kërkojnë që unë të humb kohë, merrem në Ditën e sotshme të Motit Madh 2012 me ta si palaço rruge të përgëdhelur si "letrarë" e përgaditur nëpër podrume antishqiptare, t'ua mësoj shkrim - leximin. Teorinë e letërisisë shqipe të Gani Lubotenit si gjela e pula qafërjepura, pjella komuniste në "gazetën e mjerimit" dhe rritur kopila në Shtëpinë Publike të "vëllezërve" me drapër e çekiç në dorë.

Shkrim të cilin as që e kam parë e lexuar të "autores" në fjalë, por Hojdodolen mos e pyet se tregon vetë nivelin e saj të "lartë artistik" e kulturor. Vjellë sikur ta ketë zënë fundi i barkut për vdekje dhe e lëshon pas ferre.

DJAMNUSHA

Fatkeqësia, nuk vjellë art, po patetikë të pakontrolluar plot sharje e urrejte.

SHKRIMTARI

Mjerimi i saj i shekullit, lëvdohet se, “do të më vras me “vargje”. Dhashtë, Zoti! “Plumbave” të vetëm që nuk u jam trembur dhe trembem në jetë edhe sot e kësaj dite. Vetëmse, kam frikë edhe ato rraqe mos i dalin pizi.

DJEMNUSHA

Megjithatë, përsëri një “punë patriotike” që duhet duartrokitur: nuk do të të vrasë me plumba.

SHKRIMTARI

Edhe, kërcnohen trusakatët. Njëzëri paralajmërojnë vazhdimet të letrave të “dashurisë”. Pizi - mesazhe. E harruan “Pranverën arabe”, në Shkup.

DJEMNUSHA

Siç duket, jo vetëm “pranverëm arabe”, por e kanë harruar edhe “Vjeshtën arabe” pa na trokotitur te porta duke e pasur mendjen nateditë te Pranvera serbe. “Dimri arab” i gjeti si kërcunj shelgu të kalbur në mes të Lëmës, të papërdorshëm për ndezjen e zjarrit në oxhak.

SHKRIMTARI

Trutë i shtrydhin në legen të më rrëfejnë mua përralla të Njëmienjënetëve arabe për Shkupin se, nuk e ditkam unë këtë Qytet si merr frymë dhe zgjohet nga gjumi. Rininë e bujshme shkollore që e kam kaluar me serenata korçare e

shansone franceze qafë për qafe me cuca azgane deri në agim nëpër klubet e natës në këtë Qyetet, i zgjuar me legjandat e pavdekshme shqiptare e botërore. Edhe, pas studimeve në Prishtinë, para viteve '80 -ta i jam kthyer përgjithmnonë deri në vdekje. Gati gjithë jetën time e kam kaluar dhe e kaloj në këtë Kryeqytet shqiptar. Punën time si mësues në Drenicë dhe Malësinë e Shkupit. Veprimtarinë e bujshme letrare. Thonë, se: ne nuk jemi rrumaducë, po jemi shumë të moralshëm me fe e besë.

DJEMNUSHA

Mirë, them unë: atëherë, pse piskatni e vajtoni si qyqe shelg më shelg, u shkon zëri për qielli?! Nëse nuk jeni rrumaducë, me siguri jeni dudumë. Përsëri, nuk jeni të lumtur, ë? Vërtet, më vjen keq për ju si “dëshmorë” të vonuar lufte me “Kalem” në dorë për liri. Përsesh me kos, si vetë autorët e komenteve teknefes pa gjak e shpirt shqiptar. Përgjumshëm thirrni “ezan” në Facebook duke e kujtuar veten se ende jeni në minare me shpifje e etiketime se, unë me raki në dorë qënkam kundër minareve të xhamive. E dalldisni Hojdodolen ta lëvizë bishtin, mos ndoshta në këtë “krizë dashurie” pleqërie, i vardiset Rrumaduci i tërbuar me zgjebe i delë në fushën e mejadnit jo nga deti, po podrumi me “shpatë” në dorë.

SHKRIMTARI

Jo! Jo, o trusakatë me këmbët e trutë në legen: unë nuk jam kundër xhamive shqiptare me flamurin kuqezi në minare. E as kundër kishave shqiptare. Hardhuca nuk leh si qen, po leh ti o dudum krah për krah me Hojdodolen dhe Këlyshin me zgjebe të DoktorZiut. I mjeri Hoxhë i Allahut, që në trup e shpirt nuk ke të veshur asgjë shqiptare. Tollosuni, siç duket me tokmak vathe u ka rënë në kokë. Lëmsh i bëni fjalitë, mendimet, shenjat e pikësimit. Nuk e dini gjuhën shqipe. Përmëkeq, në Ditën e sotshme të Motit Madh (2012), në shekullin XXI, përpiqeni të na shisni dushkë për gogëla. Kakarisni si gjela e pula qafërrjepura mbi pleh se, nuk keni kryer shkolla të “shkive”. I mjeri hoxhë, a shkolla të “shkieve” të duket ty Shkolla Normale në Shkup, Universiteti i Prishtinës. Hajt, m’ i numroni një herë ju shkollat e juaja të kryera, që nuk janë të “shkieve” e janë me “Din e Iman”! Diplomat e juaja që i keni varë në mur për stoli si “syrret” bostani dhe i keni blerë me para turku, arabi ose sllavi dhe i keni marrë me “gjoks” brenda një nate...

DJEMNUSHA

Serbia gjithmonë i ka dashur dhe i do hoxhallarët e sojit tij dhe xhamitë turko-arabe. Serbia nuk e do xhaminë shqiptare dhe hoxhallarët shqiptar me kësulën e bardhë të Bajram Currit në kokë dhe Abetare në gji të Kostandin Kritofofidhit.

SHKRIMTARI

Populli thotë, Qeni i keq ujkun e shti në vathë. Unë them: Dudumi, Hojdodolja teknefese dhe Këlyshi me zgjebe i DoktorZiut ta sjellin Ujkun në Shtëpi. Mjaftë më na i hëngrët tinës qengjat me një zile në qafë varë në mes të ditës te bregu i Lumit. Koha është sot, këtë soj qenëmelezësh me zgjebe krah për krah me buça katundi t'i lëmë përgjithmonë të përjagen e cofin pas porte me një ashtë në gojë.

DJEMNUSHA

Përndryshe, kurrë nuk do të ngritemi më këmbë si popull historik shqiptar. Rugën ta vazhdojmë me shokë për në Baba Tomorr. Malin e Perëndive, ku pihet vera. Tyrben ku bëhet dashuri me Hënë... Dhe, shkruhet poezi për Ditën e Nesërme Shqiptare...

Pasmenate

SHKRIMTARI

Matanë xhamave errët. Imzot, lehin qentë! Vetëm përtej çative shoh një dritë. (*E hap dritaren*). Është dhoma e Djemnushës. Me siguri e ka harruar dritën ndezur apo e ka

marrë gjumi mbi libër! Po, dritaren? Dritaren a e ka lënë sonte hapur pasmesnate? Nuk e di.

E shuan dritën dhe shtrihet në shtrat. Rrokulliset lëmsh nëpër errësirë. Dikur, zgjohet i larë në djersë, e hap përsëri dritaren dhe fluturon mbi çatia...

Mëngjesi e gjen në shtrat. Rrotullohet herë në njërin krah, herë në tjetrin. Nata ka qenë e gjatë dhe e mundishme. Dita më e shkurtër për një sy gjumë. Mundohet t'i heq perdet, por nuk e dëgjojnë duart. E ka vështirë pas gjithë asaj beteje në shtrat ta marr veten në duar dhe përsëri të ngrihet më këmbë. Megjithatë, lufta është luftë, nuk dorëzohet: armët para se mejdanin, pa e shkrepur tekefundit edhe një fishek...

DJEMNUSHA

(E puth në faqe). Zgjohu shpirt dhe ndize zjarrin!

SHKRIMTARI

(Papritmas, kërcen nga shtrati dhe i hap sytë). Dritë... Dritë... Dhe, dritë... (E shikon orën, tre pasmesnate). O Imzot, ç'po ndodh me të pagjumin! Kush i rri me tokmak vathe mbi kokë natë e ditë? Kush e mban në gjumë kaq gjatë me dhunë? Me cilën do ta përcjellë Natën e Madhe dhe do ta pres Ditën e Nesërme? (Heshtje).

DJEMNUSHA

Zgjohu, o i pagjumë! Ende mendon ta vazhdosh ëndrrën?

SHKRIMTARI

Jo. Jo. (*I përgjigjet duke u dridhur dhe duke i hapur sytë*).
O Imzot, ç'më shohin sytë! Dudumin me një dajre nën
sjetull. Për dore e mban Hojdodolen. E në shpinë Xhadinë,
së cilës i bie bythëve me një thupër, e shalon me të katra
nëpër Bit-Pazar.

*E dinte se kishin ardhur para syve t'ia heqin një
“valle patriotike kuqezi”. Vetëm, edhe sot e kësaj dite nuk
e ka të qartë se cilën valle e luajtën atë pasdite para syve
të popullit. Djemnusha, që e do atë dhe poezinë tha, se: e
kanë hequr Vallen e Vdekjes. Ai nuk u besoi, u tha se: atë
ditë e kanë hequr Vallen e Kaçakëve të Zajazit...*

DJEMNUSHA

Hi-hii-hiii... (*Qeshi*). E di se, edhe ty të kanë dhënë pak
ujë Xheheneti, prandaj edhe flet jerm pasmesnate...

SHKRIMTARI

Jo, e dashur. Më detyrojnë të heq një valle “patriotike”. E
unë nuk di të luaj sipas ritmeve të tyre muzikore me lodra
e cingana. Kam frikë t'i luaj këmbët, se mund t'u dukem si
Arusha e Xhypit në Katund duke hequr vallen me dajre
para syve të fëmijëve...

DJEMNUSHA

Nxirre shaminë! Nxirre, mos ki frikë!

SHKRIMTARI

Shaminë ma mori Pasardhësi i Zef Serembes...

DJEMNUSHA

Hi-hiii-hiii... Edhe, ti do të më dush mua me zjarr, do t'ia kalosh Zef Serembes?!...

SHKRIMTARI

Jo, e dashur. Zef Serembes deri më sot nuk ia kaloi asnjë shqiptar, pa edhe as unë me verë të kuqe nëpër tavernat e Qytetit të Qyqeve.

Qeshi. E dinte se, nuk ishte në gjendje t'i kaloj shtatë dete. E dinte se, nuk ishte në gjendje t'i humbë të gjitha dorëshkrimet. E dinte se, nuk ishte në gjendje të mbytet për të as në Vardar, e ku më t'ia kalojë Zef Serembes. Vetëm një gjë e dinte.

E tha pa fije turpi se, Ai ishte Ai që tri ditë e tri net e dërgonte në Botën e çudirave. Ai ishte Ai, që e lante me verë gjithë natën. Ai ishte Ai, që pas gjithë këtyre ceremonive mistike në Tyrbe e mbulonte me poezi. Ai ishte Ai, që e bënte të pavdekshme edhe përtej varrit nëpër libra. E pranon edhe Ajo se, qe Zana me dy shtamba verë që i dha gjë, nuk e la të plakët nën Rrap, ia dha armët e

luftës ta vras vetëm me një varg Dexhallin...

SHKRIMTARI

Juve më kot ju shkruaj në këtë groteskë idilike se kush ishte Dudumi. Më kot mundohem t'ju trimëroj me fjalë, nëse frika ju ka hyrë në bark. Ja, edhe arsyja pse me ju më nuk do të humb kohë. Jeta është luftë. E luftën e duan trimat. Frikacakët e duan robërinë me lule.

DJEMNUSHA

Vallë, Dudumi është trim?

SHKRIMTARI

Ku ta di unë. Ndodhë. Dudumi bën luftë për poste politike. Vende pune. Pasuri. Dudumi është komandant i ushtrisë së frikacakëve... Dudumi është armiku i Lirisë...

DJEMNUSHA

E, shërbetorët e tij me dy e katër këmbë?

SHKRIMTARI

Shërbetorët e tij, janë pisa. Këlyshë me zgjebe të Zotit, të cilëve duhet prerë sipas Nolit të Madh jo vetëm duart, po edhe kokën e këmbët...

Përsëri, pas gjithë kësaj, dua t'ju them edhe diçka në vesh! Po, si t'ju them, kur nuk keni shpirt! Veshë e sy. Apo, keni, por jua ka lidhur me shami Dudumi...

Lufta vazhdon me penë...E thirr Miken në Parajsë. Ajo, për çudi, do ta shpie në Xhehenem... E do zjarrin... Urën e Xhehenemit... Dudumin “kuqezi”... Ja, arsyeya pse në këtë shkrim do ta lidhë me një fjalë kaçaku.

Letërsia shqipe e ka Zef Seremben burrë, por ende deri më sot, nuk e ka Zef Seremben grua me dy shamia lidhur për brezi...

DJEMNUSHA

Ti, nuk je në gjendje të ecësh këmbë as një mëhallë katundi. Ti, nuk je në gjendje të humbësh për mua as edhe një poezi. E, ku më t'i biesh pash më pash me gjithë dorëshkrime Xhehenemit (Ferrit).

SHKRIMTARI

Ja, edhe pse do ta krijoj Zef Seremben grua, në mos në jetë, së paku në këtë groteskë idilike, në këtë libër...

E di se, e dini: Djemnusha është një Zef Serembe grua, por këtë nuk do ta pranojë para meje - ju, po as edhe në këtë tragjikomedi. Edhe unë nuk ngul këmbë. E dua Djemnushën, po e do edhe Dudumi “kuqezi”. Rrumaduci. E di se, edhe Hoxha i Allahut i ka dërguar shkuesit me një hajmali dhe këto ditë pritet ta shpie nuse me koçi në

Xhehenem. Zoti i ndihmoftë!...

“Zekthi” në një faqe e ka bërë nuse me ferexhe! E ka veshur sipas zakoneve dhe traditave të Xhehenemit. I duken vetëm sytë. Lexuesit, besimtarët e vërtetë të Zotit, nëse nuk e kanë frikë Dexhallin e Allahut, le ta shohin në këtë groteskë idilike pa ferexhe!...

E di, ju dhimbset edhe në këtë tregjikomedi. Edhe mua më dhimbset, po ç’e do, deshi të bëhet Nusja e Dexhallit. Edhe një herë e them me plot gojën: Zoti i ndihmoftë Djemnushës, Nuse pa koçi!...

Tri ditë e tri net nuk e pashë Djemnushën nëpër Qytet. Një natë vonë cingërroi telefoni. E ngrita kufjen dhe ia dëgjova zërin matanë telit.

DJEMNUSHA

Hë, ende s’po të merr gjumi? (*Qeshi nëpër natë*).

SHKRIMTARI

Jo, nuk më lënë personazhet e librave. Kohën e fundit kanë filluar edhe të zihen njëri me tjetrin, të rrihen me grushta... E di edhe atë, fajet i ka Autori i Librit për Nesër. Nuk mund t’i pajtojë të gjithë së bashku kokë më kokë në një libër. E, aq më keq, vetëm me një Mike...

DJEMNUSHA

Po, hallin?

SHKRIMTARI

Hallës, duhet gjetur një burrë!...

DJEMNUSHA

E, nëse halla deri më tash i ka ndërruar shtatë burra?...

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... E ke për detyrë t'i gjesh edhe një burrë me tirqi e xhamadan!... Kësulën e bardhë të Bajram Currit në kokë... Sahat me qostek për qafe... Nagantin në brez...

Qeshi pasmesnate me Djemnushën, që nuk kishte gjumë ndër sy. e me këmbëngulje kërkonte që Ai ta rrëzoj në shtrat. Vetëm, ku t'i linte personazhet e tij, që disa e tërhiqnin për dore, disa për setre... Megjithatë, nata ishte e gjatë, iu përgjigjë nëpër tel):

E dashur, lëre dritaren hapur! Ku ta di unë pasmesnate vij e të futem në shtrat...

DJEMNUSHA

Hi-hii-hiii... (*Qeshi*). Edhe oxhakun... (*Zëri matanë telit u ndërpre, e Ai për inat e hapi dritaren... E thirri Hënën... I thirri yjet... E nxori lapsin nga brezi...*)

IM ATË

(*Papritmas, e hapë derën*). Hë, ende s'po të merr gjumi?

SHKRIMTARI

Jo. Tashti më rreh Nusja me pashterkë të kuqe...

IM ATË

E, ç'të thotë, kaq vonë pasmesnate?

SHKRIMTARI

Më detyron të bëj me të dashuri...

IM ATË

Imzot! Biri im të marrë për grua një kurvë?!...

SHKRIMTARI

Oh, jo! Baba, nuk e dua për grua...

IM ATË

Ti nuk e do, por ajo të do ty, or bir për burrë!

SHKRIMTARI

E si t'u shpëtoj epsheve të saj, baba?...

IM ATË

E ke lehtë, o bir! Këmbët pas ndonjë mullari me bar ngreja
përpjetë në hava...

*E tha këtë fjali dhe e mbylli derën. U turra pas tij,
por e pashë që gutej nga livadhi. E kishte edhe mauzerrin*

me vete krahut. E di, ju do të thoni si përgjigje: ma la penën në dorë. E vërtetë, po Nusja me pashterkë të kuqe ndonjëherë do edhe pushkë...

SHKRIMTARI

Edhe këtë e di. Vetëmse, Patrioti i vonuar nuk trembet nga Dudumi që i ka dhënë gjë dhe e ka përkundur në djep me ninulla meleze Njerka e Xhadisë, as sot e as nesër. Kokën, që e ka futur në disa grazhde: Fondazione e shoqata “joqeveritare”. Edhe, Dudumi i Xhadisë, natë e ditë i jep tambël me kusi nën dardhat gorrice. Sorrat dhe çafkat e zeza fluturojnë në grupe. Laraskat, degë më degë nëpër lisa. Dhentë në kope, ecin pas bariut. Ujku, tigri dhe luani jetojnë dhe ecin verë e dimër vetë maleve. E doni edhe këtë t’ua them me plot gojën në këtë Libër për Nesër? Po, ë? Ja, po ua them: Unë jam Ujk në letërsi... Edhe, mjaftë më m’i ndërsyet këlyshët me zgjebe pas shpine me bishtin ndër këmbë. Koha është, ta nxirrni në fushën e mejdanit Qenin me zgjebe me gjuhën e nxjerrur jashtë dypëllëmbë nga vapa!...

DJEMNUSHA

Hi-hii-hiii... (*Qeshi*). Përderisa është gjallë Njerka dhe Dudumi, ende do të pi tambël me kusi në Livadh... E ty, kush të jep gjë?

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... Tri Zana të maleve... Fuqi për luftë... Njëra më pri para, e dy të tjerat më mbajnë për krah. Dallim i madh ky mes meje si Ujk në letërsi dhe Dudumit si soj i deleve “kuqezi” në mesin e Kopesë me zgjebe...

Natë. Dritat u ndezën në dhomë. U shuan. Muzika e fortë përplasej mureve. Rolling Stones i thyenin kitarat. Djersë. E mori pak veten dhe e tërhoqi nëpër errësirë. Duart e një gruaje filluan ta përkëdhelin, t'ia shpërthekojnë pullat e pantollonave... Më kot e kundërshtoi, e mbuloi me puthje. Dritat u ndezën. Ngadalë i hapi sytë, e pa se ishte Xhadia e Dudumit.

XHADIA

Dorëzoi armët! E ke kot t'i shpëtosh këtij shtetrrëthimi, kësaj pusie pasmesnate!...

SHKRIMTARI

E di, vetëm kush ta hapi derën?!...

XHADIA

Hi-hii-hiii... (*Qeshi*). Ende nuk e di?! Derën ma hapi krah më krah Dudumi. Mjaftë tha, më shkruajte poezi për Miken! E bëre të pavdekshme nëpër libra. E di se, unë jam njëqind herë më e mirë se ajo në shtrat... Kur bëj unë dashuri në mes të dhomës, dridhet i gjithë pallati...

Lagjeja... Qyteti... Unë po të dua edhe të çmend nga goditjet me bark në shtrat deri në vdekje...

SHKRIMTARI

O Imzot! Më shpëto nga Xhadia e Dudumit, se duhet të kthehem në shtëpi!

XHADIA

Ti nuk ke shtëpi... E ke humbur rrugën në mes të ditës... Përderisa Dudumi me një këmbonë për qafe i pri Kopesë me zgjebe për Liri...

SHKRIMTARI

E si t'i ik Dudumit "kuqezi"?!... Njerka atij i jep tambël me kusi... Xhadia e ushqen në grazhd me taxhi, e mba për soj të Kopesë me zgjebe...

XHADIA

Ec pas meje!... (E rrok për dore dhe e fut në një dhomë të errët me libra).

Papritmas, u ndezën dritat. Asgjë nuk pa, përveç librave dhe fotografive. Në mes të dhomës e pa shtratin, por vetëm atëherë kur e rrëzoi në kokërr të shpinës. Egërsisht ia hudhi jelekun e lëkurës, këmishën dhe pantollonat për dritare. Brekët as vetë nuk e di sesi ia hoqi me këmbë. Tërmet! Librat filluan t'i rrëzohen mbi kokë...

Fotografitë... Pikturat... Pllakat e gramafonit... Llamba elektike në mes të tavanit luhatej andej-këndej dhe priste në çdo çast t'i bie mbi kokë. Megjithatë, nuk u dorëzua, u kapë për dy gjinjëve të hazdisur gur të Xhadisë së Dudumit dhe i dha lopatës sa më thellë nëpër detin e tërbuar plot stuhi. Një dallgë e fuqishme përpak desh e hodhi nga barka, por e shpëtoi Xhadia e Dudumit. Edhe një herë i dha forcë lopatës duke hyrë sa më thellë në det si një Peshkacen i përgjakur, të cilin e ndjekin me vite qindra gjuetarë. Dhe, në atë çast, kur u çmend, e përmbysi barkën, i theu lopatat, dëgjoi vetëm piskamën e pakontrolluar të Xhadisë. Edhe një herë u dridh fuqishëm pallati. Shtrati u bë copë-copë dhe ra në tokë. Qyteti, rrëzë Kalasë Dardane mbeti pa drita pasmesnate...

Pak para mëngjesit, kur u zgjua, e pa Xhadinë e Dudumit sesi ishte paluar mbi të si bollë shullani sa gjerë-gjatë në gjumë. Nuk e zgjoi, me siguri shihte ndonjë ëndërr. Apo ku ta di Ai, i mblidhte eshtrat nëpër dhomë...

LIBRI TRETË:

LAVDI “heronjve” të Xhadisë

BABADIMRI GRUSHTOHET NË SHKUP SI “I DËRGUARI SHEJTANIT”

SHKRIMTARI

Interesant, Babadimri ka pasaportë diplomatike sa për sy e faqe përpara popullit, dhe nuk ka kufinj politik nëpër botë si ne shqiptarët.

DJEMNUSHA

Mirë. do të ishte këtë pasaportë diplomatike ta kishin artistët, po ja që pak veta e kanë deri në Ditën e sotshme. Biografinë ua shkruan Policia letrare...

SHKRIMTARI

Pajtimi ndërkombëtar: krahas politikanëve, mirë që e ka Babadimri. Edhe, mirë që nuk e kanë këtë dhuratë politike ndërkombëtare bashibozukët. Shkaku se, në Shkup do të mund të hynin me këtë dokument udhëtimi, përveç

artistëve të vërtetë, edhe të rrejshmit me shalla të larmë turko-arab përqafe. Dudumë, që kohën e fundit kur e gjejnë veten nëpër shkrimet e mia publicistike, tërbohen dhe marrin guximin të dalin me emër e mbiemër. Mendja i rren se, unë do merrem me ta si haxhuze Bit-Pazari që i ka falë Zoti, humbë kohë me shpifjet e tyre dhe sharjet e nënkryeme teknefese. Pavetëdije, të shkretët mbyten në hurdhë, nuk e dinë se nga kemi ecur kemi lënë gjurmë aq të thella, që nuk i fshinë dot asnjë stuhi, borë e madhe. Herë duan të duken shkrimtarë, kritikë letrar, fetarë e herë psikologë të “Shtëpive rehabilituese”. Diagnozën e tyre shpallin haptas për mua si shkrimtar në rolin e “mjekut specialist”, nguten të ma nxjerrin nga xhepi pa “korrupsion” ndërkombëtar, pa u trokitur kurrë në Ordinancën e tyre mjeksore.

DJEMNUSHA

Megjithatë, aspak nuk duhet t’u hidhrohesh të arratisurve politik, kur i sheh aq “trima” mbi gomarë me kunguj Stambolli në kokë si mburoje, që plasën të të dalin në dyluftim në fushën e mejdanit, t’i masim forcat krijuese. Ose, siç thotë këngëtari popullor: Hutat t’i puthim gushë më gushë. Hë për hë, nuk ke kohë. Nesër, ndoshta gjen pak hapsirë në Shtëpinë Publike. Po, ato më

do të jenë të vdekur, pushojnë në “paqe” mes varreve.

SHKRIMATRI

Hi-hii-hiii... Ujku, sot për sot nuk merret me këlyshë me zgjebe që i lehin me vite pas shpine, dhe kur e kthen prapa kokën, i sheh aq të mjerë e përलगur me një asht në gojë, vazhdon rrugën për në Baba Tomorr. Malli më ka marrë për ujqër të maleve! E, jo për Këlyshin me zgjebe të Gazetës së “vëllazërimit – bashkimit” dhe Kuvendin e shkrimtarëve në Shkollës Fillore “LIRIA” në Shkup, asaj kohe kur m’u ndërsye me shokë pas shpine me një asht në gojë. Heroikisht, si personazh letrar, hyri në librin tim me drama (satirë groteske): *Kopeja me zgjebe ndjek Autorin* (2000). Numri 2 i “Ditëve të Naimit”, prej nga ku e përzunë me të gjitha “plaçkat kulturore” në fshat, jetojë mes kontenierëve të bërllokut. “Burrërisht”, edhe sot me gjithë asht në gojë t’i turret përmbropa DoktorZiut.

DJEMNUSHA

Përsëri, kam frikë se nuk të kuptojnë, nuk dinë të të lexojnë mes rreshtave. Shkaku, se?! Vërtet, të dhimben si buba rruge me bishtin ndër këmbë e gjuhën e nxjerrur jashtë dypëllëmbë nga vapa. Prandaj, do të përpiqesh t’ju ndihmosh pak në këtë groteskë profetike. Kurrë, nuk e ke

pasur torbën me taxhi përqafe, që t'u ndërsehesh personaliteteve shqiptare sa herë që Qoftëlargu të ta bëj me gisht i fshehur pas porte. Tjetër punë është ajo se, Haxhuzja e ka mizën në kësulë. Male të larta keni në mes njëri - tjetrit si krijuesë shqiptar. Larg jeni me qindra kilometra. Baba Tomorri, Mali i Perëndive nuk zbret në “Vodno”, po “Vodno” duhet të hip në Bab Tomorr.

SHKRIMTARI

E them këtë se, këtë Vit të Ri ia morën para syve të botës në kufi pasaportën edhe Babadimrit. Përmëtepër, edhe e sulmuan me grushta nëpër afishe në Çair dhe Butel të Shkupit. I thanë: mund të vijë Car Dushani, po të dojë në Shkup, Erdogani edhe Millosheviqi, po jo ti me thesin plot dhurata Natën e Vitit Ri. Ne, na sjellë me thasë dhurata Ferexhja e zezë Natën e Vitit Ri islam, kur Azreti Muhamedi a. s. u shpërngul nga Meka në Medinë (9 nëntor si festë myslimane).

DJEMNUSHA

Përinatë, “vëllezërit” e ringjallën dhe e sollën Car Dushanin në Shkup. Shqiptarët, në vend të duartrokitjeve dhe luleve, e pritën me çekiç, simbole komuniste. Drapëri mungonte dhe ylli i kuq komunist. Trupërojen, falë

“patriotizmit” të shqiptarëve, Car Dushani e ka edhe më në nivel se gjatë pushtimeve dhe sundimit të këtyre trojeve: policinë e shtetit të “përbashkët”, nateditë të maskuar roje brigjeve të Vardarit.

SHKRIMTARI

Haxhuzja, pas teravisë shpërndau dhurata (afishe) para syve të policisë të Shtetit ligjor “demokratik”, Partive politike maqedonase e shqiptare. Vitit të Ri 2014, padashtas do t’i vë kufi politiko-fetar duke u fshehur nën petkun politik antishqiptar.

DJEMNUSHA

Askushi nuk guxon t’i ndalë veprimtaritë “humanitare” nëpër trojet etnike shqiptare. Dhuratat e Vitit të Ri, thirrjet (afishet) e shpërndara me Babadimër duke e grushtuar në mes të ditës në Shkup para syve të policisë Shtetit, që synon nesër të shkojë në Evropë. Njësoj si Haxhuzja “shehite”, që del me emër e mbiemër nën shkrimet e tua profetike dhe kujton haxhuzja, e rren veten se është “Hanëm Haremi” me gjithë ashtin në gojë e ferexhenë hedhur krahëve si buçë katundi.

SHKRIMTARI

Gomarin me samarë, në të cilin mezi e hipi Partia shqiptare në pushtet e ka shaluar me të katra nëpër Bit-Pazar. Shtetin “demokratik”, ku mund të hyjnë të gjithë edhe me qerre, po jo edhe shqiptarët me kësulën e bardhë dhe veshje kombëtare. Tashti, merreni me mend kur Babadimrit i ndalohet shfaqja në Shkup me veshje festive e thesin në shpinë për t’u shpërndarë fëmijëve dhurata si Babagjysh i Vitit të Ri, ose me një shfaqje argëtuese kulturore për fëmijët e vizitorëve të Qendrës Tregtare, ndalohet dhe më pas dhunohet para syve të botës nga një grup “muslimanësh”. Dudumët e ndaluar nga policia kanë deklaruar se: “Babagjyshi i Vitit të Ri, si e ka pranuar dhe shkenca, është i dërguari i shejtanit dhe për këtë duhet luftuar në çdo shfaqje të tij.

DJEMNUSHA

Përçudi, i menjëhershëm ka qenë dhe reagimi nga Forumi të Rinjve Mysliman të cilët në një deklaratë për shtyp kanë theksuar se, “në zbatim të marrëveshjes së Ohrit, policia duhet të arrestojë të gjithë personat e maskuar si Babagjyshi i Vitit të Ri, duke i dhënë kështu fund provokimeve që çdo vit i nënshtrohen mysli-manët”.

SHKRIMTARI

Duartrokitje meriton distancimi i Bashkësisë Fetare Islame, në Shkup: “Bashkësia Fetare Islame në Maqedoni, distancohet nga kjo thirrje, duke thënë që feja islame nuk promovon dhunën. Neve si mysliman kemi festat tona që duhet t’i festojmë, por tani kemi fatin që të jetojmë në një shtet multikonfesional, por megjithatë ne nuk duhet t’i fyejmë, por ti respektojmë, madje edhe të ju urojmë festat e tyre. Feja jonë nuk promovon dhunën”, tha zëdhënësi BFI-së, në Shkup.”

DJEMNUSHA

Merreni me mend, çka do të ndodhte nëse Babadimri hynte në Shkup me veshje kombëtare shqiptare, kësulën e bardhë të Bajram Currit në kokë?! “Nagantin” në brez. Sahatin me çustek përqafe. Mos e dhashtë Zoti Millosheviqi mbi kalë me shalë. E pasqyrë në ballë, përfreri duke e tërhequr Haxhuzja, pasmesnate të na fusë në qytet. Qindpërqind, do të niste Lufta e tretë botërore.

SHKRIMTARI

Parashikimi për Ditën e Nesërme: Edhe gjatë kohë, nuk do të ndodhë kjo dhuratë e Zotit. Luftë t’i shpallin Car Dushanit në prag të Vitit Ri, që na erdhi në Shkup pa

dhurata, e jo Babagjyshit, sipas tyre të dërguarit të Shejtanit. Shkaku se, shqiptarët ende e luftojnë armikun me gurë, sëpatë, çekiq e çaj rusi. Haxhuzja, me një torbë taxhi përqafe. Kohë kjo, kur në Ditën e sotshme këto armë të ftohta moti kanë dalë nga përdorimi i luftërave ballkanike. Ditën, kur shqiptarët do t'i ndërrojnë armët e luftës, atëherë edhe do të ndodhin çudirat mistike (ndryshimet) ballkanike. Shqiptarët do t'i dalin zot pragut të Shtëpisë. Mementalisht, e kanë vështirë mes këtij bërlloku para dere, kur në mes të Lëmës i kanë të gjitha gjallëresat me dy e katër këmbë.

DJEMNUSHA

Nesër?!

SHKRIMTARI

Nesër, dihet: nis Dita e Re, që shqiptarët e presin me shekuj. Koha është, t'i dalim para me koçi, sipas zakoneve tradicionale. Pushkë të qesim në Katund. Lodrat dhe dajret t'i bëjmë copë-copë. Nusen me këngë e valle ta zbresim nga koçia në Lëmë: **O, bini burrat e mejdanit, zot t'i dalim "Vatanit"!...**

Paranoiku

ZËRI NGA ALTOPRALNTI

Skizofrenia si sëmundje, “kriza” e shoqërisë moderne, shërohet me vite. Zakonisht, manifestohet me halucinacione akustike, deluzione paranoike. Çrregullim mental, i cili karakterizohet me shkatrrim të procesit mendor dhe përgjigjes emocionale. Deluzionet e madhështisë paraqiten kur ti mendon se je shumë i veçantë, apo ke fuqi e aftësi të veçanta. Paranoiku dëgjon gjëra që të tjerët nuk i dëgjojnë, sheh gjëra që të tjerët nuk i shohin, nuhat gjëra që të tjerët nuk i nuhasin, ndjen diçka që po ia prek lëkurën, pa e prekur fare, shijon diçka që nuk është aty në sofër. E përjeton veten si i huaj, një tjetër njeri, të cilit i mungon aftësia e vënjes të kufirit midis Un –it (vetes) dhe të tjerëve në ambientin rrethues të shoqërisë. Shkaku çrregullimit të të menduarit, i cili ka halucinacione pamore, dhe sidomos dëgjimore: dëgjon zëra ditën edhe natën. Fjali të tëra me përmbajtje të këqia ose të mira të cilat beson se i vijnë nga jashtë për qëllime të caktuara patriotike.

SHKRIMTARI

Fatkeqësisht, shqiptarët siç duket këtë sëmundje serioze të shekullit, duan ta heqin qafe brenda një dite.

DJEMNUSHA

Gabim i madh histroik. Konkurencë shkencore sot për sot i bënë vetëm Facebook. Amerika këto ditë ka zbuluar një bar të ri për shërimin e sëmundjes së shekullit: Facebook. Shërimi nga kjo sëmundje e rrezikshme që e ka pushtuar botën, të cilën shkenctarët e krahasojnë me drogën, hiç më pak kushton rreth katërmëdhjetë mijë dollarë. Punë tjetër është ajo se, personazhi Shkrimtarit - Dudumi, nuk vuan nga kjo sëmundje e pashërueshme, po nga paranoja, një sëmundje tjetër e rrezikshme patologjike.

SHKRIMTARI

Fatkeqësi e shekullit, që sot për sot ende nuk ka ilaç. Prandaj, edhe nateditë rrinë në internet, u ka vënë pusi shkrimeve të mia me komente teknefese. Mirë, do te thoni ju, po nuk di të bëjë punë tjetër si Dudum Bostani?! Jo. Paranoiku ka mëkate mbi samarë që nga koha komuniste, sistem i egër monist që i la edhe pasoja, kur sa herë që ia bënin me gisht argatët e “Vetëshërbimit” në gazetën e “vëllazërim - bashkimit”, ai na ndërseheshte me të katra

pas shpine. Vite më vonë, Paranoiku me “fajin” tim si kryetar i Shoqatës së Shkrimtarëve Shqiptar do të na përvidhet edhe në Manifestimin Kulturor Tradicional Ndërkombëtar: “Ditët e Naimit” (1997), në Tetovë. Gjithë kohën, atëherë kur përpiqeshim të ngrihemi më këmbë si institucion, nga strofulla e Doktorziut që e ndërsente me gisht pas porte, ai do të leh rrugës gjithë jetën me një asht në gojë si Këlysh me zgjebe. Përçajë, krijuesit shqiptar dhe do të na ngatërrohet nëpër këmbë vite me radhë si kulturofag i dalldisur shqiptar. Përderisa, një ditë edhe nga atje nuk do ta përzënë me një shqelm bythëve si një bub i zgjebosur katundi.

DJEMNUSHA

Profesionin e lehjes pas shpine, nuk e ka harruar edhe sot e kësaj dite. Zoti ia ka dhënë këtë dhunti natyrore, e jo talentin dhe fantazinë për t’u ngjitur majave të larta me borë. Mendja e rren fakirin se, nëse i ndërsehesh pas shpine ndonjë të Madhi në Qytet, atëherë edhe ti vërtetë je i madh në katund.

SHKRIMTARI

“Guximin” e mori para disa ditëve kur doli me shkrime teknefese për Adem Demaçin dhe Hashim Thaçin.

Provokime rrugaçi me shkrime e komente i bënë edhe autorit të shkrimeve publicistike. Askushi, mendon se ndonjëri do të ulet me të në një sofër të hajë përslesh me kos, ulë veten në nivelin e një kalemxhiu të çajtoreve. Dikur, kur e sheh se askush nuk ia varë “kalemin”, merr guximin dhe sulet me emër e mbiemër.

DJEMNUSHA

Pavetëdiqe se, i gjithë ai mllef shtazarak do t’i kthehet aty për aty bumerang. Nuk shkon as një ditë, dhe kur sheh se askush nuk i pergjigjet, e injorojnë të gjithë ato që e njohin si kalemxhi, delë me një sqarim, se: dikush e keqpërdorë emrin e tij duke shkruar komente. Merreni me mend, njolloset alamet emri, i burrit me brekët mbi pantollona?! Përsëri, tërbohet si i përçartë plot sharje e fyerje, flet jerm duke e zbuluar veten më në fund se, vetë është autori i atyre komenteve anonime teknefese.

SHKRIMTARI

Përpiqet, gjith fajin t’ia hudhë tjetrit duke futur kokën si struci në zall me bythën për mejdani palare, në diell. Trusakatit, si nuk i shkon mendja se INA i ruan gjith ato E-maile dhe i di me emër e mbiemër autorët e komenteve. Edhe, e ka për obligim për hir të lexuesve t’i publikojë

emrat e tyre, kur “fakiri” autorsinë e atyre komenteve pa asnjëfarë argumenti ia mveshë autorit të shkrimit analitik. Përmëtepër, lexuesi e di stilin e autorit për të cilin dyshon kjo Rradake skizofrenike pa asnjë bërthamë. E njeh origjinalitetin e tij larg me qindra kilometra po të shkruajë edhe vetëm një fjalë, e ku më një fjali ose koment.

DJEMNUSHA

Ironia e shekullit, edhe sot e kësaj dite pret t’i përgjigjen ata burra, humbin kohë të merren me këtë këlysh me zgjebe, që t’i shërojë komplekset e veta dhe lëvdohet në çajtoreshen e katundit se, ka polemizuar me baballarët e Kombit!

SHKRIMTARI

Terapia ime shëruese: vetes t’i bie sa më parë përmbropa te ndonjë mjek – psigolog, në psikiatri. Rreziku i kanoset në tru, ka simptome tërbimi. Nuk e kisha këshilluar të shkojë te Hoxha i Allahut pas ndonjë hajmalie. Mjaftë e ka një të tillë me shkronja arabe nën këmishë: Torbën me taxhi për qafe. Koha është për masa serioze parandaluese, t’ia përzënë xhindet. Sëmundjes skizofrenike me kohë t’ia presin rrënjët. Perndryshe, do të sillet rrugëve me kokën nën sjetull, i sëmurë gjithë jetën duke folur vetëmevete

nëpër qytet me xhindet.

DJEMNUSHA

Edhe, Paronoiku i shkretë nateditë me vite vetëm ka lehur pas Ujk Malit. Herë pas porte, e herë i strukur nën ndonjë ferrë si lepur me frikën në bark. Shkaku se, Natyra ia ka falë për ditëlindje dhuratë frikën. Ëndërr e sheh Autorin e kësaj drame edhe në gjumë. Nuk e ka lexuar tregimin *Lepuri me pushkë* (1983), kur shkon te burimi të pi ujë dhe zateket ballë për ballë me Ujk Malin. Përpak nga frika t'i shpëtojë në brekë. Shkaku se, pushka do edhe zemër. Mendimi filosofik vlen edhe për penën. Mësim i mirë ky për Paranoikun, sesi ta përdorë dhe kur lapsin.

SHKRIMTARI

Letërsia nuk krijohet me frikë. Mjerë ai kalemxhi, që guximin e tij e rrokullisë gjithë jetën në brekët e partive politike. Gjallë e mbajnë veten nën sjetullat partiake, aqsa janë në pushtet partizanët e tyre në Qeveri. Ditën, që ato vdesin nëpër kabinete, me vete i marrin në Piramidë edhe shërbëtorët e tyre besnikë me “veprat” sakate arnë përmbi arnë në varr si faraonët e Egjyptit. Ruajna Zot, nëse edhe në Ditën e sotshme të mbanë për krahësh në letërsi Doktorziu me vulë në ballë!

Lufta me penë ende nuk ka përfunduar në fushën e betejës. Ende nuk i kemi përdorur të gjitha armët luftarake. Fishekun e fundit flakë më flakë si tek ajo kënga popullore kërcovare e Sulë Jetimit: *A more vesh, moj e zeza grue/ me Kaloshin jam fjalue/ Tym për tymi n'atë përrue...* Fusha e mejdanit i njeh vetëm trimat. Frikacakët, zakonisht dalin trima pas lufte. Kopeisht u turren posteve politike. Liria e do luftëtarin, thotë Niçe:

***Moskokëçarës, përqeshës,
të egër – ashtu na do Urtësia:
ajo është grua
dhe gjithmonë e do vetëm
luftëtarin...***

DJEMNUSHA

Robëria martohet me frikacakun. Historia, si fis i kaçakëve na njeh me pushkë dhe armët në brez. Edhe me penë. Atëherë, patjetër duhet të keni durim deri në fund, të prisni t'i harxhojmë të gjithë fishekët: Përpara mejdanit, sesa armët e luftës.

SHKRIMTARI

Honxhobonxhot me këmbëngulje përpara mejdanit,

na i kërkojnë t'i dorëzojmë armët e luftës. Strategji e tyre paranoike. Letra “dashurie” anonime më shkruajnë nën shkrimet e mia publicistike gjoja si komente polemizuese. Në vend që të merren me shkrimin, gjithë kohën merren me fizionominë e jashtme dhe jetën time private si shkrimtar: mjekrën, kësulën, rakinë e rrushit, shtambat me verë, Miken nën Rrap. Vjellin sharje e ofendime të nivelit më të ulët njerëzor.

DJEMNUSHA

Flamurin “kombëtar kuqezi” në këtë betejë e mbanë Paranoiku, që kur tërbohet nën shkrimet e tua, herë delë anonim duke e fshehur veten edhe në dimi të grave, e herë merr guximin edhe me emër e mbiemër. Papritmas, ndonjëherë shkon edhe aq larg në rolin e mjekut sa të shpallë edhe të sëmurë duke vjellë plot epitete: mediokër, psikopatologjik, smirak, hipokrit, djall i Tanzmanisë... I shkreti, ende e rren veten se do t'i përgjigjesh këtij niveli të komunikimit, humb kot kohë me shkrimin e komenteve.

SHKRIMTARI

Edhe kësaj radhe, le të mos gëzohet, nuk i përgjigjem atij teveqeli, po lexuesve të mi duke jua sjellur lakuriq e pis një fenomen të çuditshëm shqiptar. Fare nuk i

shkon mendja se, unë nuk e urrej, por e dua marrëzisht trusakatin edhe në këtë groteskë idilike. Tek tashti bindem se, ia kam arrirë, qëllimit si shkrimtar. Paranoiku e ka gjetur veten me shokë këmbekrye si “hero” i pulave partizane nëpër shkrime duke u rrokullisur mes dy shtambave me verë. Tjetër punë se, ai është “hallall” e nuk është “haram”, nuk e pi verën e as rakinë.

DJEMNUSHA

Megjithatë, ju pajton Hojdodolja. Ligjërata e Hoxhës Allahut në YooTube, kur thotë, se: “muslimani” mirë nëse në këtë botë i ka dy, ose tri gra, në atë botën tjetër Zoti i jep edhe 92 të tjera si shpërblim, në Xhehnet. Gjithësejtë do t’i ketë, 95 gra në mesin e luleve.

SHKRIMTARI

Omar Khajami po të ishte gjallë sot dhe ta dëgjonte ligjëratën e këtij Hoxhe, me siguri librit të tij me Rubaira do t’ia shtonte edhe një rubairë të arrirë artistike: O burra, t’i sulemi “armikut të pabesë”, pash më pash t’i biem Xhehnetit (Haremit të grave)!

DJEMNUSHA

Vertetë, Paranoiku ta kënaqi Lapsin. Zemra, kurrsesi nuk

të thotë ta urresh, por ta duash si personazh trim hipur mbi gomar, të cilin e tërheq për kërpeshi te Pazari Grave Hojdodolja. Dyert e fantazisë, pasmesnate t'i hap krah më krah. Dorën në zemër, "flijimet e tia artistike" për një torbë taxhi, vërtetë të bënë shkrimtar. Krah për krah me Hojdodolen si trima pas lufte duke i shti qafë për qafe edhe nëpër libra, në bibliotekë.

SHKRIMTARI

Dhe, Paranoikun teknefes hipur mbi gomar, nuk e vrava unë me penë, po ai vrau veten me "plumba" dumdumë mes komenteve teknefese...

2. -SHKUPI MES SËPATAVE POLITIKE DHE FETARE

Parku i Grave, ku ne si nxënës të shkollës së mesme normale e kalonim natën nën pishat dundushore me vajza maqedonase, ka ndryshuar mjaftë nga ajo kohë.

Azganet, në atë kohë ishin më të “lira” për ahengje, sesa cucat shqiptare që me rënjen e territ mbi Qytet, prindërit i mbyllnin në shtëpi. Ditën e kishin për në shkollë, por jo edhe natën për t’u dalldisur nëpër parqe e lokale nate. Vite ato, kur duhej të ndërronim për “mashtime” dashurie, emër e mbiemër si shqiptar. Punë tjetër ishte ajo se, pak kishim nevojë për veprime të tilla strategjike. Shkaku se, shteti komunist moti e kishte bërë këtë me kohë: shumicës së mbiemrave të shqiptarëve te ofiçari maqedonas ua kishte shtuar vetë në fund nga një “oski”, ose “viç”. Përndryshe, vajzat maqedonase të asaj kohe, posa të dëgjonin se je shqiptar, iknin me të katra nga sytë - këmbët. Ndoshta, më vonë pajtoheshin me fatin se, edhe pse kanë qenë të “mashtuara”, mund të lidhin bashkëjetesë me një “shiptar”, por kjo më nuk mvarej prej tyre si “viktima” shkaktare, por famaljes dhe shoqërisë. Edukata e tillë ishte familjare, njësoj si me vajzat shqiptare, nëse martoheshin me një burrë të një feje tjetër dhe nacionaliteti. Edhe pse, propoganda politike komuniste, përpigjej t’i afrojë si popuj nën një çati me parullën e “vëllazërim-bashkimit”. Pak martesë të “përziera” u bënë në atë kohë, ku shumica përfunduan të pasukseshme, të cilat vazhdojnë edhe në Ditën e sotshme.

SHKRIMTARI

Pishat e asaj kohe, sot me kokat në qiell janë rritur pa mua me shokë të gjeneratës sime revolucionare. Fundviti shkollor, gati të gjithëve na shpërndau si Kashta e Kumbarës në Shkup, Prishtinë e nëpër botë. Shumicën në kurbet. Ndonjërin, edhe në burg. Bibliotekën më të pasur me libra, në Idrizovë. “Universitetin” shqiptar, nga ku shumë veta dolën me diploma të zanateve, piktor e shkrimtar. Nuk e di sot, a strehohet natën ndonjë shqiptar mes atyre pishave kokë më kokë te Parku i Grave. Arsyëja, nuk e kanë më atë sigurinë dhe “bukurinë” e tyre të atëhershme natyrore si dëllinja. Shtat kanë lëshuar dhe gati me kokë prekin qiellin mes reve. Korzon e famshme, në Bit-Pazar. Netët hirstorike, kur i gjithë Qyeteti me gra e burra pa dallim feje e kombësie, dyndeshte në këtë anë të Vardarit, sokaqeve të kësaj Çarshie shqiptare deri në agim. Vërtetë, Shkupi në atë kohë merrte frymë përmes këtij damari natyror, rrëzë Kalasë Dardane.

DJEMNUSHA

Ditën e sotshme, fatkeqësisht Shkupi pas gjithë këtyre përpjekjeve politike - “demokratike” mbi njëzetë vjeçare, mezi merr frymë artificiale me zemër betoni plot plagë e “operacione” kirurgjike në trup. Partitë politike,

përpiqen ta shpëtojnë nga vdekja klinike. Pak rëndësi ka se, cila parti politike do t'ia kthejë shpirtin, ringjallë përsëri në jetë: ajo maqedonase, apo shqiptare. Dorën në zemër, që të dy palët përpiqen dhe i dalin zot si Kryeqytet i tyre historik. E kanë ngulfatur me beton deri në fyt, në vend të gjelbërimit edhe me përmendore antike (hipur në kalë e më këmbë me armë në dorë): bullgare, serbe e aty - këtu edhe me ndonjë shqiptare sa për sy e faqe me strehime “ilegale” partiake: Skënderebeun, Hasan Prishtinën, në Bit – Pazar, Adem Jasharin mbi tank në Radushë dhe Isë Boletinin, në Saraj të Shkupit . Dhe, ndonjërin që e pret radhën me vite mbi “Urën e civilizimeve”. Kryeqyteti me vështirësi merrë frymë mes sëpatave fetare e politike. Kryqave gjigant majëmaleve dhe drapërhënave nëpër minare, në vend të shqiponjave dykrenare. Gjelbërimin e ka mbuluar bërlloku. Drunjt, përditë i rrëzon mbi bar sharra elektrike dhe sëpata. Ndërtesat dhe shtëpitë e Zotit, mbijnë brenda një nate nëpër parqe e livadhe si këpurdhat pas shiut.

SHKRIMTARI

Vështirë e kanë politikanët e arratisur, sot të na e fshehin realitetin me sytë në ballë, ne të pagjumëve. Hutaçëve, që natën e kalonim qafë për qafe me femra mes

tingujve të muzikës vendit dhe asaj botërore nëpër diskoklube nate deri në agim, nga ku të nesërmen me një fletore në xhep përfundonim në bankat shkollore. Vite, kur kujdestari i klasës, na merrte si shembull, sesi nuk duhet të jetë nxënësi. “Armën” e tij primitive e nxirrte nga xhepi brendshëm i setres, këmbëkryq na priste në orën e parë të kujdestarisë: krah për krah nëpër qytet na kishte parë me ndonjë mike, ishim veshur me xhins (farmerka, vajzat me minifunde). Padashtas, e kishim ngacmuar shoqen e shkollës, rrokur përqafe gjatë pushimit mes orëve të mësimi. Ruajna Zot, nëse flokët pak na i kishin mbuluar veshët. Pantollonat e këmishat i kishim stolisur me emrat e këngëtarëve dhe grupeve legjendare të muzikës botërore: The Beatles, Jimi Hendrix, The Rolling Stones, Janis Joplin, Led Zeppelin... Ose, gishtat e dorës me unaza argjendi: kafkë njeriu (simbolin e Zonjës Vdekje), gjarpër kulaç me kokën përpjetë, kokë tigri gojëhapur, ose ujku. Mos e dhëntë Zoti të na e gjenin portretin e Skënderbeut të fshehur nënë jakën e setres, ose simbolin e flamurit kuqezi kombëar me shqiponjën dykrenare. Gjithë klasën e merrte lumi. Kujdestari i klasës, kur ti arsyetoheshe të dalësh nga “rrethimi” luftarak i sulmeve “artilërike” nga të katër anët, se: nuk ke para në xhep, është fundi i muajit, i nxirrte nga xhepi paratë dhe të përcillte te berberi. Dënimi dihej: aty -

për aty hapej ditari. Përdreq, ditari gjithmonë hapej te “viktima” fatkeqe para gjygjit te dërrasa e zezë. Tri pyetjet e kujdestarit të klasës rafal, si tre plumba dum-dum “naganti” në mes të klasës të qëllonin mu në ballë. Përfundimi, i dyluftimit në klasë me “fitore”: njëshi me karrige uleshte në ditar.

DJEMNUSHA

Megjithatë, ne ishim para “gjykimit” të kohës egër komuniste, përballë kujdestarit të klasës: edhe kur i dinim pyetjet, për inatë vetëm me një lëkundje koke i përgjigjeshim “komandantit” se, nuk i dimë pyetjet. Kujdestarit të klasës ia plotësonim dëshirën e “fitores” luftarake në klasë, ia “zbutnim” pak zemërimin.

SHKRIMTARI

Përçudi, edhe ne gëzoheshim, kur e shihnim sesi ai krenohej e fryhej përpara klasës si biban mes lëmës se, ia ka arritur qëllimit edukativo - arsimor. Njëshi, kurdiseshte në ditar. Përditë, kujdestari i klasës, kur na shihte në qytet, ose kishim bërë ndonjë bela në klasë, na pyeste me notë, e nxirrte armën e vetme luftarake. Shpërblimi dihej, njëshi në ditar me gjithë karrige.

DJEMNUSHA

Një ditë, kujdestari gati përpak u çmend, i zemruar u ngritë nga tavolina duke e goditur me grushta: nuk kishte rubrikë të zbrazët në ditar, ku mund ta vëndonte njëshin e radhës “me karrige”, aq të dashur e proferuar si armë ndëshkimi për ne “kryengritësit” e shkollës. E pa se, ia kishim hedhur me mjeshtri pa e shkrepur asnjë “plumb” nga pusia. Klasa qeshi atë ditë me ne hutaçët, që gjithë natën e lume e kalonim nëpër disko klubet e qytetit me një fletore në xhep, dhe të nesërmen, i hynim në klasë kujdestarit si “banditë” shkolle.

SHKRIMTARI

Intersant, është rasti i profesorit të gjuhës maqedonase (Boge), një artist i asaj kohe që vinte mes nesh nga teatri maqedonas, të cilin Partia Komuniste e kishte dënuar si “armik” të Shtetit me ndërrimin e vendit të punës në një shkollë shqipe. Bindjet e tij edukativo-arsimore, që kishte për nxënësit shqiptar. Fjalinë e parë, që e nxirrje nga goja, ta përplaste notën në fytyrë para syve të gjithë klasës. Diturinë dhe mendimet, pa e hapur fare gojën, aty për aty t’i lexonte në sy e kokë. E, sidomos Filin, që e kisha shok klase, por edhe banese në një barakë humanitare pas tërmetit (1963) në veri të Shkupit.

Boshnjaken Hajrën, pronaren e banesesë që sa herë kthehesha nga diskoklubi pak para agimit, i trokisja në dritare të ma hapë derën, ia prishja gjumin e Shejtanit. Zjarr e flakë nxirrte nga goja duke bërëtitur matanë derës, se: kurrë më, nese i vija edhe njëherë në këtë kohë në dritare, nuk do të ma hapte derën. Megjithatë, “çmenduria” rinore vazhdonte nëpër diskoklubet e natës, e ajo kurrë nuk më la pas dere me një fletore në xhep.

DJMNUSHA

E, a të kujtohet ajo ditë, kur profesorit i erdhi te hunda me “diturinë” e Filit, i tha para klasës: Shiko ti Fili, mos e shiko Loshin! Vërtetë, Loshi nuk mëson, por ai di. Ti, as mëson dhe as që di. Prandaj, ulu dhe nxeje mirë karrigen! Njëshin ia përplasi atë ditë me gjithë karrige në ditar përpara gjithë klasës.

SHKRIMTARI

Po. Fili e humbi edhe vitin shkollor. Ishte tip tjetër i nxënësit, aq dhunti qiellore i kishte falë Zoti e Natyra, nuk e kalonte natën nëpër disko klube e as mbi libra.

DJEMNUSHA

Mosmëkeq, o Zot kujdestari im i klasës të shihte në mesin

tonë ndonjë nxënëse me shami e veshje turko – arabe. Qindpërqind, jam e bindur se si i çmendur duke uluritur me duart pas shpine, të gjithëve një nga një do ta na pëzente nga klasa. Reklamat e huaja të modës propagandistike të sotshme, që ne i kemi nëpër shkolla, universitete, emisione televizive si “zbukurime”, kurrë nuk do ta shkelnin prapun e derës të shkollave shqipe, që me plotë vështirësi në atë kohë i kishin hapur Rilindasit tanë edhe fshatrave nëpër male.

SHKRIMTARI

I shalova këto fjali dhe mendime për të dalur te qëllimi. Shkupin, për çdo njëqind vjet e shkund (zgjon) nga gjumi tërmeti katastrofal. Përçudi, ai edhe në Ditën e sotshme përkundet me ninulla shoveniste mes feve dhe partive politike. Trusakatët me këmbët dhe trutë në legen, nën shkrimet e mia më sulmojnë pa argumente me komente teknefese. Fare nuk merren me shkrimin publicistik. Fenomenin e çuditshëm, që na është ulur këmbëkryq në sofër, por me mua si autor. Gjoja se, i dua pushtetarët. Fotografitë e të cilëve i mbaj në dhomën e punës. Verën, se e pi me nga dy shtamba. Rakinë me ibrik. Herë më shpallin spiun serb e herë rus pa fakte. Vetën, gjoja e paskam shitur për pak para.

Jo, o trusaktatë me këmbët dhe trutë në legen! Ditën, kur unë do ta shesë veten do ta marrë vesh e gjithë bota. Sot për sot, ende jam i shtrenjtë, nuk blehem me pak para të pista, ende nuk e kam ulur çmimin e pazarit.

DJEMNUSHA

Fatkeqësisht, deri më sot partitë politike shqiptare nuk kanë qenë të interesuara për shitblerjen e këtij “malli” kulturor me firmë shqiptare. Anda më shumë ua ka kakademikët e “vëllazërim-bashkimit”, “profesorët” universitar me diploma e tituj shkencor të blerë në Qafë - Thanë e nëpër universitete private dhe shtetërore me ngjyra partiake. “Inteketualëve dhe analistëve” politik, këmbekrye të strukur nën sjetullat e partive politike si partizanë të arratisur nëpër institucionet e Shtetit të “përbashkët” me një torbë taxhi përqafe.

SHKRIMTARI

Moti e kam thënë se, këta gjysmanalfabetë nuk dinë t’i lexojnë shkrimet e mia profetike për Ditën e Nesërme. Nateditë, përpiqen t’i lexojnë përsëprapthi, devijojnë, japin karakter tjetër politik e lokalist vëllavrasës. E kanë kotë dudumët, shkrimet që i shkruaj unë me kokë, e jo me trutë dhe këmbët në legen, nuk mund t’ua lëvizë askushi

një tullë, një gur nga kulla shqiptare. Shkrime parashikuese, që na e rrëfejnë me gisht rrugën për në Baba Tomorr. Punë tjetër është ajo se, “miqtë” e mi një ditë do të cofin me përpjekjet e tyre tendecioze me simptome tërbimi, shkrimeve të mia t’u japin karakter antikombëtar. Urrejtje personale, lokaliste, fetare e nacionale. Edhe atë, sidomos kur e gjejnë veten këmbekrye të zhveshur lakuriq, ashtu siç janë pisa nëpër shkrime publicistike duke ua përplasur realitetin në sy e fytyrë me argumente. E di, dhemb shkrimi ironik i këtij zhanri artistik, po ky është hë për hë realiteti i sotshëm shqiptar. Nesër, dhashtë Zoti dalim not matanë bregut, nuk mbytemi në hurdhë. Dhe, është tjetër punë, nëse mund t’i fusim edhe një sy gjumë nën hijen e shelgjeve, matanë Vardarit.

DJEMNUSHA

Edhe, IRJ e Maqedonisë mua më duket si ajo puna e Filit, shoku im i bangës dhe klasës. Vite me radhë të cilin profesori Boge e ngelte në klasë. Njësoj, siç e lë pas dere Bashkimi Evropian IRJ të Maqedonisë, e cila Sheshet e Kryeqytetit i mbushi me beton dhe përmendore. Mjaftë, sipas meje do ta kishte Aleksandrin e Madh të Maqedonisë me Olimpinë. Edhe Filipin e Maqedonisë me grushtin te koka si xhaxhi Enver. Përmendoret tjera historike, që na e

kanë zënë frymën, qiellin dhe Diellin, janë pa nevojë, në të cilat edhe zogjtë e malit mbi to sotpërsot nuk bëjnë çerdhe. Ndoshta, ndonjë gëlasë fluturimthi ua lëshojnë nga qielli mbi kokë, por vetëm kaq. Pakgjë, politikanët tanë “demokratik” bënë për të dalur nga qorrrokaku politik. Me siguri, po të ishte gjallë profesori i gjuhës maqedonase (Boge), i Shkollës Normale “Zef Lush Marku” në Shkup, do t’i mbante vite me radhë si ngelës këta politikanë në të njëjtën klasë. Shkaku, se: Shkupit nuk i mungojnë kishat ortodokse me kryqin e madh në Vodno, e as xhamitë me drapërhëna në minare, po institucionet arsimore dhe kulturore të niveleve botërore.

SHKRIMTARI

Ndoshta një ditë, Shteti “demokratik i përbashkët” e kalon klasën si Fili i bangës sime duke e “ndezur” flakë nateditë karrigen nga mësimi. Edhe pse, frikë kam, se: kjo kohë qorre nuk e ka në Ditën e sotshme profesorin e gjuhës maqedonase (Boge), por Nikolla Karevin përpara Kuvendit me kalë shale përballë Parkut të Grave...

Lufta vazhdon me penë

Ramazani për këtë vit, siç i ka hije e bënë të veten si festë fetare tradicionale myslimane. Gjysmën e Qytetit me katunde, përreth Shkupit e paralizuar, nuk do të marri frymë për një muaj. Tregun e madh të Bit - Pazarit në mes të Shkupit, që i mbanë gjallë me bukë e mallëra mijëra familje shqiptare e lamë pa “myslimanë” me “Din e Iman” në Ditën e sotshme. Nuk them: pa shqiptarë. Edhe tregun e Çairit, që në vend të një shkolle shqipe, e fitoi një xhami në mes të parkut (gjelbërimit), që dita-ditës po e ngulfatë, mbytë bërlloku.

DJEMNUSHA

Muajin e Ramazanit (Natën), e kalojmë me çaj rusi deri në “syfyr”, e Ditën e Nesërme në gjumë. Nesër, pas një muaji presim ta festojmë edhe Bajramin e Madh me përrurimin e moçëm festiv të popullit shqiptar, shtëpi për shtëpi: Për shumëjetë Bajramin! Zoti ua bëftë kabull besimtarëve mysliman! Me siguri, edhe ua falë mëkatet?!. Tridhjetë ditët e Ramazanit, sipas kangës popullore shqiptare: “as kam hëngër, e as kam pi/ kur të vijë Dita e Bajramit, bashkë me lalën do të shkojmë në xhami/ bashkë

me lalën do të pimë raki!

SHKRIMTARI

“Opozitari” shqiptar, herë pas here delë në YouTube dhe pasi e thirrë herët “sabahun” në minare pa flamurin kuqezi edhe këtë Ramazan në shekullin e XXI, me siguri pas një muaji edhe Bajramin, i bie krahërorit me grushta si Tarzani në mes të Xhunglës maqedonase: Unë e “sfidova Faraonin”! E shpallë: “Shqipëri Etnike”.

DJEMNUSHA

Provokime dhe grep për popullin shqiptar, që e ka tejkaluar gropën të mbuluar me kashtë, qysh në kohën e Turqisë dhe Serbisë. Përmes YouTube i thirrë shqiptarët në protesta të “qeta” qytetare.

SHKRIMTARI

Përderisa, dje i thirrte dhe dilte në protesta në rrugë me flamurin turko-arab dhe “Allahu Ekber”, sot e maskon veten me dy tre flamuj kuqezi shqiptar sa për sy e faqe.

DJEMNUSHA

Fundekrye janë të manipuluar nga qarqe të fshehta sekrete antishqiptare. Përpiqen t’i shtinë në valle edhe partitë

politike shqiptare në këtë shtet “demokratik”, shoqata joqeveritare, Shtetin e Kosovës dhe atë të Shqipërisë.

SHKRIMTARI

E, sa di unë, shqiptarët kurrë nuk kanë dalë në protesta e revolucione historike për Liri e të drejta kombëtare nga xhamia turko-arabe (Shtëpia e Zotit, “Shtet” të vetëshpallur “mysliman” mes Shkupit) përpara syve të “vëllezërve”, siç e kishte Tirana zyrtare me vite para syve të policisë shqiptare Lazaratin, në Shqipëri.

DJEMNUSHA

Protestat dhe revolucionet në botë, gjithmonë janë nisur nga shkollat, Universitetet kombëtare të popullit. Historikisht, këtë e dëshmon edhe koha e të gjitha revolucioneve shqiptare e botërore.

SHKRIMTARI

Revolucionet, nuk i kanë bërë rrugaçët pa brekë në bythë, por nxënësit dhe studentët krah për krah me liderët e tyre në krye (ballë) të popullit. Historia, edhe sot me krianri na flet për ato lëvizje kombëtare shqiptare. Padashtas, ose me qëllim e politizojnë edhe Bashkësinë e Fesë Islame në IRJ të Maqedonisë. Qëllimin e kanë te Univeriteti i Tetovës,

që shqiptarët e themeluan dhe e ngritën me sakrifica e gjak para tytave të pushkës. Nevojë kam të ndalem këtu pak, marrë frymë mes këtyre rreshtave profetik, pyes veten dhe popullin shiptar: çka ngritën këto dumdumë të “hajrët” deri më sot në dobi të popullit shqiptar?!

DJEMNUSHA

Asgjë. E dini vetë, nuk ua përmend “flijimet e tyre fetare” në këtë groteskë. Punë tjetër është ajo se, Patrioti i vonuar përpiqet t’i arsyetojë këto protesta të dhunshme qytetare, si Nusja sëpatën në thes pas dere: “Gazetarët më pyesin pse rinia shqiptare shkupjane protestat e veta i fillon nga oborret e xhamive! Po pse, u them atyre, mendoni se do u lejonte dikush, për shembull, që ata të grumbulloheshin të papenguar përpara godinës së Universitetit të Tetovës në Shkup, që e kontrollon BDI-ja, apo te sheshi i Skënderbeut që është bërë pronë e kësaj partie shqiptare, si dhe nëpër sheshet tjera me përmendoret e Car Dushanave në to, e që janë vendgrumbullim vetëm për protestuesit maqedonas!?

Andaj mos pyetni, por shkruani se rinisë më progresive të shqiptarëve të Maqedonisë, asaj shkupjane, i është ngushtuar hapësira aq sa i janë lënë vetëm lagjet e ngushta të pjesës së vjetër të Shkupit, ku jetojnë shqiptarët, se atyre qëllimisht u janë lënë vetëm oborret e

xhamive, ku ata e ndejnë se vetëm aty ende nuk është zgjatur gjithaq dora policore!”

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii... Gabim i madh trusakati. Përmëtepër, që e heq veten edhe si shkrimtar “shqiptar”. E pranoj, edhe thirrjen e tij “patritoike muslimane”, që t’i përgjigjem e shkruaj me trurin tim në kokë. Prandaj, edhe ia plotësoj dëshirën teknefese: Kurrë, nuk hoqi dorë nga huji i tij policor antishqiptar. Rinia shqiptare ende nuk ka dalë masovikisht në rrugë. Rininë në të cilën ti thirrresh si dudum “shqiptar”, është vetëm një pjesë e manipuluar e rinisë shqiptare. Ditën, që Rinia shqiptare do ta ngerj zërin, nuk do të dali në rrugë, po maleve dhe do ta shkundë gjithë IRJ të Maqedonisë e Ballkanin, po edhe gjithë botën, atëherë duhet vënë gishtin kokës politikanët e sotshëm shqiptar.

DJEMNUSHA

Edhe, sipas Dudumit u paska mbetur për protesta dhe “revolucionë të Pranverave arabe”, vetëm një xhami e Shkupit: ajo e Jahja Pashës. Xhami të cilën, nuk e ka nënë kontrollë edhe Bashkësia e Fesë Islame në IRJ të Maqedonisë, falë ndihmave sekrete të shërbimeve të fshehta antishqiptare, mos them Shtetit “demokratik”

maqedonas. Jo, o dudumë “shqiptar”!

SHKRIMTARI

Historikisht, populli shqiptar nuk e ka pasur xhaminë ose kishën si vendnisje për kryengritje revolucionare (Shtëpitë e Zotit), po malin e Baba Tomorrit. Heronjëve syptrembur dhe Rilindasëve shqiptarë, që edhe sot e kësaj dite u prehen eshtrat në qetësi mes atyre lëndinave e shpellave malore të Dragobisë.

DJEMNUSHA

Shtetit “demokratik” të IRJ të Maqedonisë, dikur i konvenonin këto “revolucionarë” turko-arab për ta nxirë para syve të botës popullin shqiptar, por kur këto “shehitë” një ditë iu sulën edhe vetë Shtetit maqedonas, Institucioneve legjitime, i nxorrën dhëmbët e Luanit.

SHKRIMTARI

Përndryshe, për sa u përket shqiptarëve, nuk do ta lëviznin as këmbën nga pragu i Shtëpisë. Çita e Tarzanit (Hojdodolja), nga gëzimi duke u zgërdhi, e di: kërcen degë me degë me një banane në dorë. I komenton shkrimet e mia publicistike të kësaj natyre me emra e sulme anonime. Fjalën e vetme që e di, është “munafik” (spion) sllav, serb,

ose rus. Prapë, ku ta di për sa të radhës herë e përsëris: ma kënaqi Lapsin. Rreziku më i madh është ky, që hë për hë i kanoset sot për sot popullit shqiptar.

DJEMNUSHA

Fare nuk ia vlen të merresh dhe humbësh kohë me këtë soj të kalemxhive (intelektualëve) të Bit – Pazarit pa “Din e Iman”. Dudumët, që nateditë thirren në emër të Allahut me këmbët dhe trutë në legen. Përmëtepër, t’i padisësh në gjygj për shpifje, etiketime e dhunë fizike. Shkaku se, nuk ke çka t’u marrësh këtyre “fakirëve” nga pasuria e patundshme dhe e tundshme në Shkup, nuk kanë tru e as brekë me arna në bythë. Shkrim – leximin e kanë mësuar me shkronja arabe te hoxha i katundit.

SHKRIMTARI

Dudumi, me këmbët dhe trutë në legen, ende mendon se shqiptarët hanë bar si lopët “sallmadi” nëpër fusha e livadhe. Ende i rren mendja se mund t’i mashtrojnë shqiptarët përmes “misionarëve” të Fesë Islame, fusin në një thes me dudumët. Grykën t’ua lidhin nyje me një kordhë kanapi. Ndihmë të kërkojnë nga të katër anët, që t’i përkrahim në këto veprime pakrye antishqiptare. Keqpërdorin fatkeqësinë e familjarëve të rastit gjykimit

“Monstra”, që kanë probleme me drejtësinë dhe ligjet e një shteti “demokratik”.

DJEMNUSHA

Përditë, fotografohen me shokë me tri-katër kësula-lecka në kokë nëpër çajtoret e Bit – Pazarit si Haxhi Rrenci, të cilit moti i ka cofur gomari ende pa mbërri në Mekë, në Grykën e Kaçanikut. Fushëbetejën historike, ku kryengritësit shqiptar *“shtatë sahat janë therë me thika. E, nuk kanë ditur se çka është frika.”*

SHKRIMTARI

Përgjumshëm, turren me të katra pas partive politike. Liderve politik, mos u bien diku udhës. Edhe atë, për një torbë taxhi. Qëllimi parimor: Kokën, së paku ta fusin në ndonjë birucë të selive të tyre partiake, në Tetovë, Shkup e anembanë Atdheut. Gurë e dru hudhin pas atyre të “pafeve”, që nuk u shkojnë përmbropa si dhentë e nënkryeme ta ngrisin flamurin me hënëdrapër nëpër minare të xhamive, në trojet etnike shqiptare. Protesta politike bëjnë në Shkup me flamuj turko – arab e “Allahu Ekber”. Parti politike myslimane Erdogane, përpiqen të themelojnë në Shkupin Dardan. Qytetin historik, që denbabaden nëpër shekuj ka bërë luftë fyt pët fyti, herë me

Kraj! e herë me Mbret. Dalldisin rininë shqiptare, nxjerrin në rrugë me pankarta në duar, gjoja për liri e të drejta kombëtare shqiptare. Jetën e tyre duke vënë në rrezik për qëllime të ulëta personale e profiterike në shërbim të ndonjë partie politike antishqiptare për të ardhur me ndihmën e shqiptarëve në pushtet përmes dhunës, të cilës i vardisen si kope e deleve që nga koha komuniste pa bari me vite. Larg qoftë, ta ngrisin flamurin kombëtar kuqezi me shqiponjën dykrenare nëpër minare të xhamive shqiptare. I madh e i vogël t'u turren përmbropa në misionin e tyre të shenjtë. Thirrje, t'i bëjnë popullit shqiptar t'u sulen xhamive shqiptare. Xhehnetit me lule. Pesë “vakte” t'i falin në ditë ashtu siç i ka hije myslimanit shqiptar. Shejtanin e Allahut ta përzënë nga qilimat e Persisë në mes të Shkupit historik shqiptar. Oborrit e xhamisë shqiptare ta shtrojë me qilima kuqezi.

DJEMNUSHA

Pasmesnate, t'i dalin ballë për ballë Lugatit me një këmishë të bardhë deri në fund të këmbëve. Xhenazes, që natën ngritet nga varri lugat, hip te Guri Zi i Çukës dhe gjithë natën e gjatë deri me lindjen e Diellit, na e përplasë derën: kusi e tepsia i rrokullisë nëpër dhomë. Tinarin me tëlyen na e hanë pas Derës madhe.

SHKRIMTARI

Problemi, ai i viziton për çdo natë edhe vejushkat, gjoja se burri i tyre “shehit” i vdekur është ngritur nga varri lugat. Raste ka plot, kur ai me to bënë edhe fëmijë. Theshetheme të plakave, se filjana ka bërë fëmijë me Lugatin. Punë tjetër, është ajo se ne, në Ditën e sotshme nuk e kemi atë kreshnikun trim shqiptar të vejushkës, që ia ngriti këmbët hoxhës nga minarja e xhamisë, bythekrye në tokë.

DJEMNUSHA

Shkak ky, që Lugati kur t’i teket si mysafir me një këmishë të bardhe deri në fund të këmbëve, i paftuar me rraçet përjashta për mejdani para syve të grave besnike na shëtitet nëpër Shtëpi. Rezen e derës ende na e luan si rrakashtrake shelgu në Pranverë. Lëmsh na e bënë Shtëpinë e Babait. Fëmijët i tremb ta fusin kokën nën jorgan. Frymën ta ndalin, presin agimin.

SHKRIMTARI

Pasmesnate, me gratë tona besnike na pjellë edhe fëmijë. Kopila, që të nësërmen ende pa dalë drita, e vrasin në gjumë Nënë dhe Babain. Atdheun. Dudumi “shqiptar” i Shkupit, me çaj rusi kështu e “sfidon” Faraonin.

DJEMNUSHA

Edhe, do t'i presim zgjedhjet e ardhshme të parakohëshme parlamentare, që Dudumi "shqiptar" i Shkupit me shokë e kumbara shtëpie te "Kulla" (ende e papagëzuar shqiptare), të ngritet përsëri nga varri lugat. Koçinë me katër kuaj ta shalojë nëpër Çarshi pa Nuse, në Shkup. Këmishën e bardhë deri në fund të këmbëve ta veshi Natën e Madhe. "Xhematin" ta nxjerrë në rrugë në protesta të "Pranverave serike arabe", e jo në xhami t'i lutet Zotit për mëkate. Hallvë (dajak) Natën e Madhe të na shpërndajë për "sevapë" nëpër Çarshi të Shkupit për Ramazan. Një Zot e di, çka do të na shpërndajë për Bajram. Përsëri si dje, me çaj rusi e këmbët dhe trutë në legen ta "sfidojë" Faraonin, matanë Urës Gurit.

SHKRIMTARI

Hi-hii-hiii, me kësi soji "opozitarësh" nuk bëhen ndryshime politike... Shtet shqiptar...

Shëtitje “patriotike” rrugëve të Shkupit

SHKRIMTARI

Moti e di, falë Rilindasëve shqiptar se, kush janë halldupët në Ditën e sotshme të Motit Madh. Punë tjetër është ajo se, gjoja “nuk i di” Shteti maqedonas i “përbashkët”. Edhe, kënaqen nëpër “fitore” sesi, i dalin zot “Vatanit”, turren me të katra pas pushtetit. Gurë e dru duke hedhur mbi njëri - tjetrin vetëm për një karrige lideri argati. Karrierë të sëmurë politike. Përfitimeve materiale e politike: personale, familjare, klanore e grupe. Aspak, nuk jam nervoz me “vëllezërit” e Njerkës, po inati më vjen me dudumët e Shkupit historik. Krijesa të Zotit dhe Natyrës me kokat garroçe nën sjetulla, këmbët në krah, duart në xhepa dhe palarenë e kungullit Stambollit karshi Diellit me rreze. Pusia e fundit pas ferre, siç duket kishte qenë qëllimi, “atentat” zgjidhjes së Çështjes shqiptare në Ballkan, sipas këtij soji krijese të Natyrës e Zotit. Vetëm, çuditë me veprimet e tyre pa kokë, pse nuk dalin haptas në fushën e mejdanit me emër e mbiemër si organizatorë të protestave “paqësore” qytetare?! Edhe, t’i shohi populli shqiptar “burrat” e mejdanit me emër e mbiemër, gjithë

bagazhin e tyre “patriotik” në shpinë, kush janë në ballë të luftës, cili u shkon përmbropa me kokën e Shejtanit në thesin e kanapit arnë përmbi arnë.

DJEMNUSHA

Përçudi, kësaj radhe më në fund, ujku e ndërroi qimen për veprime tinzare antishqiptare, por jo edhe hujin e vjetër nëpër shekuj. Ardhja e çunave kuqezi të Prishtinës dhe Tiranës në ndihmë, na e përkujton kohën e Zogut kur mbëlidhte vullnetarë shqiptar nëpër Jugosllavi për ta rrëzuar Qeverinë e parë demokratike në Ballkan të Fan Nolit, në Shqipëri. Sytë, edhe në Ditën e sotshme na e shohin Don Kishotin Shqiptar me Sanço Pançon mbi gomar sesi, të gjitha betejat e “përgjakshme” i bënë për Dylqinenë e Tobozës. Bagazhin e tyre “patriotik” mbi samarë, lehtë ua lexojmë në sy, para fushëbetëve të “zjarrita” “patriotike”. Parashikimet e tyre për Ditën e Nesërme Shqiptare. Punë tjetër, është ajo se, ato protesta qytetare pa organizator i njolloshi edhe kësaj radhe kalorësi i arratisur me shokët dudumë, partizan partiak i harxhuar si argat politik (“miku” i Abazit malit dhe armiku i Ali Ahmetit të fushës), që nuk la institucion shtetëror, parti politike maqedonase e shqiptare pa e futur kokën me gjithë palare në grazhdin e Njerkës. Pak nevojë dhe

bagazh patriotik ka ai mbi samarë t'u drejtohet si “patriot kuqezi” me megafon protestave qytetare shqiptare, që e kanë nisur marshin ditëve të premtë dhe pikërisht pas faljes “Xhumasë” nga oborri i xhamisë me flamuj shtetëror të Arabisë Saudite, flamuj të zinj me shpatën e Aliut të Xhihazit islamik, me flamuj të Turqisë, me brohoritje “Allahu Akber” e me pankarta dhe parulla në duar fundamentaliste rrugëve të Shkupit, që të përfundojnë me shpalosjen e një flamuri gjigant kombëtar kuqezi në Kumanovën heroike.

DUDUMI

(Në ekran, në prapavijë lëshohet një inçizim nga një debat televiziv): Ditën e Premtes Madhe, vazhdojmë protestën, pas faljes së “Xhumasë” nga oborri i xhamisë Jahja Pasha, në Shkup. Oborri i vetëm, që u ka mbetur shqiptarëve të “organizohen” për “Shqipëri Etnike”, ngase: sheshet dhe institucionet na i kanë uzurpuar maqedonasit dhe BDI, partia në pushtet me PDSH – në, “opozitë”?!

SHKRIMTARI

Provokime tinzare antishqiptare me të cilat e nxjerrin rininë shqiptare në rrugë mes rrezikut si kope pa bari. Populli thotë: Kopënë e malluar shullanit dhe lëndinave pa

bari, e hanë ujku. Provokim i ulët për qëllime politike, i cili do ta nxjerrë në Facebook si kundërpërgjigje edhe palën shoveniste maqedonase dhe japi hapësirë për veprime e dënime shoveniste me brohoritjet dhe parullat e njohura antishqiptare: “vdekje shqiptarëve terroristë”, “shqiptarët e mallkuar”, “dhoma gazi për shqiptarët”... Hendeqe vëllavrasëse të hapi mes partive politike shqiptare, që populli shqiptar edhe në kohën e Turqisë i ka pasur prijësit e vet në ballë, nuk janë fshehur në dimi të grave, po u kanë pri kryengritjeve shqiptare dhe kanë dalur në ballë të luftës çlirimtare.

DJEMNUSHA

E, “Mic Sokolat” e sotshëm, që e kanë rrokur Çështjen shqiptare për fyti, fshihen nëpër çajtores të Shkupit dhe bëjnë politikë “madhore” duke e nxjerrë rininë shqiptare në rrugë, në vend të institucioneve të Shtetit “përbashkët”. Përgjaken me policinë maqedonase, në vend të rroken fytyrë me librin, vendet e punës nëpër institucione shtetërore, fitojnë dënime me burg të përjetshëm, në Idrizovë. Ferexhe maskimi e kanë procesin gjyqësor “Monstra”, dënimin e të rinjve me burg të përjetshëm, e në anën tjetër i hapin rrugë themelimit të një partie politike myslimane edhe në Shkup. Mendja duke i

rrejtur se, në fund të verës do ta korrin grurin që e kanë mbjellë të tjerët fushën pjellore shqiptare: me drapërin nën ferexhe, në “Pranverën arabe”. Haramët e Baba Dovletit, që nuk e kanë lëruar arën me kohë, ende pa lindur Dielli, në përfundim të Pranverës shqiptare, mbjellin me farë, vadisin me ujë e as i kanë bërë roje nga sorrat e zeza. Drapërin, sot e rrokin për ta korrur fushën shqiptare pa pikë djerse, rrëzë Kalasë Dardane.

SHKRIMTARI

Jo, o dudumë shqiptarë! Gruri nuk korret para kohe pa derdhur djersë dhe mund në arë me hebet në krah. Djersët të ju shkojnë rrëke në fund të këmbëve. Ujë, mos ketë kush të ju japë me shtambë nën hijen e Rrapit. Tekefundit, gratë azgane me tepsi në kokë e vorbat e qumështit në dorë t’ua sjellin drekën. Porosia histotike: Përveshni mëngët e këmishve, edhe të pantollonave deri në gjunj, dhe hyni me shatin krahut mes arave. Toka do punë, hapur ugare, farë dhe ujë të maleve. Frymën ia jep Natyra. Sipas dudumëve, edhe Zoti. Dihet, me vete merrni edhe të gjitha mjetet bujqësore që i posedon bujku: pllug, qerre, kosë, shat, sëpatë, kizë e drapër.

DJEMNUSHA

Vjeshta me brymë, është ajo stina që e mbledh bereqtin për Dimër. Ftoni mes kopshtit mbi bunar është zverdhur me degët përtokë. Vaj halli për ju si “patriotë kuqezi”, që e keni pritur Dimrin me çaj rusi nëpër çajtores. Kalorës të arratisur, trima pas lufte që kërkoni këshilla organizative, kur sot zjarr na digjet mbi krye si popull shqiptar?! Kërkesa politike, kokë më vete pa harmonizimin e pikave, në çdo qytet shqiptar nga një kërkesë më vete sipas “organizatorëve”. Hoxha tjetër i arratisur, as në xhami e as në rrugë me kokën te partitë politike shqiptare e palarenë te ajo Neokomuniste, turret me të katra me deklaratën e publikuar në mjetet e informacionit, se: “Shqiptarët në Maqedoni nuk kanë problem me maqedonasit, por me Shtetin”. Deklaratë teknefese, që nuk përputhet fare me realitetin politik. Ende, nuk e di halldupi se, kush udhëheq me këtë shtet dhe i kujt është momentalisht Shteti?!

SHKRIMTARI

O Imzot, përshesh i mendimeve dhe veprimeve në sofër! Lugë e as pirunë, nuk ka nxjerrë nga luganiku. *Vaj Vatani e mjerë mileti*, po të ishte gjallë Noli i Madh do ta ngriste edhe sot zërin nga Amerika. Jo, me ato vargjet e tij

profetik - antologjik: *hidhni, hidhni tok dollarë, të mos mbeteni të sharë!* Ose, me atë vargun antologjik: *Mbahu Nëno, mos ki frikë, se ke djemtë në Amerikë!* Por, me tjerë vargje: *hidhni, hidhni tok tru, se na mbytën dru!...*

DJEMNUSHA

Shqipëria Etnike, sot për sot ka mbetur në duart e hoxhallarëve të rrejshëm të Bit - Pazarit?! Dexhallët me trumbeta që kanë dalë nëpër Bit – Pazar, krah për krah heqin valle me muzika, mashtrojnë kalimtarët e rastit t’ua vënë nga një vulë në ballë. Edhe, atyre të Tiranës e Prishtinës. Njëzet vjet me radhë, kush u ka penguar këtyre “shehitëve” të Allahut për këto thirrje “patriotike” historike “shqiptare”?! Rehabilitojnë dudumët, “*njerëz të sotshëm me tru të moçëm*” (F. P.), që me shekuj i ngatërrohen nëpër këmbë popullit shqiptar. Argatë të lindur brez pas brezi, denbaden pas dere në këtë nënqiell shqiptar. Bërlllok halldupësh, që populli shqiptar moti e ka hudhur nga pragu i Shtëpisë nëpër kontejnierë të hedhurinave, në Bit Pazar. E, “komandantët” pas lufte pa ushtarë dhe të dështuar me tespihe “kuqezi” me “bardaket” e çajit rusit në dorë nëpër Çarshi, gjoja se i ndjek ligji i Shtetit nëpër male, përpiqen me pak shpirt të ngriten nga varri, përsëri t’i kthehen jetës politike shqiptare si dudumë

të arratisur në gjirin e Partisë Neokomuniste. Gabim i madh historik, moti kanë vdekur këto kalorës të arratisur. Publikisht nëpër varre, një gur ua kemi vënë te koka e një te këmbët me atë thënjën antologjike: ju jeni mirë atje, ne jemi këtu. Ju rrini atje, se jeni mirë, ne do të rrimë këtu se, edhe ne jemi mirë! Varret e këtyre “shehitëve” në historinë shqiptare nuk kanë as “nam”, e as “nishan”.

SHKRIMTARI

Aspak, nuk është shpresëdhënëse deklarata e patriotit të vonuar përmes Facebook se, tashti edhe ai do t’iu bashkangjitet protestave “revolucionare” të nisura nga oborri i Xhamisë: Jahja Pasha. Pamarrë parasysh se, kush qëndron pas tyre si organizator. Qesharake, pas gjithë kësaj kohe. Trusakatit, që për protesta demokratike i është ngushtuar hapsira shqiptare, i ka mbetur vetëm oborri i xhamisë (Jahja Pasha), në Shkup?! Deklaratë teknefese, të cilën shqiptarët do ta hudhin që të nesërmen me fakte në kokërr të shpinës me protestat paqësore në Tetovë, Gostivar, Dibër, Kërçovë, Kumanovë, Prishtinë, Tiranë e nëpër botë. Protesta paqësore, që nuk do të nisen nga oborri i xhamive, po nga sheshi “Iliria”, “Skënderbeu”, “Nënë Tereza” e gjimnazi “Sami Frashëri”.

DJEMNUSHA

Heroike, do të ishte ky Patriot i vonauar të dalë në ballë të protestave qytetare si organizator me shokë. Pse jo, edhe t'u pri në ballë protestave "paqësore" si Mic Sokoli, rroki topin, kësaj radhe jo turk, por atë maqedonas për fyti?! Rininë shqiptare, mos të lë në mes të rrugës në mëshirën e dajakut, mes organizatorëve bashibozukë të dyshimtë, që e fusin rininë shqiptare në zjarr, e veten e mbajnë larg flakës, nëpër çajtoje. Edhe doli një ditë, nuk e zgjodhi Tanushën, po qytetin e Kumanovës.

SHKRIMTARI

Unë, them: Edhe gomari me dy veshët kryengritës përpjetë mes livadheve, pakënaqësinë e tij e shpreh në rrugë me të katër këmbët në batac. Zërin e ngre për të drejta qytetare. Arsye e plotë, shkaku se: partitë politike nuk e fusin me gjithë samarë nëpër institucione të Shtetit "përbashkët". Vetëm se, jo edhe Patrioti vonuar me shokë e shoqe, që deri dje dilte në krah të Partisë Neokomuniste në foltoren e improvizuar, përpara Qeverisë në mes të Dimrit për "ndryshime" politike. Lotët i shkonin rrëke për Nënëni Parti, (aty ku e ka edhe sot zemrën) në opozitë me vite. Fotografoheshte nateditë qafë për qafe me "vëllezërit" para kamerave televizive përpara Qeverisë në mes të

dimrit me gjithë një aktiviste partiake të Nënës Parti në pushtet. Përçudi, sot vetëm i përkrah me megafon këto protesta “demokratike”. Mendja e rren se, kësaj radhe Nënën Parti Neokomuniste me dhunë nga rruga, jashtë institucioneve të Shtetit me ndihmën e këtyre pykave “shqiptare” do të kthejë përsëri në pushtet. Përmendoren e Alaksandrit të Madh ta heqin nga Sheshi i Shkupit e në vend të tij ta vëdosin përmendoren e Shokut Tito. Mirë do të ishte ky dudum shqiptar, nesër ta veshi petkun e tij partiak, ferexhenë e zezë krahëve dhe të dali haptas si partizan me yll të kuq në ballë në skenën politike, mos e mashtrojë më dhe manipulojë rininë shqiptare për interesa të sëmura personale të “liderit” politik shqiptar nën sjetullat e Partisë Neokomuniste.

DJEMNUSHA

Shqiptarët me këto “revolucionarë” të dështuar që në lindje me firmë Dexhalli, edhe gjatë kohë do ta presin te pragu i derës Lirinë. Ndryshimet politike në shoqëri, Shtetin e “pëbashkët” nën këtë nënqiell. Zgjidhjen e Çështjes shqiptare në Ballkan. Shkaku se, ende i shkojnë përmbropa (ose ai vetë u vardiset) dhe e dalldisin gomarin e Haxhi Rrencit si politikan të livadheve. Kafsha e zbutur shtëpiake, që u pri në ballë shqiptarëve për “Liri”, përveç

samarit arnë përmbi arnë, torbës me taxhi përqafe dhe dajakut të pronarit, asgjë nuk ka më të mençur në shpinë si bagazh lufte, veç garroçes kokëboshe me dy veshët përpjetë dhe katër këmbëve të rrasura deri në bark mes batakut. E ka nemur, siç duket Baba Dovleti: Dimrin e Madh ta presë me çaj rusi nëpër Bit – Pazar. Kurrë, të mos ngrejë krye si “lider” i kopeve të deleve, por gjithëmonë të jetë në rolin e argatit. Shërbetor besnik i sunduesve shekullor. Kukull, që armiku historik sipas nevojës ia tërheq penjët: kokën, dorën, këmbën. Edhe bythën, para kamerave televizive për dalldisjen e shqiptarëve në shëtitje “patriotike” rrugëve të Shkupit.

Grep, të cilit shqiptarët, më nuk i sulen vetëm për një krimb, Pykë Shelgu...

Skizofreni

Skizofrenia, është sëmundja dhe dukuria e radhës që i është hudhur popullit shqiptar në “magazinë” për provokime politike. Fjalori i Gjuhës së Sotme Shqipe e

shpjegon kështu këtë fjalë shkencore: Skizofreni, A f. mjek. Sëmundje e rëndë mendore, që shfaqet me dyzim të botës së brendshme të të sëmurit për shkak të çrregullimeve në bashkërendimin e proceseve psikike dhe që sjell rënien e veprimtarisë psikike e paaftësinë për të vepruar në përputhje me realitetin. Skizofreni kronike. Skizofreni e pleqërisë. Vuan nga skizofrenia. Fat i yni si popull shqiptar historik, që na ka përfshirë pjesërisht e jo në përmasa masovike.

Skizofrenin, si personazh të kësaj groteske idilike e njeh i gjithë Shkupi, por shumë pak Prishtina dhe Tirana. Prandaj, Skizofreni pas disa rrotullimeve akrobatike nën sjetullat e partive politike nëpër Tetovë e Shkup, një ditë do të marrë në sy rrugën e “kurbetit” si shpëtim nëpër botë. Nuk shkruaj këtu, sesi dhe përmes cilëve kanaleve e kaloi kufirin. Ose, themeloi ndonjë Shoqëri civile të “pavarur” si “klinikë” mjeksore për rehabilitim të shpirtit, fushëveprim “ilegal” nga pusia pas ferre. Vendstrehim, ku nuk e njeh rrethi si “patriot kuqezi” shqiptar, dhe nga andej me një torbë taxhi përqafe, do t’i sulet përsëri Shkupit me çetën e tij “kryengritëse” për veprime dhe “ndryshime” politike.

DJEMNUSHA

Punemadhe, bota përparimtare haptas nuk i përkrah këto “pranvera arabe” në mes të Ballkanit, por votën e lirë demokratike si armë paqësore për të ardhur në pushtet si faktor politik me vullnetin e popullit.

SHKRIMTARI

Mendja ende nuk i mbushet, edhe pas dështimit të disa “pranverave arabe” e Parti - Pykave shëlgju në Shkup se, populli shqiptar nuk është ai i djeshmi me kokën nën sjetulla, kujt t’i teket dhe kur t’i teket me një thirrje anonime përmes Facebook ta nxjerrësh në rrugë.

DJEMNUSHA

Qëllimi, për përfitime personale, familjare, grupore, klanore e partiake, marrë më qafë një pjesë të rinisë shqiptare që i shkojnë përmbra Askushit me të dy sytë në ballë e pa kokë në qafë.

SHKRIMTARI

Populli shqiptar, moti është në rrugë, vështirë është këtë popull si ta shtimë nëpër institucione të Shtetit.

DJEMNUSHA

Dhe, një ditë i bie maska e mashtrimit si përkrahës i protestave qytetare “paqësore” nga oborri i xhamisë para kamerave televizive dhe policisë të Shtetit “përbashkët”, dhe syve të popullit.

SHKRIMTARI

Punë tjetër është ajo se, nuk e sheh par syve dhe nuk di asgjë policia e Shtetit “përbashkët për këtë “shehit”, mjafton që e di populli shqiptar strategjinë politike të këtij “patrioti kuqezi” të vonuar me çallmën e turkut nën setre, një në kokë dhe tri - katër të tjera nëpër xhepa.

DJEMNUSHA

Pajtohem, të ishte vetëm një skizofren rruge, por populli shqiptar hë për hë ka skizofrenë me qerre, saqë mund t’i shesë me shumicë e pakicë edhe Evropës. Konkurrencë pazari hë për hë u bëjnë vetëm kungujt e Stambollit.

SHKRIMTARI

Skizofren i këtij soji, u printe në ballë edhe protestave qytetare “paqësore” në Tetovë, që pas pak kohe doli në anën e forcave policore, edhe i sulmoi me gurë protestuesit shqiptar. Ditën e nesërme, pas “bisedave informative”,

doli se kishte qenë i “çmendur”?!

DJEMNUSHA

Ndoshta një ditë, edhe këto dy skizofrenët e protestave qytetare në Shkup, që përpak desh u vranë mes veti se cili të dalë i pari në ballë të turmës para kamerave televizive si “patriotë kuqezi” shqiptar, policia pas një “bisede informative” do t’i shpallë të “çmendur”.

SHKRIMTARI

Nuk e di faktorin “natyror”, virusin e shkaktimit të kësaj sëmundje kolektive shqiptare. Edhe pse, ma merr mendja shkaktarin: rrethanat natyrore dhe shoqërore e politike me të cilat përballet me shekuj populli shqiptar. Përmbi të gjitha e them publikisht, është simptomi: Zgjidhja e Çështjes shqiptare në Ballkan.

DJEMNUSHA

Secili shqiptar më patriot se shoqi. Shembull konkret, rasti i fundit “Monstra” me protestat e manipuluar paqësore në Shkup. Qytetarë të cilët për shkak të halleve dhe problemeve sociale e politike kanë “ikur” nga shtëpia dhe kanë dalur në rrugë. Dy skizofrenë u prinë në ballë, njëri pranë - tjetrit, krah për krah me “veprime organizative”,

gjoja për ta qetësuar turmën përballë policisë Shtetit të “përbashkët” e armatosur deri më dhëmbë. E, asnjëri me njëri - tjetrin nuk kanë asgjë të përbashkët si “organizatorë”, qoftë nga veprimet “ilegale” patriotike, qoftë nga strofullat partiake nga i sulen Shkupit shqiptar me këmbët dhe trutë në legen.

SHKRIMTARI

Përçudi, edhe ia arrijnë qëllimit: e qetësojnë turmën e paorganizuar të protestave qytetare, që janë nisur dhe sulen me të vetmin qëllim, çdo gjë që u delë përpara: lule, pemë, kontenjerë bërriloku e xhama, ta vënë nën këmbë dhe flakë. Guxim “patriotik”, që skizofrenët të nesërmen t’u kundëvihen shkrimeve publicistike parashikuese me komente anonime plot shpifje e etiketime. Dorën në zemër, nuk duhet hëngër hakun: Talent kanë për sharje e ofendime duke e fshehur veten në dimi të grave.

DJEMNUSHA

Skizofreni, përpilon edhe “lista të zeza” në rolin e Rrufjanit si në kohën e Millosheviqit, pse nuk i shkojnë gomarit përmbropa me të katra këmbët e rrasura deri në bark mes batakut, dhe përmes Facebook ia dërgon “Vojvodës” për “fljime artistike”.

SHKRIMTARI

Skizofreni me kokën në xhami e palarenë në polici. Vese negative, të cilat i bartin në zemër e samarë me vite, përpiqen t’ia mveshin tjetrit si autor i shkrimeve publicistike, pse i ka zhveshur lakuriq pisat e sokakut para syve të popullit, ua ka nxjerrë për mejdani rraçet majë një kodre për rrezitje në Diell.

DJEMNUSHA

E di, çifti i tyre do të thotë edhe se, “klloshari” është kundër ndryshimeve politike. Përralla arabe të Njëmijenjënëtëve i rrëfen Shkrimtarit, që gjithë jetën ka qenë, është dhe do të vdesë në opozitë. Gabim e keni si “myslimanë ehamdurila” të Allahut. Shkrimtari moti është për ndryshime politike, por jo me këtë mall të mykur e kalbur politik, që na e shkarkuan “vëllezërit” pas porte.

SHKRIMTARI

Poashtu, i përkrah edhe Lëvizjet qytetare që u pri në ballë truri, por jo edhe protestat e dhunshme të cilave u pri bytha si komandante. Bërllok shqiptar, që e ka shitur veten me pare e pa pare: dje, sot dhe do ta shesë edhe Nesër. Jashtëqitje partiake pas shtëpie, që me vite si kërrrocë fushe i ngatërrohet popullit shqiptar nëpër këmbë.

DJEMNUSHA

Fushëveprimi “strategjik” i skizofrenëve, kurdisja e tyre për provokime politike ndërsehen nga qendra të njohura nëntoksore antishqiptare. Vetëm një gjë nuk e kam të qartë: Partitë politike shqiptare (nuk e kam fjalën për ato maqedonase), si rrinë duarkryq para këtyre veprimeve “patriotike kuqezi” dhe ngjarjeve historike të kësaj natyre, nuk ua presin udhën qorre. Punë tjetër është ajo se, ndonjëri delë në rrugë me parulla e pankarta partiake e fetare në protesta ‘kombëtare kuqezi’, marrë vulën e Dexhallit në ballë.

SHKRIMTARI

Kulminacioni ironik i shekullit: autorë të panjohur të videos, edhe kur tallen në YouTube me përbaltjen e flamurit kuqezi kombëtar, duke ua veshur dy qenëve sesi e shqyejnë flamurin maqedonas.

DJEMNUSHA

Mungon qeni i tretë me zgjebe me bishtin ndër këmbë. Storie filmike jocivilizuese, që i shpërndajnë partizanët nëpër botë, në Facebook. Veprim i ulët njerëzor, që aspak, nuk na ka hije dhe bënë nderë si popull me traditë e kulturë Ilire nëpër shekuj. Shqiptarët, sipas këtyre

autorëve anonim, qenkan qenë me flamurin kombëtar kuqezi në shpinë, që e shqyejnë flamurin e Shtetit të “përbashkët” maqedonas para syve të botës.

SHKRIMTARI

Ose, me ata dy qentë e veshur me flamurin kombëtar kuqezi, kanë dashur t’i paraqesin në vepër dhe fshikullojnë me thupër thane ato dy “revolucionarët” në ballë të protestave qytetare, sesi e “disiplinojnë” turmën e zemëruar para kamerave televizive, mos ta kalojë “kufirin” politik, dalin përmes Urës Gurit matanë Vardarit, në anën maqedonase.

DJEMNUSHA

Përmëkeq, edhe disa shqiptarë shkurtpamës, që nuk shohin më larg se para këmbëve të tyre në legen, në mes të ditës u duartrokisin çmendurive të këtilla provokative si “fitore” historike shqiptare.

SHKRIMTARI

Ndoshta, edhe kanë të drejtë “regjisorët” e filmit “Spaghetti Western”: “vëllezërve” ua përcjellin porosinë e protestave të fundit paqësore në Bit – Pazar, kur dy “patriotë kuqezi” përpiqen ta qetësojnë turmën e zemëruar,

mos dalin matanë Urës Gurit te Aleksandri i Madh, që i bëjnë roje shpinë për shpine luanët duke vjellur nateditë ujë, në vend të zjarrit.

DJEMNUSHA

Mjerim kombëtar shqiptar, për ta vajtuar nateditë me gra Zajazi. Protesta qytetare, falë këtyre dy skizofrenëve, kësaj radhe përfundoi e “qetë”, pa dhunë. Akrepët e orës, Dikushi (“Vëllai i Madh”) që ua kishte kurdisur dje, sot ua ktheu përmbropa, bythëprapë te kufiri (“26 korriku”), në Bit-Pazar. Porosi, që populli shqiptar duhet ta di dhe shohi larg jo me sy, por me dylbi, që mos t’ua hapë rrugën e as derën krah më krah këtyre dy kalorësve të arratisur, të cilët i njeh mbarë Shkupi për veprime teknefese “patriotike”.

SHKRIMTARI

Presidenti i parë i Kosovës, Ibrahim Rugova ka thënë: durim, o popull shqiptar! Edhe unë them si parashikues i Ditës së Nesërme: durim o “patriotë kuqezi” të Bit - Pazarit! Amani, mos e rrokni topin e Mic Sokolit për fytin në Ditën e sotshme! Shkaku se, i keni përzi shekujt lëmsh, të cilin Macja e zezë ua rrokullis nëpër Lëmë: nuk është koha e Turqisë, nuk kemi ku të gjejmë sot këngëtarë me çifteli, edhe dyluftimeve të jauja heroike “fytas” me

armikun shekullor t'i fusim në këngët tona popullore, copë - copë t'i bëjmë çiftelitë nëpër emisione televizive me "oda shqiptare" e dasma familjare.

DJEMNUSHA

Përmëtepër, kur sot populli shqiptar, nuk i do më ato këngë patriotike, po muzikën tallava: plotë Xhemile, Lali Xhan, Llokuma, Sheqera, Vagabonda e djemë azgana që shtëpinë e "kallin me alltie" nëpër dasmat shqiptare. Nateditë, hidhen e përdridhen nëpër dasma familjare e ahengje partiake në rolin e arushës me dajre: herë më një anë e herë në tjetrën anë duke u rënë duarve shuplakë mes livadheve, maleve e salloneve dhe hedhin me thasë euro e dollarë amerikan mbi nusen pa koçi me krushqit (këngëtarët) e shashtrisor të shekullit.

SHKRIMTARI

Momentalisht, jemi populli më i lumtur në botë! Vetëm, hapni pak kanalet televizive shqiptare në Tiranë, Prishtinë e Shkup: Non - stop, ditënatë me këngë e valle. Pakgjë, përmes atij ekrani televiziv: arsimore, shkencore e kulturore. Heroizëm patriotik i dalldisur me këngë e valle. Dhe, Skizofreni, më mirë e ka të rri në xhami me këmbët dhe trutë në legen, sesa të merret me politikë "madhore"!

E kënaqi xhaminë, tashti i ka mbetur ta “nxjerrë” në dritë edhe politikën shqiptare. Pesë vakte, “sevap” është t’i fali në Shtëpinë e Zotit. Allahut t’i lutet për mëkate. Ndoshta, ndonjë këngëtar i muzikës tallava, me siguri një ditë merr guximin, e shti si “shehit” në këngë me tarabuka...

Universiteti i shqiptarëve

Burgu i Idrizovës se ka qenë i vetmi “Universitet” i shqiptarëve, këtë e di gati e gjithë bota. “Universiteti” me bibliotekën më të pasur në ish Jugosllavi. Librat e “ndaluar” shqip, që i gjeje nëpër raftet e kësaj biblioteke, nuk mund t’i lexoje në asnjë bilbiotekë Universitare në Prishtinë e Shkup.

SHKRIMTARI

Fatkeqësisht, që burgu është shtëpi përmirësimi e jo Universitet, e kam thënë shpeshëherë nëpër shkrimet e mia publicistike, se: nga dyert e tij kanë dalë pak veta me mendtë në kokë në Liri. Shumica nga ato biruca urithi

nëntokësor kanë dalë të vdekur, çmendur, homoseksualë e spiunë. Shembull konkret, Dudumi me tri – katër kësula leckë në kokë. Ndonjëri edhe piktor, shkrimtar e muzikant. Përçudi, kurrë nuk më kishte shkuar mendja se, burgu mund të nxjerrë edhe “musliman me Din e Iman”.

Vitet e mëvonshme ma zbuluan edhe një profesion të “Universitetit” Idrizovës: atë, të “muslimanit me Din e Iman”. Përveç artistëve dhe “deputetëve të popullit”, që rrihen me grushta vëllai me vëllanë në Parlament, në vend të vriten me njëri – tjetrin me tru, ai institucion “edukativo - arsimor” kishte prodhuar edhe “muslimanë me Din e Iman”. “Artistë”, që pasi të rehabilitoheshin në shoqëri, kur të vijë koha dhe nevoja për veprime guerile antishqiptare, të aktivizohen me direktiva policore.

DJEMNUSHA

Shembull interesnat, kësaj radhe është një Dudum politik, që pas vuajtjes të dënimit doli si “patriot” shqiptar. Raste të këtilla në shoqërinë shqiptare ke me qindra. Një numër nga ato “patriotë kuqezi”, pas ndryshimeve demokratike u aktivizuan edhe nëpër partitë politike shqiptare. Ndonjëri, më “i zgjuari” arriti edhe në postet më të larta politike qeveritare deri te kryetari i partisë “nacionaliste”

shqiptare: zv/ krymenistri, ministri, deputeti e drejtori. Shkak kryesor ky, që edhe sot e kësaj dite nuk mund të ngrejme krye si popull shqiptar.

SHKRIMTARI

Shoqëria shqiptare “patriotin” e këtij soji e priti krah - hapur, dhe ia hapi të gjitha dyert në vendlindje. “Artisti” me diplomë “universitare” të burgut, themeloi edhe një grup muzikor “Banda shqiptare”. Vërtetë, për nga fama nuk i kaloi kufinjt e vendlindjes, ama e mbante veten gjallë me muzikë patetike. Tekste shkruante e kompozonte muzikë shqiptare “patriotike”. Vite më vonë shkruante dhe kompozonte edhe tekste për fëmijë. Herë pas here për këto tekste me “vlera të arrira artistike”, merrte edhe shpërblime e Çmime letrare.

DJEMNUSHA

Ferexheja e zezë, papritmas një ditë do t’i bie në fund të këmbëve, kur ai me shokë një Teatër amator shqiptar, që mezi do ta themelojmë dhe pagëzojmë me emrin e humoristit dhe satiristit të madh kërçovar Xha Deralla, tinëz do t’i sulet pas shpine. Ende, pa e vënë në skenë premierën e parë, ai do të aktivizohet nga “Qendra policore”, që Teatrit të parë shqiptar t’i ndërrohet emri.

Edhe do t'ia arrijë qëllimit: Teatrit të parë në Qytet, sa çelë e mëshelë sytë i ndërrohet emri brenda një nate. Fatkeqësia, që emërimi i ri: “Uskana” si institucion amator kulturor, me emrin e një garnizoni ushtarak romak, nuk solli edhe sot e kësaj dite asgjë të hajrët në dritë në Dramën amatore shqiptare.

SHKRIMTARI

Vite më vonë “i burgosuri politik”, Miken më të mirë (kitarën), që e kishte pasur në qeli me vite, do ta vari në murin e dhomës ditës si “haram” dhe shpallë pjellë Shejtani. Heqë dorë edhe nga muzika shqiptare. Brenda një nate do të bëhet edhe “musliman me Din e Iman”. Pesë vakte do t'i falë në xhami para këmbëve të hoxhës. Kohë nuk do të ketë të merret me muzikë dhe tekste për fëmijë. Vërtetë, shpëtoi muzika dhe fëmijët shkollar, por jo edhe populli shqiptar mes dy zjarreve. Shkaku se, ai tashti me shokë do të vendosë për arsimin dhe fatin e kulturën shqiptare si përgjegjës për kulturë i komunës. Në “Verën kulturore shqiptare” do të shti në program edhe kulturën islame. Lëmsh do ta bëjë poezinë me Ilahinë. Ditët e Humorit dhe Satirës: XHA DERALLA, një Manifestim Kulturor Tradicional Ndërkombëtar do ta përzë nga kultura shqiptare. Arsye teknefese e “muslimanit me Din e

Iman”: Shkaku se, Satiristi shqiptar për së gjalli është marrë me shartimin e dardhave gorrice dhe është tallur haptas me hoxhën e Katundit, i ka lënë thesarit popullor një pasuri të patundshme me disa anekdota antologjike.

DEJMNUSHA

Metodë e njëjtë kjo policore, kur dikur të rinj shqiptarë grupe - grupe hidheshin matanë kufirit, në Shqipëri për spiunim. Dhjetë vite me radhë e kishin porosi të mos veprojnë në atë vend, e pas dhjetë viteve te merren me aktivitetin “patriotik”. Shumicën nga ato “patriotë” i zbuloi Shteti shqiptar dhe i rrsi përsëri në burg. Pak veta dolën gjallë nga ai burg i Burrelit.

SHKRIMTARI

Hamid Hamidi, një i burgosur politik që mezi arriti të dalë i gjallë nga ato burgje famëkeq, u kthye një ditë edhe në Kërçovë. Shpërblimi dihej, e punësuan si gazetar në Radio Kërçova. Plaku, këtu priste një post më të lartë shoqëror. I dëshpruar një ditë edhe vdiq në heshtje. Askushi nuk i shkruajti për të as dy - tri rreshta në gazetë.

Rrëfime interesante tregonte ai burrë për këto “patriotë kuqezi”, që i kishin kryer me sukses

“Universitetet” jugosllave. Edhe, për “Universitetin” e Idrizovës, në periferi të Shkupit. Institucion “edukativo - arsimor” nga i cili shumë shqiptarë dolën me “diploma universitare”: politikanë, shkenctarë, piktorë, shkrimtarë, gazetarë, mjekë e hoxhallarë...

DJEMNUSHA

Propozimi i MAS –it dërguar Qeverisë Shqiptare, pavarësisht prapaskenave që e shoqërojnë, ishte i domosdoshëm, edhe pse i vonuar me vite. Në shoqërinë shqiptare, në Ditën e sotshme prodhohen diploma me thasë. Universitet private, që përditë lindin si këpurdhat pas shiut, më nuk janë vatra arsimit, por fabrika për prodhimin e diplomave serike universitare të gjysëmanalfabetëve me shumicë e pakicë në tregun shqiptar anembanë Atdheut. “Kryeqendra” politike e kulturore shqiptare, Tetova heroike: sot ka profesorë universitar e doktorë me tituj shkencor me kamionë, por nuk ka barinj të deleve maleve të Sharrit Plak. Maestro të tollumbave. Imzot, mos më keq: nuk mund t’i gjejmë mjeshtërit e bozës, limunadës e akullloreve fantastike. Specialitete unike, me të cilat dikur e pushtuam ish Jugosllavinë dhe botën qytetare.

SHKRIMTARI

“Kryeqendra kulturore” e dy Universiteteve, që sot i zëvëndsoi tollumbat me diploma universitare, biznesin e vet po e përhap edhe nëpër katunde. Hapi i “Rilindasit” të fundit Edi Rama, për marrjen e licencave të 17 univeriteteve në Shqipëri, është për duartrokitje. Hap të tillë kthjellimi duhet të marrë edhe Prishtina, Tetova dhe Shkupi. Shoqërisë shqiptare sot për sot, nuk i mungojnë universitet, por vlerat e arrira arsimore, kulturore dhe shkencore. Fatkeqësi kombëtare, që sot Shqipëria nuk e ka një ministër arsimit të nivelit intelektual Ernest Koliqi, si dikur “Shqipëria e Madhe”.

DJEMNUSHA

Universitetet private “mbinë” dhe “lulëzuan”, kryesisht pas ndryshimeve “demokratike”: në Tiranë, Prishtinë, Tetovë dhe Shkup. Shkollat private të arsimit, i gjen me shumicë e pakicë si fabrika komerciale në çdo qytet duke konkuruar sot padrejtësisht shkollat tradicionale shqipe dhe “Universitetin” e Idrizovës.

SHKRIMTARI

Hapi i parë i një shoqërie demokratike për ta kapërcyer “malin” e problemeve arsimore, kulturore e

politike para dere, patjetër duhet të nisë nga arsimi dhe kultura. Vetëdija e një populli. Shkaku se, arsimi dhe kultura janë themelet e një shoqërie, Shteti demokratik. Heqja dhe pezullimi i licencave për disa universitete, kryesisht private, është guxim dhe meriton përgëzime, edhe pse hap fronte lufte mes partive politike, që i themeluan ato Universitete biznesi për interesa familjare, klanore, miqësore e partiake. Universitete, që arsimuan me diploma universitare e tituj shkencor partizanët e tyre me shkolla fillore dhe i bënë doktora shkence. Shembull intersant (për studim shkencor), Universiteti i Tetovës (1994) dhe Fakultetit Pedagogjik, në Shkup. Luftës së tyre arsimore - politike në emër të popullit shqiptar. PPD –ja me “vëllezërit” në pushtet (LSDM -në) për ta shuar Universitetin e Tetovës, hapi Fakultetin Pedagogjik, në Shkup (1997). Veprimi politik i “foshnjes që lindi e vdekur”, sipas profesorit universitar dhe Ministrit të atëhershëm të Punëve të Brendshme (L. F.), nuk dha frut politik. PDSH –ja, kur erdhi në pushtet (1998), përsëri me “vëllezërit” (VMRO-DPMNE), e hapi Universitetin e Evropës Juglindore (Shtulit, 2001), po në të njëjtin qytet, në Tetovë. Edhe ky Universitet politik dështoi në praktikë. Universiteti i Tetovës, pa asnjë ndihmë morale e materiale shtetërore dhe me ndërkëmbëzat e partive politike

shqiptare për “pushtet” argati, por me ndihmën e fuqishme mbarëkombëtare të popullit shqiptar e mbijetoi stuhinë politike antishqiptare. BDI –ja (Partia në pushtet), siç duket e “gjeti” shtegun politik: Universitetin e Tetovës e pagëzoi me Universiteti Shtetëror i Tetovës duke e legalizuar për fillim me disa fakultete (2004). Përçudi, shqiptarët falë politikës ditore të partive politike shqiptare dhe asaj shoveniste të “vëllezërve” në Shtetin e “përbashkët”, u pasuruan me “ndihmën e vëllezërve” edhe me një fakultet pedagogjik dhe dy universitete.

DJEMNUSHA

Tinëzisht, arsimi dhe kultura shqiptare, jo vetëm në Shkup, por edhe në Prishtinë e Tiranë u politizua deri në palcë dhe u pushtua nga partizanët e partive politike shqiptare. Luftën e ashpër kundër arsimit dhe kulturës shqiptare, që dikur e bënte pushteti komunist sllav, tashti e bënë edhe shumë më mirë partitë politike shqiptare. Arsimin dhe kulturën shqiptare e ngulfatën me aktivistët e tyre gjysëmanalfabetë. Aparati burokratik sllav u tërhoq anësh në punën e tyre për krijimin e shtetit maqedonas, dhe pataten e nxehtë ua la në dorë shqiptarëve. Shkaku se, punën më mirë se maqedonasit filluan ta varrosin argatët e tyre shqiptarë nëpër institucionet e Shtetit të “përbashkët”.

Partizanëve të tyre partiak me diploma universitare e tituj shkencor t'u gjejnë vende pune nëpër institucionet arsimore dhe kulturore të “përbashkëta”. Kancerin ia shtinë në gjak, zemër e shpirt shqoqërisë shqiptare. Vetëm hidhnu një sy aktivistëve të tyre partiake, shumica përveç pasurisë marramendse materiale, u pajisën edhe me diploma universitare e tituj shkencor. Mjerim kombëtar, që sot na dalin edhe si politikanë dhe “analistë” politik para kamerave televizive si Dy dhitë kryeneqe mbi vig të lumit t'i shesin mend popullit shqiptar.

SHKRIMTARI

Alarm publik: Shqiptarëve, sot nuk u mungojnë si dikur shkollat shqipe dhe Universitetet, por nxënësit dhe studentët. Shqiptarët, sot nuk kanë nxënës dhe studentë për këto shkolla shqipe dhe Universitete. Problem më vete është ajo, e vendeve të punës.

DJEMNUSHA

Partitë politike shqiptare i kanë mbushur radhët e tyre me partizanë, edhe administartën shtetërore me thasë. Vendeve të punës nuk u kanë gjetur punëtorë profesionistë, por partizanëve partiak - punë. Arsye e plotëfuqishme kjo, që deputetët e tyre në Kuvend mbyten

si qentë edhe për një asht. Ushtria e të diplomuarëve nëpër këto universitete shqiptare, nuk ka rrugë tjetër shpëtimi, përveçse asaj të kurbetit. Katastrofë kombëtare se, po na ikë truri e na mbetet bërlloku me këmbët e trutë në legen te pragu i derës, përpara Shtëpisë.

SHKRIMTARI

Fati i shqiptarëve: Rrofshin e qofshin këto parti politike që i kemi në Ditën sotshme, në mos bënë “politikë madhore”, tekefundit na pasuruan me shkolla shqipe dhe Universitete, edhe pse ne sot nuk kemi nxënës dhe studentë! Dhe, patjetër sot duhet të gëzohemi që pjellat e tyre kopila pas porte, nuk i kanë forcat e Nënave të tyre Xhadia, nuk mund të themelojnë më institucione arsimore dhe kulturore pas shiut si këpurdha. Dukuri pozitive kjo natyrore, që ndoshta nesër i shpëton nga katastrofa politike shqiptarët.

DJEMNUSHA

Edhe, në fund: Siç duket sotpërsot, konkurrencë arsimore dhe shkencore Universitetit Shtetëror të Tetovës, i bënë “Universiteti” i Idrizovës, në Shkup...

2. -ARMIKU” I SHTETIT DHE I ZOTIT

Përnatë, kur e hap postën elektronike: me del para syve Dudumi. Shajkaçën, si gjithmonë në kokë. E di se, i ka edhe dy-tri të tjera nën sjetulla, mbuluar me setre. Vetëm kësulën e bardhë të Bajram Currit nuk e ka në kokë Dudumi. “Tybeistifa”. Mysliman jam edhe unë, por me këtë hibrit “musliman”, nuk shkoj as në hale, e jo më në xhami me flamurin e huaj në minare. Sojin e këtillë e njoh moti, mos them se e kam mbajtur edhe me bukë. Nuk ka rëndësi për lexuesin. E rëndësishmja është se, këtë soj të “patriotit kuqezi” shqipatërët duhet ta kthejnë përgjithmonë në hale mes gjirizit. Përsipër, t’i hudhim edhe një rrum kungulli si shpërblim për vepër jetësore, në vend të gurit të varrit mbi kokë. Një çërrpkë t’i vënë te këmbët. Vorbën te koka, sipas traditës së varrimit të “xhenazes”. Shtëpi më të merituar nuk besoj se meriton halldupi. Vendin e ka në Xhehenem (Ferr). Punë tjetër është ajo, nëse Allahu përveç Xhehnetit dhe Xhehenemit e ka paraparë edhe halenë, një Parajsë tjetër të nevojshme

për “muslimanin” e Allahut.

SHKRIMTARI

Megjithatë, ne shqipatarët kemi edhe një kategori të tjerë të njerzëve për në hale. Parajsë, të cilën na e ka legalizuar Vaso Pashë Shkodrani. Kategorinë e postit të Rrufjanit. Dudumi pash më pash duhet t'i bie këtij “Xhehneti”. Shkaku se, i spiunon krijuesit të “Vojvoda” për një torbë taxhi përqafe. Shkrimet publicistike të krijuesve dhe ato hajmalitë e tij me alfabet arab, ia dërgon “Vojvodës” si dëshmi për shpërblime. Torbën e taxhisë, mos t'ia heqin si “dënim” nga qafa, në grazhd.

DJEMNUSHA

Dudumi, kurrë nuk ka punuar nëpër institucione të Shtetit. Nateditë, në xhami e ka spiunuar xhematin të “Vojvoda” dhe në polici. Pak kohë, këtë zanat e ka ushtruar edhe në Shqipëri. Shqiptarët e diktojnë Dudumin, mu si në atë kohë qorre, kur hidheshin me shumicë e pakicë spiunë nga UDBA jugosllave matanë kufirit. Besimtarët e Zotit e zbulojnë Dudumin dhe e përzënë bythëprapë në Çarshi (Vendlindje). Dudumi me petk fetar, u përpoq profesionin e tij ta ushtrojë edhe në Londër, por edhe nga atje e përzunë me gjithë plaçka. Dudumit, më

nuk i mbeti rrugë tjetër përveçse, përmes protestave qytetare të themlojë edhe ndonjë “shoqatë joqeveritare” me pretendime të një partie politike. Natë për natë e sheh ëndërr veten në pushtet. “Opozitar”, që me çaj rusi do ta “sfidojë Faraonin”?! Në konferencë për shtyp, para të pranishmëve delë edhe si lider i Shoqatës joqeveritare nga Diaspora me katër - pesë anëtarë, përpara laptopit në rol edhe të përkthyesit. Gjuhën maqedonase e “hanë” krunde si kashtën mëzati në stallë. Përpiqet t’i bindë të pranishmit se e di edhe gjuhën angleze. Fjalët e huaja i përtryp si lopa barin e thatë në grazhd. Gjuhën shqipe, në këtë konferencë për shtyp, para kamerave televizive shumë pak e përdorë, ngase nuk ka pasur kohë ta mësojë duke u endur rrugëve të Shteteve Arabe dhe xhami.

SHKRIMTARI

Edhe, plotë “vështirësi” Dudumit i dalin në rrugë, vetëmse jo nga policia e Shtetit “demokratik”, por nga shqiptarët si themelues të partive të reja politike shqiptare me seli në Çajtores. E themeloi me shokë dikur Pykën e shëlgut. Hapi politik, që në start i dështoi si parti politike e Ditës së Nesërme. Dudumi si dele e nënkryeme, iku në Londër për të marrë frymë dhe strehim politik. Vite më vonë, u kthye me një “shoqatë joqevritare” gjysmake, në

Bit - Pazar. Aktivitetin e tij politik e nisi përmes protestave “paqësore” me pankarta, flamuj e petk arab. Ferexhenë e hedhur krahëve, pavetëdije e hoqi gjatë fushatës zgjedhore duke e shitur veten një torbë taxhi tek një “Parti opozitare”. Ferexhenë e zezë e ndërroi duke hedhur flamurin kombëtar kuqezi krahëve. Përgëzime, Dudumit! Edhe, Buçës Katundit (Hojdodoles), që na i pjellë kopilat në mes të ditës dhe pasmesnate na i fluk lyrekë pas porte.

DJEMNUSHA

Koha një ditë do të tregojë, sesa e fuqishme do të jetë kjo “parti politike kombëtare” me themeluesit e saj “shehitë”, nateditë me këmbët dhe trutë në legen. Fatkeqësisht, mbeturina të Perandorisë Osmane me gjak të huaj nëpër damarë në shërbim të asaj policore - sllave me thirrjen fetare në gojë: “Allahu Akber”.

SHKRIMTARI

Skënderbeu, e ka sot edhe më vështirë se në kohën e Perandorisë Osmane, përderisa shpatën në mes të Çarshisë Shkupit e mba në brez për paqe, nuk e nxjerrë si dikur për luftë. Mëkot, Filipi i Maqedonisë te Ura e Gurit e ka ngritur dorën lartë si Xhaxhi Enver, ndaluni, o burra: këtu

është kufiri shqiptaro - shqiptar! Luanët vjellin zjarre uji në këtë vapë të madhe, përballë Olimbisë me fëmijë në gji e prehër. Aleksandri i Maqedonisë, hipur në kalë me dy këmbët e para në qiell e dy të mbrapmet në tokë mes sheshit “Makedonija”, e ka nxjerrë shpatën për luftë. Presidenti i posazgjedhur turk i Turqisë, Erdogan mu si në kohën e Perandorisë Osmane, përsëri i do më shumë “vëllezërit”, sesa shqiptarët si “muslimanë arnautë”. E ka thirrë kryeministrin maqedonas Gruevskin me gjithë familje dhe trupëroje t’i kalojë pushimet në Turqi. Ali Ahmetin dhe Menduh Thaçin i ka lënë në Tetovë t’ia “ruajnë” Maqedoninë “demokratike”.

DJEMNUSHA

Hoxha i Allahut e mallkon në YouTube Adem Demaçin (Mandelën shqiptar) se, kurrë nuk ka shkelur në xhami, as për “Bajram”. Mjerani kujton se, duke shkelur në xhami je mysliman me “Din e Iman”. E, në anën tjetër i regruton të rinjtë shqiptarë për në Siri të bien në luftë si “shehitë”. Trumbeton “xhihad” ta “çlirojnë” Sirinë. Kosova, Dudumi mendon se është Siri. Përgjakë Tokën e shejntë shqiptare të Skënderbeut. Kurbanë të therë për “Bajram” para kamerave televizive edhe në mes të Prishtinës. Qytetin universitar me Bibliotekën Kombëtare

e 99 kësula të bardha në kokë. Mirë, t'i thuash ti këtij “muslimani”, e ti kur ke shkelur në Bibliotekën Kombëtare?! Me siguri do t'i rrudhë krahët. Shkaku se, nuk ka pasur kohë duke iu lutur Zotit në xhami t'i falë të pesë “vaktet” për mëkate, dhe e ka harruar librin e shenjtë shqiptar të Çajupit: **Baba Tomorri**. Vjershën e tij antologjike: *Mëmëdheu*, në Librin e Këndimit.

SHKRIMTARI

Kohën e fundit në emër të Allahut dhe xhematit, përmes protestave qytetare në Shkup, përpiqet të themelojë edhe një Parti Politike Myslimane. Sokak më sokak i bie Çarshisë për të gjetur haxhilerë ta “vrasin” me gurë Shejtanin e Allahut në mes të Shkupit. Edhe, atë: merreni me mend, kur ky vetë është Shejtani më i madh me dy brinja në kokë. Haxhilerët më, nuk do të kenë nevojë të shkojnë deri në Mekë ta vrasin me gurë Shejtanin, kur e kanë këmbëkryq përditë nëpër çajtoret e Bit –Pazarit, në Shkup.

DEJMNUSHA

Policia maqedonase veprimet e tyre i përshëndet me ndonjë “aksion policor” me vonesë disaveçare në Katund, se i ka zënë në gjumë disa hajna dhe trafikantë droge.

Ende nuk i gjen halldupët që të kanë dalë në mes të ditës në rrugë dhe duan me ty t'i qërojnë fizikisht “hesapet”. Ende, nuk e kanë gjetur se, kush ta dogji makinën. Ende “nuk i di” se kush të kërcnohet me komente anonime nën shkrimet publicistike, në mjetet e informacionit?!

SHKRIMTARI

Hi-hii-hii... I di, por përderisa nuk rrezikohet pragu i tyre i Shtëpisë, ato edhe i nxisin, t'i ndërsejnë pas shpine. Pasaporta u japin dhe i nxjerrin në “kurbet” në rolin e Shejtanit të Allahut. E nga andej me komandë i kthejnë në vendlindje, për ta nxirë faqen e shqiptarëve para syve të botës me pankarta e brohoritje në gjuhën arabe, flamuj të Turqisë e Arabisë Saudite.

DJEMNUSHA

Përgëzime Shtetit të Kosovës, që këtyre qafirëve më në fund ua gjeti xhaminë e Allahut. Mekën shqiptare. Shajtanin ku do ta vrasin me gurë. Këmbët dhe trutë, kurrë më të mos i nxjerrin nga legeni. Veprim ligjor si Shtet demokratik të cilin duhet ta bëjë edhe Shqipëria, IRJ e Maqedonisë e Mali i Zi. Qilima persie t'u shtrojë haramëve mbi të cilët do t'i falin pesë vakte në ditë për mëkate para këmbëve të “hoxhallarëve” të burgut.

SHKRIMTARI

Pragun e shtëpisë nga bërlloku, nëse nuk e pastron vetë si zot Shtëpie, kojshia kurrë nuk e rrok në dorë fshisën. Edhe pse, e sheh se të ka mbuluar bërlloku deri në fyt, ferrat të lulëzojnë në oborr. Probleme ka me shtëpinë e tij, që sa herë bie shiu me shtamba, kanalizimi e nxjerrë gjirizin në sipërfaqe. Lumi i Zi vërshon rrugëve duk hyrë nëpër padrume, garazhe e banesa. Askushi, që nga koha komuniste psëdhjetë vjeçare, nuk është marrë me këtë problem qytetar. Përmëtepër, gjatë kësaj kohe i kanë prerë drunjt për të ndërtuar ndërtesa të reja biznesi dhe xhami nëpër parqe, në mes të gjelbërimit. Verë për verë, punën e tyre të “sukseshme” e kanë përgëzuar me “Javë kulturore”. Ndonjë përurim libri, ku delë në syrret DoktorZiu me Policinë letrare. Shënime të ndonjë date historike duke u lëkundur e përkundur deri në mengjes, herë më një anë e herë në tjetrën anë duke u rënë durve shuplakë me “Tingujt e Çarshie”. Monotoninë e prishin pak dasmat fmailjare me djare e lodra dhe flamurin kombëtar, që e zvarrisin rrugëve e mbi makina nëpër Shkup. Allti duke shkrepur gjithë natën e gjatë e harxhuar fishekë me thasë. Kohë qorre kjo, kur fëmijët e tyre nuk kanë në sofër bukë, tekste e lektura shkollore.

DJEMNUSHA

Mëkot, ti e ngre zërin me shkrime publicistike, ato me këto shkrime zgërdhihen nëpër çajtore me gotat e çajit të rusit dhe të ndërsehen pas shpine, sa herë që ua bënë me gisht Policia sekerete e Dexhallit. Forcë dhe dhunë ushtrojnë mbi popullin para syve të policisë maqedonase. Përmëtepër, edhe kur i denoncon në polici, ti je fajtori. Shkaku se, i ke provokuar me shkrime publicistike halldupët. Padashtas, të kujtohet thënia antologjike e popullit: ***Shteti kur do, lepurin e zë edhe me qerre***. Kokës fillon t'i biesh me grushta: kush është Shteti e kush është lepur i që fshihet nën ferrë?!

SHKRIMTARI

Djersët, pasi të shkojnë rrëke në fund të këmbëve, bindesh se ti je lepur, e ato janë Shteti. Strukesh mes librave në bibliotekë dhe vazhdon Luftën me penë. Përderisa, ato në xhami para xhematit dhe në YouTube të shpallin “armik” të Shtetit dhe Zotit...

Varrezat politike

Xha Cuti, ky personazh i historisë shqiptare të cilin nuk e kanë vërejtur deri më sot partitë politike duke u turrur me të katra pas posteve politike, përpak të më shpëtojnë nga pena edhe mua si shkrimtar “problematik”. Jo, o Xha Cuti Madh, të them: pusho i qetë mes varreve! Rehat bë gjumë, nuk ka kush të ngre sot ty përmendore, përveç meje në këtë groteskë ilidilike përkujtimor. Vështirë e ke të shpëtosh nga pena ime me dy tyta. Njerëzit e mëdhenj, vështirë i shpëtojnë kësaj “arme paqësore” historike. E, sidomos një burrë si ti shqiptar, që ke lënë “name” nëpër Kërçovë. Punë tjetër është ajo se, halldupët nuk kanë pasur veshë, nuk kanë pasur sy t’i shohin ato shenja historike. Shkrimtari i ka ndjekur këmba-këmbës, dhe herë pas here i ka hedhur në letër si fenomene të shoqërisë. Përmëtepër, është ulur me ty në një tavolinë, ka pi kafe, ose e ka rrotulluar ballë për ballë “këmbë për tërma në hava” ndonjë groshë pas Çuke. Dihet, nuk ka mundur t’i rrokullisë dy grosha në thesin e grisur, ngase nuk e ka pasur aftësinë mendore e intelektuale të nivelit tënd jetësor. Barkun e ka pasur plot me “drekat dhe darkat” festive të popullit shqiptar. Megjithatë, është ulur

në tavolinë, të shohi sesi ti i hanë përnjëheri dy grosha gjatë një dreke mbretërore. Larg qoftë, të rrokullisësh ndonjë këmbë qëngji, ose viçi. Vërtetë, nuk do të të kishte hije, drekat dhe darkat e këtij soji, janë “salldanete” politikanësh. Specialitet i Rruffjanit...

SHKRIMTARI

Kërçovarët e mi i di, nuk ka nevojë për ta të më flasësh asnjë fjalë, qoftë për të mirë apo për të keq. Vite me radhë kam hëngër sheqer edhe kripë me thasë në një sofër. Pena ime sot e ka shenjë të ti si personazh unikat ende i pazbuluar në Letërsinë shqiptare: Hijen e Pemës në oborr, vendin e punës dhe dy groshave mbi tavolinë. Që, dje Miniminstri shqiptar ua hapi Portën Triumfale krah më krah në Shkup, sot politikanët shqiptar u duartrokisin “mbjelljeve” të përmendoreve nëpër Shkup, kur populli vuan edhe për bukën e gojës. Ujin ia ka falë Natyra. Ose, Zoti Madh. Shtatoret brënda një nate mbinë si këpurdha pas shiut me shikim nga Çairi me armë në dorë: thika, pushkë e bomba. Përballë Skënderbeut me shpatën në brez për paqe dhe Hasan Prishtinës, i çarmatosur me duar në xhepa. Sot për sot, Shkupi më shumë ka përmendore, sesa banorë. Personalitetet shqiptare: Pjetër Bogdani, Josif Bageri dhe Nexhat Agolli presin në radhë, siç kanë pritur

edhe dikur për së gjalli për dy metra varr në Perandorinë Osmane e sistemin e egër komunist. Punemadhe, që në pagesën e tatimeve shtetërore, jemi të barabartë si popull shumicë: pushtetin dhe përmendoret ua kemi lënë popullit pakicë “vëlla” në krizë identiteti, pjellës komuniste që pak gjurmë kulturore e qytetare ka lënë rrugës në histori. Rrezik i madh, kur ta shohësh nga njëra anë për një popull, që historinë përpiqet ta ndryshojë me ngritjen e përmendoreve të së kaluarës: heronj antik, serb, bullgarë e shqiptarë. Komplekset historike, që në Ditën e sotshme përpiqet t’i shërojë përmes përmendoreve me armë në dorë, thirrjeve për luftë “vëllavrasëse”?!

DJEMNUSHA

Pushteti dhe përmendoret janë të përkohshme, i ndërtojnë pushtuesit dhe partitë politike në pushtet, nuk kanë jetë të gjatë. Nesër, vijnë partizanë të tjerë fitimtar në Shkup, dhe gjithë këto përmendore me leje e pa leje ndërtimi t’i hudhin bythekrye në Vardar. Historia njih plot ngjarje të këtilla pushtuese. Prandaj, edhe shqiptarët nuk duhet shumë ta vrasin kokën rreth përmendoreve që u lindin brenda një nate në Shtetin e “përbashkët”, që sot për sot janë vetëm një grep politik i provokimeve hedhur në një lumë pa ujë, në të thatë kundër veprimeve të tyre

historike. Koha, nuk është sot të merremi me përmendore, por me shtrirjen e dorës pajtimit, rimëkëmbjen e Atdheut. E di, dudumët si rrufjanë të shërbimeve të huaja sekrete antishqiptare, përpiqen ta shpallin “Iliridën”, një autonomi shqiptare të “harxhuar” e djegur kahmoti komuniste. Pavetëdiqe, u prinë ngritjeve dhe legalizimit të këtyre përmendoreve në prag të festës me rastin e 8 Shtatorit (1991), Ditës së pavarësisë të IRJ të Maqedonisë në mes të shqiptarëve dhe Ballkanit. Dalldisin popullin shiptar për veprime politike pakrye, Hapin e Motit Madh të sotshëm strategjik ta kthejnë në fillim të rrugës malore. Ose, fusin shqiptarët në qorrsokak historik.

SHKRIMTARI

Populli shqiptar, kur ka pasur civilizim, Mbretëri, Shtet, Universitet, histori dhe përmendore, populli i sotshëm artificial bënte jetë argati, herë si serb, herë si bullgar e herë si turk “ehamdurila”. Shqiptarët janë ato që e pavarësuan dhe e mbajnë gjallë këtë Shtet të “përbashkët”. Haxhi Deputeti qafë për qafe me “Tatkoto” (Babain), në atë kohë qorre “fluturoi” si Azreti Isai nga minarja e xhamisë jo në qiell, po në Amerikë. Miniministri “shqiptar” i Kulturës me shokë. Doktorziu, Rrumaduci, Dudumi e ndonjë tjetër “hero” i “vëllazërim-bashkimit”,

vendin e kanë edhe ato mes atyre përmendoreve. Gabim i madh historik, sot u bëhet “shehidëve” të mejdanit mos t’u ndahet një copë livadh, një kamion beton dhe dy-tri fjalë miradie mbi kokë si “krushq” të Njerkës me dy shamia të kuqe lidhur për brezi. Duartrokitje partizane. Rrugë t’i hapin Ditës Nesërme, që është nisur me qerre dhe nuk vjen me kuaj e armë në dorë, por me penë, libër e dije.

DJEMNUSHA

Kohë, mos humbëni kot me ndërtimin e përmendoreve (varrezave politike), por përveshni mëngët dhe futjuni punës historike (Ardhmërisë)! Përmendoret dhe historia i duhen një populli që nuk i ka sot në jetë, për ta mashtruar veten me përralla arabe të “Njëmijenjënetëve”, vë në gjumë. Populli shqiptar historinë e ka ndërtuar me luftë dhe gjak nëpër shekuj. Edhe, përmendoret historike nëpër sheshe. Ndonjërrën, gjatë ndryshimeve demokratike edhe e ka rrëzuar, tërhequr zvarrë me litar. Rrezikun e zhdukjes, moti e ka tejkaluar si popull liridashës, që në kohën e Turqisë. Shqiptarët janë si fara e hithës, mbinë kudo që ta hedhësh në rrugë, edhe mes shkëmbinjëve. Prandaj, ky popull heroik i nemur nga turku edhe nuk zhduket aq lehtë nga faqja e Dheut, siç ëndërron me vite armiku historik shekullor.

SHKRIMTARI

Shkupit, verë e dimër i sulen kushtet atmosferike me shi, breshër e borë. Përmytja e madhe, ujërat e zeza kur dalin mbi tokë si lumenj rrugëve në mungesë të kanalizimeve. Vërshime, që hyjnë edhe oborreve e shtëpive familjare. Kryeqytetin shqiptar çdo njëqind vjet e sulmon edhe tërmeti katastrofal, e rrafshon me tokë. Faj, askushi nuk na ka ne shqiptarëve, që në vend të shkollave dhe përmendoreve në mes të parqeve (gjelbërimit), ngrisim xhamia me dy e katër minare. Dasmave tona “kulturore” si popull “i lumtur”, u mjafton Bit-Pazari dhe Parku i Çairit, dy - tri ditë t’u bijmë lodrave e cinganave, këndojmë këngë patriotike me çifteli e heqim valle popullore. Gara bëjmë me kojshiun se, kush më shumë do të shkrepë fishekë në ahengun familjar gjatë një nate, aqsa do të na kushtonin lapsat, fletoret dhe librat e fëmijëve tanë gjatë një viti shkollor. Protesta politike me petk fetar të organizojmë për çdo “Xhuma” (premtë) nga oborret e xhamive, që më vonë me flamuj kuqezi kombëtar ta vëndosim vetë kufirin shqiptar te Qendra Tregtare “Mavrovasja”. Hapsirë luftarake t’u lëmë përmendoreve partiake. Edhe pse, shumicën e ndërtaseve dhe përmendoret e sotshme më këmbë e mbi kuaj, nesër nuk do t’i keni në këtë Qytet as për farë mes gjelbërimit.

Përsëri, Nesër do lindë një Shkup i Ri me ndërtesa institucionale e përmendore kokë më kokë me penë e libra në dorë. Armët e luftës do t'i strehojmë në muze, lëmë për kujtim historisë. Pasardhësve të nesërm të këtij kryeqyteti shqiptar, nuk do t'u interesojnë përmendoret me armë në dorë: pushkë, bomba e thika për luftë, por paqëja dhe libri si armë e dijes dhe shkencës.

DJEMNUSHA

Lexuesi shqiptar, e di se plasi t'i zbulojë këto fshehtësi të Xha Cutit Kërçovës.

SHKRIMTARI

Mendja, mos ju rrejë se, edhe unë kam fjetur dhe flej rehat: Pakgjë, i vodha Xha Cutit për së gjalli në këtë dramë groteske profetike për Nesër. Shkaku, se: Jeta është dinamike në shoqërinë politike, problemet familjare e kombëtare. Lufta me “miq” e armiq flakë më flakë mes dy zjarreve. Xha Cuti, shumicën e fshehtësive i mori me vete në varr. Inati më vjen sot, pse nuk i vodha së paku edhe një mençuri më tepër në Librin për Nesër.

DJEMNUSHA

Edhe do të thuash, se: Fatkeqësisht, Xha Cuti jetoi i pasur

dhe vdiq i varfër në mesin tonë si enigmë. Faji, ndoshta pak është edhe i yni si popull shqiptar. Veshin, nuk ua vënim atyre mençurive që ai i hudhte ditinatë rrugëve, nëpër Kërçovë. E kishim shpallur të marrë. E, në realitet, ne kishim qenë ato të marrët me barkun plot e kokën e zbrazët garroçe. Xha Cuti kishte qenë i meçur.

SHKRIMTARI

Pajtohem. Edhe unë e them këtë, se dua t'ua pëmend sot mençuritë e tij me rend. Pak rëndësi ka ajo, që Xha Cuti kur zbriste më këmbë nga Katundi në Kërçovë, i porosiste nga dy grosha në restorant. Dreka të cilat ia paguanin njerëzit humanitar kërçovar, pa bujë e reklama si sot në mjetet e informacionit. Mëngjesin dhe darkën i bënte bashkë gjatë një dite. Javë të tëra, ndodhte pastaj të mos shti gjë në gojë. Punemadhe, kamarieri kur e shihte vetëm në tavolinë përballë dy groshave dhe e pyste: po, këtë groshën tjetër?! Eh, i përgjigjej me buzëqeshje Xha Cuti: është për një mik timin që do të vijë pak më vonë nga rruga. E pasi e hante një tërë groshë, dikur i futeshte edhe tjetrës groshë plot gëzim me këngë: nuk erdhi ai miku im besnik, me siguri i ka dalë ndonjë punë kombëtare udhës për në Qytet.

DJEMNUSHA

Qëllimi i këtij shkrimi është të Hija e Pemës në mes të oborrit përpara Shtëpisë. Vëllazërit kur zgjoheshin nga gjumi në mëngjes, Xha Cuti i thonte vëllait: vëlla, shko futu ti i pari nën Hijen e Pemës që më vonë të mos kemi probleme familjare! Veprim politik, që sot nuk e ke të politikanët shqiptar. Hijes së Pemës të gjithë i turren si kope e tërbuar duke e shqyer me dhëmbë, bërryla e shqelma vëllai - vëllanë, kush i pari të ulet nën hije të Pemës (pushtet argati) mes Oborrit të Shtëpisë.

SHKRIMTARI

Xha Cuti ka thënë edhe një mençuri, që sot vlen shumë për punësimet administrative qeveritare: Miku i tij, kur i gjeti punë si roje në Termoelektranën e Oslomesë (Kërçovë). E, ky si burrë mejdani iu përgjigj: a, nuk është më mirë në atë vend pune ta punësoni një tjetër punëtorë, e rrogën në të dy ta ndajmë përgjysmë?! Xha Cuti e zgjidhi qysh moti edhe problemin e udhëtimit të nxënësve shqiptar me të cilin sot ka probleme Komuna e Kërçovës. Herët i parapa problemet e udhëtimit të këtyre banorëve dhe nxënësve: trakën si të Termoelektrana e Oslomesë. Udhëtarët nuk kanë nevojë të hipin në qerre e autobusë urban, por në një trakë që do të ndërtohej nga Kërçova

drejtë atyre fshatrave të largët malor. Asnjë minutë nuk do të humbënin kohë në pritje, ajo trakë do të qarkullonte non-stop përmes fushës, nateditë drejtë shtëpive të tyre dhe shkollave shqipe. Edhe pse, e kishte edhe një kërkesë specifike për udhëtarët, në vendin e arritjes (stacionit) të ketë edhe një dyshek të butë me pupëla, që kur të zbresin mos vriten si udhëtarë.

DJEMNUSHA

O Imzot, po cila parti politike, cili lider shqiptar u muarr aq shumë me votuesit e tyre pas fushatave zgjedhore, përveç Xha Cutit me dy grosha mbi tavolinë?! Asnjëri. Prandaj, shqiptarët edhe gjatë kohë do të presin që të lind një Xha Cut shqiptar. Parashikues, që t'i shpëtojë shqiptarët nga kalorësit e arratisur të partive politike...

Porosia historike

SHKRIMTARI

Imzot, vërtetë është humbje kohe të merresh sot me

dudumët. Edhe pse, Dudumi nateditë të provokon në YouTube! Skizofreni me një kësulë shajkaçë në kokë dhe tri të tjera nën sjetulla në protestat qytetare me flamuj të huaj në ballë përmes Bit - Pazarit deri te “kufiri Mavrovasja” në Shkup, gjoja për “ndryshime politike”. Edhe, ti je i detyruar t’i tregosh halldupit, se: Teatrin Shqiptar e ka ndërtuar me shokë edhe Babai, jo për propogandë fetare, por për kulturën shqiptare. Shtetin Shqiptar. Në do të dish pak më tepër si halldup me një kësulë leckë në kokë e tri të tjera nën sjetulla: Babai ka qenë edhe ballistë. Bashkëmendimtar i Mithat Frashërit me shokë. Familjes patriotike të bejlerëve. Punë tjetër është ajo se, gjatë sistemit komunist, unë jam përndjekur si djalë ballisti, e sot ndiqem si djalë komunisti. Babai, ka pasur pasuri: ara dhe male, dhe i ka paguar tatime këtij Shteti “demokratik”. Babai yt, dhe koka jote fanatike me këmbët dhe trutë në legen, i ka dhënë para të vjedhura me thasë nga populli serbit, vetëm për një vizë për t’u shpërngulur me gjithë familje në Turqi. Përmëkeq, me shokë pas luftës “nacional - çlirimtare” (1945) edhe është nënshkruar në emër të popullit shqiptar, se: Populli shqiptar nuk do që t’i bashkohet Shqipërisë, por dëshiron që të mbetet brez pas brezi nën Jugosllavi. Fatkeqësia, ti pas gjithë atyre parave për të ikur nga Atdheu, pas prishjes

së marrëveshjes historike mes Turqisë dhe Serbisë (1938 dhe 1953), ke mbetur në Shkup si turk “ehamdurila”. Hoxhë me “Din e Iman”, t’i ngatërroresh popullit shqiptar me vite nëpër këmbë edhe në Ditën e Sotshme Historike.

DJEMNUSHA

Konventa jugosllavo - turke e vitit 1938 dhe marrëveshja Jugosllavi - Turqi - Greqi e 28 shkurtit 1953 e njohur si ”Pakti Ballkanik” i nënshkruar në Ankara, në bazë të hulumtimit sistematik të dy shërbimeve konzullare (sektorit të pasaportave) jugosllave dhe turke, dëshmon se në periudhën 1951 - 1968 nga Jugosllavia në Turqi janë shpërngulur 414.500 shqiptarë... Ndërsa, gjatë periudhës në fjalë (bazuar në statistikat sekrete jugosllave), në Kosovë ishin sjellur në heshtje 63.000 kolonistë sllavë, prej të cilëve, pas rënjes së Rankoviçit (1966) duke mos duruar njëfarë "barazie të vëllazërim - bashkimit" me shqiptarët, shumica prej tyre udbashë e kriminelë marrin ikën për në Serbi. Ndërkaq sipas statistikave të publikuara më vonë delë në sipërfaqe se, në periudhën 1952 - 1965 për në Turqi janë shpërngulur: 452.371 shqiptarë. Vite, kur me dhunë detyrohen të shpërngulen edhe mijëra shqiptarë nga trojet e tyre etnike, kryesisht nga Mali i Zi (Hoti, Gruda, Plava, Gucia, Vuthaj, Ulqini, Tivari,

Triepshi, Shpuza, Kraja etj.)

IM ATË

(Papritmas, hynë në skenë me struken krahëve. Mauzerrin në dorë. Nagantin në brez). Bir, përsëri erdha nga varret me dëshmi historike. Zërat kryengritës të asaj kohe të egër, nuk më lënë rehat as në varr. Në dimrin e vitit 1955/56 u organizua aksioni për mbledhjen e armëve dhe gjatë këtij procesi të dhunshëm politik u keqtrajtuat me metodat më mizore më se 30.000 shqiptarë “nacionalistë”. Në këtë ekspeditë policore, nga rrahjet dhe torturat politike u vranë 103 shqiptarë, ndërsa u gjymtuan për jetë rreth 10.000 të tjerë...

SHKRIMTARI

Hulumtimet shkencore për zbardhjen e një ngjarje historike siç është, marrëveshja “Xhentëllmene” turko - jugosllave e vitit 1953, ndërmjet shokut Tito dhe Kypreliut, sado që janë jo të mjaftueshme, prapë na japin një pasqyrë shumë të mirë për ta kuptuar këtë marrëveshje antishqiptare. Vlen të përmenden veprat e historianëve të kombit shqiptarë siç janë: Fehmi Pushkolli në vepren “*Fronti Popullor - Lidhja Socialiste e Kosovës*”, Jusuf Osmani në vepren “*Vendbanimet e Kosovës - Gjilani*”,

Hakif Bajrami “Politika e shfarosjes së shqiptarëve dhe kolonizimi serb i Kosovës 1844 - 1995”, Sabile Basha “Dëbimet e shqiptarëve dhe kolonizimi i Kosovës 1877 - 1995” dhe në shumë hulumtime të punimeve shkencore të cilat e kanë për objekt të studimit këtë temë shumë të ndishme për popullin shqiptar. Të gjitha këto vepra dhe shumë dokumente tjera të cilat do t’i përmendim në këtë shkrim janë të lidhura me marrëveshjen e Splitit ndërmjet Titos dhe Kyrpriliut. Në këtë marrëveshje gojore, edhe pse askush nuk diti se çka përmbante, pasojat e sajë u panë menjëherë, pas fillimit të zbatimit policor. Në vitin 1953, filloi dëbimi masiv i shqiptarëve për në Turqi, gjë e cila e zbardhi këtë marrëveshje. Represioni serb u përcollë nga instrumentet shtetërore policore dhe në mënyrë të organizuar nga vetë shteti serbo - jugosllav. Paraprakisht ishte një marrëveshje në mes Jugosllavisë dhe Turqisë e njohur si “Konventa jugosllavo - turke e vitit 1938”, e cila parashikonte dëbimin e shqiptarëve për në Anadoll. Çështja e shpërnguljes së shqiptarëve pothuaj se u heshtë, ndërsa u shkrua dhe u propagandua nga qarqet serbe, gjoja për shpërngulje serbo - malazeze, që në të vërtetë nuk ishte asgjë tjetër “historike”, veçse migrime të vogla, të vullnetshme të popullsisë me probleme sociale e politike.

IM ATË

Dudumi thirret në “Din e Iman”. Nuk ka problem, le të vazhdojë të thirret në “Din e Iman” deri në varr, por mua nuk do të më ketë kurrë në xhami. Me siguri atje, e presin 70 gra në Xhehnet si “shehit” në Shtetet Arabe. E, unë e di se ti biri im, i ke mjaftë Tri në Shqipëri: Njëra të të pri para e Dy të tjerat të të mbajnë për krahu për në Baba Tomorr. Vendin e Perëndive. Ditën, që do ta shpallim Xhaminë Shqiptare (?!), dhe do ta valojmë flamurin kombëtar kuqezi anembanë Atdheut me shqiponjën dykrenare në minare, ndoshta do t’i lutemi Zotit para këmbëve të tij në xhami. Hë për hë, ne nuk jemi vëllezër e motra me Dudumin, por jemi armiq shekullor edhe përtej varrit, në Xhehenem (Ferr).

SHKRIMTARI

Duartrokitje, Qeverisë së Republikës Kosovës: Mish i egër jeni në shoqërinë shqiptare. Kancer i rrezikshëm, që përditë tinëz lëshoni rrënjë në Shtetin Shqiptar. Veprim historik të cilin duhet t’i marrë masat për pastrimin e Shpirtit dhe Trurit, edhe Shteti Shqiptar. Nuk pres nga IRJ e Maqedonisë. Momentalisht, këtij Shteti Njerkë edhe i duhen këto halldupë për ta mabjtur veten gjallë edhe ndonjë ditë në mes të Ballkanit.

IM ATË

Kanceri është i rrezikshëm për një shoqëri qytetare përparimtare, shtet demokratik. Shqiptarët kanë fuqi dhe energji për ta hequr këtë sëmundje të rrezikshme nga shpirti dhe trupi. Vetëm u duhet guximi dhe fuqia Rilindase për të mbetur gjallë në jetë mes Ballkanit. Sëmundja, moti i ka lëshuar rrënjët, por i duhet terapia e mjekimit. Papa Gjon Pali i II, posa zbriti në Shqipëri e dha Porosinë Historike: E puthi Tokën Shqiptare. Porosia Naimiane, të cilën moti e kanë dhënë Rilindasit Shqiptar. Punë tjetër është ajo se, halldupët nuk kanë sy e veshë, nuk janë rritur me vargjet e Rilindasëve Shqiptar. Vallë, shqiptarët, a kanë mjekë specialistë për ta shëruar këtë sëmundje të shekullit?! Mendja ma thotë se, po një Ditë Historike. Vetëm, ju duhet guximi dhe burrat e mejdanit si në Kohën e Naimit dhe Çajupit për të hipur në Baba Tomorr. Vendin e Perëndive. Tyrben ku pihet vera e lindë poezia. Dhe, bëhet dashuri.

SHKRIMTARI

Sëmundjet Natyrore dhe politike janë të shërueshme, nëse bënë luftë për jetë. Armën (penën) e nxjerrë nga brezi. Përndryshe, të pret varri...

Nusen me gjithë franga ari e mori “Vëllai” i Madh

Shqiptarët, ende vazhdojnë të shpallin “Ilirida” nëpër katunde, qytete e Facebook. Vite më parë e shpallën edhe me referendum në Gostivar. “Guxim”, pas një kohe morën ta shpallin edhe në Tetovë. Armët i nxorrën nga brezi kësaj radhe, e shpallën për së treti herë te “Kali” sipas dudumëve. Qytetin e qyqeve, ku Xhaxhi Kuqezi gjatë një fushate parazgjedhore hipur mbi një karrocë hamalli me megafon e shpalli “Shqiprinë Etnike”.

SHKRIMTARI

Përçudi, shqiptarët ende merren me lugët dhe enët. Shtëpinë ia kanë lënë “Vëllait të Madh”. Punemadhe, që e djegin edhe letrën e fundit në këtë lojë politike (“pishpirik”). “Xhandarët” i nxjerrin jashtë loje si bixhozxhi në Kazino. Fatin e zgjidhjes së Çështjes shqiptare e kanë vënë mbi tavolinë. Nguten, kush i pari të shpallë nga një shtet shqiptar në katund. Sot për sot, nesër

ku ta dish do të nisin të shpallin përditë “republika shqiptare” edhe nëpër lagje.

DJEMNUSHA

Merreni me mend, sikur Nevzat Halili me shokë të shpallte Shqipëri Etnike, para këmbëve të Skënderbeut?! Sheshi nuk do t’i nxente shqiptarët. E gjithë IRJ e Maqedonisë do të ngrihej më këmbë. “Vëllazërit”, gurë e dru do të hidhnin mbi shqiptarët se, nuk janë për “vëllazërim – bashkim” (bashkëjetesë). Policinë e Shtetit të “përbashkët” do ta nxirrnin në rrugë me shkopinjë gome, armë të lehta e autobllinda.

SHKRIMTARI

Ilirida në Sheshin “Skënderbeu” u shpallë “republikë” pa asnjë polic me njëzetë - tridhjetë veta. Çfarë republike është kjo Xhadi, ku nuk shkrepet së paku një fishek në ajër, nuk derdhet një pikë gjaku në fushën e mejdanit?! Ngjarje e këtillë historike, nuk ka ndodhur as në kohën e Turqisë, kur nga ballkoni në Vlorë e shpalli Pavarësinë e Shqipërisë Ismail Qemali. Ilirida, sot shpallet para këmbëve të Kalit të Skënderbeut pa luftë para kamerave televizive. Tekefundit, Kryetari i Iliridës të kishte hipur në një karrige. Burrit të botës së paku t’i

kishin dhënë një megafon në dorë ta dëgjonte edhe Dudumi, në xhami. “Namazin” ta braktiste përgjysmë, thirrjes të Kryetarit të Iliridës t’i bashkoheshte me “xhematë për Vatan, Din e Iman”. Nuk kërkojmë “salltanate” me lodra si e gjithë bota, që “Republika e Iliridës” të shpallet nëpër institucionet e Shtetit të “përbashkët” (Kuvend). Ose, siç thoshte Xha Cuti, kur e pyesnim ne hutaçët: pse nuk martohet, nuk e merr një grua në shtëpi?! Përgjigjen na e kthente plumb: shkaku se, kur u martua vëllai im me dasëm, edhe unë dhashë pak pare, kam hise. Njëjtë si me Pavarësinë e Shtetit të “përbashkët” Maqedoninë, në Amerikë. Shqiptarët, vërtetë dhanë para me thasë, por mbetën pa grua. “Vëllai” i Madh e mori Nusen me gjithë franga ari dhe e futi në dhomë, Vëllain e vogël e la pas dere me gishta në gojë.

DJEMNUSHA

Gjysëm ore më vonë, pasi organizatorët e shpallën “Republikën e Iliridës” dhe u fotografuan krah për krah para kamerave televizive, dolën dy policë nga qendra tregtare “Mavrovasja” dhe kaluan aty pari mos kanë hudhur “patriotët kuqezi” ndonjë pankartë ose letër të farave e kikirikave. Asnjë gjurmë nuk gjetën nga “Republika e Iliridës” para këmbëve të Kalit të

Skënderbeut mes parkingut të makinave.

SHKRIMTARI

Shqiptarët, vërtetë janë të “dhunshëm” në protestat qytetare, ama në shpalljen e “republikave” janë paqësor, mos them pula. Nuk ua prishin qetësinë dhe rehatinë “vëllezërve” të Njerkës. “Vëllazërim - bashkimin” e kalitur tradicional, që nga koha e “artë” komuniste. Rugës për në shtëpi, nuk shkulën asnjë dru, nuk shkelën asnjë lule, nuk kapërdisën asnjë kontenier bërlloku, nuk thyen asnjë xham. Gurë nuk hudhën as tek selia e BDI –së, në Serovë e as te Komuna e Çairit.

DJEMNUSHA

Porosia e “vëllezërve”: O shqiptarë, dilni sa herë të doni dhe shpallni republika nëpër katunde e Facebook! Kufirin e dini, deri te “Mavrovasja”. Asnjë ferrë nuk do t’ju hyjë në këmbë. Mund të dënoheni për thyerjen e xhamave të Gjygjit me katër vjet burg dhe me mjete materiale, por jo edhe për shpalljen e “Republikës së Iliridës” para këmbëve të Kalit të Skënderbeut.

SHKRIMTARI

Punë tjetër është ajo se, nëse e shpallni Shqipëri

Etnike, ku do të përfundoni si “patriotë kuqezi”. Dihet, në burgun e Idrizovës. Ndoshta atje, do të mësoni edhe ndonjë zanat, merrni një diplomë universitare. Nuk do të endeni rrugëve si të papunë me protesta politike - fetare “paqësore”, brohoritje: “Allahu Akber” e flamuj të huaj turko-arab. Kutadish, ndoshta dilni edhe si kuadër i ri i partive politike me përvojë pune disavjeçare. Rrufjanë me përgaditje të lartë akademike - policore. Ose, deputetë të popullit. Boksierë të kategorisë së rëndë, që kur të dilni në ring (Kuvend), nokautoni vëllain për një post në Qeveri, një torbë taxhi përqafe.

DJEMNUSHA

Dhe, do të mirreni gjithë jetën me “grykime penale” se, gjoja e keni rrezikuar Shtetin e “përbashkët”. Në Kuvend, jeni mbytur fytyrë si qentë, përderisa “vëllezërit” u bijnë duarve dhe bëjnë Shtet, ju u mjafton një asht i hedhur në Qeveri. Herë pas here, u nxjerrin në rrugë me proçese të montuar e provokime policore. Nuk i djegin duart, kur i kanë mashat shqiptare në mesin tuaj familjar e parti politike. Kohën e fundit, “vëllezërit” e kanë ndërruar edhe metodën dhe stilin e provokimeve politike. Përmendore u ngrejnë në Shkup pa emra e mbiemra. E, këndeje në anën tjetër ua ndërsejnë këlyshët e tyre me

zgjebe duke i shpallur si përmendore shqiptare. Rasti i fundit me përmendoren e Nexhat Agollit, aqsa është ironik, është edhe tragjik për një popull historik. Grep të cilin e gëlltitën pa përtrypë shqiptarët si peshku krimbin në hurdhë. Përmëtepër, edhe bëtë “selfie” me “heroin kombëtar” Sharllo Shatarov. Prapë një punë, kur emrin e tij nuk ia përplasët në ballë ndonjë shkolle shqipe, ose rruge në Bit – Pazar. Për së dyti herë e vratë Nexhat Agollin, në Shkup. Duartrokitët legalizimin e përmendores të “vëllezërve”. Edhe njëherë dëshmuam para syve të botës se sa e njohim historinë shqiptare, dëshmorët dhe heronjt kombëtar. Nuk është çudi, kështu siç e kanë nisur “vëllezërit”, që një ditë të na e hipin në kalë edhe Goce Dellçevin, t’i vënë një përkrenare në kokë me dy brinja dhe t’ia japin shpatën namëmadhe në dorë. Turr ne shqiptarët me të katra të bëjmë “selfie”, festojmë mirëseardhjen e “Skënderbeut” në Shkup për së dyti herë me mustaqet e Goce Dellçevit.

SHKRIMTARI

Interesant, seç ma kujtoni edhe një histori të dhimbshme të vendasëve të mi gjatë Luftës së Dytë Botërore. Punëtorët që thyenin gurë me dinamit në Bigor – Dolencë të Kërçovës. Shpërthimet e njëpasnjëshme mes

maleve, që i dëgjuan katundarët e mi për sherr si gjyle të topave. Xha Deharin, që e përhapì nëpër Katund se, vjenë Shqipëria! Trimat rrëmbyen armët dhe e shkatrruan Komunën e atëhershme në Oslome, ia vunë flakën. Papritmas, hordhitë barbare të armatosura deri më dhëmbë, iu sulën fshatit si hakmarrje, i zgjodhën rreth njëzetë burra të pafajshëm dhe i masakruan në mesin e dëllnjave. Vendi edhe sot e kësaj dite, thirret “Te të vramët”. Xha Deharin, ne fëmijët kur e takonim në rrugë i thirrnim pas shpine: Xha Dehar, “Luftë du”! E, ai i zemruar si patriot me atë ngjarje shtazarake të xhelatëve, na përgjigjej: Pritni aty, he nënën e nënës t’ua tregoj qejfin e luftës, unë plaku! Hë, plasni: “Luftë du”! Shkopin e ngrente në dorë duke bërtitur rugës si i çmendur, na trembëte të ikim mos na zë dhe na ndiqte deri te porta, ku ne nga frika strukeshim si lepuj në lëmë, pas gardhit.

DJEMNUSHA

Ditën e nesërme e shihnim Xha Deharin duarlidhur në mesin e dy xhandarëve drejtë stacionit të policisë, në Kërçovë. Kokat i nxirrnim pas portave dhe i jepnim guxim: Xha Dehar, “luftë du”! Plaku, kësaj radhe nuk na ndoqi me shkop, por me buzëqeshje, atë thirrjen e tij kryengritëse: “Luftë du”! Hë, plasni hutaçë! E dinte, se

pasi ta fusnin në podrum dhe t'i jepnin një dru të mirë plakut, përsëri do ta lëshonin në shtëpi.

Shpallja e “republikave” nëpër katunde, sot sa u gjason atyre ngjarjeve historike?! Metodave dhe provokimeve policore të asaj kohe qorre: Afera e armëve, Ngjarjet e Bit - Pazarit, Heqja e flamurit, në Gostivar Rastin “Monstra”, “Lagjen e Trimave, në Kumanovë... Dje me dy sy në ballë, e sot me një sy na ndjek Qoftëlargu, siç e ndiqte dikur Ismail Qemalin historia.

SHKRIMTARI

Dhe, përderisa shqiptarët shpallin “Ilirida” edhe nëpër katunde, “Vëllai” i Madh e mori Nusen me gjithë franga ari përqafe në shtëpi. Vëllain e vogël e la pa hise (pasuri të tundshme) pas dere me gishta në gojë...

Shpalosja e Flamurit Historik rrëzë Çukës nga “nipi” Xha Derallës

SHKRIMTARI

Përderisa, Partitë Politike Shqiptare në pushtet luajnë rolin

e Arushës me dajre, populli shqiptar ende gjatë kohë do të përpëlitet në pelena. Punemadhe: kopilat e tyre do të themelojnë Parti të reja politike “demokratike”. Vaji, që në djep do t’i shkojë për qielli. Nënës do t’i shteret gjiri. Tambël nuk do të ketë t’ua ndali lotët rrëke nëpër faqe. Përditë, Njerka pas zgjedhjeve lokale e parlamentare do të shpalli “fitore e Republika të Iliridës”, para këmbëve të Skënderbeut me shpatën në brez. Vit për vit do të organizojë manifestime kulturore sipas “arshinit” të partive politike në pushtet. Emërojmë anëtarë të komisioneve nëpër ministri, partizanët e tyre gjysmanalfabetë. Nëpërkëmbim manifestimet kulturore tradicionale ndërkombëtare, që kanë lënë gjurmë në kulturën shqiptare. Arsimin shqiptar, që të parët tanë nëpër shekuj kanë hedhur farë ugareve me hebet në krah.

DJEMNUSHA

Rugaçët “kuqezi”, i hurit dhe litarit do të merret edhe me kulturë dhe arsim shqiptar. Përbaltin arsimin dhe kulturën shqiptare deri në palcë. Ditenatë do të enden rrugëve të Bit - Pazarit, dalldisen pas Arushës me dajre. Hojdodolja e heq me litar për dore dhe i bie dajres. Arusha heq valle duke i përdredhur vithet para Kalit të Skënderbeut. Kryengritësi përgjumshëm me gjithë

“vorba”, gati i ka hyrë në bark. Krah për krah si “dëshmorë” lufte fotografohen para kamerave televizive.

SHKRIMTARI

Përçudi, kohën e fundit as fëmijët më nuk i turren përmbra plot pordhë e piskamë. Duartrokisin për “vallen kombëtare” nëpër Bit - Pazar. Mëkot, Hojdodolja i bie dajres. Përpiqet publikun ta mashtrojë me muzika. Përdridhet e hidhet me shami me vallen e mirënjohur popullore të “vëllazërim - bashkimit”. Sokaqeve t’i mashtrojë me bozë e qofte te “PÇELA” (BLETA) e bozë te “Libraria e Çarshisë”. Asnjë fëmij kureshtar nuk i turret nëpër Çershi duke i mbajtur brekët me dorë. Duartrokitë në rrugë Arushës me dajre. Vallen e këtij soji e njohin moti kohë. Arusha me dajre i la pa brekë. Tekste shkollore. Lektyra shkollore. Revista për fëmijë.

DJEMNUSHA

Problemi: Arusha me dajre nuk sjellë risi në vallet popullore shqiptare. Përmëtepër, vazhdon t’i heq vallet popullore të “vëllazërim - bashkimit”, porositë pioniere të “harxhuara” të shokut Tito. Veprat “artistike” e pedagogjike të trusakatëve. Poashtu, të njëjtët vallëtarë me tirqit nëpër këmbë, që mezi i lëvizin këmbët e bythët në

politikë. Shumica edhe nuk kanë “haber” nga vallja popullore shqiptare. Hojdodolja i bie dajres, e ajo hidhet e përdridhet si “hojdodole” nëpër Bit - Pazar. Përfundimi: Hojdodolja e mbush torbën me miell, e fëmijët mbesin me gishta në gojë te pragu i derës. Edhe këtë vit shkollor ta nisim pa çati mbi kokë: derë, dritare pa xhama e dru zjarri në Dimërin e Madh.

SHKRIMTARI

Punemadhe. Rilindasët tanë moti janë ulur këmbëkryq te pragu i derës Shtëpisë. Ali Asllani për çdo vit në Manifestimin Kulturor Tradicional Ndërkombëtar, Ditët e Humorit dhe Satirës: XHA DERALLA me poezinë satirike: **Hani, pini dhe rrëmbeni:**

*Që nga Korça gjer te Shkodra mbretëron një errësirë,
nëpër fusha, nëpër kodra, vërshëllen një egërsirë!
Pra, o burra, hani, pini, hani, pini or' e ças,
Për çakallin, nat' e errët, është ras' e deli ras'!*

*Hani, pini dhe rrëmbeni, mbushni xhepe, mbushni arka,
të pabrek' ju gjeti dreka, milionier' ju gjeti darka!
Hani, pini e rrëmbeni, mbushni arka, mbushni xhepe,
gjersa populli bujar t'ju përgjigjet: peqe, lepe!*

.....
*Po një dit' që nis e vrëret do mbaroj' me bubullimë,
ky i sotmi zër' i errët, benet vetëtimë
dhe i bije rrufeja pasuris' dhe, kësi lloj,
nuk ju mbetet gjë në dorë, vetëm një kafshit' për goj'!*

*A e dini që fitimi brënda katër vjet mizor'
nuk është' yti, nuk është' imi, ështëë i kombit arbror,
është' i syrit në lot mekuar, është' i vëndit djegur, pjekur,
Ju do thoni si të doni... po e drejta dermon hekur!*

DJEMNUSHA

Dhe, me këto vargje satirike të poetit Ali Asllani, populli shqiptar një ditë do ta përzë nga Bit - Pazari Arushën me dajre. Krah për krah me poetin Pano Taçi me poezinë nën Rrap: ***Na bashkoi Rrapi***. Lufta vazhdon me penë. Poetët, që ju mendoni se i keni marrë nëpër këmbë, një ditë do t'ju varrosin të gjallë me vargje në histori. Njeri rruge nuk do të gjëndet të ju shpie as në varr, përveç Hoxhës Allahut i dehur me çaj rusi e tespihe kuqezi në dorë nëpër Bit - Pazar. Nateditë duke bërëtitur për “ndryshime” politike si Hoxha i Allahut me kokën në xhami e palarenë në polici.

SHKRIMTARI

Lufta vazhdon me penë e poezi në Shkup e Kërçovë. Poetët anë e mbanë Atdheut dhe bota përparimtare i kanë nxjerrë vargjet nga brezi. Tymeftakë e shkrepin penën me dy tyta. Ora simbolike letrare me poezinë e “egër” tradicionale të Manifestimit Kulturor Tradicional Ndërkomtar: TAKIME NËN RRAP e shkrep vargun. Him Koça me poezinë e Pano Taçit *Na Bashkoi Rrapi*. Xhelal Tosku me dy “sejmenë” përmbraja: Sami Velçanin e Pëllumb Mane të armatosur deri në dhëmbë me poezi. Gani Xhafolli e Hida Halimi nga Prishtina. Plumba, që “xhihadistët” nuk duan të vriten nga dora e një gruaje, vdesin si jo “shehit”.

DJEMNUSHA

Armë shkrepin edhe: Rushit Ramabaja krah për krah me Avni Deharin e Nebi Bunjakun. Dashnor Selimi me Michel Dërvishi nga Selaniku. Fatmir Minguli, Jokida Mati, Nikolla Spathari e Vladimir Muça nga Durrësi. Vahit Nasufi me çetën e tij nga Drinia: Besnik Lena e Xheladin Muça. Behare Rexhepi e Reshat Sahitaj nga Prishtina. Fadil Curri me dy kaçakë të penës nga Shkupi: Sami Sherifi e Rexhep Bajrami. Remzi Salihu, Rami Kamberi e Bujar Pllishtani nga Tetova. Delvina Kërluku e

Nuri Koleci nga Dibra. Dhimitër Orgocka me Edmond Xhaxhollin e Skënder Demollin nga Korça. Mariana Shkurti me Festim Tomorin e Ilir Shytën nga Poradeci. Istref Haxhillari e Bujar Balliu nga Lini, në breg të Liqenit. Nehas Sopaj, Sermet Sulejmani e Arben Ibrahimit u vjen në ndihmë nga Kumanova. Xhelal Ademi nga Zajazi, krah për krah me Him Koçën, Adem Xheladinin, Xhevdet Ukallin, Ahmet Morën, Begzat Rrahmanin e Xhemile Adilin me gra e burra u bënë konak. Vesel Xhaferri - Çeliku me kësulën e bardhë të Bajram Currit erdhi vetë i dyti nga Zvicra. Dhe, Gani Xhafolli pa 33 dashnoret nga Prishtina..

SHKRIMTARI

Rrethimi poetik, u bë në Kërçovë (Kalanë e dytë të Skënderbeut). Vendlindjen e kaçakëve të Zajazit. Mauzerri i dikurshëm, kur sot është zëvendësuar me penë. E shkrep vargun në Lepurushkë, e ajo le të dali Arushë. Alarmin e jep kantautori Ferid Abdiu: *Të pret Poeti*. Dervish Dervishi me të Birin me këngën e mirënjohur të këngëtarit kërçovar Rexhep Zajazi: *Në bahçe na ka ra bryma*. Armët i nxjerrin nga brezi poetët duke e pritur agimin me poezi, këngë e valle në mes të Kërçovës.

DJEMNUSHA

Ditën e Nesërme, poetët dhe dashamirët e artit nisen për te Muzeu i Luftës Dytë Botërore, rrëzë Kalasë të Kërçovës. Patjetër, duhet të ballafaqohen edhe me një histori, rrëzë Kalasë. Pusi u ka vënë me ekspozitën figurative *Ballkanika*, mësuesi dhe piktori kërçovar Ramadan Ramadani - Ballazhi. Sofrën e ka shtruar si shqiptarët: me bukë, kripë e zemër. Padashtas, ma kujton një vetaran tjetër të arsimit shqiptar, mikun e tij Hajrullah Ukallin, që një pjesë të jetës e kaloi edhe në Amerikë. Kohën, kur fëmijë të tij në Kërçovë i kërkojnë para që të hyjnë në shtëpinë e re si shkiet. E ai, u përgjigjet nga Amerika: unë nuk kam para, por ju hyni si shqiptarët!

SHKRIMTARI

Rruga poetike vazhdon për në fshatin Cërvicë, vendlindjen e Xha Derallës. Katundin, ku njëqind vjet është ruajtur i fshehur në arkë flamuri shqiptar plot plumba në gjoks me të cilin mësuesi i fshatit Lajq Prençi nga Shqipëria, krah për krah me nxënësit e tij, në Ditën e flamurit (28 Nëntor, 1942), u nisën me lodra, cingana e valle duke kaluar nëpër fshatin Strellcë e vazhduar nëpër Shutovë për të festuar Ditën e flamurit në fshatin Premkë, rrëzë Çelëvjollcës. Mësuesi atë ditë eci me guxim heroik

drejtë zyrës së togerit të policisë italiane dhe me duart lakuriq sulmoi togerin duke u munduar t'ia rrëmbejë revolen nga brezi. Dyluftim heroik, ku si vetëtimë nga qielli, mësuesit trim i vjen në ndihmë një fshatar nga fshati Shutovë me thikë në dorë duke e lënë togerin të vdekur përtoke. Mësuesi me “nagantin” e togerit në dorë, sa herë qëllonte nga një karabinierë e rrokulliste të vdekur në tokë. Ditë historike, kur mësues e nxënës me ndihmën e fshatarëve e shkatërruan stacionin e karabinierëve, në fshatin Premkë dhe me flamurin kuqezi shqiptar në gji me gjithë nxënës u kthyen krenarë në fshatin Cërvicë.

DJEMNUSHA

Pronari i lokalit, Feto Dauti për mikpritje e nxorri nga arka flamurin kuqezi shqiptar dhe e shpalosi për herë të dytë para poetëve. Plaku i katundit, Skender Xhaferri, por jo ai plaku i Katundit që në kohën e Xha Derallës i shëtiti gjithë natën nëpër Katund xhandarët e serbit, e duke zbardhur agimi mbi Çelvjollcë më në fund i dërgoi te porta, rrëfen për historinë e flamurit që është ruajtë me frikë në arkë gati një shekull.

SHKRIMTARI

Sofrën poetike në fshatin Cërvicë me anekdota,

barcoleta e poezi e përcjellë matanë malit, “nipi” i xha Derallës, Skënder Demolli nga Korça. Xhelal Tosku, dihet me dy “sejmenë” përmbropa. Nikolla Spathari me barcoleta. Avni Dehari me një “vëlla” tjetër të Xha Derallës nga Kumanova. Rushit Ramabaja nga Kosova.

DJEMNUSHA

Poetët deri te porta i përcjellë pronari i lokalit, Feto Duti krah për krah me Kryetarin e Bashkësisë Lokale të fshatit Cërvicë, Skënder Xhaferri - Çeliku me një porosi: Burra, bini rrugës të Xha Derallës nga i shëtiti gjithë natën xhandarët e Serbisë për të dalë nga fshati në Kërçovë. Karavanit poetik, i pri Him Koça dhe na shpie te simboli i Pavarsisë Shqipërisë, në fshatin Garanë. Poetët pasi u fotografuan, u nisën për në Kërçovë, restorantin hotel “Kërçova”, ku më u ishte “ftohur” moti dreka.

SHKRIMTARI

Natën e Madhe, poetët dhe dashamirët e fjalës shkruar anembanë Atdheut i përshëndeti duke u dëshiruar mirësesrdhje edhe Kryetari i Komunës Kërçovës, z. Fatmir Dehari, ku mes të tjerave edhe tha: miq të nderuar poetë, përfundoi koha e kryengritjeve me pushkë. Luftën duhet ta vazhdojmë me penë! Shqiptarët sot duhet t’i rreken arsimit

dhe kulturës! Themeleve të një shoqërie. Shteti. Dhimitër Orgocka, regjisor i mirënjohur shqiptar lexoi poezi të “egra” nga Kalosh Çeliku dhe Xhelal Ademi. Edmond Xhaxholli me kitarë një “mishmash” me poezi e serenada korçare. Dikur, u bë edhe përrurimi i librave: *Zjarr e flakë* (poezi) i Shaqir Sadikut, *Pretenca* (roman) i Istref Haxhillarit, *Çapini* (dramë) e Nehas Sopaj, *Lirika me Hënë* (poezi) i Vahit Nasufit dhe *Venela 2* (dramë, për heroinën Sulltanë Qafa) e Vesel Xhaferrit. Për librat në fjalë shprehën vlerësime artistike: Fatmir Minguli, Sermet Sulejmani, Ilir Shyta e Rami Kamberi.

DJEMNUSHA

Pasmesnate, nën përcjelljen e tingujve të kitarës, juria profesionale e përbërë nga Fatmir Minguli (kryetar), Fadil Curri dhe Kalosh Çeliku (anëtar) i ndau edhe çmimet letrare: Çmimi letrar “RRAPI” për vepër jetësore i takoi shkrimtarit nga Kosova Reshat Sahitaj, “*E përcolla Natën*” për vepër erotike botuar gjatë dy takimeve poetike, Dashnor Selimit, dhe “*Ulu mal të dalë Hëna*” për poezi, Sami Sherifit nga Shkupi. Juria ndau edhe dy çmime speciale letrare: “*Mikja e Rrapit*” i takoi poetes kërçovare Xhemile Adili dhe “*Miku i Rrapit*”, Xhelal Toskut. Dy shtamba me verë.

SHKRIMTARI

Përgëzime, në një sofër të shtruar miqësore
kërçovare! E pritëm agimin me poezi, këngë e valle. Dielli
me rreze mbi Çelëvjollcë zbriti më këmbë maleve...

12. -LAVDI “HERONJËVE” TË XHADISË

XHADIA

O plak, pendohu për të gjitha ato marrëzira që i fole pas
“teravisë” në xhami!

SHKRIMATRI

Kush je ti tani, që më urdhëron Natën, para se të dalë
Agimi?! Përgjumshëm në vend të Allahut, e thirrë
nateditë Dexhallin në minare. Edhe, atë: në Ditën e
sotshme të Motit Madh (2014) ma përmend “Ezanin e
Sabahit”, do të më përzësh me dhunë në Turqi?! Në
protesta “paqësore” qytetare del me “Allahu Akbar” dhe

flamur turko-arab. Kësulë - leckë të zezë në kokë. Ose, “shajkaçë” të larme sllave...

XHADIA

Unë?

SHKRIMATRI

Po, ti me fereksenë e zezë hedhur krahëve.

XHADIA

Unë jam Dexhalli i Allahut. Ose, me “veprimet artistike-patriotike”: Hoxha i Allahut. Bindu dhe lutu përpara këmishës së bardhë me oja e xixëlla deri në fund të këmbëve, kur dal natën me dajre nëpër Bit - Pazar!

SHKRIMTARI

Jo, or Dexhall i Allahut! Jo. Frikë kam mos më rrahin me dru kur të dalë drita! Vulën e Dexhallit të ma vënë në ballë pas Përmbytjes Madhe (*Kiametit*). Shkaku se, ti në faqen tënde të Facebook -ut si “pejgamber i fundit” mysliman pas Muhamedit a. s. mu si dje ma ke paraparë edhe fundin tim, vdekjen solemne. Edhe atë, ma përmend pa fije turpi të ndjerin Ardian Klosi. I mjeri ti me këmbët dhe trutë në legen. Ende nuk e di gjakun tim që më ec nëpër damarë.

Karakterin që më ndjek si hije brez pas brezi me shekuj. Kurrë, nuk mund ta vras veten si qen në mes të rrugës. E di, ju mund të më helmoni, vrisni kur të doni në çdo hap. Vetëm e keni gabim si dje edhe sot se, unë vetë mund t'ia heq këmbëzën e revoles vetes në kokë?!... Veprimin e këtillë nuk e lejon as edhe Kur'ani në të cilin ju thirreni si “muslimanë ehamdurila”. Haram sipas Kur'anit është ta vrasësh veten si qen. Kush je ti o Hoxhë i Allahut, që thirrësh në “Din e Iman” e këndej më rrëfen përkundër dëshirës Zotit rrugën e vetëvrasjes?! Përmëtepër, edhe thirrë në ndihmë: “apeloni te ndonjë shqiptar musliman në Shkup, në mungesë tonën atje, të padis Shkrimtarin për “shpifje” që ia bënë “hoxhës” e “fyerje muslimanëve”... Paçavurja “revolucionare muslimane” i merr mbi supe të gjitha shpenzimet gjyqësore. Imzot, ky është kërcnim klasik?! E në anën tjetër trumbeton se, unë kurrë nuk kam pasur kërcnime e as sulme fizike në rrugë. Edhe, ju u thoni këtyre dudumëve: myslimanë me ferexhe të zezë, që thirren nateditë në “Din e Iman”?! Përbaltin Fenë Islame tradicionale me thirrje terroriste për hakmarrje.

XHADIA

Mos u tremb, o plak! Unë dal edhe ditën. Thuaj, atë ditë isha i marrë kur fola marrëzira në xhami! Lotët e Shën

Mërisë Virgjër më mashtruan nën hije të Rrapit. Cuca Boheme me dy shtamba verë mes poezive.

SHKRIMTARI

Ti thua që del edhe ditën, por ditën del pa këmishën e bardhë. Lugatin ditën pa këmishë të bardhë deri në fund të këmbëve, nuk e kanë frikë njerëzit.

XHADIA

O plak! Unë aq sa jam e rrezikshme natën, jam edhe ditën.

SHKRIMTARI

Të besoj, por kam frikë... Frikë... Ditën nuk ke këmishë të bardhë, por çallmë turku, shajkaçë në kokë në vend të kësulës së bardhë të Bajram Currit.

XHADIA

Plak, ti duhet të më kesh frikë mua, të kap për fyti, ta nxjerr shpirtin me thonj.

SHKRIMTARI

Jo, oj Xhadi e Allahut! Jo. Të marrët, asnjëherë nuk frikohen nga ata të rrezikshmit! E, as nga Bajlozi Zi që del nga deti, po nga të urtët...

XHADIA

Plak, patjetër do të pendohesh një ditë! Mos u përzi në punë të Allahut!...

SHKRIMTARI

Kurrë! Eci pas një Ëngjëlli (Melaqeje) me dy shtamba verë nën Rrap, në Bit - Pazar të Shkupit.

XHADIA

Ai Ëngjell (Melaqe) të çon në varr. Plak, hiq dorë nga zbulimi i mëkateve! Mendohu edhe një ditë! Nesër, do të vij të bisedoj prapë një natë. Edhe të tjerët janë njerëz.

SHKRIMTARI

Mos eja kurrë! Të mëshoj me shkop aty ku lidhet Sagjini, në lule të ballit. Vështirë e ke të më hipësh mua në tren për në Turqi. Ose, të më shtish me hajmali të bëj vetëvrasje. Edhe atë, kush më ndërsehet pas shpine: Buça e Katundit (Hojdodolja) me Këlyshin me zgjebe. Bërlloku shqiptar, që e fsheh veten nën ferexhe dhe dimi të grave. Halldupi, që mezi e njeh nëna e vet, e ku më Katundi ose lexuesi shqiptar. Pavetëdiqe e zbuloni veten si autorë të komenteve ofenduese, kërcnuese dhe gjysëmanalfabete nën shkrimet e mia publicistike. Frikë keni të dilni me emër e mbiemër

si burrat në fushën e mejdanit. Ferexhenë dhe shaminë e zezë nëpër shekuj me të cilën e fshihni fytyrën me gjithë sy ta hidhni në përrua. Flamurin kuqezi kombëtar në këtë Njëqindvjetor të pavarësisë të Shqipërisë ta nxirrni të valojë nëpër minare të xhamive. Publikisht, para botës këmbëkryq ta shpallni Xhaminë shqiptare.

Hoxha i Allahut, që harron se unë vij nga Katundi i Xha Derallës. Burri i mençur, që gjithë jetën është tallur me “hoxhën”, kur i është kërcnuar pse nuk shkon në xhami me zjarr të Xhehenemit. E dini si i është përgjigjur plaku i mençur Hoxhës Allahut? Jo, nuk e dini.

XHA DERALLA

Hoxhë, harron ti se nëntë muaj janë dimër, e vetëm tre muaj verë. Acari madh kur do ta kaplojë Xhehnetin tënd me lule do të vish të më lutesh në Xhehnem për pak zjarr, por jo nuk do të të jap, do të të përgjigjem: rri mërdhiu në Xhehnet! Pastaj, përderisa unë të arrij në Xhehenem, ti më me gjithë ato mëkate në shpinë veç ke shkuar para meje me shokë. E ke shuar zjarrin e Xhehenemit.

SHKRIMTARI

Katundi im, vjet për vjet ka nxjerrë në mal nga një kaçak ta luftojë pushtuesin osman, u ka ra stacioneve të

policisë serbe e fashsite me armë në dorë për Liri kombëtare. Nuk do t'i përmendim kësaj radhe emrat e kaçakëve të maleve, ata i di e gjithë bota. Mjafton kësaj radhe të përmendim mësuesin patriot i ardhur nga Shqipëria Llaqi Prenqi, që me nxënësit e Katundit dhe flamurin kuqezi kombëtar në ballë e sulmoi stacionin e karabiniereve në fshatin Shutovë të Kërçovës (1944). Flamur, që edhe sot e kësaj dite ruhet me xhelozsi si kujtim në një familje patriotike të fshatit Cërvicë. Përmëtepër, vij nga Katundi i xha Dulit i Riu, që në lokalet e xhamisë Katundit na furnizonte për “ilaç” me Lotët e Shën Mërisë Virgjër. Dhe, të nesërmen krah për krah me shokë edhe në kohën e egër komuniste me lodra e muzika veshur me tirqi, xhamadan e kësula të bardha i binim me këngë e valle përmidisi Çarshisë Kërçovës. Edhe, gjatë ndryshimeve demokratike, kohë kur ti vite me radhë je deklaruar si sllav e je regjistruar turk “ehamdurila”, unë me poetë nga të gjitha trojet etnike shqiptare në kohë lufte (një autobus me targa TR.) përmidisi me poezi e këngë qytetare i kemi rënë Çarshisë Shkupit nën Rrap. Të gjithë nuk jemi njerëz me koka të huaja në qafë!... Rrugës nga kemi ecur, kemi lënë gjurmë të thella që nuk i fshin dot asnjë stuhi. Shtrëngatë. Borë e madhe.

Vështirë është të të bindin se si duhet të ecësh, kur ti

ecën me vite e vite. Lirinë e sheh edhe pas maleve. Askushi nuk e sheh në mes të Ditës Madhe, as edhe para syve. Rrugës ke thyer këmbë... Duar... Kurrizin... Qafën... Falë Zotit, nuk e ke thyer kokën... Ke ecur para... Përmbropa... Lartë... Poshtë... Nëpër bar... Ferra... Apo, cilin ta duash... Ta urrejsh... Vrasësh... Të gjitha i ke mësuar një nga një. I ke futur në gji. U ke rënë me këmbë. Ose, cili është i mirë. Cili i keq. Të gjitha i di ti. Të gjitha. Mu për këtë nuk dua të të rri mbi kokë me këshilla. Se, ti di vetë ta ndajsh bykun nga gruri në mes të Lëmës. Ec rrugës! Ec! Vetëm kjo rrugë të shpjer në Baba Tomorr. Malin e Perëndive. Të gjithë nuk kemi merituar t'u marrim erë luleve. Dikush do të shtrihet në bajga... Kalbësira... Plehëra... S'i kemi hapur të gjithë sytë cilës rruge ecim nëpër errësirë me kokën nën sjetull. Na janë përzirë rrugët... Na janë lidhur nye... Na janë bërë lëmsh... Disa nga ne fare s'e kanë kërkuar rrugën. Kanë hyrë kanaleve. Podrumeve. Këtë e kanë bërë pse s'kanë ditur apo me dëshirë, është krejtë njësoj. Vonë, shumë vonë kanë parë se një ecje e tillë symëshelë i ka qitur në gjiriz. I kanë rënë atij deti të zi me krimba kryemëshehtas, për t'u larë lakuriq. Por, në vend që të lahen, janë çuditur kur kanë parë se si fytyrës u kanë ecur krimbat. Xhepat u janë mbushur me xhiriz. Teshave teposhtë nga këmbët u

ka rrjedhë rrëke ujë i zi...

XHA DERALLA

Tungjatjeta, plak-o! Tungjatjeta!

SHKRIMTARI

O ti qenke, Xha Derallë! Tungjatjeta! Plak, sot më duket,
si herët ia ke nisur të flasësh rrugëve?

XHA DERALLA

Herët sot, zoti Shkrimtar, ka lindur Dielli...

SHKRIMATRI

Po, ç'është plak, Ditë apo Natë?

XHA DERALLA

Ditë, zoti Shkrimtar... Ditë... Dritë... Diell me rreze majë
Çelëvjollcës, mbi Garanë...

SHKRIMTARI.

Plak, e ka marrë edhe gazeta!

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, mos ka pjellë sot Buça e Katundit

(Hojdodolja) këlyshë me zgjebe?!

SHKRIMTARI

Po, plak! Përmëtepër, edhe qorra me katër sy pas porte...
Hoxhën e Allahut e ka hipur në minare. Dexhalli me
trumbeta u pri nëpër Bit - Pazar.

XHA DERALA

Mirë, o zoti Shkrimtar! Po, kush do t'ia ngrejë këmbët nga
minarja Hoxhës Allahut? Zoti?! Populli, te ne thotë: Hu
më hu, huni në bythë...

SHKRIMTARI

Ore, lere gjithë e gjithë, po ai i paska pasur edhe thikat e
operimit. Mirë që u zbulua me kohë, se do të na bënte të
gjithëve një popull sallatë... Burra... Gra... Fëmijë...

XHA DERALA

Budallai. Nuk i kanë mjaftuar hajmalitë,
tabletat, injeksionet, por ka dashur t'i përdorë edhe thikat
e Kasapit të Ballkanit. Përmëtepër, në Shkup e ka thirrë
me shokë edhe "Pranverën arabe"!

SHKRIMTARI

Plak, paskemi qenë ditëgjatë. Shpëtuam edhe kësaj radhe nga thikat e Kasapit të Ballkanit.

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, edhe nga thikat e Kasapit të Ballkanit, edhe nga hajmalitë e Hoxhës Allahut...

SHKRIMTARI

Plak, është kënaqësi e madhe të ecësh i lirë. T'i fusësh duart në xhepa dhe të dalësh si kaçak mali në rrugë. Por, jo të ecësh me frikë. Të shikosh kush të vjen prapa... Anësh... Para... Ose, t'i trembesh çdo porte... Ferre... Lisi... Guri... Se, të jetosh gjithë jetën me frikë, është njësoj sikur nuk jeton fare në këtë botë. Po, a mundemi të çlirohemi nga frika? Jo, nuk ma merr mendja. Nuk mundemi, se edhe frika është një lloj trimërie më vete që i ka hipur kalit me shalë nëpër Bit - Pazar...

XHA DERALLA

Vrapoj rrugëve të gjata, herë me njëren këmbë, herë me të dyja këmbët. U turrem rrezeve të diellit si xhenazja varrit. Shkopin me kërrabë e kam ngritur lart në dor. Ndalen! Heu, ndaleni! Juve ju bërtas, më kuptoni?!

Ndalen! Dua të ju them dy fjalë në vesh! Afrohuni mos na dëgjojnë sorrat me ferxhetë krahëve! Ë, ju dridhen këmbët? Keni frikë! Mos e lëshoj si lopa bajgën në mes të Lëmës. Jo. Hiqni nga koka ato marrëzira! Unë u tregoj si ecet rrugëve. Nga sa shkallë t'i kapërceni përnjëherë me dy-tri hapa. Në cilën torbë e keni çelësin e Derës Madhe të Shtëpisë... O Zot, si më plakët para kohe. Po, deri kur unë do të vrapoj para jush me kokën në torbë? Mos mendoni se nuk më duhet koka? Gabim.

SHKRIMTARI

Dikushi kokën e ka si veksh me dy vegë. Po, ç'të duhet një kokë e tillë në qafë? Aq e trashë, aq e varfër. Aq e mjerë. Ikni! Ikni nga kokat e tilla, o njerëz! Mirrni nga sytë këmbët! Rrezik është të të turret një kokë e tillë rrugëve të Qytetit. Rrezik!...

XHA DERALLA

Po, ç'duhet bërë sot, zoti Shkrimtar mes këtyre rreshtave kokë më kokë?!...

SHKRIMTARI

Duhet të ecni rrugës me mend në kokë. T'i shihni gropat... Kodrat... Egërsirat... Mos e lakoni rrugën!

Vazhdoni! Ecni! Vazhdimi është fitore. Në fund do të bindeni edhe vetë, se ditët e lumtura fitohen me luftë në fushën e mejdanit. Edhe Liria, që nuk e sheh Hoxha i Allahut me brekët nëpër këmbë.

XHA DERALLA

Dhe, asgjë nuk ka bërë në jetën e vet për Lirinë, por edhe sot e kësaj dite e ka rrokur me të dyja duart për fyti. Lugati. Mjerë ai që është shtrirë të cofë në mes të udhës si qen me zgjebe...

SHKRIMTARI

Plak, a të thash se Hoxha i Allahut do ta gjejë nga Allahu?

XHA DERALLA

Po, zoti Shkrimtar. Vetëm se, edhe unë plaku i ndihmova sot Allahut...

SHKRIMTARI

Plak, mos m'i nxirrë edhe këto pak mend që më kanë mbetur në kokë! E pabesueshme, si i ndihmove ti Allahut me anekdota shqiptare?!

XHA DERALLA

Zoti Shkrimtar, Hoxhës Allahut ia ngrita këmbët në hava
nga minaraja e xhamisë...

SHKRIMTARI

Mos u huto, plak!

XHA DERALLA

Vetëm i ndihmova Allahut, zoti Shkrimtar.

SHKRIMTARI

Po, Rrufjani si dual në hekurudhë mesdite para trenit
Shkup - Beograd?!...

SHKRIMTARI

Allahu, zoti Shkrimtar...

XHA DERALLA

Allahu, po kush i ndihmoi, plak?!...

SHKRIMTARI

Ai e lidhi veten me litarë për qafe dhe e tërhoqi si qen në
hekurudhë, para trenit...

XHA DERALLA

Tani, më në fund mund të më bindni edhe mua plakun se jetoni mirë nëpër shtëpi... Ecni rrugës pa frikë... U këndonit ditëve të reja... E doni Lirinë... Keni bukë... Ujë... Por, kurrë nuk jeni aq të sigurt për vdekjen e Hoxhës Allahut... Përbindshit me dy kokë... Qikllopit me një sy... Bajlozit Zi që herë pas here del nga deti... Shejtanit të Allahut me ferexhenë hedhur krahëve. Ata vërtet vdiqën ose cofën, thuaj si të të vij ty më së miri. Po, ku ta dijmë ne, zoti shkrimtar? Ndonjëri ndodh ka mbetur ende gjallë. Apo, ngrihet lugat. Ose, lind. Më shkurt, nuk jemi gjithmonë të sigurt këtyre vrapimeve maratonike për në Baba Tomorr. Me rëndësi është të ecet përpara. S'do të thotë gjë, nëse ndonjëherë biem poshtë, shtrihemi përdhe. Armët nuk duhet lëshuar nga dora. Përsëri duhet të ngrihemi më këmbë. Të ecim përpara... Përpara... Vetëm përpara deri në Fitore...

SHKRIMTARI

Mirë thua, o plak! Përpara! Vetëm përpara deri në Fitore! Po. ç'bën aty në përrua?

XHA DERALLA

I varros sorrat e zeza me ferexhetë hedhur krahëve:

HOXHA I ALLAHUT - LUGATI I KOÇAJVE

Lindi në vitin kaq e kaq.

Njeri.

Vdiq në vitin kaq e kaq. Lugat.

Lugat me ferexhenë krahëve.

SHKRIMTARI

Po, ky tjetri kush është, o plak?

XHA DERALLA

Edhe ai zoti Shkrimtar, ka emër dhe mbiemër mbi varr:

RRUFJAN RRUFJANI

Lindi në vitin kaq e kaq. Këlysh.

Cofi në vitin kaq e kaq.

Qen me zgjebe...

SHKRIMTARI

Lavdi “heronjve” të Xhadisë!... Amen...

(Errësira bie në skenë).

Fund

Shkup, 10 dhjetor 2015

Shënime për autorin

Kalosh Çeliku lindi më 13 shkurt 1951 në fshatin Cërvicë të Kërçovës (IRJ e Maqedonisë). Shkollën fillore e kreu në vendlindje. Shkollën e mesme normale në Shkup, ndërsa studimet e Gjuhës dhe Letërsisë Shqipe në Universitetin e Prishtinës (Kosovë). Çeliku shkruan poezi e prozë për fëmijë e të rritur dhe deri më sot ka botuar mbi pesëdhjetë libra: *Zogu erdhi me një këngë* - vjersha (1982), *Lepuri me pushkë* - tregime (1983), *Shtëpiza e xixëllonjave* - tregime (1984) i përkthyer edhe në gjuhën maqedonase (1986), *Ferexhja e zezë* - dramë (1985), *Arusha pa bisht* - tregime (1986), *Dielli zbret maleve* - novelë (1986), *Varrimi i sorrave* - roman (1988), *Vite me borë* - roman (1990), i përkthyer edhe në gjuhën maqedonase (2011). *Trumbetat e Tellallit* - satira (1992), *Imzot, lehin qentë* - drama (1993), *Trimi shihet në vepër* - poemë (1994), *Çohuni trima shaloni lapsin* - rrëfenja (1994), *Sorraku i Qytetit* - pjesë teatrore (1994), *Kali i Trojës nëpër Bit - Pazar* - satira (1994), *Loja e syve* - poezi (1995), *Babi ka dy nuse* - roman, (1995), *Vjellja e zorrëve* - poezi (1996), *Qyteti i qyqeve* - roman (1997), *E përçolla Natën* - poezi (1998), *Mbrëmë fjeta me Vjeshtën* - poezi (1999), *Kopeja me zgjebe ndjek Autorin* - drama (2000), *Shtëpia publike* - roman (2000), *Si u ndava me Gruan time* - satira (2001), *Gratë e mia besnike* - roman

(2001), *Lamtumirë bërlllok* - nëntë drama (2002, 2007), *Me tre varre* - roman (2002), *Vdekja më deshi më pak se Ti* - poezi (2003), *Edhe Ajo nuk ishte xheloze* - poezi (2004), *Repriza e vëllazërim - bashkimit - dramë* (2005), *Atdheu ky burrë pa Grua* - poezi (2006), *Kulturofagu* - antiroman (2006), *Burrrat i përzë me burra e Mua me gra* - poezi (2007), *Engjëlli im është Grua* - poezi (2007), *Dimri, s'vjen me lule* - 5 poema (2007), *Ujku e di një lojë* - poezi (2007), *Kur bërtet "vojvoda" e pjell Kurvë Partia* - satira (2008), *Dac Poeti i shkruan poezi Mamit* - poemë humoristike (2008), *Ehu* - poezi (2008), *Gruaja besnike* - roman (2009), *Djemnusha* - roman (2010), *Atdheu burrë pa Grua* - poezi (përzgjedhje, 2010), *Xhadia* - publicistikë letrare (2011), *Cuca Boheme u jep gjithë poezive të mia* - poezi, përzgjedhje në gjuhën gjermane (2012), *Plaga e dhjetë e Babait* - roman (2012), *Rrufjani* - publicistikë letrare (2012), *Qengji më tha ha bar* - roman (2013), *Plaga e dhjetë me Hënë* - poezi, përzgjedhje në gjuhën greke (2013), *Gruaverë* - përzgjedhje, poezi (2013) *Imzot, lehin qentë* - dhjetë drama (2013) *I fshehur pas hënës* - poezi, përzgjedhje në gjuhën rumune (2014), *Shtëpia Publike* (roman me tre libra, 2015), *Lavdi "heronjve" të Xhadisë* (publicistikë letrare, 2015), *Zonjën Vdekje do ta marr për Grua* - poezi (2015) etj. Që nga viti 1992 ai drejton Shtëpinë Gazetare - Botuese ASDRENI, në Shkup dhe është kryeredaktor i të vetmes revistë për humor dhe satirë ZEKTHI, që *del kur t'i teket* në IRJ të Maqedonisë.

Dhe, që nga viti (2009) mbarëkombëtarë si revistë për humor dhe satirë.

Kalosh Çeliku është fitues i disa çmimeve të konkurseve letrare në poezi, tregime dhe pjesë teatrale. Njëherit, edhe i çmimeve letrare: PERENDESHË E BUKURISË, në Netët e Poezisë Korçare (2003), në Korçë, Çmimin AS për letërsi (2007), në Kërçovë, “SYRI I KALTËR” (2007), në Sarandë, “SEREMBE” (2008), në Laç, “FLAKADANI I KARADAKUT” (2009), në Viti, Çmim special për vëllimin poetik: EHU nga Simpoziumi Ndërkombtar “MUZA POETIKE”, “PEGASI” (2009), në Gjirokastrë, “JEHONA E KARADAKUT” (2010), në Kumanovë, “SKAMPINI” në Festivalin Ballkanik të poezisë (2010), në Elabasan, Kurora e poezisë “KORÇA 2012”, në Korçë, Çmimin e parë për poezi të vitit (2014) “PAVARËSIA” e Kosovës nga Unioni i Shkrimtarëve dhe Kritikëve Shqiptar, në Prishtinë, METAFORA II (2014) nga Lidhja e Shkrimtarëve të Kosovës, Medaljen e artë “Aleksandri i Madh” (2015) nga Shoqata Kulturore e Salaminës KAFENEJA E IDEVE, Çmimin UNESCO (Greqi) etj.

Drama *Ferexhja e zezë* është vënë në skenë nga disa teatro në Kosovë e IRJ të Maqedonisë dhe është mirëpritur nga publiku e kritika letrare. Edhe satira *Ndihma e shpejtë* u përgatit për t’u vënë në skenë me mjaft sukses nga Trupa teatrale “Aleksandër Moisiu” në Kumanovë dhe çoi pluhur nëpër kulualet e oborrtarëve.

Drama tjetër **Zorra qorre** dy herë me radhë u përgatitë për skenë, një herë në Kumanovë dhe herën tjetër në Strugë, po i ranë në gjurmë kulturofagët dhe nuk u shfaq para publikut artdashës.

Një fat të këtillë kanë pasur edhe pjesët teatrale për fëmijë të shpërblyera me çmime letrare duke u luajtur në skenë dhe duke u emetuar përmes valëve të radiotelevizionit të Prishtinës (Kosovë) dhe Tiranës (Shqipëri).

Krijimtaria e tij letrare është përkthyer në disa gjuhë: maqedonase, gjermane, turke, bullgare, rumune, greke etj. Që nga viti 1992 - 1997, ishte nënkryetar i Shoqatës së Shkrimtarëve Shqiptar dhe kryetar 1997 - 2001. Momentalisht është kryetar i Lidhjes së Shkrimtarëve Shqiptarë në IRJ të Maqedonisë. Dhe, themelues i disa manifestimeve kulturore tradicionale ndërkombëtarë: Ditët e Naimit, në Tetovë, Takime nën Rrap, në Shkup (poezi erotike) dhe i Ditëve të humorit dhe satirës: XHA DERALLA, në Kërçovë. Poashtu është edhe themelues dhe kryeredaktor i revistës letrare STILI 97, organ i Lidhjes së Shkrimtarëve Shqiptar në IRJ të Maqedonisë.

Çeliku gjer më vitin 1995 punoi si mësues i Gjuhës dhe Letërsisë Shqipe në Drenicë të Kosovës dhe Malësinë e Shkupit. Vitet e fundit punon dhe jeton në Shkup, tashmë në profesionin e lirë të shkrimtarit.

Lufta vazhdon me penë...

Tërësi

Në vend të parathënies

FARSA TRAGJIKOMIKE E RELITETIT / 5

Prolog

LAVDI “heronjëve” të Xhadisë / 21

LIBRI PARË: **XHADIA**

Ringjallja e heronjëve:

**1. ZGJOHUNI TË VDEKUR SE
NA MBYTËN TË GJALLËT / 25**

Dekori / 31

Paranteza

Paralajmërimi i fatkeqësisë: KAJGANA / 33

Sprova e parë

Kali i Trojës na polli në Bit – Pazar / 46

**2. HOXHA I ALLAHUT KUR THËRRET
NË MINARE / 50**

Viçat e palëpi të Xhadisë / 70

3. DUDUMI GËRHET PËR LIRI / 80

Vazhdimi i Luftës me Zezakun
e vogël me çifteli / 90

LIBRI DYTË: RRUFJANI

1. PAZARI GRAVE / 101

Turma e halldupëve m'u ndërsye

pas shpine / 108

Dudumi / 125

Rafti me libra / 134

Kakademiku rrugës për në Qafë - Thanë / 147

Fatkeqësia shqiptare / 164

Hojdodolja / 182

Pasmesnate / 197

Lufta vazhdon me penë / 202

LIBRI TRETË: LAVDI “heronjëve” të Xhadisë

BABADIMRI GRUSHTOHET NË SHKUP

SI “I DËRGUARI SHEJTANIT” / 210

Paranoiku / 218

1. SHKUPI MES SËPATAVE POLITIKE

E FETARE / 227

Lufta vazhdon me penë / 239

Shëtitje patriotike rrugëve të Shkupit/ 250

Skizofreni / 260

Universiteti i shqiptarëve / 261

2. ARMIKU I SHTETIT DHE ZOTIT / 282

Varrezat politike / 291

Porosia historike / 300

Nusen me gjithë franga ari

e mori “Vëllai Madh” / 307

Shpalosja e flamurit historik

nga “nipi” Xha derrallës / 314

3. LAVDI “HERONJËVE” TË XHADISË / 325

Shënime për autorin / 341

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека

"Св. Климент Охридски", Скопје

821.18(497.7)-2

ÇELIKU, Kalosh

Dudumi gërhet për Liri: (groteskë idilike me motive nga librat: Xhadia, Rrufjani dhe Lavdi "heronjëve" të Xhadisë) / Kalosh Çeliku.-Shkup: Asdreni, 2016. - 348 f. ; 21 cm. - (Biblioteka Drama).

ISBN 978-9989-174-94-0

COBISS.MK-ID 100621834

Kalosh Çeliku / DUDUMI gërhet për Liri

KALOSH ÇELIKU
DUDUMI gërhet për Liri

BOTUES
“ASDRENI”

KORREKTORE
Fitore DERALLA

Tirazhi
500 kopje

U shtyp në shypshkronjën:
Tringa Desing
Tetovë, 2016
